A PAGE A DAY

ONE YEAR DIARY

Menke's Diary

Feb 15, 1951

to

Feb 12, 1952

BKK
19

If found, please, please, please,
return to Menke Platz
~~1321-55 St~~ ~~2662 West St.~~
BKlyn 19, N.Y. ~~Brooklyn 23 N.Y.~~
(~~Apt. 6F~~) POB 489
Spring Glen NY.
12483-
0489

A reward will be
given, when returned

A PAGE A DAY

PERPETUAL DIARY

MADE BY
SAMUEL WARD MFG. CO.
BOSTON, MASS., U.S.A.

MEMORANDA

~~Menke Katz – 2663 West St.~~
~~If found, please return. Brother in-law.~~

FEBRUARY 15, 1951

שבת בוקר

פיינערשטיק, דעם 15טן פעברואר, 1951

– 13 אויסיינער, בייטיאוק –

יאיסקי,

גאט זאל פרישע מיין טאוק בוק איז. נו,
אזא בחור'ס בלעטלעך. ביי מיר אין בעלה פרקאר נייקייט
יעדן טאג, צוזאמען אויסיינער ווערל איך שרייבן אין
בלעטל צו דיר.

פיאס טאוק בין איך אין מאיאיאיק פון בלוט
טייוועלעך, פרכמאנס און מאיאיאיק פון בוימלעך. פיאס שוין דאן
שלוסלעך הלומס פון טפסנס אלעך ניך נוך אויפגעטייטשלעך
צונאוויפגעלעגט. דיי צוגעלויפטע לייטן, ניך אונדזער טוט,
ביינען פיך זאל אונטער אין שווערן שליאס, איך טאר
אריינגיין קיקן און ביי דיר. פון פיל ווינטערן
צונפאלגעלייגט, ווען איך קלעטן טפסנס מיט אונדזער דעם
שלוסלעך איר ווילטן פיך מיטנעמען דעם טאוק.
טרעפן דריי אזן אין הייל פ ווארן אין דר אויס
געשטאנדן. ביין טוט איז ניך אזוי ווייטן, ווי
פיאס טרעפן בלעטל פון אין דעם טאוק - ביבלעך,
אין, פינגערער פארטוויל פון 20טן יאנואר,
1951

FEBRUARY 16

פרייטיק, דעם 16טן פעברואר, 1951

— 12 צייטונג'ער בייטאָלעך —

יעקי קיץ,

וואו ביסטו אויפגעשטאַנען, יעקי קיץ, פון אַזאַ פרי, פון ערגעץ אַנדערש? סאַמע דיין בעלעטערל אַ ביל אַרויסגעלייגט, אויב אַלץ יעדן טאָג, צוזאַמען אַ צייטונג'ל אַ ביל אַרויסגעלייגט, דיין אַמאַנאַנטסטן, אַזאַ אַלט דאַך שעפּ. דו לייענסט אויפגעטאָן מיינע אַ ליד, ווי אַ פּשוט פון אַזאַ אויך פון אַן עלעדאַנק,

[redacted]

אויך שפּילט דיין ליבלעך אַזאַ דעם שיינקן טאָג־בוך. פון בלעטערלעך צייטונג פול מיט אַזאַ פרישן שווייגן — אַ שווייגן אַזאַ וואָס כאַפּט אַן אויג פול, ווי אויך וואָלט געלאָזט אַן אויג כאַפּן אויפגעטאָן. פון יעדן בלעטל שווערט אַזאַ אַזאַ קלאָרקייט, ווי פון אַן ערשטן שניי. אויך וועל איך לערנען טרייסטן געדולד, פון לייבעקס בלעטלעך וואָס וואַרטן אַזאַ נייגעריק אויף מיינע ווערטער, ווי אויך וואַרטן אויף דיין קומען. דאָס קשנתיקיץ בעבעל וועט נאָך לאַזן, דיין אייגן טאָג, אויפגעשאָפן, ווען מיר וועלן איך בייגעלעך, וועסטו פאַרן וואָס מיין פאַכלע האָט געקראָכן אַן אַ פרי יעדן טאָג, אַזוי אַלץ אַ צייטונג'ל.

שבת, פ׳ בן פיורטיל, דעם 17טן פעברואר, 1951
יעס קלל,

איך וועל הייט ניט קענען שרייבן צו דיר צוועלף
יאָר, נאָר בלויז שרייב איך צו דיר, סולנו, פרי. 12
יאָר וועל איך זיין און פאַלייק, אונדזער טייטעס הויז,
צוזאַמען מיט כאַקן, בערקען, מעיש קען. ווי, ווי וויסט דאָס
הויז אויף אַן דרעם טאָטן. מעיש קע און איך זיינען געווען
די לעצטע מעטשן צו פאַרלאָזן דאָס הויז נאָך ש׳בתה.
די פינף פאַרבלאָנדטע זימערן האָבן אויסגעזען, ווי
פינף קרים און דער טאָטע אויף און יעדן קרב.
דער קנוט פונעם טוטן־לויבט אויס געלעגן אַ שפּאַנענדער
ווי דער טאָטע בין דרעם אויס, פאַר דיר וואַרן,
פרייטיק, אין דער פרי. בין דרעם פאַרלאָזן שעגעם
טוטן לויבט האָב איך געלאָזט אַן אָפּגעם. סי דיר, אונדז
דרעם אַרט וואָרן עס געפינט זיך קיין, און מיינס אַן
אַלט לי״ב: איין טאָטע הירשע זו״ב. פאַרק די נעבט, און
מיין צעפּיזלטן שלאָל, ציטערן מיך בלאָנדן די שווערס פון
די 28 יאָר וואָס דער טאָטע האָט פון געלאָזט. דער
אָפּגעדר ווייל דאָס הייס ניט אויפגעקלאָרט שעגעשען קיין, ווי
ניט נאָר נאָר טוטן, נאָר אויך נאָר אויס און
הינטן, וואָס זיין הויז, דער אַלט אויס אַלט אויס
לויף דאָס געשוויגן דרעם, טאָטן און זיין אַ = אַן קרבן: אַבער
און הויך און אַנדערש וויי אַן וועך.

אלעקסאנדער, ס'איז
אויך דער פאלגנדער.

דאנערשטיג פעברואר
18 – 1951

יעי. קעץ,

פון שרייבטיש: איך האב ערשט געצאלט
קופיס, און אין פיר־יאר בית מדרש. אין וויב מיט אין לייגער
בחורה האט מיר אויף אלע גרעסערע מיידל הבלט אויף
פרנקלין־פלייס, האב איך געדאנקט אין פון־שטן יינקל, ער
זיגל מיך ווייסן דאס פיינלעך. ביים קדיש האט מיך
האלט הייסל פאר קלעמס. אפשר האב איך נים געדיינט
דאס בעסטן קדיש, אבער איך בין נים ווייניגער מיט
גאט, ווי דער וויב, מיט דער ליינער בחור, ווייס הייס
ערבעט פון מיר פריינדליכ. שמון דער טייטער דיינלע אס
פאר שטיין. ווי, מיינער, דער טייטער ווערט שוין מער נים
הייסלט קיין כעדס, נים ווערן דיר, נים ווערן מיר, נים
ווערן בערקען, בלומקען, מעיש קען אזוי נים ווערן קיין.
גאלסט איך הייסט מדינה, ציין געדונק אזוי
ערב. לעבן אויב נים בלייב איך געהייר אלעיין אזוי
איך וועל אויך נים ציין.
מיר פאר כבוד מס ווייס דער סוס אויב דו פטיין
דעקומען אזוי אין שפיס אל. בעסער ווערט געווען ווען דר
שטארבט אין ציין אויגן בליק, נים ציר מערמערינגלט מיט פרעמד
ווערט אזוי פרעמדר מרגשן, אזוי מיטן ליבט. ווייס האט דר
דערקלערט צוויפל זו אין ווייסער אויגן פארבאם אזוי נים איך?
אזוי ליבן סוס־טיס אזוי פרעמדר פרעך, בלוישן אל אל ווייס
אויב שטרב־ק געווען ווייס פון אויך.
אויך ווייס אל דאס בית עולם ווערט ווען דער טייטר
ליגט. איך בין בחור בחורס אזוי פל מיגל געווען, ביי אונדער
מיזמס קבר. איך האב אויך פיר געווען שריבן ווען
מב הב פאר טייטר, אבער פון אזוי
נאך טרוקנדיגר דיטן דער טייטן אויף אין

מיינע ליבע FEBRUARY 19 1951 פרייטיק פרעהרואר

מיין ליבער,

קריגט אייער פריינט מיינער, ווי שטייט
אויך בייא דיר לעבן. גוט ווייס איך קיין מיין
בעזוכונגען ווערן פאר דיר פאר דיינע אויגן ווי דו
אינטימע בלעטלעך. אויף אלץ אלץ ווייל ווייס איך דיר?
עס נוט גערעדט צו ווערן. דו גערעכנט זו יעדער
קליינער זאך מעגשן אויף דער וועלט, ווייס ווי ליב דיך
ביין בייגל ניט ביין, קיינער ביין קיין שום ליב ניט בייגלין.
ליבסטיק, ווי דער ערשטער שמייכל פון יאן קינד
איז דיין בלוטיקסטע טרעהן. קיינער דר
מעגשערלעך ליבדיקן אפילו אלץ ווי דיין טאטן גרויסע
מצוות, ווייל דיין גרויסע מצוות ווערן אזוי קליינלעך
ווי דיין זילבערנע; דער וועג פון קיסטער [redacted] ומטרה
ווערט אזוי ווייט ווי דיין, ווי דיין זילבערן. ביין דער ווערט
אפילו יא שלעכטער טרעהן גלייטערט דורך דיין
בריטהאלדיקייט, ווערט אפילו דיין ניי דערקיסטער
פרייהייט דורך דיין ליבסטיקער אומרו, דורך דיין
שמחה און פארטיפונג. דאס צלם איז קיין קטן מאן ווי
אויבערלעך. נו, ס'איז אויך דאס הייבן געדאנק, ניין געדאנקען
פון וועלכע איינער אייגלען לויטער, ניין געדאנקען דער פארבלייבט
אויף דערם אומגליק דאס דער מיר געהאלטן ווי קיין, ווי קטן פון
הש"י. אויף געשמאק

FEBRUARY 20

פון טשיקאגו, דעם
20טן פעברואר,
1951

מיין קינד,

איך לייענ אויף דיין ברוו ווייגן טויטן
טויט. דו שרייבסט:

נאָכדעם קרעפּס פון איך אַלעמאָל פון טייך
דאָס איז פיינט אַ קלוגער נאָכבאַט, מוטן אַ פרעגלעכע.
די וועלט קענס שלעכטער זאָל דעם טויטן בעדעס. איך גיי
דאָס פאַסטער פון מיר, מוטן קיינמאָל אַלאַמאָל. איך האָב מיין
קלייד אויף טיר,
איך האָב דעם טויטן פייערבאָלן
ערט פאַר: סיבה אַרעסט! וויפל נשמות וועלן דאַן
אויפשטאַנד אויף דער אַלטער ערד? — די מאַמע, דער
טאַטע, בלומקעס אַזוי. איך גיי אַזוי שטיין פיים
אַלאַמאָל, דו פיים טיש, לעבן וועלן אויף דער טויטער
מאַנבאַט מיט דיר אַ לחיים פיים קאַלטן אַרם. איך קען
ניט אָנדענקען דעם טיש אויף אַ פלוש בריוון. די
פריטער אַלץ דער פאַר פאַלטער איך נאָך מסתמא
אַלץ פאַרן. וואָס זאָרט אויפשטאַנד דעם זאַרן?
זאָרן זאָרן פונקט וואָלטן? וואָס פונקט אַ פרעגע. זאָרן
פון אויפגעשטאַנדן פונקט בלייבן? אויף די פונקטן אַלץ
פאַרלאָרן די פונקטן פון פיר אַלץ זאָרן אַלץ דער טויטן
פיים איך אַזוי בעדעכטיגט צו פאַרלאָרן מיר אַלץ אַרעסטן
ניט נאָר דער טאַטע, אַלאַמאָל.

מיטוואך, דעם 21 טן פעברואר, 1951,

FEBRUARY 21

מיין קינד,

איך לייגן אַזוי פיל מאָל דיינע ברוו אַרום אַן לאָנד פון צייט, קען איך אויסלייגן. דאָס לייגן אַזוי פיל מאָל דיינע ברוו אַרום דאָס הייס אַן רעטסן מסכון, ווייל צייט ווערט מיר אַלץ אַן אַלטער אַן אַלטער (ד' אַלעקסאַנדער שטעלט וועל איך דאָ פון דיין צו לייגט אויבער שרייבן, פעברואַר-אַל וועגן טאָטן). דו שרייבסט:

איך טרייבט אַרום דיך וועגן דעם טאָטן אַלץ. דער שפּיטאָל, וואו דער טאָטע הייט זיך געפינען אַן הייל בן מאַתן לעבן, און דאָס פלעגט הייס וועט מיר הייל דיינע נעט לאָזן שלאָפן. טאָקע אין מיין אויבן מאַך פון טאָטן אַן מאַך: ד' אַלעקסאַנדער, דער כאָס, דעם טרויער וואָס איך הייב אַזוי פיל מאָל דער כאָס אין מיין אַלעמן — אַזוי אַן דער בלוט אין מיין אַלעמן און הינטער דעם בלוט — אַן טרעקלעך שעטן — אַן לעטרעמלעך. וואָס מיינסטו מיר קרעך ווערט פון דעם אַלץ, אַן דן טאָט? איך וויס נאָך, אַן איך פיל אַן דעם טאָטן 28 יאָר פון לעבן און טאָט וואָס שווער אין דער פאַרלאָרן איך ווילן לעבן אַלץ

דיא ערשטע, דעם 22טן פעברואר, 1951

FEBRUARY 22

מיין שיינע טייערע מאמע!

שוין אזוי פיל יאָרן אין דו ווייַנדסטו פון מיר
צו לייַנד, ווי אויך — גאָט איין, גאָט אַליין. אויך דאָס הייַלט
צו שפּאַנען — דו, צו ווייַנדסטו. אויך דאָס אַזעלכע
געטלעכע אין אַ שמעקס אַרום אין טיש מיט פּרייַנט, דיי
אין גלעטל קאַלוט, אַדער דאָס קלאָן פון אויטערעטאַר
ווי אין דייַנע אַרבעט דער וועלט. בייַזיש דאָס געפלאָכטן
אַרום אין טיש, מיט פּרייַנט, דאָס טאָ נישט ווי גיקער ליד
פון מיר, דאָס אויך געבליקן אין שמעטער אַרום אין טיש,
דו — אין ווייַנדערער אַרום דער וועלט. אויך גלויבן אַזאַ
צוט אַזינע, [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] אויך אַזוי פיל
פלאַץ און גלעט, און דער שווייַג, אויטאָליס און פאַרביס,
וועסטו מיט מיר איינשטימען אַז דו פּרייַז, דו
שייַנקייַט און דער תלות פון ליינען נעטערלעך אין אַ פּאַר
מעטשן, ווי, שמעל, און אין ווייַטער דקדוקי שער אַ פּאַר
פון פאַרביס. אין טעבער פּרייַנט אויף שעטער פון אַלט
לעבער, פאַרבאַלבן דיקער פון אַלט נעלט = ווייַנגלאַס
דער אַלט שייַנקייַט, ווי פיין אַלץ, ווי פיין אויטעטער שאָטן און
פאַרבאַלבן [illegible] אין אַ דונקלווייס אויגן אויבן דער, אַלעס
פון דער אויטער ווייַנקייַט ווי מיר [illegible] דיין דו תורגלת
פון דער [illegible] מאַמע ווי דו טרכמאַ = גזעל פון טוטן = פויגל
שטייַג פון [illegible]

פרייטיק, דעם 23טן פעברואר 1951
שבת בייטאָג

FEBRUARY 23

דער טייטל האָט מיר געלערנט טרינקען בראַנפן, ניט ווי אַ שיפור, נאָר ווי אַ טרויער. לויט דער מעניע אַן אַן אַלקאָהאָליקער שמעקט, קעסטן ניט דערלאָזן קיין שאָפן, ניט אַלע געדאַנק, ניט אַלע מעלה, האָט אויך אויסגעלערנט טרינקען אַ סך אין אַן בלייבן געזונט, פריי דיק, פרייטיק! [redacted] ווען אויך אויסגעלערנט אַ סך אין אַן אויסגעלערנט פון דעם טייטלס אַלוויה האָט דער ט.ש [redacted] און פאַסייק אויסגעזען אַזוי ווי [redacted]

דער קברן נאָר אויך האָט געדאַרפט דאָס געדאַנק פון דער, יויסקע: אויך האָט געדרייט דער טיש אַרום וועלכן דער טייטל און די מאַמע האָבן אַזוי פאַלייקן געלייט און געוויינט. און אויך אויך פיל אַן אָפּגעבן, יויסקע, אויך וועל ניט פאַרגעסן קיין בראַנפן, ב.ג. די וועט גיין בייַ אונז דאָס טיש, וואו דער טייטל האָט מיר געלערנט, אַזוי אַן טרינקען בראַנפן. יויסקע, איין בעקשאַפט אַן אַן פיק אויב געשוואָרן אַזוי אַלמאָדערן כוונה בעל, ווי די וואָלטס געשוואָרן ניט [redacted] אין אַן אַנדער לאַנד, נאָר אין אַן אַנדער וואָרלד. פריילעך וועט קיין די מיינונג, ווען די, וועט דאָס אַזוי, מיט מיר, [redacted] אויך דעם טיש [redacted] אַלע דעם טייטלס שטייגער, וואָס די פרוי אַרבעט אַלעמאָל

{ דעם 24 טן פעברואר, 1951 } פון מיין שוועסטער שלייקטער:
{ 17 אלטיינד }
Riske Seavin — 166 Madison St. NYC

FEBRUARY 24

דער אדרעס פון מיין
אמאלי'ן אויטו סיי דער לימאנדיק: 251 East 2nd St. NYC

ווייסקע, בייזערדיק ציק אויפן קוי דרעם פון דער טייטרס
פליג, פלאג אויך געפונען זיין בוק פון מיין ערשטער
ניט געדרוקטער זידער. נייק זיין בוק צו מיין ערשטער
גרלי קטער בתק פ דאכלי ציק נייק פארכן ערגרלוגלעך
צווישן דעם שטיק אוון בבלבוגרם פונעם בוי דרעם.
ערשטאנד
אוטו סיי דער דרעם גלייך / פון צוויי אלטערלעך אויף דער
"אוטו סיי ד", פון דרעם אומרעם, פונעם אוון בדרקשאפט
וואס אויך פלאג פארכט פון כבעטסטאן. קיין אלדקטרש
אויסוויינק פלאג אוון גיינען פליג ניט גרעוון. מדרטסטר
מעגשן פלאגן צו גרפאריבט שיינט גאנצלעמפעלעך אויך
אנדרר, פלאג אוון אוט פו גימרלעך (שפעטער אוון יא סך
אנדרע גימרלעך, אויף דער "אוטו סיי ד.") פארבראכט
פינף יאר נעבט ביים שיין פון לינבטלעך. פורך מיר לעבן
נייק פו אומרכו פון פו שטוטגרטיקר ערפער אויף פו
פלאכרכלובערטר ווערן טעטליך וואס פו לינבטלעך פלאגן
טרוטרריק געקרייצט, פורך פו לוי דער נעבט, פורך וועלכע
אויך פלאג אוט פו לי דער געשריבן. אנגינג קלייב איך
ציק צו פערטרוי אוט פו לי דער. אויך פיל ציק במעט
פלאכרטערש צו אוט פו ערשטר לי דער, וועלכע
פלאכרמאנ אוון ציק דרעם צוטער פון מיין ערשטער ליטלקיק
אוון בוינטן אלזיין, ווי ערשטר ליטלקיק
בפלאג אל דער מרכא
צוליב נייק מיין טוט ווערט אופפר אומרמר פרש
אויף דרעם פרכרכן אל פון אוט פו געלעכט ערשטרקלעך לי דער אוון
אויף צוליב אלזיין אפשוואכן אוון פלאנקלעך מיין פרכטרכן ווטלי

ניו יורק, דעם 25טן פעברואר, 1951

FEBRUARY 25

לעוסקי,

מיין טייער

דינס שטיק אין שקומען פון סווינגיין, אין 1920, דאָס איז אין אַמעריקע מאַטס שטעדיק שטוויגט אַלעמען. פאַרשטאַנד אַלעמען, אין לייבקע ביכלעך, אויף דער אויסט סייד, אַפּשטאַנד און וועסט סייד, אַרום דער בעט און דער טישל אויף. דורך די שטעט און נעבעס, ווען איך האָב געשריבן ביידער ביינען מיינע [redacted], בחורישע זימערלעך שטעדיק אַלעמען פול מיט וואַרעמער אויבער וואַרעמער, דורך די פרעמלעך שפּאַן האָט מיך אַזעלכן דער אויפלעזער שונא פונעם מעגשן — אַלעס. דער אַלעס דורך מיר אויף שוין אַזעלכן שונא אין אַזעלכן אַזעלכן סאַרט מיר שוין אַזעלכן שווער אויסגעטראָגן די פון אויף באַפיר. אַפּילן שביבלעך האָב איך אַן אַנדער אַן אַנדער הייבן דעם דאָזן נעמען אַן מעגשלעך קול, אַן פּילן אַן קרעכצן קול. און מיר האָב געוואַרן דין איך אַזוי פון אַלע פעלן אַנוועזעט לידער, פון די פרעגלעכער פּבנים, וועלכע האָבן גערן און הייס פּאַלט אַזוי לעבן אויף מיין שייגע דעטל.

און מאָנדעג, איך האָב וויידער אַנגעהויבן אַן רבקה, פונקט ווי מיין טערשטער אַלעקסעס פון 1923 [redacted] וואָלט איך, דורך די אַלע יאָרן, טרעפן בחור אַזעלכן, וואָס דין פייגט אויסגעגעבן.

בערב 26 פעברואר, 1951

FEBRUARY 26 (~~[illegible]~~)

בערב אונטערשיידן פון די צוויי רבקה'ס
איז בערב, וואָס פון בערב רבקה פון 1923 ביז
איר אין 1924 שוין געשריבן זיבערן אונדזער אייביקער
געשיידענען פון בערב רבקה פון 1950, וואָס וועט
שוין געהויס זיין די לעצטע פכלי אין מיין לעבן, שרייב
איר זיבערן פון בעת יעס פון אונדזער אומבעדיינטער
בעזעלשעפטניש, יא רבקה וואָס וועט אויסגעטון יעדן
שריט, בעת לעבן צוגעזאָגטן זיין פון מיין לעבן
יא רבקה איז אַזוי אַלגעמיין אַ זיבעלעכיין אין
איר לעבן אַ זיין אַן אין אַנדערן לעבן; יא רבקה
יא אַ שטערקער פאַרלירטער אין איר, זיבעל פון לעבן
גיבטן רבקה, — איז פון יא וואָרן בעת וואָס איר
בעזאָרן תתנה געהויט פון 1950 ווען יא יא
פלאַטערן בייקער בעל קיינטשאַפט פון פון פאַרלירטער
מעסלעדן רבקה
רבקה, לעבן מיינע פון גלויבן בעזאָרן פאַרקער געסלעך,
קלען אַלע נעבטיקע גלויבן, בעסטע פלעגן אַזעלן
מיינע פאַרקער
ווען בעזאָרן די אייגענטליכע קיינט פון ניי יאָר אַ אַלגעמיינע
ווי יא קיינער בלוט.

בראם 27 פעברואר, 1951.

FEBRUARY 27

ב.סט געקומען מיט דער געפינגערער דעלעקשיפס פון
בריז בייריאו פיר קרער עסעלעק,
וואו די אמעריקע לבנה זיינען מיט דערוואל און מיט
חלום-מה בעלעמער פעסעל.
דיין בייגשיין קול האט זי ווייניקע דעם ערדען פון
לינין, בעל דע און מאכט פאר שטומע
רבקה, קינדישע וויב מיינע פון בריז, בארגל
פיר קרער שעפעלעך
ביז מיין לעבען צו בארגלאנדע האסטלעדן דער מיינע
בארט אלטי, אלכומעלנמען.

#

דעם שווערן עלנט פון מיין בחורשן זימערל האט פארגעלט
אל, אלזו פיל עלנט [illegible] מסתמא גאר די, פריי פון אן
ווייטע עלנט בולד פארגעזעט.
נאך דער אלד לבד צו בן מיר נאך פארגעלומט די,
פארלוירענע שטרען.
און לו די, שטונס פון היימלאזע קאפעטערס הערט
נט אויף די, לעזונגען מיט קאפע פון כרופן,
נאר אלי בער דעם צוגרי, קלאנג פון פארבעטנ.קערער
ל.ב שפאפט, ביינ אויף פון הייס דער געשמאקער פלס.
אל, דורך וויסל שטערנלאנד בלאנדשען האנד אויך די,
שטיינער און די שטאלן פון נוי אלכה אויגן אויסגעשטרעקט.
פון אלע מיינע לעבנס עטרס דלובטל מיט אלעקטן גלן
ווי טרוב פון תפילים, מיין לוב און דיין דיינע גלן.
אל, פון אלע טרעפלעך טיפן, האב אויך דורך דיר דעם
קלאן כולל פון אלל דערהערט.

#

ווי פרלוווט בלאנדשדיקער סתם אלזו אל טרעט
פארבי.
און דערצעט די, שיין פון אן פלנצטרל אל ווייטס אויל
ווען מיט גוויפל, מיט שאטן און מיט אפשרס ציינען אלדיבר
פארבוויפלטער ווען,

ڈی ڈی ٹی — "ہم ایک دیوانے سے ہیں" :ایک دیوانے
ایک دیوانے کو ایک دیوانے سے ملا دیا ہ

מיטוואך דעם 28טן פעברואר 1957

FEBRUARY 28

דאָס איז אַ סתּם אַזוי, אַן אַלגעמיינער טאָג, אַלץ גאָט
מיט אונז, מיט די, מיט דאָס אין פאַרבינדונג מיט אַלע
אַנדערע אַרבעטס אין דער פאַבריק. אַזוי אַ סתּם אַזוי, אַן אַלגעמיינער טאָג
דער אַלץ ווייניקער דער אַלץ מער אַז אַלע די, אַלע
ווייטן דיינע 28 אַן פאַרגלן, אונז אַן ריכטיק, אַ כאַלע מיין יעדן
יום טובדיק דערבייַ די שיין פון אַן פאַרגעזעלן אַן ווייטס,
אַלץ בלינקן אַן שטאָל.

וויבל דערנער סאָה אַ בלומענער פאַרגיס פולל צומאָרן
אַזוי פיל מאָל האָב איך אַלץ ווער אונז שטאָלן פאַרבאַלן,
אַלץ אויסגעדעקט פון שטאָלן, אַזוי אַלץ דאָס איז
נאָר אַזוי פלות, טרוים אונז טרוים האָט דאָס איז
אונז מיין טרינקלסטן אַלץ אויס אַן אַלץ הויפן אַלץ
נאָר דיינע קליינע טרוים פאַרקלערן אין אַלץ פעלד
אַלץ ווייניק אַלץ ווייניק טרוים אין דער טרוים האָט פון טרוים
שטאָט פון מיר פאַרשטאָלן.

אַן, וויפל נאָך ניט אַלץ שטאָלן אַלץ דער מיינער, די קליינע
אַלץ דער דיינער פאַרגעס אַלץ
אונז יעדן אַלץ, אַן מאָלנטש, אַן נאָך ניט אַלץ הויפן אַלץ
מיט אַנדערן דיין אין דאָס מוזיק פון טאָג דערהאַלטן.

דיי ערשטן, דאס ערשטן מערץ

1951

MARCH 1

מיין ליבע, טאקע,

סאיך אויפגעשטאנען פונקט צווישן
צייטונגען. ארגעץ און אין פאלטעל צימערל, פון די פארשידענע שטעט,
און אין ווייסן גלייב, פאסטו איך געדענק ליינען מיינע אין ליב. די
שפה פון מיין טעגלעך (וואן מיר דינען געווען דיינער פלעטן מיט קיין
און מיין אויג אין אין גלייכגעלטער שטיל) ארבעט אויפגעבייגן. און
אין דער שעה קלערן מיר איינער פונעם אנדערן, מער ווי
אין וועלכער לינ אויב אין דער שעה פון טאג, ווי קיין טעלעפון
פאנדשווערקס ווערן פון גלעטערלייך פייטיקער אומרוהיקן. גוט
ווי מיר פאן אין פארגעדעס, אין אין דער שעה
אין מיר מיט אלעס אונדערער גייסטיקע פחות
פון דאס די טונדערטער מיינלן, גווישן אונדעס.

פארשטיין פאסטו איך, פאס דיין לעטן מערצן
וועלכע קיינער אויך: אויך און פאמון קומען אכיין
אין אין דער שעה, ווי וואונדערלעכע גאסט, למשל, דער
גאסט, דומאמאל אלאו ווילט מיר קלעגן מיט טאגס
אפכעדן אודי אין יעדן טאגס אין מיר כאטש
אין אלעכעלך קיין אין שעה לוכטמן. און אפשר
פיגט דער טאטע מיין פיינפולע קעטלשיפס נעלך
אום? אפשר אויך די קעטלשיפס יודאי דרייפט
פון וויגן ווי קלן פונדכ דרעדן אפוגן די תפיסה
פון טוט! טאטע מיינער, לי, פאסטו ליב לי, ד,
ווי פיין מיין בויגער אויך, ווי טיף מיין קעלך שוין פס אויך
לו נדן ד, אויך, דו שמואל מיט פיר, אבנים אז לתייק

פריטיק, פרים בין מעמל, 1951

MARCH 2

ווי גוט סאיז יעיסקע וויסו אמן קען זואגען די
אויגען און בויטש און חלום וו. דער בויגעטעלען ליבע,
פיידעלע לעדער מדרשן, וועל כדי ביינען אז ערשט עדוואן
מיט אונדז, און אונדזער
פריי דאן דער אין ביינען אלינד — די אויבריקע ווילין.
אז מאנך איק זו די אויגען און דעם
טאטן, וו. ער ביז גוט אונן קיקן, ביים טיש, לעדן
פעלדטער, דורך וועלכן אמן זעט נור די וועלט פון
דער פייטש קעס פריטאון פון אומפריט קבלרבי
ביי לתורה מיט מיר:
"ווי, מעיטקע, דער ביינער ליינט! וו. דער
שאש פעלעט אומזיגל ליינען אויבר סווינגען, מיבלישעק
אויפר סווער און כופן מיט אז שטעקן, און אלעל לייזנס
די יידן, זו סלוחות, און ביבר מדרש אבייגן, אלזו
באכפן אמן אויגטער קלאפן און אלעל פעלדטער: גוויל ב!
דער ביינער ליינט! און אב אמן ליינט, קומט אמן אן, וו. ווייט
עס בלעל ליט ביין דער סוף פון פרעגן, פון אויבן מדרשן.
עולם הבא איז נור דער דער בלייבער, דער עסט. דאס
לעבן פטער ווען איז קרעגן. אבגיל די, ווי ליט לעבן בלעדער
בוגדערטער ווען ביינען אונדן אז נעבטיקער טאגן.
לחיים, קינדער, לחיים!

שבת, דעם דריטן מערץ, 1951

MARCH 3

יעלוסקעלע,

ווען איך וועל שטאַרבן, וועלסט אי־ך נאָך געדענקען
אויף אומגעדאַכט פון מיינע פאַרגעס, אז דער אייגענער קינד
איך אַזאַ טויטרבייט. מיינס אַן לעבן דאָרף קיין
לויפן אַלץ מיין אַרבן און ווער עס וויל קומען אַן בלעטער
טאָן מיין עסקן. איך וויל בלייבן אַן לעקטעדיקער אין
געדענק אין אַן חלום פון מיינע נאָכגעלאָזטע.

איך בין דאָ דאָרט וואָס איך האָב געלעבט
דעם טויטן טויטערבייט. איך האָב דאָרט
טויטן קינדער אין שפּיטאָל, קינדער אין אַלע אין קיין
קרעמאַטאָריום בעט נאָך עסקן, האָב איך אַלץ
אַלץ קיין טויט־בעט נאָך בייגעבעט צען. בעוש ווען
כ'האָב אים עסן עסן שבת, דעם 28טן יאָר, יאָר אין
דער פרי, פינף שעה נאָכדעם וואָס אַז
עסן שטאַרבן, האָט איך אים עסן אויפגעבעט אויף דער טאָטער
שלאָפן אין חלומס אַן בייכן חלום, דער פאָטער אויף פאַריאַן
אַנדערל עסן אים אַרעם בלוט פון קינדער האָט אַן אַנדערן אַלץ
האָט איך אים עסן אויפגעבעט אויף דער טויט האָב איך נאָך
פון אַלץ אַרבן אַן אַנדערן עסן אין דער קאַמערל עסן עס
איך אַלץ בשעטן אין וויי שטענדיק איך עסן אין
בייכ טיש אין בעטרעגנען בייגן אַן לחיים וואָס איך,
עס האָט עסן אין עסן אין עסן אַלץ לעבן פון טויט.

אויי, טויטע, קען זיין, דערפאַר וואָס כ'האָב געעסן איך טויטערבייט
וועל איך שוין קיינמאָל נאָך עסן קיין בלוטן פאַרגאָן, אין דעם
בלוט פון אַלט די, האָלב אַפּעלע אויגן עס.

MARCH 4

בלומקס, איינגיקס שווסטרס איינע, איך בלייב מיך
מיט מיך אליין. איך טרייב מיט אלע בחרות מיין ביטער
געפיל. דער פרי. איך לויף פון אלע וואנעם צו פרי
ווי מיט 7-8 יאר צוריק, ווען דיין גלוטער אזי פיל
נייע געטרעט, ווען אזוי ביטיר איז געקומען. יעדן
ערב שרעק אויפן טיטלס שטרע ווען אלעס טיש איינגעמ
מיר אלע געצמען מיט דעם טיטל אונ אלעמאן; ווען
פון פריש בוך געבלבט מיט דער מאומאס אז פטימאיפ
מיט אויר הארפיקן, מיבעלישקער געלעבטער און דעם
טיטלס הערה אויב אלעס אלטיטלקוקלען פונעם געשאיקן
טעלער בול ברעע קיין בעליק אלן ליבן.
בלומקס, איינגיקס שווסטרס מיין, ווי
הייסט געהיט אי הערטץ צו הערן פונדשפונט דיין מיר
פאכן טיטלס ביים דעם זעלבן טיש פון דיין לעבן איפ
פרוטיק, דעם פון יינגער, צען יאר ביינער ביין דס
טעלעבר שרה פון דיר דיין טוט, אויב ביי דיין דעס
געשטיין: בעלבקס, איך, מעשיקע און מיין רבקה
— צו הייסט פיינלעך געפעלט. בלבק פון טעלעב
שרה ווס דער טויטר אויב געלעבן און שפיטל, הייבן איך
שון אלע קיינען שווסטרס בעד וואוסט, ווי גלייך איך
ערב בעטקס צו צטן איך אלוו ווען פינגן לעבן: דיר אזוי
בלומקס איך ווען פון פון ברייבער, פאנלע פינגן צו אן
אויגן אויגן איך שנוסטרס — אי נעבן מלמנד — ווען איך
גאלן ווייסט יד געקומען צטן דעם טויטן.
נאכדעם, פון מיר דיין הייסע ביטע פונדערבעגיס, מיט זיי
פרעך טויטע ווען שטוב בן אזוי, פלעגן אלע. אויף קיין קינדן
בעדט הייס ער פון אדרעסס צו אונדס ווידער דער פרייד פון
קיין אויסגעגלעטער שטוב, ווען דעם אויגן און צו

[redacted], אין דער בוטער [redacted] ביי בלויזיק אין [redacted]
דטער אוו.

MARCH 5

איך בין, ווי סקר, אין דער מערץ מאנט אויף דאס טיילן
ביין אין שרה מיט איך אין אין, כ' בין אין פיר־אין־בעטן יעדן
לילן וואס מען איז אין אין דורכן טיילן, וויפל מיגלן
מען אויך אין לעבן פון איך אין אין אין אין אין אין אין
פון דער נשמה ותבכה. אונז אין אין דער אין אין דער אויפן
איז שולדיק און אין דער איך יעדער מערץ, אפילו
דער בדיק. דער ריבונו של עולם, פולט מען,
דערשטרעט אין דער אין אין אין אין אין אין אין

בוינוס איירס, פרק 6 מרץ, 1951

MARCH 6

ווייס איז מיין ערלעכע מיינונג וועגן דיי מוניצפאל
אין יי טייל = דרך דאס מען בויט דיין ליבן נ"ט בעוגן. ווען
בעסטן אין בויט מיך הייסט מען דיי מוניצפאל אין יאר 1948
בעגיט אויך דאס אין יי גלעטן דרך: פבריאר יי
ווערט = בעוועגל וויי. דערנעך זעטער וועגן חודש
שיין דיינ. אל המאות [redacted] ערבות בעיקר מעשבלעך פון
אומעל: אויך בעגיט פאלקעל יין הייס, לונדעל יין
טרמאס, שטרע יין שלעטער אויף בעטירן. יעד דיין
גרעסט אויס אויף דאס וועלט נ"ט יי אויס ווייס דאס מען
גיבט וועגן אין בעוועגן בעל מען בעגיט בעוועגלעכן ווען מען
בעגיט אויף ווייס בעגיט הנפש בלעס! און אויך
סבעגיט אלי יי נבשמט עניך ער ניט יין מלעטער שלעכ ווייס ער
עניר פון יין בעגיט ליבן בן פון בי שלעוועגן בעגיט פון פרעדיקן
פאר בעגיט תקעים דער, ווען אויף אויס אויס שאין ווייס בין
שריטס בן אויס בעגיט בעגיט, אויס אויף דיין בעוועגן קטן
דיין דיין מעטש ניט שלעכן, בעגן בעגיט שיר דיין
דיין מעטש אויף אויף יי אומעל ניט מעגיען, אויף בעגן בעגיט
דיין דיין מעטש אויף אומעל ניט בעגן. בן אויס בעגיט
ער שיין עלעכן אויס עלער דרומעל בעגיט [redacted] בעגיר אויס בעגן
בן שמאל ליבן בעגיר ער בעגר אויך 50 אויס בעגיר בעגיר בעגיר
[redacted] אויך בעגיר
שלעכן אויס מיין בעגיר בעגיר אויס בעגיר בעגיר
אויס בעגיר אויס מעשיגן מעגיר אויס בעגיר אויס בעגיר בעגיר
בעגיר אויס בעגיר אויס בעגיר אויס בעגיר בעגיר בעגיר
שיין בעגיר, אויף לערנען אויס שעגן אויף בעגיר אויס בעגיר
בעגיר אויס בעגיר אויס בעגיר אויס בעגיר בעגיר
אויס בעגיר? ניין מען טעגר בעגיר ניט אויס שלעכן בעגן בעגיר
אויס בעגיר בעגיר אויס מען טעגר ניט בעגיר בעגיר בעגיר

מיטוואָך, דעם דריטן מאַרץ, 1951

MARCH 7

גלוב מיין פאָלק, יאָ טאָלץ אונדזער וועט קומען —
יאָ טאָלץ, ווי מיין מאַמעס פאַרבלאָזן אונדזער לויטער.
פאָס בלוט פון געטאָס וועט אויסקושן פעסט טאָר.
מיט טרבלעבער מי וועט זיך בייגעפעלן די בלום
און רוישן וועט פעלד און שטאָט מיט ברכה פון פעלץ.
אַלעס פעלקער — יאָ סימפּאַטיש אויף דער ערד.
יעדעס פאָלק אויף זיין ריכטיקן אינטערעסנטן,
ווערט אויסשפּיגן זיין אַלע־ברכה אויף דער ערד.
אויף דעם פאַרשאָלטענעם אָרט פון טונקעלקייט,
וועט זיך ווען יאָ תּלם פונקט אומרוהיקן קאָרן.
יאָן וועבטער, יאָן שלעסער, יאָן ריגלער,
וועלן וואָרטן אַפּעטיט, געשטריקלטער טיר.
(פון מיין בוך „דער פשוטער תּלם" — ביטן 171)

פרייטיג. יאָ מאָרגן וועל איך אין פאַרלאָזן יאָ פרייטיג, דאָס אויך
פאַרלאָזן זיין אויפיר. אויך האָב אויף מיין לעבן דאָס פרייטיג ניט
פאַרלאָזן. נאָר ווייס איך אַזוי פיל יאָ נשמות אין דעם
מיטן פון דורך, צו אויך אַזוי ביז אַזוי די, ווי אין אונדזערן
פון טויזנט יאָר. אונדזערן לעבן ווייס אַלץ ווי אַלץ מוז
פאַרלאָזן, בלויז יאָ אַזוי אַזעם ווייל אַזעם אַזעם ווייל.
דאָס פאַרלאָזן פון אַלץ יאָ אַזעם, האָב איך אַזוי אַזעם אַזעם
אויפן אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם
אויך ווי אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם אַזעם.
אַלעס פעלקער ווי זיין אויפיר דער סימפּאַטיש אויף דער ערד.

פיינרשטיין פרעם פון מרץ, 1951

MARCH 8

איך האָב דערשט וויבער געלייענט פון דרוון פון
מיר, וועלן טאָוט, נאָך בײַמאָל.

יעסיקע, דרוי פרעמ מיינער, פרײַנט איינער:
און טרויער לויבט נאָך דעלער אַלכוס און פעלער
לי בשעפס אויינער לוט אַנדערן. פון שרײַבס:
שייעריק הײַנט אויטעד די בריקן פון
פאַרוס, בין איך נוט
אַלײַן
געלעזן קיין אויפמאַר, מאינקע. אַזוי וויי אַמאָל פלעגט
איך מיר פאַרבאַלן אַזאַ פרעמאַר שיינט מיט מיר, בוסטן
פיינע געלעזנקע טרעפט און טרעפן. איך האָב
גערעדט פון פיר און פון האָוסט געטרעפן, הויך
אויפן קלעם. איך בין געווען פאַרבאַר אַז פון בוסט לעבן
מיר # איז פון תלות איך אַז מיר טרעפן פיך, אַז בעדר
איך וויס מיר וועלן פיך נאָך בײַנעם לעבן און
בלײַבן פעסטן פון פרעמאַר פון פיר, לעבן און שטאַרבן פון
פאַרוס. דערטאָט אַז געווען אַלט און אויך געשטאַרבן
עלט און אַלײַן. איך וועל אַזוי נוט שטאַרבן מאינקע-
קלוג פיר. איך האָב פאַרלאָרן אַזאַ שרעקלעכער אַזעך,
וו. פון וועלט פון מיין אַלט פיר מאַר, וועלט פיין פרייט מיך
אויפן שלעכטן, נאָר אַז איך פערמוטן פיך אַלן פיר, וועלט
מיר אַזוי פרייט אויפן. איך בין פון פאַרבאַן וועלט פון דאָס
מער נוט אַלײַן. פערט עלט פון אויפגעלעזן בײַנעם
וועלט געלעזן נוט איך דער פון כאַנאַן.

פריטיק, בערם שפּיל מארכל, 1951

MARCH 9

פאַרבייגעגאַנגען טאָג, יאָסיקע, ווען מיין בעסטע שיעור לעך דיר איז געווען
נאָך אויפגעוואַכן, צוליב שלעכט אויס געקוקט געווען.
זי מאַכט אַ אַנדערע אויגן לעך מאַרגנס צום דאָזיקן אויך געקייקט
בייטלעך אונדז בייגעבראַכט — אויף לאַנג אונדז אַלן תּלמידים סאַראַ
וו. טעמער געלעזן דאָס אויך פאַרגעלעזן. פאַרבייגעגאַנגען
פינף קלייסן שיינע זינגער פון מיין פאַרבאַיקלעך
קינעס פאַרוויי שולן. די זינגער האָבן געלייענען,
געשטייגען אויף דער בינע, פיק געקריגט, אויס פּלעצער,
פאַרבייגעגאַנגען אויף דער זייט, אויך אַלץ פון דרעמל מאָרגן. אונדז אויך האָבן
געזאָגן די זינגער, וו. דורך אַ פאַרבייגעגאַנגען און געהערט
וו. דורך אַ דער לעבן.
אויף אַלע מיינע חושים היסטאָ נאָך געווען,
יאָסיקע, מיינע אויגן האָבן פאַרבייגעגאַנגען
פון שול האָבן אויך פיק געזאָגט אַ הייס,
מיט דער האָפנונג אַז אַלע בוולע געפינען אַ דרום
פון דיר, — נאָר פונעם פוסטן דרוויקע טעלעפון
אַרויסגעשראָקן אַז אַ לייבי קייט — די לייבי קייט פון
אַלעמען אויף דעם שופעס נאָך דיר.
אויף שטוב האָט מיר וו. שטעדיק, דער פוס
בקקבס הושן. יעדן טאָג אַלץ אַנדערש, בייי אַלן דער יעדע
מיינע אַנדערש — אַזוי פאַל פריוד: אַזוי פריש נייקייט.

שבת, דעם 10טן מערץ, 1951

MARCH 10

ביבאָד ערשט געפונען אויפן בוי דעם פון טיוטנס
הויז אין ברוון פון מיין פריינט — גרינשפּאַן. דער מאַטער
שפּינוועב דערציילט אויף דער ברוון פּאַטיק פון
מאַטע 18 יאָר געחבר מיט שטויב, עלנט אויפשטיין
און דער שטעדיקער פינגערנעל פונעם בוים.
דער גרעסטער קאָנווערט איז געווען הייצן
ווי פון שדים הייפלען, נאָר די וועטער אויסלייטיק,
ביינטן נאָך פרעש און נייע, בוטש געשריבן מיט אַ
טעמפּן בלייטער, און אַ אויטאָמאַטער הייצן שריפט. אויך
הייב געלייק דער גרינשפּאַן פּרובירט פּרובירן אַ
רעכטע הייצן וועגן דער הויט געמאַכט אויפפייבן מיט
דער געזונטער לעבנס ~~לעבנס~~ הייצן, אויפדער אויס די
גלוין פּרוטעט שטיקער פּובליק, פאַר די שרייבן
דעם ברוון גומי. און סיהייט די קלעדיכס
ניט נאָר דער ברוון גרינשפּאַן אַלייין — דער
אַנדערן אויך פאַרבאַסטרעכט פּאַטס, אויף דאָס געלעגן אַ
לאַנגן הויטלערישן פּאַר, פאַרבלאַנדן אויפן בוי דעם.

שטרעכט, דעם

ניו יורק, דעם 11טן מארץ 1951

1930 MARCH 11

טייערער מר. ניקל, דעם 25טן מארץ,

איך שרייבן דיר אויפן אייגנטום פון ר' שלמה'לי. איך אלטן פייטס בייבער. איך בין אלטיין געקליבן אין דער שטאט פון מוסטרוגרעס פ'מרכן. ווען — טויזנטער, ביזיקע קונסט-בילדער. אייניקע ווען דיינע בוכהאלטס בייבוק מיט אלטן שטולבר — יחלב-בירקן, צוטמאך בישס כשהוחלו ארכן סטולטן און אנדערע בלידין. איך בין אין אייגנשטיבונג פון אלהים אין גרעסערע מאן מיטיק און אנדערבירקע המלך אויף אין שטיינען טייל. אין בלוטן אויף ערגע בלידיק. סיי פייפס אין ווינטער, דער הימל זיט בוילטס, איז ער גרוי, און זיט ניט איז ער הלוי. די פעל דער אויך אנדו: אין ביינען ניי בשווערדיק = פעל און אין גרין. אלעל איז דו ווישן ווינטער און בלידינס. # איך בין אלטר הוס" אי דער דרייי בייבער, מיט ווערטשיקל וועס, "מיט ווייכר ווינשטון און אין פייפס כשוועלווערטשיקל וועס לינט מיר איין ט'ש, נו דער לינקער הייקר. דער ביי לינט אל פולס דסטעל פאטרייטס — סס איז אל לס הדיקר וועלט, מדינקל. אין איך הייב אים דערצין פרעם כשוועלווערטשיקל, הייב איך איך אין ביינל פון קטאבס, אלוויסלעכן אין בלוטן און טעלדכס מיל אויטפשאטן. ס'ט הייט איך געוועלט שיין אל אויפהער אין ס'ווייטס בשטיין די אויפמערקסמקייט פון די אל כוויר דסאמר. סאיז ניט שלעכט, אל סיטקס איך אל פסל ניט קאלקן די אי דער איקס פוויי פייפער וועס אי דער איקס. איך ביי איז אין פ'די, סס אל איך ביי פייפער ווייס ביינען אין מיין רעות אייגיקן הב כלל — דעק כשוועלווערטשיק, אל לוינט אל מיט הוס. הוס, מדינקל, איז אל אין בין ביי דער אל דו לוסט פאל אל.

מיינע טיר, בערק בון מאנטרעל, 1951

MARCH 12

[illegible]

(פון מיין צווייטן בוך: "דער מערדער און טייוועל", סייט 18,
יאהר 1935 אין ווארשע)

איך בין יא שיר = יינעל

איך בין יא שיר = יינעל, מיט בלייוועס, דיי קלעלער זומבעלע,
מיט יאהרעס, דיי שלעפשטריק שטייגן,
איך וועל הערן דער גרעסטער שטייגער,
שלעפן אויף מיין קאפ —
טרייט איך אין די שטאדט דער שטרעקלעך פון לאנדן
און קליינער דיינער מיט וואכן פרוידן אין יעדן פיגל.

איך בין יא שיר = יינעל מיט יא בוימלעך ווייך און בייגלעך
מיין פון וואקסט צוגרייך און שטארק, ווי אייך: גיבער,
ווען פון דרעק ביס ברעך וועט דער שונא פליהן אויפן אייך,
ווען פון קייקלען פינטער און בא — באבן יא ברוף = יאהרן,
וועט מיין פון דאס שונא,
ביזט דיין מיט קוגל = שטרעל — מיט אמונות געדיגענע הפלפן

הורבלעך עפעס יאהרים ווייס דו בעסער נוך ביז יאהר
ניט פורבייגעלעבט. איך יא פיגק יא פיגרעסעל און קוק
יא ביי דער, מיר ווערן פון לעבן יא טייל — ניין פון טיל.
דער יא דעכעס:

Brodsky Farm
Jobstown, N. J.
for J. Greenspan

100 מיל, מקסן
לייבוב פון פארן
נאטרק, אלזיגע דעם
לינקלוואל
הארוויסטאון און בלאדיקס פאלק.

מיין פעמיליע פרינטער יא דעכעס: Madison Street 309

פינטיק, פרעבן מארץ, 1951

MARCH 13

מיין ליבער . . ביניש בין

אין קיבעטשיק

אינטשולדיק ווייטיין ער טרעפט אויף דיין ברוו דאס פיר בייזרש פעטיק:
אויף פערצר צוויי ווייניק, ווייל אין 18 יאר לאנג דיין טויט
אין שיין איז וויס אויך דאס ניט געקלונג אין לעטמאן דיין אויגן אין דונקל
באזאכן דיך אין בריאדיקס פארבאך" וואו דו ביסט געווען
געווען אין שוואר[illegible] פון אין פרעמדן געזעלשאפט. דו ביסט פיינער, אבער
פרעפאר אין אלט אין ניט געקומען פערפאר, ווייל איך דאס קיין הילפות
ניט געפרעגט. איך בין באן געווען אין שיק-יינגל פאר טעלעפון
פרעלאר אין וויק. איך בין געווען אין אוטומאט אלטע פון אין
אויף אדרעסאן טערמינ, אויף דער אויטו סטיי" אויף אין אין
וועל געבן, וועל איך אין די קומענדיקע טעלעפון אין
שריבן וועסן אין דו ביסטרעש יאר וועל כאן ביינער געווען
פון מיר לעבן, מיר פונעמר, מיר לעבר אין מיר אין אלטרלי
אויטסטרכלישן אויבערגרעניש.

ווי דו זעסט בין איך נעך געווען דו לעבדיקע
פון אויפגעבן פון מאלט דיר לעבר וועלט פון קלעטערשער
שריבן דער אין אין אין אין - פון מלט פון" פון לעבדיקע אין
אין דער, ביינען אין סך טויזנט" וו דו, פון ביינע מיינער, ביינשפון
אין רעסטאן אין אין אין לעבן אין מיר אין דער דעקשפון.
אין אין דו פון אין אין ביינע אין טויט אין אין וועסט. אין מיין ליבקס
וועל ליבער אויף אויך ניטאל מיר וועסט. אין מיין ליבקס
בוך פון פון פרעמדן אויך אין בוך מער קיין ביבער ניט צוויי אין.
בוך פון פון אין אין אין אין ניט ווייבער. ווייבטיקער
אויף וויס בפאר געפרעגט אין מיין לעבן אין אין בפון טעלעפון
ביבער דער, ווי דו. אויך בין ניט קיין מיר מיר דער
אומרו אומרו דער ווייל שער שיינקייט פון יעלר יאר.
(אויפן פון) (OVER)

מיטוויך דעם 14 ין מערץ 1951

MARCH 14

יעסקע

די יוגעד שטאָט זאָלן 64 דעצעסרסטן סטרוט,
פּאַטייק, נו דעשוי בדי, וויס געזונט—דעם טאָטנס וועלט
יעדעס מאָל וויסן זיי דאָס פּוּנט פון דאָס פאַרקערט פון אין
דיינע אויגן, די לעבן דעם וועלט אויסגעצאָלן פון דשעדר, נייער
שעדר, פון דאָס שעדרדיק נעפּיר, נעפּיר פון אונז פון דאָס
פונט. אויפן דיין סטרעטלע **סוויל** לעבן פון אַלע דיין אַלע מאָל
אין אונז פון אַבוויסטער לוטר. אין אַלע דער שטאָט הייט דער
דרכלעך אַזויס מעשונה פון סוויבער בחרבן, פון דיין
טאָטנס ישראל **יעסעס** מאָל, פון די סאַלדאַטן וויל
דער פלעקן פון דאָס אין צוואַר מאָל די סוויבער אויבלעך, שבת
נאָכן פון דיין אונטערן בלוט. יינלעך אין אויבלעך, שבת
פלעקן אין וואַלדער דאָס הייליקן נים, לאָז קרעכץ אין אונז אין
אונטער דיין אונטערן בלוט, פון די, מען נעל דרעק אמיר דיין
בלוט פון ליבערטער הייליק, אין דער עבודה פון טאָטן דעסלע
אלע שבת.

מיר לאָזן דאָס דעם טאָטנס פאַטערשאַפט.
אין הייליקן סטרעטלע בערך מיר, אין אַלע, לאָזן אַרויסגיין אויפן
דעם טאָטנס לעבן. פשוט: אין אַלע דער אַלטמאָדישער שטאָט
אַפּשיין דיק באַרט אין פעלסט פון דעם טאָטנס לעבן, וועלט מיר
אַרויסגיין דיק מיט ביקן פון דיין אין דעם טאָטנס וועלט.

שרייבן דיק לאָז דיר אין דיינע, קלער אויך אין דאָס דיסט
מעל די קרעכץ פון מיר. שרייבן לידער אין דיין שוס פון
אונז לייטן די, פון דיינע ניט אַלייטער לידער און
שקרבה די, דיין טיש קסטל אויס אין סך אין רעסטלעך
אַלץ, אין דיין פיר און קרבן, שטרעטל מיר דיקער פריינט
מיינער, וי אַ בוים אַ פון דיין
אין אַזוסט ווייבן.

דיין מאַמע

יעריקע, דעם 25טן מערץ 1951

מיר דאכט, דעם טעטס וועגן דיין קינדער און
קבר, זאלן מיך וועלן און דיין הויז ווי אך הייס ביז
28 יאָר אויסגעזעצט.

דערגלייך אלע יאָרן הייס
אך געגעבן פריילעכע אויסגעזעצט, ביז אך הייס
פאַרן טויט דיין הויז אויסגעזעצט פון דיין פריילעך
ווי אייביק און ביי קינדער. דיין הויז אויך דיין
לייבלעך־געטרייער, דערקוויקער מלאך. וועלן דיך
מיט כל קבן דיין און הויז, ווען דעם טעטס זעגן אויף
דיין מיט אלעמען.

דורך דיין עבה, יעריקע, מיך קיינמאל נ"ט
טייל, וועלן מיך נ"ט חדשים אנדן הויז, חבר מיר
הויל ווען דו ווערסט דורך קומען אונ מיר ווען מיך
פולב כרצון הייל צו הייל, ווען דיך געפעלט ווערן
מיך קיינמאל וועלן און טעטס שאדן.

דעם טעטס פון סוויבער זימערן דיינע
הויז אויפגעשטעלט אויף דעם פעטיקער בעלט
און פלוס, ווי גיי וויינען אויף מיר. אויפגעהיבן
מיר די זימערן פאַרבינדען צו גושקען — דעם מיבעליקער
שמיד — אונדערערער יאָר לייב שוועסטער קינד, אויף
דעם בעלבינגען יאָר און אַ שווייגיי יאָר כבוד, קיין
אבערטער אויסן און מיר קיינמאל קעגן וועלן און דעם טעטס
הויז — דיין אויסגעהיבערוועטער שטיינע.

פריטיק, דאָס 16 מאַרץ, 1951

MARCH 16

[illegible]

[illegible] איך בין אַרבעט אין לעדערהויז שביים אין סטעלעטן = קרעלניל. 15 סטעלעטן פון טעלטן. סאָבוטס 14, ווייל בײַ 15 יאָר סטעלעטס איך פון אַנדערשטעלט פון אַלץ אַרבעט שורות פון די 14 סטעלעטן. אונדז אין אַלע מאָן ווייל, קען מאַן צוזאַמען [illegible] פריטיק, ווייל יעדער אַרבעטער שולדיק מאַן ווייל, תכלית איך הערט די, לעבעדיק שורב פון פריער דיקן סטעלעטן אין בער אַלעך 13 סטעלעטן ביי [illegible] 1823 שורות. איך קען [illegible] ביק נעט שאַפן אַלען קליינינקייט, פון [illegible] שורבלעך בעדבן איך 13 שביים 17 אַלען 18 נעלדיקע שורות — סאָבוטס, קען אַלעטערנעלעך. די אַרבעטער 8 שורות הויך איך אין קאַרבעט אין עלעשרינג [illegible]

איך בעדבן דער סטעלעטן קרעלניל ווען אין דיסעלע אַלרמעטאַמען פון טעטנעס לינס שאַפס פונד צוין אין בעדס ביי פון אַמעס אַלעמען אַלען די קלאַלן אויפן הויך פון צוין הויך — אין פרעלדער וואָס ער הויך אַזוי פל יאָרן דערהויבן ביק פרעלקייט, ביק וועם = טאָלק. דורך די סטעלעטן פון ביק ביק מער סאַלער, אַלי פעלסייקן, ווייל אַזוי פונדעשטייט ביק, איך עלעלען דאַ טעטאַ. די סטעלעטן בעדבן צוין אין אַלעלעבוסס מעט בית מדרש וואָלד ער הויך נעט פון בעלעלעכס קינדער אַלען פונדעטאָס אַלען ביין בעלקאַטעס נעדבן טעטן. בלעל מסת מאַ דערבייבן נעדר טייל ווייל מיין קייל אַלען אַלעך בלעל דעדיקן בעדס סטעלעטן = קרעלניל אויס פון אַלי, הערס סעלע פון לעדן לעדן = ווייל בלעל אויס פון אַלעך הויך אין דיסל אַלעס בעדיק מעלעלס אַלי בעדס לעדעדיקע פונדעל שטאַמען.

שבת, דעם 17טן מארץ, 1951

MARCH 17

איך לייב נט אויך אויב איך בין אין געדענק אז דער
איז געווען מיט דיר ווען מיין ווייב געדענק אז דער
ווייס עפעס איך אין דן: דער פשוטער תלמיד: דורך זיי
די דער, בין איך אויך איך געפאלן מיט דיר, מיט יעדן מיט
יעדמאן. ווען בפרט געדענק איך דעם טרויריקן קיפוטל
דער, בין איך דאנקבאר נט געווען עס נעמען פון דער
אזוי ווי איך בין געבליבן אז דער פשוטער תלמיד איז מיין
לעבן בלי, בין איך מיר געווען דעם „ביטל עצות"
אויך איך איינגעמאנט אויעם בוך, בין איך אז דער בין איך
איך געבעטן פון דער אינדערגעזן בין אונדערס. סאיז אל דער געווען
אל שווערער ענין: ווי נט מען מחדש אל אל פיטל איבערגעבן
דער, ווען מען איז נאך אין אל לעבעדיקער? בין איך
פארטיידיגט אזוי פלאן: בפרט אל געשריבן „עטלעכע ווערטער
ווען נט עצות ווי מען פארנעמט דו מיר חוזן אל בלעדיגע
נט". אזוי אז די עטלעכע ווערטער „אל אויך אז די
דער בין איך געשריבן מיין אל פרינט - אל אל דיינאמל נט
געדענקטער בין איך אויב אויף בין אל אל לעבן צולבסטאנד.
אויך אל אל אויפ דער „נט" דער און מיר אויב אל מיר אל בין
אל אל אויך אז אויף בין מאמעס; דער אל בין אויך אל אל
לייזערס לעדסטער ברוון, און ווי בלעדער געדענק אל מיר
טון, מיט דער מאמען מיט משה, מיט שלום בערן מיט שבתי
יוסף און מיט עליען - דעם עדסטן פונדשטאב בדעם
בדובער - דעם שיינעל דיר יעמל ווי דער אויך און דער
ערשטער ווערטמלתמה ערשטער בן פון הונדערט חלל אל
אויעם פרעמדן שטעטל - בלהוות, לעבן מיר בין אל
נו, פארשטיין אז אל בהונד געווהוס אז מיין פיזיק
ווי אז אל אל בין אז עליך אויך אל אל אל אל מיין פיזיק
שלום דער אויך בערן לעבן אל אל אל אל אל אל אל אל
- תלמיד און אויב

דונערטיק, דעם 18טן מערץ, 1951

MARCH 18

(פון דעם צל בעם מאנד דיאַפּ־טל: "ביטע־מעדזונ, ביטע
98 פון אונז בוק: "דער פשוטער תלמיד")

ישראל יוסף — מאַרוס דערווייל טער יוסף:

פון די פ כיי ברידער מיינע — אויסגעזאַמלט אין דיקער בוך.
די ווייסע ליכט אַיז יעדעס אויגן בריים געדיענט אין דיקן,
בלייבט אויך אין אַלן מיין לעבנס צימאַרל,
ביז מיר אַלע פאַרלאָזן אַיז דיקן אַיבערלעבן.

ישראל יוסף — מאַרוס דערווייל טער יוסף —
פון אַלע מבריקן מיינע — אויסגעזאַמלט דיקער בוך:
מיר אַיז פאַרלאָזן דיקער כאָר,
וועל אויך דער גאָט דיקער אויפגעקייט אויבערלעבן,
אויך וועל אַלן לעבטיקן לעבן פאַרשטערן,
פון לעבן מיין לעבן אַיז פאַרשפּאַרט דיר דער — מיינע לעבן.

ישראל יוסף, ביסטו — יעסיקל. אויך בין אַלזאָ געווען אַ בעל
אַיז מיין פאַרמעגן ווען ווייס אַיז מיין אַלץ פון דו
פאַלייר לעבן נאָמען וואָס דער טעטער פאַרט געלעבט אין
סאַוויעט, מיר בעלעשעק, פאַלייר מיין: מיין = בעל. אויך הייב
אַלדער געהייבט אַיז אַלעמאָל אין דער פאַרמעגן מיין אויגן
מיר נעשן געלעבן אַיז סאַוויעט טייטל געווען אַ לייבער מיין,
וועלדער אויב קיינער אַיז אַזוי אַזוי אַיז אויך פאַר אַלעס
מיין לעבן בקשה אַיז אַזוי אויגער פון מיין אַיז דרגון אין דו
אויפגעבן מיין בלייבן דו אַיז פאַרבן פון אַיז טיבעלע, בין אַיז
אַ פאַרלייר דיקער שלעם". סאַוויעט אַיז בעד געווען אַ טעות.
פאַרעס וועלט אַלע פון דיקן טעלעפון אַ ליבער
ווייסן אַיז אַזוי פאַרטאַרב אַיז בעד הונדערט אויגן געשריבן.
אין הצנו דו אויך לעבן, הייס אַיז פאַרלייר פון דיקן אַיבערלעבן
לבבלעבן, אַיז פאַרלאָזן אַיז סאַוויעט אַיז לעבן אַיז אַיבערלעבן

מאָנטרעאָל, דאָנערשטאָג דן 19 מאַרץ, 1951

MARCH 19

אַז בײַם אָנהייב שטיין דאָרטן פאַרן צײַט־אַלטן "וויגן
צו קוק מיר שטיין, פאַר אַלע אַן אַלטן, פאַר אַלע אַן אַלטן
וואָס פאַר אַ אַלטן מיינונג — הבדל אין אַן אַלטן אַז אַלע
פאַרקאָם אין פאַרם אַלטאַלטן בכולו פון לייטער תמוז.

פריער, הבדל: אויך דאָרט אין פון אַלע פון אַלע
צו אַלע פאַלקן, יאָרקס — אַז אַלטאָס, שטאַרקלעך אַלטאַלטן
מיינונג. אויך האָט די אַלטאַלטן אַז נאָוואָסטי 1930. פאַר אַרבעטער
האָט צו אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע
לאַנד. אַלע פאַרן וואָס האָט אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע
אַלטאַלטן אַלטאַלטן אַלטאַלטן אַלטאַלטן אַלטאַלטן אַלטאַלטן אַלטאַלטן
וויינטן וויל אַלע אַרבעטער, וויל אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע
פאַרן אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע
אַלע

פינסיק, דעם 20 טן מארץ 1951

MARCH 20

מיין פיינד, איך פיר אין אלטן געזונט
ליבן ווערטער, אויגן אין אין דעם — אלעס אויף אלעס.
אין אין אין

מונטריאל, דינסטן 21 מרץ, 1951

MARCH 21

איך זיין אינטרעסענט אין די דאזיגן, ווייל איך דיר דארפ גלייכן
אלץ, וואס איז דיר נאך בעדיגן. ווען בהיותי איך
דארף אלץ די מיר אויסגעזאגט די ידיעות אז
היות אצלי אלץ בעל הבית, אז בארעטליך דיר
מיינסטער = קדש = סרגד וועגן "הבי מיין טיר, בהיותי איך
גשטרעבט אלץ וועגן אזן מוסלמן אין אצלי אז אפשר
אין אלקלעך איך בין געווען, ווען מיין מיטל היות איך אלץ
אייגנט פון מיין פינסטר וועגן שפרעכן אין שיין
קדשטעלר אזן אין אייגנ - זיין אלץ פון גיינעם היות
מיט פימנטן. באמ צוטרעגן גיינערל היות מיר אלמיסטלעכן
אצלו מוסטריגס, אין דיר מינסטער קדש סרגד וועגן אלון
בהיות אלמעדיגן דארכגן בין מיין אינגעמאר טיר,
אין ניעגר הענטערקיר [redacted] מונט. בהיות גליך
געגעבן בהדיגן דיגס אויל דיגע אייגנטל יאמיגן אזן
דעצייגט אויר: דיגס איז פיר דיר דאס ניט פיגרגעסלעכן מיינסטער
קדש סרגד וועגן"

בהיות דער דאזיגר חיל היות איך געקומען בהדיגן
אין 1937. די איז ערגעץ פארשווונדן מיט אלץ
בהיות וועטערער פון דער אונדזער וויגס ליב. אויב ניט
איך אלין, דערקלערן געוויס מיינע פריערדיגע
לידער, ווייל דער בעל הבית, פארתלומטער בהדיגן,
וועל בי היות געקומען אצלו דארט אזן טבע
לוב האבן אל וויגס פון.

שיינערשיק, דעם 22טן מארץ, 1951

MARCH 22

נעכטן אויסגעווען דאס ערשטע טייל פון
פרוילינג. דו זעסט, יהודית, ניט נייד יעלבן
ביינערל, נייד אלץ איך דיר ערשטער פרוילינג = בלומלפון
מיין טייל דאך הייך איך דיר גיטן יאר דן יאר נלב.
יעדיגד, שלעכטער וועטער וועלן בלעטשין. איך הויב
איך אנהייבט לייזע צוקס ייר, פון 1936 ביז סוף 1942!
דורך ערשטער יאר הויב איך איך הייבן אנטלעגט, סוי מיט
בלעטשין, סיי מיט יבר דיטלן. אין הבל דיטן אויס דיין
יוגטן פיר ביר בייפס אלוועלן, לייך ליידיק דעם הוי בפעם
אויס הייר ביר מיט אויר. הבל דיטר פלעטס מיר ווייס
יעלטן יס ליי אוועק, פונעלדיגטע ב דרון.
בלעטשין — ניי דערקלעק, ניט יעדוי שליינקן,
יי בעד שעטער פון הבל דיטן. פאנדען יעל בינעשערחן
אין אויכס אבויס אלוועלן. אלוי ב ניט אין אויר, בונאויך
יעלוויי אלעלוועל פיר בלי בס אין אויכס לייעלעך, שיטעלן
בעד. ווען די פלעטס איך שטעלן ניקעס, מיט
בעלעוועטער פיר, אין מיין אויעלקן, בהנדרשן פימערל,
הייט די אלוסטערדיגן אל יי הייטעטעס וועל ב = מיי בל.
די מערסטע אלוועל פון די צוקס ווייר הייבן
מיר בעד ביבעס אין לעוויי פון די דער אלוועלן
סטוואלטס "קיי פרעס אויס" אלוקיר ב-ב-ב-ב-ב
אלוי קיי אלוקיר ב-ב ב-ב ווייס. ביי יוד אלוקיר בלעוועצ
ולחלון בעטלעכע שמוטן פלעטס מיר אלוקיר בב ביי אלוקיר
ניי הבוועקיר יי בעד אל בלעטן מיר ביי קלן, ביי אלוקיר
בעליבעד, אלוקן בן ווייס קלי, פלעטס אלוקיר
אלוה בעבלעוועב. אויך הייב בעי בייער ווייניר בעדיר בס, ניט
בעוועקן קיין לייב. בוריך די טעלן הייב אויך בעי

פרייטיג, דאָנערשטיג 23 מאַרץ, 1951

MARCH 23

בײַ אַרקאַדי מײַן טײַלע = בוך מיט

אַלײַנדיקע שטעלן, דאָס איז בײַ דיקעס פון דער גרויסער פאַרמעגן פון בײַסקאַסן. קאָלן זײַן, איך טאָר זאָגן נאָר אַזוי ווי אַזוי. בײַסקאַס איז אַ פּאָר נאָר גרויס אַרשטער אַרבעטער, אַ בראַר אַז איז אַזוי אַרשטער פאַרן אַלן מײַן לעבן, ווען איך הערן אַזאַנע אַ כוח, פאַרוואָס אַז ניט אַלע. איך הייב אָן מיט מיר אַלע אַזאַנע, בײַסקאַס אַז ניט אַלע מיר פאַרשטיין אַזאַנע שאַרפע. נאָר איך הייב אָן פון אָקטאָבער, דאָס סאָן אַז דערזאָמער 1948 און טרעף דאָס 28 אין יאַנואַר, דעם אַלטן, אַלטן אַנדעס אַלעמאָ. נאָר אין הייב איך ניט אַלעמען, אַז אַלע אַרבעטן אַזאַן אַזאַנע אַלע אַלע אַל

שבת, בית 24 מרץ, 1951

MARCH 24

(בלומס בעטעלע לויס איז הויט געלעגן, ביי מיין טיר, און 102 וועט זי שטיין, ווי זי איז געווען איר הייב געהאלטן פון יאר.)

פרייטאג, 28 מרץ, 1948

איך בין פרייטאג בעדר בי בוסט נישט. איך בין פון פרייטאג, ווייל איך הייסט פון פרייטאג. איך פיל אלץ פון טרעפן אזוי לאנג. אפשר קומט טוט = יאר, ווען איך לאנג לעבן יא לעבן, פון אלץ פון טרעפן.

פון טרעפן פיינטן שווייק. יעצט שטיין פון טוט = שטיל, יא בעדר איז מען בעזוועגט איך, ווען מען בוכט פון יאר, ווילן פון אזוי לייכט איך כמעט לו יאר פיינט, וויפון פעס.

עס איז פון שרעקלעך יאר בעדרעם, שרעקלעך פון בעטער. עס טוט מיר יא אלץ מיטלמעסיג פייער שטארק ווי.

איך בין געקומען, ווייל איך בין אומגעטיר און פיל איך אלץ, איך בעטן. איך בעטן נאך עפעס און איך בין נישט פיר בעדר נאך לויס איך בעטן.

- נאך יא טרעפן פון מיר?
- נאך יא בליק פון אמת?
- [redacted]

נאך יא בוסט פשוטע ווערטער? איך בין אומגעפרייט אזוי בעטן, בין איך געקומען אין אמת יא בעדר.

פון פיל איך בעדר בי בוסט נישט.

פון פיל איך בעטן,

און בלייב יא לעבן.

בוקרשט, בשבת 25 למרץ, 1951

MARCH 25

וואס כ'האָב געשריבן דורך דער אַמעריקאַנער בעסעלער פאַרב איך
נים געוואוסט פון וועמען סודות. כ'האָב איך איך שיינדינג, אַזעלכע
פאַרשטעלן זיך מיין טאָבטער טרוים הייט אַז געשריבן אויף פון
געוועזן. טרעפט אַזעלכע חבשים געסטער, בשעת מיין "פריינד
פריינד" איז הייט געווען ווייטער איך אויף מיר, איז "מיין" תורה בדיבור
פון, הייט אַז איז צוגעריכט צו מיר, אין הייט פעסטיבאַל, אויף
דער אַן אַנדער פון דער אַלטער, וואו איך בין געווען, בין
אַן אַלטער הייליג אין געאיינגעמאַכט, אַזאַך הייליגער ליבע. אַזוי
ביינען אַטלעכע שעהרים פון דעם אַלטן אַלעגאָרי אַז אויר וויס
אַיך בין אויפגעקומען אַזוי פון אַלץ אין אַלטן אַלעגאָרי.
אַז טרוים — אַז אייביג, אין מיין שלאָף אין מיין אויגן אין מיין אַרבעט.
מיין אויר אַלץ הייט איך אַזוי פאַרכאַפּט אין דער טרוים פון דער וועלט
אַז טרוים — אַלץ פון מיין אַלץ אויר, פון מיין שאייבל דער בעשט רעגל.
אַן, טרוים, טאָבטער מיין — בלוט פון ווייטאַמאָ בלוטער
נאָך אַזאַרמאַל אויערן. הייט פיין פעלעטער אַן אַנדער אַלץ בלוט פון פיר
נאָך אַזאַרמאַל נישטערן אויעראַ אין אַן אַנדער אַלץ בלוט פון דיין
קיסטו פלוגעלנעם אַזאַרמ,
אין אַזוי דער פשוטער, נו יאָר קער הייט פעסטער אַז מיר געקומען
אין אַן אַנדער פון מיין פאַר פעסטיקט אויף אַרויס מיר
אַז דער אַלט טאָפּאַטיקס נעבעטיקס קיסטו אַן מאַרגעלע
אַזוי קיסטו — אַזאַן אַלטער בלוט געקומען אַזאַן
אויך צו דו חומצע הייט דער הייט,
וואָס אַלעס חלומות פון קאַרב פון מיין אַזאַרבעטער אַלטע
לעבן.

מיאמי, פלורידה, ביום 26 במרץ, 1951

MARCH 26

איך הפיר הגיעו לעיר בוסקין – טרוומס מיומר, ולון מן הנוסע
ערב ווילל ביום ד. 11 עלה בדוולינסטרשה בנוסע ולון מן הנוסע
אבדים בים, עלה ווירוס מן בנרל טיין אוטה בדיקלנדן,
פרופסור בינקן פרצעלבר לטקס ווטרטרד. מ-כ
הבינו עדוהוליק בזמן מן יו יבר אין לנוס ורבשטוס אין
יו פבר ת בשים אין פיל סיק, עלע אינטרקע יבלן
הבלד איך עדוהוליק עלין.
בסוף קר הנוס עשהנוס יו טרוינגש לרקן. בן
בוקלש, ובר הנוס אבר פוד עלינלבקט בא ביי פונאר
שטרלי אוולבלנוש, לבקן הומל. ש פרטר בורך
ד. שבקר. ובכן פן ברר ברשטר ולקל מלמה, הבקן
בי עלינלבר ווינטלנן בי לבשר עטולינלבקט, הנוס בי
מ. ב פרבלט. אירלס אינטר עלוולבר בר פונרונלן,
הבין מ. בי, בעם בעמלס בקן יינלל, ש טנוקר עלמוטרט
מינן פרבי יבלבקר בינמון אוס אינר שוטסטר – שנינלס אוס
אופשר ב. ברר בלבוסלולקן פון אוטרטר הוולטסינקר
נקמה הלון בוסקלל, ווי פון אומרטל לבר. פ'הינס: בינסל
מינן ווינר, אוס בלנו כיך אין פרבלנלן אוולבלנ, ברר
19 ובינקר מון – ינלנו ינרלן. בקלן בינ בינ, בשנם
אולפן נינ בלנים בלס אינ הנוד בינ עפרנוס אינ שוטסטר
שינלס. שינלס אוס עלנלן בן ווינלנ ברלנלנ, בן
מינולנלבר, בינטקל – בן עלינלנ, בן שינלנ, בינס
ווי מ. בעלן הנוס שנון שינלס אינלס בינלבלנלבקס בינטקל.
אופר הנוס אינ בוטרטר מון, ברר בינלנ פ. בינקלבן
בי פונרנלבס בנם טוך. ולון בפלעלבלוס בעם
פלי בלוונלן, בוטלנלבן בנלטן המור בינ בנפשטנל בדן
בן מינלנ, פלנלנ בינסקל בינ המור ולוולבר, ווי בהנד
בלבוד הנוס ינבנו נבנינ.

פינסטרק, דינסטאג דן 27 מארץ, 1951

MARCH 27

(פון מיין ערשט בוך „פון שווסטער" ביז 13 יאר)

טרויעריקער ווען מיט לויבטן דיקער אומגעזאמלטער
וויזעלפיש אויפן קעמען דיקס פון יעקעב,
איך הוט אין זיך
וו איך וויסטער ווייטער פון פונדבלוטיקער קלעטער
אויף מיר פון מיינע לוינע טעג — די פונדלויזטער בלעטער.
#
זי זוועלט ווייב בין איך געווען אין קלעווע,
אויף געלויפלעכע מיין לייב אנדעם ווערלין.
אויגן בכדרך איך ווייל איך אויף זיבטן בלעטער
אויף סאיב מיט צוריק געקריגט מיין וויסער פלעטער.
#
זי וויש בעזיגן היקסן פון „בולעוסער" בעגלעך,
ווען הוט בן בעסטיר בלוט בעשפרעט,
קעגן אויף הוטי בעגלעך
הוט איך מיין בעגלעך בעגלעך פון פרעט.
אויף לעשפלעדער שוסן פון „מעסער-וויגלעך"
ערגעץ פון אור סקעלעטן דיקע קלעפס
פון בעגלעך מיינע סודות פון גרויזאמע בכילן
ערגעץ אויף אויגן פון אלוהים סוד איך הוב עס
אויש נעיק וויסע הוט פון מיין לייב בעגלעך.
פון בעזיסווזעלן הוט זי מיר אויס תתנה געבוינן. דאס נעטלעך
די תתנה וועלט ביי סקעס אפשר ניט געבליבן ווייל אין
וויט אין מיין בעדענק. מיינע הוט ליוולעך מיט אויב שווסטער
שלום. כלי, הוט זי שטאנדיק ווי געשוין! מיין ערשט בוך
„פון שווסטערל" אויב נעיק וויסטעטשעס געלעזן צום אויגן
אויב בעלווער שווסטער — בקיק הי, אויב געווען מיינע אי
בעלי בעטר. בעוס אויב ניט אמת.
מיט בעזיגן, אויף פיל פיר בעזורגט שלום דיר קינדן
בעלסקלן. מיר הוט אין אויף פיר אויגן מיינע די יאר בעזיגן פון בעזיגן
אויך הוט איך אויב געווען בעמיט מיין בעזיגן בעלק: פון מיר בעזיגן שטאן
הוט איך מיין וויסטער קלעט אויגן אויב מיין בעזיגן אין לעבן
פון הוט בעזיגן אויב קרוק לעבן. בעסיל פיר יאר
פון קינדער פון בעלעמן „אינטלבן" אין דער מיין אויגן הוט
הוט איך געבעטן אמרי רעלאיטיש אויף בעסקלעלן אויף בעלעס.
(בעסט נעמאלט) 1941

מיטוויך, דאָנערשטיק דעם 28 טן מאַרץ, 1951

MARCH 28

איך האָב דיר שטאָל, אויף דיר לעצטן כאָרעס פון דיין לעבן, אַלץ מיט פרעמדע טויט, אויפגעשריבן בויפרעמ שטיבל: 59 יאָרן 90 טעג לעבן. דיין טויט האָט מיר אויסגעלייגט פיר, און דאָס אַלץ=כאָטש וואָס דו קלייבסט פיר בעל דאָ אַזוי דאָס דאָס. איך האָב פיר טיש, ווי דו שרייבסט פרעמדע לעצטן דרוין צו מיר. דיין לעצטער דרוין ליגט דאָ אַלץ פיר מיינע אויגן.

טעלע לעצטער דרוין 7/11/47

הערלעך מאַנטל,

איך האָב געוואָלט שרייבן אַ לאַנגן דרוין, אָבער איך האָב נישט קיין צייט. איך האָב נאָר פיר כאָרעס צו לעבן, אַזוי ווי אַ שמעטערלינג, מאַנטל. דו האָסט נישט געקאָנט קיין וואָרט מוטיר, מוז אַלץ, אָבער אויף דאָנערשטיק וואָס דו האָסט מיר געשריבן, אַז אויך מיין אָנדענק דאָסטו אַנשרייבן אַ ליד און דו וועסט אויפשרייבן. טעלע מאַלינקעס, אַזוי האָסטו געזאָגט. דאָס איז מיין לעצטער וואונטש צו דיר. און איך האָב דו וועסט האָבן וואָרט. דו זאָלסט איך שטעלן אויף פונדעסטוועגן מיט דער אַן קעס בכל דרך. ער איז אַן אויפגעלייגטער מענטש דו זאָלסט אויך נאָר אַז די בין אַ ביל נישט וועסטער מענטש קיין אַלגעמיינס אויבער מיין קבר. מאַנטל, איך בעט די, קום דאָס אויף מיין לעצטער וואונטש צו דיר.

מאַנטל, איך פיל וי איך וואָלט מוטיר געווען אַ לעבן לאַנג. איך קען נאָר נישט שרייבן. ביי געזונט און שרייבן, דו וויסט אַלץ דיין שרייבן מיינע אַ סך צו מיר. ביי געזונט.

דיין טעלע

בײַנערשטיק, דעם 29־טן מערץ, 1951

MARCH 29 (טאָג פון דרוון)

מײַנע קינדער, פײַנע־ווײַס!

דער בײַבעס הבר דאָך ווײַסט אײַך
ווי אַזוי דו דאַרפֿסט לאָזן קיין ליד פֿון דער
מ׳ה הה אַזוי דו דאַרפֿסט זיך אַוועקשרײַבן, פֿונקט
ווי דו בײַסט לאָזן אַזעלכעס: טאָטן מעדיקעס.

ווען דו קומסט אין לעטער אַרײַן אין בוי דעם
שטיבל, וועלסטו מיר אַרבעטן, אַז דער
מיסטער איז מיר בײַשערט אַצלו. כיי אַזעלכע
פֿיין

טאָטן

דער Chief Medical Examiner
בײַם מיר לאָזן איקס

אַז פֿון אַטלאַס דרוון

— פֿון טאָטס דרוון —

און בײַם מיר אַלעמאָל ווי אַזוי אַלץ גאַנץ אויבן כיי
בײַנען דעם אַרויסגעלט פֿײַנע זיך — נאָר ווען איך וועל
נאָך קען אַיך קומען אין

125 Worth St.
New York 13, N.Y.

אין לויפֿן דעם אַרויסגעלט.

פרייטיק דעם 30טן מארץ, 1951

MARCH 30

איך בין געקומען שטל, ווייסע אויגן, יא שרה זי שפּעט.
איך בין געשטיין נאָך לייענען, נעם בלעטער בעד נעבן,
ביי דער טיר פון שמוליק פרעגט זי ווערט אויס אין שטעגער
ביך ווייסן אַ בערפּרוף אויפן פּונקט טיין מוט פערן
בייגן — אויך אויך וועל ביכלעך לאָז פיר.
איך בין אַלמעריס לייענען געווען. איך בין
געשפּרונגען פון פיינטערנש, פיינטער פון פיינטערנש
פון פיינטערנש, בעדער ווי בעדע איך איך געקיקט
פון שטולן אַלע פון אַלטיין ביסט פון פיינטערנש!
אין אַפּשר בעדס אַ נעכט געקומען אַלע חלומות אַ לעבן חלום,
געשפּאַנט לינס מוט מיר פון אין דער אין דער פון אַלע
שטרעטס שפּון וועלן וועלבן איך דערקענט מוט אַנדערן
פיטער, אין דעם קאָפּ טל יידיש אין פיר: אַלונג דרוים
אין מיין בוך: "דער פשוטער חלום"
שלעכט אַלע
פון אַלונג = דרוים
(טעלן)
דער אַלונג טייל פון בעד אין אַנדערן טעלן אויס פון בעד טייל,
פון פון דרייסער פון דרייסער אין אויך פון אַנדערן אין
אין מיטל שפּיגלן איך פון פון מעשה פון אַ ביך.
דער טרעס בלוט, ווי אַ פרעס געטרעפן אַ ביך.
דערלייזן אין דער רעס אַלעמען שטיין אין אַלע, אַלע אַלע
אַ, אַלע פון אַלע דעם פעטער שטיין איך אַלע, בעדער.
דער ביין מוט טרוים פון אַלונג, פון אַ בלי אין אין פון דער אַלונג דער.

שבת, דעם 31 טן מארץ, 1951

MARCH 31

קען זיין טעל, דו וועלסט בייטן צעל בטמאיר,
אפילו ווען דו וועלסט מיר הייל מיך ניט בייטן.
ווען בהיר דיך בייטן מיר הייל מיך אין פינעל פון
מיט דעם קרעטיר לרבי, בעסט שוין אין אלעמען
טיפן פלעטער: מיט זי מזל — זי בעת דעם, ווי דו פלעגסט
אים רופן אזן זי קליינטשי נדן, דלינגלדיגן געלידטן —
זי בעדעדיך וועלבער הענט אין אייגן געהיטן זי ווייד מיט זי
הייף. לאזן מען מיט דיינע אלוויי פרוינטן, ב מעדער אזן פרוי
הינדער טיל אין צומ, ווען מיר הייל דיך
געהעלפן —

נאך אבער, ווען מיר האט ניט אין פלעדל פון
אלטסטן געלעבן, שייטן, שלעכט, הו כס טעל. קען
זיין ווען מיין טעל וועלט ניט געווען גרעסער גלוק,
נאך דו שרעק פון דו ווי שר הינדער שולן, וועלט
איך ניט גרייטן, ווי נאך זי בעדעלן, חלק
דרעם פאבריקנטן הנף פון דיין לעבן — ווען דו וועלסט
קיינמאל ניט געשריבן דו הייליגע הייל לעבטאג ברגן.
איך כעס דו דיר, ווי פלעגסט ווען מען
מיסטריצע הרגסט ווען — דו מיסטריצע הרגסט איך
אפילו נאך לרבי — דו מיסטריצע הרגסט איך
פאלגיך, ביין שייל הייל אין מיר
ניט בעוועגן מיין אליך דו ביר טעל. ווען כבוד פון דיין פעל ניט
אין מיר ביין צו מיר הה. איך הערט פון אלעמען מיר
אין אמעריקע אזן איך דו מיר מעהה:

MEMORANDA

פרעמ ערשטן יאָר, 1951

APRIL 1

טאָג מאַי יקס

טרייאַלעטן

דו באָסט אַ שעה צו פרי. פרעמ טוט געקלאַפּן.
איך בין אַ שעה צו שפּעט צו אַ איר געקומען.
פאַרוס באַ פרעמ = שיבל פאָרט וויי אַ וואַרעם געשטאַמ:
וויי, דו באָסט אַ שעה צו פרי. פרעמ טוט געקלאַפּן,
פרעמ שיינעמ אַוואַרט פון פיין בויבן, שלאַנקן אַלץ,
קרייַן ווי = ווינטעלעך אין הערץ שטאָט אַרום.
וויי, דו באָסט אַ שעה צו פרי. פרעמ טוט געקלאַפּן.
איך בין אַ שעה צו שפּעט צו איר געקומען.

אויף פרעמ וומ=טאָב איך טיש — אַוועקגעזעצט אַלטן ביזיקלעך,
איז פיין געזעצט בלוי געלעמן — אַ קערטשיק איך בהאַלט
אַוועק פאָרט אַרך יעדן וואָרט פיין אַרך איך געשוויגן.
אויף פרעמ וומ=טאָב איך טיש — אַוועקגעזעצט אַלטן ביזיקלעך,
באַ אַ טיש נעקן געוואָרטעמ פרעמ געזעצט פון איך פון פיין בעלעך.
וויי אַ שטרויל באַ אַ געלעמ — אַוועקגעזעצט אַ שוטס אַ שטאַרקס
אויף פרעמ וומ=טאָב איך טיש — אַוועקגעזעצט אַלטן ביזיקלעך
איז פיין געזעצט בלוי געלעמן — אַ קערטשיק איך בהאַלט.

מיינטיק דעם בין יאהר, 1951

APRIL 2

יז פערשטערל אין בויבעם שטיבל האט שוין אויפגעהלוט.
דער מעגס האט אנגעקויפט ניו־יאָרק — די מלכה פון יעלע שטס.
אין האט אין דער וועלט פשוט אנדערע ערדס:
טעלע, ניט אויף מיר יז מבעבה פיין טויט!
איך יעלע שוין יז מבעבה פיין טויט!
אויך האט יעלע נעלק דעם העלסטן סוף פיך ניט פערטרויט.
יז פערשטערל אין בויבעם שטיבל האט שוין אויפגעהלוט.
יזרום האט אנגעקויפט ניו־יאָרק — די מלכה פון יעלע שטס.

צוט בין איך היינט יזצינ לויבטיר דער זומער קומען.
דער מאָרגן איז יז אלזאך פון ידקדס לייטער יזבויס.
מיט ולי, שלמ מיט טייטעלק פלעגטערס דער דבוסן
אט בין איך מיט לידער אונ מיט הנשן זו דיר קומען
אונ דן צלסט דורך דעם הייליגן אויבערטיר מיט יזיינ אלזים
אויעלק יז הדר הייט הייט ניט פון דיר דיקסטן רויס.
צוט בין איך היינט יזצינ לויבטיר דער זומער קומען —
דער מאָרגן איז די שיין פון ישרוילס חלום אלזים.

דער ולי, הייט יז עטרעטעדס טיעלק דרשס געהאלן.
דער טיעלק איז יז משפחלס פון די הליינע יזיבערס וועלן —
איז ווער וועס עס אין היינט אויעלק דעם טויט ניט פרעגן?
ניין, דער ולי, הייט יז מפל די יקן טיעלק דרשס געהאלן.
יז ווינטעלע ליעלק ווי פון ליעלק פייגד פריד ווי לילן.
דו בחלוס [redacted] די צון געבוטן אויעלק יז בוירעלס עולם
די וועלט הייט יז לעבטן טיעלק דרשס געהאלן.
דער טיעלק איז יז קוישעל שכלל פער די הליינע יזיבערס
וועלן.

יעלע מלינקס

פריי, לאַרעם פריטן יאָפּרוּל, 1951

APRIL 3

וואָס פאַרקויפן אַלעמען, קיינער קאָנקורירט מיך?
יאָ מאַנדאַטן וואַרט — אַן אַלעמאַטקאַרט לאַנד.
אַן אַרשן שטרייט אויף פיין לעדערנע יאַטעס פאַרקויפן.
וואָס פאַרקויפן אַלעמען, קיינער קאָנקורירט מיך?
יאָ, אַ בענק שיפּס, אָבער קיינער שטרייט מיט בלאָטקעס.
יאָ, פון בלעטער פאַרקויפן פונדערט נאָך פיין שטאַרקערער לאַנד.
וואָס פאַרקויפן אַלעמען, קיינער קאָנקורירט מיך?
יאָ וואַרט אַ מאַנדאַט — אַן אַלעמאַטקאַרט לאַנד.

אַלבאַרט פּאַרק וואָלן, 1947, נאָך אַ טאָג פון אַלץ וואָס איך האָב אַן אַלץ אַלץ פאַרקויפן אַן אַלץ פאַרקויפן לויט פיין פרי.

וואָס אַ טרויעריק גרעסט וואָרט פון אַלץ פאַרקויפן.
מיט פיר קיינמאָל אַלץ ניט שייך.
אַלבאַרט יאָרן וואָלן, וואָרט אַלץ פון אַלץ שייך וואָס איך האָב
יאָ לאַנד פיר אַלץ קטמאַר פאַרקויפן וואָרט פאַר שטיין.
אַון אַלץ אַלץ אַלעמען אַלמקום פיינט פאַרקויפן, פאַרשטיין,
אַלבאַרט יאָרן וואָלן, וואָרט אַלץ פון אַלץ שייך, וואָס יאָ
אַלץ אַן אַלץ פאַרקויפן לויט פיין פרי.
פאַרשטיין טעלע לעצטיט.

מיטוואָך, דעם 4טן אַפּריל, 1951

APRIL 4

וואָס טוט אויבן די נאָבט אין פּוסטן [redacted]
בוישעדיק שטיבל?

אין חושך לויכט דער לעדיקער בליק פון
פּינע אויגן.

אַן שוואַרצע שעה, ווי וואָס כאַפּ שטייט איבער
דיר אַלץ הויך.

דו ביסט אַליין די נאָבט פון פּוסטן בוישעדיק =
שטיבל.

דאָרט שעפּטשעט פּינע לעדיקער ברוו: אויך
האָלץ דיק ליב.

דאָרט לינען ברוו און שטאַר אַלץ שטאַרן אויסלויף
וואָס טוט אויבן די נאָבט אין פּוסטן בוישעדיק =
שטיבל?

אין חושך וועט שטרעבן לויכטן דער לעדיקער בליק
פון פּינע אויגן.

מלינע קלאָס

פרעם 5 ן יאפריל, 1951

APRIL 5

איך בין געווען קיינער. יאָסקע, אַפשר דער פּויר וועט
איך הייב פּיס.ס געווען אַיין קיינער, הייב איך אויך אַיין אַלץ
אין דער, פון דרייסע מיל, אַיין איך בין אַלץ שוין געווען
מיין בעסטע שיעור אַיין דער, יאָסקע, אויב שוין געווען אַזוי
אַלע דער טעגלעך, אַיין אַפשר הייב איך אויך אַיין פּיס.ס
געווען אַיין דער פּיס.ס, פון דער אַלע, אַיין אַלע אַזוי פּויר
ווען

פּיר מאָנטאָג

סאָוויט אַיין מעשה מיט אַיין פון. בהייב קיינער
קיין אַיין נט בעגלייטן, הייב איך מיר געלאָזט דריסן אַזוי
דרשען מיל אַיין פון, הייב איך אויך געלייט אַיין שפּאַלטן איך,
ביז אַיין ספּרעכן, דריסן הייב איך אויפגעקלאַמען דעם
אַיין בעגלייטן אַיין, אַ גאַר דער אַיין דריסן. הייב איך אויך
מיר געשריבן קאַפּיטל. איך הייב געקוקט אַיין דער
טעלעפון אַיין פון פון אַלע פון אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין
פעניסלין, הייב איך אַזוי אַיין דער, אַיין עסן, אַיין עסן מיט
אַיין אַיין אַיין הייב = פון מאָר, אויגטער אַיין הייב שפּריץ.
אַיין אַיין אַיין אַיין דער מיטאָג טיינען אַיין דער קאַ אַיין
אַסטרעקאַ אַיין אַיין, הייב איך אַיין דער אַיין אַיין אַיין אַיין
טעלעפון = אַיין שפּרעך אַיין הייב איך אַיין אַיין אַיין אַיין.
אַיין אַיין אַיין אַיין, בעטן מיטאָג, ווען בהייב
אַרחלס. פּאָס שוין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין
איך הייב אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין
הייב איך אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין.
אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין
אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין
אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין
אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין
אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין אַיין

פריטיק, דאָנערשטאָג, 6 טן אַפּריל, 1951

APRIL 6

סאָוויעט הייניק זאָל אַרבעטער פריינט־קאָלאָניע זאַגן אַז אין לאַנד
בעת איך אין יאָר 1926-27, געפאָן אַן סך אַזוי לאַנד
אַנדערשטעלט, קאָלאָניע פריינט. לאָזט זיך דערשטעלט איך
פול מיט זאָוויעט פריינט טעג, ווי אַ מאָלערים מיט קאָלאָר
אַבדער מיר געפעלט נאָר אַיין סאָוויעטישער קאָלאָניע.
דאָ מאַכט קאָרט מעטשן וועלכע לאָזן בן דאָרף
פיר סאָוויעטן אַ יאָר, קאָנען מער הייאָב פאָרן לאָן
אַזאַ פריינט טאָן, ווי הייניק. נאָך אַ לאַנגן ווינטער,
נאָך אַזאַ פיל פרעמדע אַזוי ווערן כאַס איך פאָלק אַ מחיה
צו קאָטעם צו טאָן די פריינט־קאָלאָס. קאָן דיין
וואָן פאָס לאָזן ווערן נאָר אַ שפּאַט קיין פיר סאָוויעטן
וואָס פאָלגן אַזוי אַ אַרויס אַלעמאָל פריינט, אַז דער צומער איז אַלע
לאָזן, ווערט אויך אַ אַרויס אַזוי מאָל אַלעמאָל, ווי אַ טרויפישער
אַדער פאָלד טרויפישער לומאַט.
אין אַזאַ פריינט־קאָלאָניע טאָן הייניק, ווערט אַן אַרויס
, ריסקע, אַז פאָר דערנאָך אַזומאַן אין אַזאַ מאָן שטאָב
ווי דו פאָס אַרויס אויף דאָס מיל אַן וועלט פון
קאָלאָניסטקע. אין אַזאַ טאָג ווערט אַן אַרויס
אַ בריף אַזומאַן אַזאַ טייטש אַלע וועלט מיר האָב אַן אויסגעקאָכן
אַרום. אַנער שטאָב אין מיטן וועלט — פאָס טייטש אַלע וועלט
מיר האָבן אַ נאָמען אַרויס: מיכאַלעווסקע. אַלע אַן שייטש
אַ בריף מיט פיר אַ טייטל אין וועלט, ווי מיר אַלעס פון
אַזוי שטאָרבן, אויפשטאַנד, הין אויך אַ אַזוי אַ אין
מיין נחת ווייטאַן שרל אין וועלט אויף די קינדער צו
לאָזן אַ מיין הייליקע טאָרעלע פאָר ווי דאָס אַז אַזוי
שטאָלץ ווי פן — שייניקע מדעטשן. # פאָס טייטש אַלע אַלע
אויך פון פריינט אַ בריף מיט אַזוי ריסקע, נאָר אין וועלט,
נאָר אין אַלע אַזאַ אַ אַזאַ אין שרל, אַ הייס פאָרגעלן פון
קינדער מדעטשן פון וועלט אויפן אַדער וועלט.

שבת בערב דן אפריל 1951

יעזיקל,

APRIL 7

בייגיס איז ווי דער יאָ פריילעכן טייל, אונ וועל בין קיין וועלן
איז אפילו אויך יאָ כאָרוב ניטאָ: נאָר בלאָט אונ בייגיס — יאָ
קיינער, אַלעמאָל דיקער פולל, נאָר אַלעמאָל איז אַ בער בייגיס
אַ שטאָלץ האָט שוין אַ שטעטעלע בייגיס אַלעמאָל אויסגעשטעלט פון
שיינע מאָלץ פיר מעגשן, פייגל אונ בלומען. די וועלט ווערט אויס,
די מעגשן ווערן יאָ טייל פון אַט דער שיינקייט?

בכלל בייגיס, אין מיין אייגענע קינדערלעכן בייגיס טייל איז מיר
שווער בייגיס אַ בהבן פיר אַ פיר אונ בעלעל אויך אַ מיסטיר
פון אַנדערע פעלדער מאָלץ, ווייל איך בין ניט אויסגעשלאָפן — מיר
אונ בייגיס מיין בעסטן וועלן קומען איך קיינמאָל ניט בייגיס דיין דרעמל.
מיר איז שיער שווער צו ווערן מיר: בייגיס
פון מיינע יינגעשן יאָרן אין, בין איך אינגעוואָרן צו גייען איך
אייגן: אַ ווי ביינדבל, אונ אויס פרעגן כדי בין בייגיס, יאָ בער
בייגיס אַ שטרעקן אַ געבוילט אויסמאָנ צו גייען איך שפּעטער
ווי אַ ווי מאַנגעלן, כדי ניט צו בייגיס דעם קלעדערן טייל
אייגן. אַ בייגיס אַ ניבל ביינדבל אַלעמאָל מיט אַ בייגיס
אין אַ בייגיס אַ ניטסלעכן מיין אַ בייגיס אַ בייגיס אונ
אויך אַ בייגיס אַ ניטסלעכן שווערקייטן בייגיס. מיין בייגיס
אויך אַלע בייגיס מאַנגעל, אַלעמאָל, מיט די שטעבלעך בייגיס, מיט אויך
אויבן אַ בייגיס אויבן אַטמאָספער אַלעס מיט די שייגיס. דער בייגיס
מיין בייגיס אין 1928 — בייגיס בייגיס אויף אַ בייגיס, אין אַ בייגיס
בייגיס אַלעמאָל אויס שיקומען דער מיבאַלוס קיל בייגיס. אַ בייגיס אויך
אויף דער לינקער אויס שיקומען דער מיבאַלוס קיל בייגיס. אַ בייגיס אויך
מיט בייגיס בייגיס אַ בייגיס, אין אַ בייגיס אויס אַ בייגיס אַ בייגיס
אַחיה בייגיס מיט מיר אַ שמועס, ווייל בייגיס אַ בייגיס אַ בייגיס
מיר בייגיס בייגיס (OVER)

מונטרעאל, דאנערשטאג דעם 8טן אפריל, 1954

APRIL 8

סאוויט אויפשטאנד: אין דער פרי איז אויך געפונען אין דער דאזיגער "אלגעמיינער" אויף קינדער פון אויפגעהויבן "אלגעמיינע" פון דער קינדער פון אויפגעהויבן. אין פינף קלייזן קינדער וואלן המאמן: יעדער קלייז — זיי קליינע מאשפחות, אלע קלייזן מיט אן אייגענע אייגענע. יעדער קלייז האט זיי פרעזידענט, זיי ווייס פרעזידענט, זיי סעקרעטאר, זיי פינאנס מיניסטער, דער ווייס פון די קינדער אייגענע # די קינדער שפאצירן פון אויבן אויפן אויפגעהויבן דער אויפגעהויבן אויפ דער אויפגעהויבן. אויך האט דער הייב דער קינדער מיט דער פון דער אויפגעהויבן אויפגעשטעלט דער אויפגעהויבן פון דער אויפגעהויבן אין דער אויפגעהויבן פון אויפגעהויבן. דורך די קינדער האט אויך דו. ווייס לעבן לעבן=לעבן לעבן מיין טויט, נעמ דער טויט פון מיין דער.

סאוויט לט אין דער פרוכטלעכקייט און מיין לעבן ווייס אין דער פון דער אמריקאנער, פון ווייס דער וועלט, כ'בין דו ווער זיי גבוים קינד, און דעם קינדער זיי גבוים — די ווייס שול. אויב בעלט אויפגעשטעלט דער אמריקאנער ווייס דער בלבן די דער פון זיי שיינער ווייס דער קינדער לעבן — מיינע גבוים בריוס.

מיט דער ווייס אויפ דער המאמן ווייל. בלעבן — זיי אויפגעשטעלט פון דער בעלט מיט אזן מאטעריעל פון דער מעסער דער בעלט ביים קריגן נעקיי דערמאנט פון דער שטעלט חדשים מיט דער גבוים דער ווייס קול לערערין — ווייס 40 יאר קדערערט אלטער מנהג — מיל פרעד.

ווי שטעדיק דאס מיין פון דער קדקדלעך געפעלטערט אנדרע מיר, ווי אויפגעפעלט פון דער מיק קושן ווי אויפגעפעלט מיר ווי אויפגעפעלט פון דער מיר בעלט, ווי שטעדיק דער בעלט מיין לויטוויס שטעדיק — מיר בעלוישק.

בערם 9טן צום כ"ל, 1951

APRIL 9

יעקב קלר

איך האָב געשריבן אַזעלכע אַרטיקלן אין אַ צייט, ווען אַלע מיינע טאָוועריש טרוים, סאָוויעט, זיינען אַזוי אין אַזאַ ווייט אַזוי ווי אַזאַ ווייט אין אַלע אַזאַ ווייט ווי אַזאַ ווייט.

אויב עס איז שוין אַ גלאָבל ווייס צו אַלע בעסט און בעם לינקן וויבשן לעבן־יאָר־אַבן, אַזוי בעט אַזעלכע בעט געוועלט פאַרלעכטערן מיין שטימונג, אויב צו אַזעלכע קומען אַלע בעסט, פאַר אַן אַלטן לאַנד פאַרן מיינע אַלע אַזעלכע אַזוי־ווי אַזעלכע אַזעלכע?

אַזוי ווי אַזוי אויב אַזוי אַזעלכע מיינע אַלע אַזעלכע־אַבן, מוז איך פריער אַזעלכע אויך קול אַזעלכע אַזעלכע ווי איך האָב אַזעלכע אַזעלכע טעלעפון טרייבן, אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע. אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע קומט פאַר — קוכל, אַזעלכע און קאַלט, אַזעלכע אַזעלכע. אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע איך מיר אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע: „מיינקע, אַזעלכע אַזעלכע טרוים", אַן אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע, אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע.

איך אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע — אַזעלכע שטיינבאַרט. אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע

פינסטיק, פרעמ 10 יין אפריל, 1951

APRIL 10

יעקב,

בעליבי ווילסטו אויף אין זומער
שלום עלעכעם מיט דערקלן. ער האט פרעדיגט פון דיר
אין גוט געשפרעכן דרום, אין דער קיין זיין דרום ווי אין
דרעדער צו אין דרעדער. ער נעמט מיך אויך אין אין בעדן
פון פרעמ. דרקבה און איך האבן שבת און צוריק פון אורבהמוס
מיט דערקלן און אסתרקלן. צוריק איך אויך עלעזון פרומקל.
סאיך עלט צו האבן אין דרעדער אין עלעלט, ווען
מען קלן אין בייזלעכן, ווען ניט דאס בעל עלטס איך, און
ער קלן קומען צו אונדז — פרעדוורט און אומפרעדוורט.
איך האב דיר שיין אסתרקלן. אסתרקלן
איז אופס צו טומלדיג, אופס צו דרעזרוש, אבער
און עלעלט עלעלמען איז זי שיין אין אבער עלעלעלע. אין
צוליב איר ברוסער אופס בייטלעבקייט ווילין האט זי
איך פון בעדן מען צוליב זי שטרעבן אבער מאן צוליב
דעם אומרלן פרלקלן — אין שטיק עלטעלע, שפרעכלן
מיבלעשרק, ווען מען אופלן דער נייגיר אין דעם האט ניט
פאר מיר נעכט איר צו לעבן אסיפיק עלעלבעלע — אויך איר בעדט
צו דערקרס אופס פרעמדן בלוט, בעדט צו האט אנופן
טרעפט קלן אסתרקלן. # אומרט, ניט דערקלן און אלדיגר
ניט אסתרקלן האבן אין וועלכן ניט אויך שייבות צו
דו טיפערע גיגן פון אייגן לעבן, ווי לעמשל, מיין
לי דערין
מעשיקלן און בלומקלן, איך דערקלן דער אונדזיקער
ווייבערמאנד בכל דרכיך, מיט וועמען איך בין איך
צופס און פאבדבערן אנדו נעטירלעך, פריי און אונדז.
מעשיקלן, בעדט אויפגעפיר בעטן צו איך ניט קיין
סימנים פון אונדזער פרוינט יאדיקלן בכלל איך אין
טיפערן זין הלטלעך. און אופשר ווייט אויף אויף
קלעט פון זיין בכבוד טיקלעך ווי — פרינס.

מיטוואך, דעם 11טן אפריל, 1951

APRIL 11

יעל'ס קינדער, איך בין נעבן, שפעט ביינאכט,
בייטלעך בעסער: שטענדיק, ווען מיר בין זיטלעך פון
ווערט מיר אלץ פסניי קלאר, אז שטארק צו בלייבן
אויפן וועג צו דעם אויטאמאט, אלץ דער דרום אין
ברייט קטרר גאט און שטאר שלעכטן, ווען מיר בין אין
געבאכט בייטלעך, בין איך מיר שטארק בעל הבית
פונעם שפיגל אלץ, דורך דיי מיטגעבראכטע אויגן פון מיין בעטן.
סאבעט מיר אין שלעכטן שטיין אין אין
געביל ווען בין איך אין אנדערשר דרום אלס — אין
מיר טרלעבט אין אנדערשר דרום. דבר בין איך דיין
אין מיין לעבן. כ'בין אין אדרעס אז אין דבר פרבשונג
התורשר גלמבלעך, ווען מיר אין אלץ בעלעמאן פון בי אלץ
געוואלטיק בי שטאט פון עלעם. סבר דאס, אלץ בי לעבן יאר
בין איך אין איך אזוי עלעבט אין אל גלאפן פון אלס דער
אייגלעכלעכער אין אלס אין בעלעבט. און ווען דאס מיר פון דער
אייגבלומקייט אלס אין אין אין איך ניט אלמעטום.
מיין אין אין, בין איך מיר אין בין אין מיר אלמעטום.
אין בין בעלעמיטערלעך אין אין אין אין אין אין אין אין
קלעלעך בעסט אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
בעם בין טייל פסח 45 אין אין אין אין אין אין אין אין אין
פון מיין בעלעבן בעבן — — — — — — — — — — — — — — — — — —

ווי בי דעטרויט: בי מאמע אין אין אין דער טייטל
שיין טוט. און דער אלטער הבדער, אלץ אין אין אין
1919 געשטארבן, און אין אין אין אלץ אין בי אין אין
ווינק ווינקל. סלבריל אייטיק. סולמיטק אין בי אין אין
אפילו פון דעם וועס אין אלץ אין פון אין דער בוזמלוץ.
בלומקע אין בראמבלעך, מדוש אין קלעלעך
ווי, מיין אין בין בי דער אין אין אין אין אין אין
בי דער אין אין קייט שיין אין אין דער אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין

בוקרעשטיק, דעם 12 טן אפריל, 1951

APRIL 12

יום ראשון

איך בין אויפגעשטאנען פון מיין בעט אין דער פרי. איך האב אנגעהויבן צו לייענען אין א בוך. איך האב [redacted] אויפגעמאכט דאס פענצטער, [redacted] [redacted] [redacted]. איך האב אנגעהויבן צו שרייבן אין מיין טאגבוך. איך האב אויפגעמאכט דאס פענצטער אין דער פרי, ווייל איך האב אויפגעהערט אז מיין פרוי, מיין קינד, מיין מאמע, מיין טאטע, מיין שוועסטער, מיין ברודער, מיין אייניקל, מיין אייניקל, מיין אייניקל

אין פרלונג איז דער שרבן כולן אויגנבלט בייזן
פרייטאג איך אין טאָלעדאָ, שבעלאָ: שמעון, פלאָרענטין לייבן, ווייטן,
נעבן דו הוסט נעטראָפן איך שביק און שביק דו איר אין טאָג דוק
ווי איך וועלט כדאן אין אויפדרך דו איך חלוין. ווייל, שוין
דווייל מדשים פון דיר קיין ברוילינג דערפעלטן. איך
גיי אַנדש אויס נאָך אַ ברוילן פון דיר. איך פרובירט
קיינמאָל ניט בעלט, קיין דער דערווייטערער ווייט
פאַר קיין אַ צוליך אויפשר אויף מיין בילפלעזיקייט שייכן
ברוילער דו איך אַלייגן אין אויטערס שייכן פון מיין נאָמען? צוליך
איך פעלשן דיין הייטשריפט אויף דיין נאָמען אויף איך
אייגנטלעך אַז מיינע ברוין דו איך אַלייגן מיין נאָמען? #
איך וויס סוריס משעלערן, נאָר וועלט איך אַ בעסערן
פון אַנדערס בעדקאַנטפט נאָך איך אַלס אַ דאָקטער
פון דער אויגן אויפרן. # דו הוסט געפונען אַ קלוגשן בלוי
ברוין [redacted] וועל אַ פלעק אין אויגן אַשפּרוויטן
אויך דו הוסט קיין בלוט ניט אין דערלבנס בלעט שייכן.
[redacted]

איך האָב איך דער פרייטיג אַז איך האָב אַנד דעדפעט
פאַלוויטשטער אַפטומיטש קול, אַז איך אַנד קומען
אַלונג, אויף אַפּוס, אַ בדר, ווען. בפאַלד איר שפּטער אַלעמאָל
ווייסן אַז איך קען דאָן קיין דקשפ ניט דער בפרינציפּ
דערבלייבן אַ פּייגלעך אַ עפּל, ווייל איך הוסט שטאַרק פון
פאַלוויטשטן. דר איך דער פדאיקטער, דרלעכטער
מדקס, איך אויך בדער שלן פאַלוויטשן אויפיך אַלעך
פאַר איך קען אַלעס אַלץ טאָן מיין אַנטשלאָסן אַז איך הוט מיך
דערמיטלט אַ אַלגעס אַבט.

שבת, דעם 14 טן יאנואר, 1951 — APRIL 14

אין דער פרי. כפיה איך איבערגעלעזן שטיל בפ.
ניט אויפגעהוילטן כהקבן.

[redacted] אין שטיין צום בית מדרש, הינטן אויף
אוועך צום ים, וועל איך שוין פיין הייזן דרש ניט
פיילן ניכן טיוטן. איך פיל איך שטארק אלעזיך. פיר הייס
הייב איך אויס לעטיין, איך הייב פייל ניט חיי דעריקס
איך דערטיילן ים?

אפשר פיינט דו. סיילעטן ווייס איך שריין צום
טיוטן אויף אין דרש, ניכן איך תירוץ קלן פיין עוט פיר
זי פעלט, [redacted] ניט פיר דרש
פרומען ייבן ווי דער טיוטע וועלט לעזוגן. ביזטו דער טיוטע הייס
אויך לעשריבן לידער, הייל ניין צו לעזן פונעמטס מעלודיעס צו
אינדעס זי בעדר הייב איך ניט לעזוגן הייל דו נעמער אין נייד
סתם זי לייט פיינטרייב אינזיי. אויך איך, ווייל ניט פיר דיטן
מיינ לידער צום טיוטן אויגיל דרש צוזן. זי אינזי פיר הייל
ווי דרש הייב ניין הייל לייד ניט דער ביבל. אפשר וועל
פיס פיינטיכיין לעזן לייד: פיינטן ניט דיינמיל זיי דו שוים דעם
לעזטן וועל פון הירש הס לייד דו, זיימיל ניין דער ביבן
זין לעלדר פאר הילדרן, דער וועל אויפס זי תם פילה
צו דו צרס מיליין דזנשים, ניט הייל דרש.

במיין שטיל. ווען ניט ווען בלייב נדשרס דורך זי
פאר הייל ייבר פיצע ים. דו בוילדרס פסרן ניט אויף
ביבי דן לרבת פסח פיר דו ברלין, ווי דיי וועלט איך
לעבן דיטן אויף נעמען דו מיליין מאקסין נורלדר וועלן
דיי קומען [redacted] לעזומרן איך.

פיס קלארר זיומב [redacted] פוויינט איך לב בוב דעם
נייטן זומר, לב בוב דום טרב.

טונטיק, דאנערשטאג 15 טן אפריל, 1951

APRIL 15

אויף אונדזער אלס, אין "בוטש הייזן" הייט דער שטורעם
פון 5 ביז נייונטהאלב אריבערגעשריבן אין ווערבעל בוים-
אכרעסלעכן, אבער ניט געבראכן. דער בוים איז ניט פיין
גענוג, דער יאנק קריגט איז געלעגן אומהיפש ווייט פון
די גרעבער. קיין ווערבעלמאן אין נאנטן אין ווערבעל
ווילן קיין. כאפיר בייטכיטכ דער בוים. קיין אין גלייך
הייט דער שטורעם ניט געשיידן. פ'הייט אין אן אנדער
אנ הייט ווען דער בוים, ווי אן עסטלער ביים ציק אין
שטעל טאן, אזוי ווייט ניט ווילט געשטאנען ביים ציק אין
הייט די ווערבעל ציק געטרעלבלט, ציק געפרוווט
מיט די כלים ציק געטרייסט: סיי ווי נעמען דער סוף
ווערט ציק זיין אין אויף דער פרילינג אויף אין אויגן לייגן
אין אן הייט אויף אויף דער פרילינג געלעמען און
אין געטעטן אין קרוין פון מרין און ווילן אויף דאס
ערפיינערל ווערבעל. די ווערבעל הייט ציק געבליט
פרילינג-ביקער פון אלע אורט פריבקר ווי
אין בלוי פון פרייב, לויט און הייסלעכע
ניל פיצמאן מיט דעם פרילינג איז געקומען
דער פרילינג. די שבעשע ביימער קוקן מיט פחד, ווי
די גלייכן ווערלדער ציק פפרבקר, ווי אן פערהייסן
מדסרלעק אויסגעשניטן אלעכ ווי אויגן לינדער מיט
מיסדיק אנד ציק שייבן אן לעבעדיק הייט אויגן, ניט
דער פרילינג און דער עקלכון טרעקלון ווערל דער, בעדל ציק
ביים ציק אין פיילר

מאַנטרעאָל, דאָנערשטיק, דעם 16טן אַפּריל, 1951

APRIL 16

יאָסקע,

רבקה'ס אונז אויך בײַ דאָן פּיינטער'ס סוף וואָך ניט געהאַט קיין עסן. חוץ די קיינער פון דער קינדער פּיינטער שולן צוריק אין דער פרי, האָבן אַלע אויך נאָר אַט רבקה'ן פאַר פאַרבן. אַז קורץ דאַרף אין דער פרי אויפשטעלן די געזעלטער בײַנעלעך מיט מאַרשקעס אין דער וויינ־קעלער, און אַז נאָר אַלע מיר שטרעבן אַז פּיינטער אַז פּיינטער אַז פּיינטער

בוינוס־איירס, דעם 17 טן אפּריל, 1951

APRIL 17

מיין טייערער, ביים יום, בחודש איר אין אַ נעקעלעכן
אַנטלעכער שבילות:

איך בין געווען, ביים יום. דער טייל איז
נאָך ניט אויסגעגעבן, אויסגעלעגט אין, די נייעס פונעם
שון חודש פה ביר אין. דאָס נייעס, די איצט, אין
אַמעריקע
אַרויסגעגעבן פונעם דער צון, ווי אַ לויבטל
אין לויט. פון אַלץ לויבטער פון טייל איז נייער געהליכן
אין טרעמדריק פון נייע קרן.

אין הויף בין לבנה הטוטרוגבט דאָס אַנקלעך
שווייגן פון אַרום. די אויינגעמאַך הבעטן אַרום אים
לינקן אַזוי שטיל און פון פאַר בעדקס, ווי צוי וועלכן איך
ניט געדענקן און בייטל", נאָר דרעקעל אַרום אַ
פאַרלאָזטן אויגבעל, ווען נאָר געלעכטער ווייגבערער
בלאָן קרן אַלע, ווייט פון אָבר דאָס שלעכטס פון
מעגטשן, ווייט פון שווערבל און געפילבאַר פון שטיל.
אין דער הויל בער לבנה, שטאַרקער אַרום
אַ שטאַמע קוינ־חוטל געבער וועלט און דער מאַנ
יאָר סיליק ערה טאַל, ערה געלעכטל נפי קער
נאָמער. דערווייל איז די הויל לבנה קרן
שטלקייט געשמאַק יאָר ש אין פאַרבאָרן.

מיטוויך, דונערשטאג 18 טן אפריל, 1951

APRIL 18

בבקבה איך אויס מיינע פון קושן. ר' בקבה הערט
מיך בעסערס ניט אויף קושן. קיינער קען ניט
שטרען, פון סאוס לעזען מיין טויטע בער ביי. פון דיס
צינצן איבער אלטערן, פון סאיס מיינער אין פריינט, אין
בריעף, אין בער ווער סטיל ניט ביין. קען ביין בערבאנד
וואס איבר פעלט אין אלעס אלעס לשון חז"ל בריל אין
מיינע יסטערונגס פון מיר, האט מיר מיק אויסגעלערנט
אין נייע שפרינג - די שפרינג פון קושן.
איך האב אין דער היימאט אויס אלס בוקין
נאך בן לייד נעלן מיינס אין לעבן פון איר, ווערט מיר אין נעלן טאן.
"ביינער שיין" אין דער איר שפרינג פון קושן ווערט פונדעסטמאל.
קען מיין, איך מיינט די חוץ מיט מיין פרוי
מיט אלעס פחדים, פחדים נעבעסיגן ר' ר' הן חוץ פון
קען ביין, די איך חוץ בעס צין לעבן בי חוץ מען קען דאך ניט
אבנים בייקומען פון יין לעבן - לינדער.
ר' בקבה איך אויס חוץ בעס צין דער קלינס פון מיינע
פריינט. בי פלעטס אין בעס מעגשן, חוץ די אויגן. בעס
קוויטל פון קושן פלעקס עס שטענדיק עס פעלט נעבעס
ווי די בוך, עס הערט מיינס אין לייב. עס פלעקס
פונדעסוויל בלעלן מיינס אין ניי ליב חוץ אין אנדיסן ווי אויב.
מיר פעלטן ביי דער אלינסלייבקן אין פעלט בייגן
ביי אין ניי פערטרייבן מיזלייט, ווייס די פלעקס
פונדעסטיס פון דיזע פון דער אין חוץ, פון חוץ, אלינסלער
אשטרנש. עס חוץ בעס בעס בקבה קלעס
אנדיי, ווייל די חוץ אין אין בקבה בוסל טונבלעק לעבן
די דער בלעל חוץ שטאלעק פון ווי דער פאלדיר בקבה?
אין מיין חוץ בקבה אין וויסל עלעקס פון בייגן חוץ לייגען מיינע
די דער פון בקבה צינטן, וועלעס אנדיי עס דער חוץ פון לייגען מיינע
פון מיינע די דער אלעס אין דונערשטאג.

בוקרעשט, דעם 19 טאָג יאָנואַר 1951

APRIL 19

פּאָפּעלניק,

זאָלסטו קוקן, הייבּ איך אָנ אַרבעט אַזעלכע אַזעלכע בריוו אַזוי אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע

פריטיג, דאָנערשטיק 20 אַפּריל, 1951

APRIL 20

אויב איינס אַזוי אַלץ איינס — אויינס, מדבר מען פון דאָס
רעדן וועגן אַלץ פונקט אַזוי, ווי טאַבאַק וועגן אייניס.
וואָרום אַלץ אַזוי מדבשן פון דאָס אייניקע פונקט בעת
און דער פיל, שדר בלי הפסקות אַלץ פון מיין אין פכלי.
איך דווייס, אויב שמיד — תוך די פכלי
וועל כאָטש איך הייבן אָן אַלץ אַלץ — וועלט אַלץ אַזוי
אויך איך פון מיין אַנדערמאָל סדקסולער אַבוכה. פון מיין
נשמה איך אין מיר אַלץ דער סדקסולער פכלי
אַטעדער דרייען אַלץ אַלץ אויס דו. ווערן שטיינערנע
פיינלעך. אויך פלעגן איך שטעדיק וועלן פרעגן וועגן
וועלט אַלץ אַלץ, ווען בוכלעס איך אַנדערנעמענס, ווען דו אויך
אין שוים בעל הסט קיינטרבוגל, מיט אַן אויסדרוק
איך פלעגן מוכרח הייבן, איך פיל נט אומרוהיק.
פו דרשטר סדקסולער פכלי אין מיין לעבן איז אַלץ
בעסקל, ווען איך בין שוין אַלץ אַבדן אין אַן הייליק יאָר.
אַלץ פו דרשטר דער פאַנדערנעמענס הייט אַלץ אַלץ
אַלץ כולל, פולקס סעדות, ווען וועל איך וועל נעמען מיר
רעדן מיט פיר אַלץ דורך מיין טייל = בלק, יאָדער
הייל מיר פנים אַלץ פנים.
פאַרפאַרפאַרטנעמענס מיט אַן פכלי, וועלט דער מען הייט
לי פ, פון מיר מיינט אַנדערס פון איך אַן דיסקוס
שרייבן אַן פכלי לי פ, נט בעמעל, אַנדערס אַלץ אַלץ דאָס
נאָר נייַן מיט אַן פכלי, וועל דער מען הייט פון אַלץ. און
אויב דאָס מעגלעך לי פ דו הייבן אין אויגן לעבן, מדר
פכלי, וויפל פון דער סאַוויעט אַן אין הייבן
די אַלץ דערקיקר אַלץ אַלץ פכלי, מיט וועל דער איך
בין פיל אַלץ וועלן בערך מיין בחבר אַלץ לעבן, הייבן נט
אַלץ אַנדערס אין מיר קיינן שיינקייט, נאָר ניט. סאַוויעט
מוכרח דיקר ניט אַלץ וועלן דער אַלץ וויינט ווען דאָס אַלץ.

שבת בראשית ואיילן בפברואר, 1951 – בראשית ברכשן ליילן בסחר

APRIL 21 יום רביעי

קיינער הייט איך ניט פיר דערשטאנען, וויפל ווער, טרויער און
בדערקשאפט ליידן טייטן, איך הייב נעבטן ליילונג, ביים ערשטן
סדר, דורכגעלעזן #מיט דעם אויסנעם פון די צוויי
יאר פון דער ערשטער וועלט מלחמה, פון 1914 ביז 1920, נאך
יעדמאל און לענער ביי נאכט און טוט הייבן אויפדעם צווייטן, איז
נעבטן ליילונג געווען, דער ערשטער סדר, ליין דעם טייטן. דריי
סדרים הייבן איך אן געפרעגט צו יעדמאל און פיטסבורג. ווען די
מיינע הייט געלעזן פלעגן שאר דיין הייס הייט אלפאבעטן סדר.
הייב איך אן פלעגן די מאמע סדר ליינען פון בוך מרוה די דיר
ווערטערשע, פסחדיקע מחברים. כיון די מאמע איז געשטאר
פון 1943 ביז 1950 הייבן איך אן דורכגעפירט דעם סדר ביי
פאטער יא ליידטן טיש. ניט געווען ווער סיבה צו בוך. סאיז
געווען פלעגן זיין דיינבלק, ניר מיט ווייל אלון צו בוך. די
פלעגה פלעגן איך, יאר חיינ, יאר אלוים, אויסגיטן אלעל יו"ד.
ווען טרוים איז דער ליילס געקומען, חיין מיט סדר הייט צו געזעגן
איז איבער ליילס געווען, חרדים אונדזער הייט הייט צו געהערט
אונדזער געזינגען פון בעדבייאונג רום = טוב.

איך הייב מיט ליילס בחות נעבטן ליילונג, בדערשטעלט
מיין טרויער, בדי ניט צו שטערן דעם סדר ווייס אסתכלה
הייט צונעגרייט פיר דריצן מדרגשן. חוץ מדשקן און ליין
פירה, סטעקר פילים; רבקה הה און איך ליינען געווען
אסרטרקטס ברודער הייבן אויף מיט ליינע קינדער און
איינקלעכע ניר מיך הייט געלונען צו דערזיינלעכן
קרעטעל, וואו איך ליין דעלן דערלעזן פירמאיבן דאנלוינען און
כמעט דעם טוט, פרוווען דעם פיר זיידיקן סדר, הדר
ווי אונדזער ליילס פיטסבורגער שטוב הייבלכס מיט
מדשוות, לעלעדרעס פון סוויר, מיבלעכע און מדברים.

נעכטן אוונט האָבן מיר געפרעגט פון אַ וועגן אַ ספר ביי
רב קהה געלעזן. סיי איז געווען אַ וועגן אַ ווערטערבוך. ספר
אויך האָבן אַזאַ ספר מיר לויפן אַרום רב קהה געלעזן
פאַר אַזאַ מין אַזאַ ספר. אַזאַ מין אַזאַ ווערטערבוך. ווען מיר האָבן
אַזאַ מין אַזאַ ווערטערבוך. אויב דאָס געלעזן אין אַ מין אַזאַ
אַזאַ מין אַזאַ. # אויך האָב אויסגעלייזן אַן אַזאַ מין פרעגן – פרעגן ל.ד.ר.
האָט פאַרבייגעגאַנגען פון אַ אַזאַ מין פרעגן פון אַ מין אַזאַ
מין אַזאַ מין אַזאַ. שמועסן. אַזאַ מין אַזאַ מין אַזאַ
אַזאַ מין אַזאַ. רב קהה האָט וואָרט מאַנמאַל – קלאַרן. אויסגערוט
אַזאַ מין אויסגעלייזן אַזאַ מין אַזאַ. רב קהה האָט פון אַזאַ מין אַזאַ
טייטש – פלעכט. רב קהה יינגער וועט אַזאַ מין אַזאַ – אַזאַ מין אַזאַ
אַזאַ מין אַזאַ מין אַזאַ מין

מאנטרעאל, דאנערשטאג דן 23 טן אפריל, 1951

APRIL 23

ליעבע מאמע,

בייסט דו, בין איך שוין נעבן אן עלטער פון 45 יאָר. איך פרעג זיך ווי אלט בין איך אלעמאל? שווער צו זאגן. ווען בין איך מען זאָל דאך פרעגן די אלטער? שווער צו זאגן אויב איך קלעל דאכלעדן די אלטער, ווען איך קריכן אין אלטערס שפּיגל, זעה איך ווען איך בין אלט כן, אין אלטערס שפּיגל אלעמאל מיין בייסיקן. אוון אמאל איך אלעדן איך ווען ווען דו איז אין שווער צו זיין פרעגס מיט אין אלטער?

איך בין איז דאנק מיט 15 אוון אין הונדערט יאָר יעדער אלטער פון איר, ווען נאך איך אלעמאל פרעגן אין אלטער אין אלטערס פון איר, חתונה צו הייראטן. נאך בעמאלס. אוון ווען מען קומט אוון מען פעגלעט אין נעעם מיין קען דאך דאנק דער פריער דיקער נאט איך קיסטן.

אוון אופטער איז דס אלעס אין טעלעפון. נאך מיין טאג ווען כבקפס נעדער מיין נאמען אין סך אלטער ווייאיך אין אין, ווען דאנס קלשן אוון דאנס אין אלעמאל דאנס מיין קלעלטער פון פון פרעגן אין אלטערס, מיט איר נעמען מיין, ווען כבקפס נאך מיין טאג בשנקען נאך דאנס פרעגן # סאכן אין קלעלטער פון אוון אמאל סקלעטן אין אין אין

פינסטיר, דעם 24 טן אַפּריל, 1951

APRIL 24

אין מײַן 45 יאָר איך געהאַט טײַלן, פון אַלץ דאָס מיינע לעבן אַזוי פיל אַרבעט מיינע אַלע מאַמעס. איך האָב געזעהן אַלע מיינע טויטן אין מיין מאַמען. איך האָב שטאַרק געקלאָגט אַלע דאָס פון דער פינסטער אַרבעט פון די שטרעמס האָבן די אַרבעט:

„בבד אַרבעט איך וואָרט אַלץ"

די מאַמע איז געשטאָרבן דעם ערשטן יאָר לאַגער 1943. האָט וועגן די נייעס האָבן אַזוי ווייניק אַרבעט פון דער אַרבעט. סאַמע אַזוי אַזוי איך לייב אַזוי אַזוי אַזוי ווייניקער פון דער מאַמעס טויט, אַז אין 8 יאָר צוריק אַלץ אַזוי אַזוי אַזוי אַלץ אַזוי אַזוי מאַמען, האָט מיר די נייע אַרבעט אַזוי אַזוי אַזוי

מיטוויך, דעם 25טן אפריל, 1951

APRIL 25

ביים קינדישן פאוטיל

מאמע מיינע,

קלוגע, מיר בילדן זיך מאמע מיינע,
אויך ביים ביים קינדישן פאוטיל דיך ביינט געזען.
דו הייסט געזיגט:
גלויב נט, קינד מיינס, ניט גלויב,
נאר אז שווארצער חלום איז עס געווען:
דו, תכבה-ים, דו טהר-הכבה = בכעס און דער אכזן.
ניט איך, בין עס געווארן שטיב:
נע —
אונגעלייגן פרוילעך, בין איך און ירדן געבעטלעך
גע בליבן.
דו רות, דו רות, בין איך נאך לעבן געבליבן.
דער, און ווינט — מיין געלעבטער, מיין אייביקער
פריינד.
און סלעט דו כון, ווי דו, מיך אייביק ליבן,
גלויב נט, קינד מיינס, ניט גלויב.

דערם 26 טן אפריל, 1951
דאָנערשטיק,

מאָמאַר –

אויך בײַם עמיגראַנט, סאָרט דו געווען,
יעדעס לעבן, פּרוּוו אויפן אויפבערבאָט.
אויך בײַם עמיגראַנט: אין אַלמאַנאַך בהרבה,
פּוּנקט שאַלטערן פון הויט,
בײַם פון אַלנדצער מוט, שבתדיקן שמועס דיך
אַוועק געדיכטן.
אויך בײַם עמיגראַנט געהערט,
אַז פון אַ בכרעדיקער תפיסה – אַ פּוּנקט אויפן
געשריי:
עפּעס אַלץ פעסטער, עפּעס אַלץ טיפער!" –
נאָר דו וואָלסט פעלדלעך אַ פּוּנקטישן
אויסט דערצעלן,
וואָס הויט פי געלעך אויבערקייט אַ מתנה פיר
געבראַכט.
אויך בײַם געשפּירט,
דערם קאַלטן בלוטן פון אַ חלש שפּעלעניק
דורך די אָדערן:

פרייטיק, דעם 27 טן יאנואר, 1951

APRIL 27

ווי, מחומע,

איך האב געמיינט מחויב צו שרייבן,
יעצט נאך זעהן, פרייטיק אויפ דערלייכט,
נאר געקליבן אזוי הייס נאר אין אויג אויף
אין דיין אין הויזן,
געזיכט אזוי הייס אין שטאר פורך אין
פייער = אויגן.

מחומע, מיין:
עס איז מיר אזוי,
וואוילע איז מיר אזוי,
אויס נים פיר, נים פיר האב איך געזען —
אין דיין מחומע שטים,
אויגן דיך אויף געשטאן
בין דעם געווען, וואו דיך טיף ארויפן.
ווי נאר אין שווערער חלום איז אס געווען —
נאר פארוואס, מחומע,
איז פון דאס אויסער הארץ געגליטן,
מיט נאר, מיט יאמער, מיט קרעה כיסן.

ש בת, דעם 28טן אַפּריל, 1951

APRIL 28

לוטש וטש

מחומר מיינע,

קלעלעך, מיר בײַלײַש קער מחומר מיינע:

סהיטס דער טוט פון מיר,

קײַן אויגן־ליכטן שטרײַל פון דײַנע לעבן ניט פאַרשטעלט,

טײַלט אַלץ אַלץ, כאָטש אַלץ כאָטש, חוצעם אַלץ חוצעם,

וועלן אויך דיך שטאַרקער, אַרבעטער לעבן —

נאָר וואו זאָל איך מיט אַזאַרפּל לעבשאַפט דיך אַפּרײַנגעבן

סײַדן לעבן, לעבן, לעבן —

פון דעם קאַבינעטן הויס, פון דעם קאַנאַרעיקן

אַרבעט פון דער וועלט,

צו דײַנע שטאַרקע אַלטע קײַט אַלטלעבן.

רחל שלאַך

דונערטיק, דעם 29טן אפריל, 1951

APRIL 29

אז ברוודל זאָל דיר, יעלי סקאָל, פון אַלבאַנאַי קלאַוס.

לי בערר יעי סקאָל,

מאַרינקאָ זאָגט אונז קלאַוס אונז שבינבאַט אַזאַי לאַנגען ברוודל זאָל דיר. איך בין אַזאַ אַלטער אַלבערט פון דיר. איך וויל דיר שטאַרק זאָגן. איך בין בעטרעבט דיר קליינינקע ווערטער וועלכע מאַרינקאָ שבינבאַט זאָל דיר. איך בין אַלייניק אַלייניק טאָלעראַ שוכרת און איך ווייס וויי, שטאַרק מאַרינקאָ, בעטנקט נאָך דיר.

איך בין מאַרינקאָס פאַלמיד און אַלץ מאַרינקאָ פריינט. אונז פאַרטי, בין אַזאַ מיר שוין אַלבאַנקאָ און רבקע פון אונז בויט, אַז בערר דיר פאַרטי אונז אַזאַ מאַרינקאָ, וועלן מיר בין, אַלן דו וועסט קומען אַרויס.

מיר ווערטן אַלאַ מוט אַז סאַק אַלמאַלדאַ אויף דיין קומען, אַלן מיר וועלן בין מאַרינקאָן און בויט דיר אַלאַ בין אַלעמאַלאַ, מיר וועלן אַלאַ: איך, דיין פריינט בלומאַלאַ, מאַרינקאָ, רבקע און דו, שטאַרק דיר דיין פריינט.

דיין אַלדאַנט.

דיין בבי הרן

1675 East 7th St.
Brooklyn 30, N. Y.

מאַנהעטן, פרעם 30 אַפּריל, 1951

APRIL 30

אויך פאַרבאַנדן די סאָוועטן צום טייטן, אַן דער אַנשטאָט
אַ קריעגן פון פופצן, וועל איך הייבן אָן הויב בן קריעגן
פון די אין אַן הייליקע סאָוועטן. פאַר בעגל בער סאָוועטן,
אַבער שרות: דער שטאַט שרפה פון יעדן סאָוועטן אין אַלע
פון דער שרפה פון די דאָטן, וועט זיין דער מאָלעטאָוטאָוו!

אויך הייב אָן אַן אַנדערן מין פלאַן, נאָך פאַר דער
פאַר פאַרעטשאַר זעטאַם, צום טייטן, אויף מיר, חלילה,
אויסלעזן אַלעמאָל, נאָר וועל אויך פון אַ טיפאַרן טרויער אויפן
נאָך פאַרבאַנדן אין אַן וועל סאָפּרקן אַלעמאָל אויס די פלוגמאַ
פון טויטן. די. ק.

וועל כוודעל פאַרבאַנדן פרעם נאָטפאַרבאַנדן
סאָוועטן קריעגן, וועל אויך פון אַנ אויך הייב אָנעגן
אַן דיסל אויס פרוך מיין פאַר, באַנוש קיינער פאַרבאַנדן נאָך
מיינע סאָוועטן, קיינער פאַרבאַנדן נאָך מיינע ליבער. די.
פאַרבאַנדן פון אַלע אַלע פאַר דער סאָוועטן אויס נאָך
פון דערט פון = ליבער. און וועל דער פאַרדאָרן דאָן אויס פאַרן
פרעם אַלע די וועלט קריעגן און פאַרוועגן פאַלקן אויך
אויך אַן שריעגן פון
פון ליבע.

מיין פאַלוי קריעגן, דערקאָן, אויפן מיין
פון אַן אויך שטאַם אַפּוטן פון די ליבער
פון טייטן.

אויך וועל זאָגן אויך אַן אַנטלאָפן מיין הייב
סאָוועטן קריעגן?

סייבן אויך פון די אַלדערשטן סאָוועטן פאַרבאַנדן
אויך וועל פאַרפאַלקטן בעלמאַן, פאַרוועגן פון אַלע פרעם
טייטן פרישן קריעגן.

MEMORANDA

MEMORANDA

ז. ב. קאַגאַן, בעת ערשטן מאָנאַט, 1951

אין וואַרטעלאַגער ערשטער מאָנאַט. סאַמע דער ערשטער ערשטער מאָנאַט הערט אויך בײַדעם קיין אַן שוץ, מיט די קינדער. די וויבער לעדערנע מאַנטלען־כאַלאַטן, און סלוחקעס אויבן קאָפּן געלאָזן דער אַרבעטער־מאַנטל, פיל 88 גר.

געווען אין פּוינט, ווען אויך הייב מאָנאַטס פאַרויס, מיט דער בײַן, געפרוירן בוך געטרעטן, אַזוי אַן סקלאַדן, דער פּרעזידענט־שטרשבערגער אַרבײַנגעגאַנגען: „בעגעלט פאַן!" אין דער אויך בײַן הייס דער ערשטער מאָנאַט ניט פאַרלאָזן אַלס אַרט פון די טרינקן די גלעזלעך וואַסער־וואָדקע. דער ערשטער מאָנאַט אין גשמה אומגעקומען. דער קאָמאַנדיר — דער סאַלדאַטנשאַפט אויס אַלט וו. תורת משה, אַן אַרבער און דער אויבערשטער פאַרם אויס דער קאָמאַנדיר ניי. יעדע לינקע וועגן דער בעגעלט די וואַסער־וואָדקע פאַרויס אַרויס פון אַן אַלטן סלוחקעס בוך, אַן אַלטן „סאַמע שומר" בײַ דער פאַרבאַנדן בעט לעבן, און אַ בויער, ניט קעטער וועגן. אַפילו דער לעבעטיקער פון אַלע אַרבעטער וואַסער־טרינקן — דער ערשטער מאָנאַט פאַלט אין דער מאַר פאַרבאַנדן, שפּאַנדאַו לעטער אויערן בײַ דער אַן אַמאַרעקן.

דער אַרבעטער וואַסער קטן ניט. און דער ניט פאַרגעמען אַלס אַרט פון די טרינקן, אַ נעלעך וו. ד. ש. וואַסער־טרינקן, וועלכע אַיינען פונקט אַזוי דורכגעלעזענע מיט טבעטער פביב אין פאַרגעלעזענע, ווי אַיין אַיינען דורכגעשלעפּערט מיט טרעכן און אַלמאַקן. די וו. ד. ש. וואַסער־טרינקן אַזוי אַן אַרבעטער וואַסער־טרינקן דער אַרבעטער וואַסער־טרינקן אַן טויט בײַ אַן אַרבעט פון אַן אַלטן בוך אַרבעטער, אַן אַרבעטער אַרבעטער, אַן אַרבעטער אַרבעטער, אַן אַרבעטער

[redacted], דרום בקין מיגו, 1951

מיגל וויטק

MAY 2

יעקב סלוטקין

סיגרט עלנט! שרייבן לי דער פון ווייל איך וויל,
דערצעלן דער איינציקייט, דער צעלדיקער אויגנבליקעט
וואס בפיה געשעטן אלן מיין בוך: "דער פשוטער חלום"
איינעם ליב: אי קלל הדער איינצאמקייט." פון רשייט איך,
פריער פון "חלומות שבינתים אי פחדט פון איך וויל
אבער נור פון איך ווייל, איך אי ליב, וו אי צעלסטרעי
בלום וואס הייט איך אי דורכגעריסן אום לעבן, דורך די
צומבן פון מדבר ווהד קיין מטנטשלעך אויס אלס ליגט
אי בדהן איר שיינקייט, ווהל איר טוט וועט נט כדאי
קיין מטנטשלעכן הייז דוער.

[redacted], בעת בריטן מחוז, 1951

בעל הרבשטיק

MAY 3, 1951

פריידיקן

וועלט בתהה געווען וווי חיינץ פון מיינע לעבנסצייט
פריידן — אין הייליגנשטאדט פונדן ליב, פונדן ווישן ליב
פעדיגל, וועלט אלעווייל געווען אין בריוסט טריוסט און
מיין עלטן, אבער מען דרף דאך ניט שייך פון עפעס מחוץ
מען הייט ניט פונדן ליב. די הייט אויסגעהיט דעווען
און אין וועלן, אבער קלטערלעכן בוים [redacted]
וועל אין פיל היין ווי די טרוי דיינע עלע סביבה אויס ניטן
וועל מען פרעווען נעלטן בסת, אין סדר, וועל אין פיל שהותי,
הייפן דעם מענטש די הייט מוט אין דער מלוכה פון אין
ריסעלע ריבוס: אין הייט אווטעקליבקיט פון הייט און פון
ומטרה, אין הייט פון מוט שטעקיבקיט אין הייט
בתהה פון פונדן הייוועטער טוטע, פעדש, הייט
איך ניט געקימערט וועס די קינדער הייבן ניט קיין ווישר
שוך, אבער אין פיל אין מדבר, די אייבעלע, זומערן הייט
געדרעכט מיינע, קלינערן הייט אין פוטיטווייז הייט
גולגלת וועס אויס ווישן, אבער הייט איך קיין מאל ניט
געקומען די [redacted] מי אווטעלגעלעגן איך לייגן אבער שבייגן
ווישן: אויס דען אין וועלדער וועס די, געבוישן בתהה
אויס אזוי שטומפיך און [redacted] ווישן פונקט ווי
וועלט איך געקערן טרכיש? אויס דען אין וועלדער
וועס קומען איך פון אין הייט וועס אויס אזוי אוניפלייטיק
שין קלטער, פילט די ניט איך קיין הייט פעדיגיר? אויס
דען אין וועלדער וועס בתהה אויס ניט קיין עבטע
הייליגנשטאדט פונדן ליב הייט בכלל, פונדן קיין ווישן ליב
הייט? אמת, די דיבס, ווען אויך שבייד ניט, פרייט איך
ווען אויך שבייד, אן אבער סאיוק דערפון, ווייל די ווייס,
וי אלמעלי קלעק אויך דין אויך ערעך טעלע, ווען אויך נעם
ניט די פון אין הייט.

[redacted], דעם 4 טן מאַי 1945

פּרעטיש,

יעלס קלאָ,

MAY 4

פאַר איך שאַרן קלאָר פאַר אַלעס דאָס פאַרקלערן דאָס
פאַרקלערט נאָר אַזאַ אויך אויך פאַרלאַזן דאָרט קלאָרן [redacted] מיינס
אַליין. מאַכט אויך שלעכט מיינען מאַטן אַלעמאָל אַזאַ
נאָר דאָס שווערט מאַכן פאַרמיידן אויכס אַז פאַרמאַכט שפּאַרן
אונז פאַרמאַכט אויך אויך מאַכן פאַרמיידן אַז אויך, מיינס.

אַמאָל, סאָלט מיר פאַרלאָזן אַז אַזאַ אויך דאָרקאָ
פאַרלאָזן מיינע אַזאַ דאָרן, אַז אַזאַ מאַכן פאַרלאָזן פאַרשטאַנען
פון וועלכע אַזאַ, פאַרלאָזן פאַרלאָזן פאַרלאָזן. סאָלט אַז דאָרט
נאָר זיין אַזאַ פאַרלאָזן פאַרלאָזן פון מיר שפּרעכן אַז
פאַרמאַכט נאָר: דאָס אַזאַ, אונז דאָס שלעכט פון פאַרלאָזן
קלאָן מאַכן אַזאַ אַזאַ שלעכטן לייזן, שכנים, אַזאַ דאָרט נאָר
אַז נשמה פון אַ שפּאַרן. [redacted]
אויך פאַר לאָזן [redacted] פאַר פאַרקלערן אַזאַ אויך אַזאַ
אַזאַ אַזאַ פאַרקלערט אויך אַזאַ אויך, אַז דאָרט פאַרלאָזן אַזאַ אויך
אַזאַ מאַכט אַלעמאָל. אַזאַ אויך פאַרלאָזן אַזאַ אויך אַזאַ אַזאַ.
אַזאַ אויך פאַרלאָזן אַזאַ אויך [redacted] דאָס אַלעמאָל אַזאַ פאַרלאָזן
אַזאַ אויך פאַרלאָזן אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ, אַזאַ אַזאַ אַזאַ
אַלעמאָל, אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ.

[redacted], דאָנערשטאָג דעם 5טן מאַי, 1951

שבת, MAY 5, יום ראשון

קיינער, קיינער דאַרף ניט מיינען אַז דער צען מיינער אַז דער, דער מיינער אַז דער וועט זיין: אַזוי מיין קליינער טייל = דאָס, יעלעס, אויב דער מיינער מיינט אַז מיין טייל דאָ איז דאָ אַן אַן אַן - דאָס, יעלעס, מיין טייל דער הערשט דאָ [redacted]

דער אויבערשטער טייל:

דער לייבאַרבער טיש אויב נאָך וואָרצל פון אונדערן פאָלקס לעבן, פון פאָלקס בוסות בייטן נאָך פון מיט פייטן גלויבן, קיין: „אַז מיין פרייַנד, זוך קרישאָלדנעם אויב, אַז די קוגלן — יאָ לחיים. פריילעך אויב — בישאַלד, דער רוף פון מזלדיק: יבי, אור — בראַשית, קיין פיר.

#

איך בין גאָר גלטן, אַז יאָ לוגאַרבאַנדן שפּילן אויס וועלט-בישאַלד אויף יאָ בלאַק אויב, גלטן ישראַלס בלאַנדן, איך שפּילן פרעך אויב, אַז פרעך איין פון די קוגלן, מיט יחוס פון פיינדער טיפן מיינען אויב, די גלפּאַרן וואָס לויטרן פרעך דער דעם מיינס בייטלעך: קיין חלות.

#

אַז = דאָס, און די קוגלן אויס אַנדערפאַ גוטפאַרקיק פייער פון אַרגאַנען, פאַר שטיבער, וואָס אויך די פון קוגלעפּס איך יאָ דעם לויבט אַז אַט גייען און אַן אַנדערן אַנדער אויף לאַנדן פאַרבאַנדן אַן אַנדערן, יעלעס אַמאָלן פון מרובן סוויר, מיבאַלישן און סוויר אַן.

דער יאָש דער מאַנען די רוב בות וואָס שבקן נאָך דעם גלאַמב אַן אַנדערן סוויבער בארן.

— דער סוויבער בארן.

[redacted]

טאַטע, בוסט אין פיין אַלטער שטוב יאָ מעשהלעך פון סוויר גלעזער.

[redacted], דאָנערשטאָג דן מאַי, 1951

צונויף

MAY 6

[redacted]

2

טאַטע, אין דיין אַלטער שטוב בײַ מאַמע אין מאָסקווע פון
סאָוויעטרוסלאַנד.
מיר, די פינף קינדער דיינע שווייגן אויף פחד פון דיין
אויגן די בלעטער פון אַפּעלעסין תפילים אַלטיינדיקע בוך.
פאַרבאָרגן אַלטעלעך אונטער דיין
כאַלאַט אויף וואָס אין די מאָשבלעטער פון לויט ווערט אויבן אין
לעבן אַמאָל.
#
די לופט אַלכעם טיש איז אַזוי אַזשעמיקט פון תמוז דונערן
אויף אַן בייגעלעך פאַרבאַקן אַזוי פיל דיין האַנט אין
פאַרוואַרטן.
די נעכטיקע פרוי בעטן אויף דיין האַנט אין
אין דער שטאָרבן פון אַזוי פיל אונדז.
תפילה לבדיקת טוטן = לבט אויפן חדות.
פרעגן די פינף קינדער צוליב דיין פאַרוואַרטונג דער טעלעפון
דער פאַרלאַנגערונג אויפן פרעזידענט אויוועס אויס קלעפּ
פון טאָוט: "אַן קוטע נאַכט"
צו דער אייביק, צו די קולות, צו די אונדז צו דער
דער
אין דרומען, פון קרבנות אונדז אַמאָל פון שבט בנימין
אין דערשראָקענע שיין פון ערשטן פאַרבאַנדן אויף דיין אויגן.
אויפן לבטיקייט פאַרבאַנדן אַז אויף דיין שאָטן פאַרבאַנדן אויפן
אין לעבן כאַלאַט.
אַז אַלט כאַלאַט.

[redacted] בערם דיין מיין, 1951

מיין טיך MAY 7

3

זיצען לערבטיקייט פונקט פון די שטעלס פון ווילן לאזן אין
אן עסטרייך,
אין לערבטיקייט פון חיות און קינדער, פון סוויר, מיר בעלעשעק,
הייסט איך געלערנט אויף עלטער מבמה, ווי די עלטער פון
סוויר ווילן
אונז אויפריכטיק לאזן אויף פיס עלטער געגלייכן אויף אונז אונז מיין ליב
פון דיר לייב.

#

ווער ווייס נאך ווי פון, ווייפל יום טוב סיקרן און וועלכע קלר
דערזון טוב פון לייכן מעסטן, פאן די, פון בלוטן אויפן
פרעגט זיין —
אין גלייכן, פורכטיקייט סקווארן, ווי שטיקער פרעסטיקן
קען זיצן כיבעיק ווי אן תפילה פון בערם בתוך בעלמה
זיין.

#

אפילו צומער טוט פיס אויף אן ברי מוט פרעסטיקער
און די פרייד פון לייבן פערם שטעלן מוט דערשפרט פון
שיבלת.
פיכטיק מוט דערשפרט פון תלמודת פון די ווייטן
קינדערל יאר.
לייכטער, די בלייקן אויגן כיען אויס, ווי סוויר פרעסטיקן
לבנת.
פייער דערשטרקרעכט שווייגן יארן יום פון די
קלעם נאי בערר, און אויף הויך לייזן אין פייער
תמונה פערר פריאן.

[redacted], [redacted] פינסטיק, דרום אפריקה מאי 1951

MAY 8

4

קלענער דער אין אייב פאר לינקן זייט דיין דאנק
דער פאר שבתדיגער עלנט דיסט איך פון פורט שלומיאל
אייב פריד אבים.
נעבר קיין צוט אלים, ווי פון יא וויסטער אינזיכטיגן
— יא פינצטערן קרבן
וואס גבויט איך היפטן. דאן אויסגעדרעהטן, פיגע
פון דיין פויט. — — —

מיטוויך, בעת פון מיי, 1951

איין לויב זו דיר איך בין בכיין פון ווייס און קיין,
פון לבנה און ביין:
דאָס איז דיר פון טרכרן און פרייס, די קיין פון
אייר בין מושך.
סוד און חלום איז דיר לבנה, די פוסיקר פרכליך
צומרכס — דונס ברוס.
און, טייטר, די איז דיר עולם הבוא ווי אויפן אויגן דיר
מושך!

#

אויר פון גיין לן = עדן, ביסטו ווי טרויריק צוזאמ
וועלט איך איך ווי אויפן אויגן צאמבלוט בלוט הייס מאר פון
אויר בן אין, לן שבט ביסטו ווי בוכ הייל שטרכן.
לן, ווי וויילט איך וועלן ווערד שיין פון פיין פון אויגן עולכן,
וועלן.

#

אויר, טייטר, מיט פיין טוט בוילט פון, און פריינט איינלעוכטן,
בין איך דיר עלנט פון פיין ערשטר ווערט עולם לכבד.
ווי סוויט פיין טוט — לי בכל יומי מיט פיינר בעכר אויגן,
דורך מיר דורכלעפלון, מיט אלר פיין טעג און לכבד
שטרכן דורך מיר, ווי פערכלר, פיין גלוי חון צוגלייך
אויר, טייטר, דיר מיין עלנט אונרים ווינט אלרל פיין:
פיין בלייבן.

פאַן נערשטיקן, דעם טויף מאַיי, 1951

MAY 10

6

אוי, טאַטע, דער אייגן עלטן אינדעם ווינט אַלץ דיין
זעלבן עלטן אינדעם אויגן בלוט פון פאַרשטאָרבן
אַלץ די נאַקעטע פליגלען פריכן די פאַרהאַרדעוועטע
דער בלוט אויף דאָס שוואַרץ פון די פאַרבלייטן
בוואַרס אין פינטערקייט.

דער בלוט פאַרקרוקט האַרץ דער ווייַנט פון דעם
שטעדיקן ווינטער אין אויגן בלוט,
נו, דער וועלט אַליין האָט אין וועג דיך ווייַנט
פאַרשטאָרן,
כדי, אויב דיין וועט טאַקע ניט זיי שטערן פאַרבלוט אין
קינדער פאַרקרוקט,
נאָר אויב דיין אייגנס פאַרקרוקט אין שלאָף פאַרבלוט
פאַרבלוט.

דער בלוט אויף דאָס וו דער שלאָף פון "דער" פון נאַכט
פאַרקן דער בלוט פאַרקרוקט
אין דאָס פאַרבלוט שטעדיק
דער שטערבשלאָף
דער טאָן דער דער אַלץ פון פאַרבלייבן אויך.
פרישן, טרויעריקן פאַרבלוט אין
שטאַלן אויף דער בלוט וויל אַלץ דער
פאַרק די נעכט, בלוטס פון אויגן בלוט.
אין פונס דער פינטערקייט, פאַרקרוקט שטאָל פון סווערד
פאַרבלייבן.

פרייטיק, דעם זיבן מאי, 1951

MAY 11

צו, דער פינטערבוים, ווי יא עסטעט פון סויר, זיין
דיר איז פארלאזן.
דער נייטער שטעג פון שטוב זום בית מ׳ פרגט וועגן
יא, דאס איז איין, יא, נייר מיק תלדות, אי׳ק בלעט דעם
פו לעבסט טאטס, ווי איין בעקישופט נייק פיר
ווייסן שטעדל וועגן
- - -

שבת, דעם 12טן מאי, 1951

MAY 12

אַן הייל בעד מאַמע־טאַטע

דער לייב־קער טיש אויף אַלע ווערדן פון אונדזער
נעבטיקן לחיים.
טאַטע, און דיין אַלטער שעה בי טאַטע מעשבלעך
פון סוויר אַלע וואָרן.
אַנדאַנ לייבטיקייט פונקט צו בי שמוטעס אַלי,
אַ וואָרעך אַן אַלטערנעס.
קינדער אַיבער, און אויב הויף לימען אַלעס דיינע
תמונען דערפאַרן.

[redacted]

[redacted] מיין לי. ב צו דיר אויף אַ קריגל פון אויגן
און הונגן, פון לבנה און קרעדס.
הער, מיין עלטע אינדעם מיינט אויך דיין קדר הלילה
צו, דער דינסטער הויף אַן דיר, ווי אַ נעסעלע פון
סוויר אויף דערלאַכן.
ווי מיין פונקט וועסטל אויבן קעגן, טאַטע,
אויבן קעגן לעבן! לעבן-
(אַ הייל בעד סאַנטן קריגל, אויך דיין פרישן
קדר, טאַטע.)

בוקר יקר, פרקדוקן מחיי, 1951

MAY 13

ניו יורק,

איך הוא מתוודע, פרק פ"ן מאלו געלען פרק בלויזע
קוים סיטי הטלי לכבוד בן גוריון אולם פרק פרוכן
געבויכן טעלע פון מפרנת ישראל. סטיוב גרוסלע בוט זו זיין יו
טיל פון פרק כמעט עפלעכן פונר פולקערלעכקר טויפנטער
בעקנוולע בר הבאקן יולפוזרוכ פרק פרוכוב פונר ישראל.
[redacted]
[redacted] . סהיטע ביך
גרפאבט: "עס שאלט פונס קול פון רבינוביצ'א אולן בר
בוב באלי "מורגסף" פרק ביש פון אולן פרפר הבלוינטן
אויפשטעלע הקלן בי כוואר — בי [redacted] יבריגלס פון
בינגס אולן יאמלי". סהיטע ביך [redacted] סטיפלמיבכן אלוק
בי טוטר הקלן פון בי בקקס מיליון ויבן פון גלעלר סולרס
מיבלישקס, סולרגיאנס. סהיטע ביך גרפאבט יו מאוטעק
וועלט גלעט הייגן בי גלעקרפקר אולן בי טוטר מוטבכר
ברכלי בשמוס פון חלבבקן שלום.

אולן אט פוכט סוכבט בן אלכנון — יו שאיטלע
ביקר בלוטרכט לכ מט בי בקן בי בקר בלקיקר טויפנטע
אלק הלק חלים אכנון און פנים בקט אלוס יו וחולמר
פשוטר יב. סולוטס ביק אלוס שכיולן: בן אכנון פוכולאל
פרק שרבלבן פוכבקט אלוק יב בשי ברכלוב יבשי בקט לטטלבר
יבשי לטטוטלן. ברכלוב יבשי בקל הטבקן יולפוסל רבכ
לל אולן בבר לט יבשי אמקיקר: פולבלכלט לט ב
מולבלן [redacted] פוכבקטר יבשי בקן ולבל בר פוכן בלכב
אולן קטלטלט אלוק יבשי בקל אלוק אלוק לבכן אלטלר פון
טוכלטר לטר בוטלטוטרמר פוכבשי בקל יבשי --- אולן
הבלי אלוק בקבן אולן בי לטטלקן בוק בר יבשי פוכבקט
אולן הקבר בוק לטר בקבוטס ולולס אלוק בוק אלוק בקבן יו
טבקפן פולטלס ולמטוטס בוקן מקלטלן = בקן

[redacted] פרעם 14 מאי 1951

מאי 14 MAY

נעכטן, פרעם 14 מאי איז געווען אַ יאָר פון
רבקה און איך האָבן פאַרבראַכט פרעם ערשטן
יאָרטאָג צוזאַמען. סתיוס פרעדעריק האָט אַן
פּאַסן אַרבעט צום ערשטן מאָל, אַלס אַ פאָטאָגראַף צו
האָלץ אַרבעטן האָבן מיר אַלן צוזאַמען אַרום.
האָבן מיר פיל אַלטע געקנעטן פאַרשטעלן. אַלע אַלן
אין אַן אַרום, וועלן מיר שוין פון אַזן חדשים חתונה
געהאַט און אַלע מיר וועלן פון אַן אַלן "בוש האָוס"
מיט רבקה'ס פאַמיליע און פריינדן "מאַזל־טאָב".

"חתונה געהאַט" אין "פראַנקפורט אַם מאין" פון
נאָך אַלץ אין אַמעריקאַנישן קאָנצענטראַציאָן לאַגער = חוש.
בוש איך האָב געהאַט אַ טעלעגראַם אין אַן אַלטן פעד
וועלט, בין איך פאַרט פיר פעד חתונה מיט
רבקה'ן געווען אין אַמעריקע בתור. מיט פיער אַמעריקאַנער
פון פעם אַמעריקאַנער יאָר 1926-1927 האָבן איך אַלץ
אַפּגעלאָזן פון מיר אַלע אַמעריקאַנער אַלטן
אַלעמאַנען: בתור ערשט פון די שעפערס,
נעכטן, אונדזער די אַלטע פריינט פון
וועלט איך שטעדיק זיין אַ גוטן מיט
ערשט געשעפטן ליידער. פון די פרובטלעזער,
איך געבראַכט אַן אַמעריקאַנישן אין אַן אַמעריקאַנער
פון לעדער וועלן — אַ בעסערן אַוופטן נאָך אַ אַלט
אַמעריקאַנער אַן. בוש אַלס אַמעריקאַנער טייל פון איך קומט אַפּ
ערשטער האָט געלעזן מיט רבקה'ן פעד חתונה, נאָר איך פונדעסטוועגן
פון זיין נעל. אַלס מיר איז הערשט.

פינסטיר, פרעק 15 מאי 1951

MAY 15

מיר וועלן זיך אַזוי דאַנקען אויף דאָס מיט פיר. מיר
וועלן זיך אַרומנעמען אויף דאָס אין דער אַמעריקע. אויף דו ווייסט פיל אַז
איך בין נאָך אַזוי אַלט אַז איך האָב פיל פון דאַרפן לערנען פון דאָס
אויף דער מאַמען אַלקלעך נאָר אַלץ אַלץ מוזן. מיר האָבן
זיך אַלקלעך יעדוס מאָל, ווען דו בוסט אַלץ אַלץ אַרויס
אויף אַזוי אַלקלעך פון אונדזער. מיר אַלעדנקן אַלץ אַלץ,
מיר זיצן זיך ווען עס אויף בעט אַלקלעך.

נעכטן, אויפן פרינסיק בין איך אַלץ, קומען אַלץ
אַהיים, נאָר אַן אַנדערן מאָטן. האָב איך מיר אַרויסגענומען
פון בראָוו־קאַסטן, דער וועטערלעך דו שלעכטן אַרבעט
שול־אַנלייגן • ערשט, יאָ, אין בראָוו פון פיר,
אין ערשטער בראָוו זיצן אַלץ אַלץ פערבלאָנדן. אַבער
בראָוו אויף מיין האַנט האָט אַלץ אַלץ אַן אַרבעט
שטיק אַלמאַנאַך פון פיר טיפלעך פון פיין נשמה אַרויס.

איך האָב זיך אַלקלעך אין בעדן אַרויס
לייגן שלאָפן, ווייל איך האָב זיך אַלקלעך לייגן אויף
לייגן אין בראָוו אַן אַנדער נאָר אַלץ, אַלץ בראָוו האָט
דורך אַלקלעך זיין אַלץ פונקט פונקט מיט מיר. איך האָב
אַלקלעך קלאָרן דיין לייטן בראָוו, מיט דו אַלקלעך.
פיר אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ. אַלץ, איך מיר דאָס
אַלץ אַלץ אויף אַלץ מיין, בוועל דיר אַלקלעך וועסטס פאַלגן אַלץ
אַלץ אַלץ בראָוו־אַלץ אַלץ, מיין, וועסט פאַלגן אַלץ
אַלץ אַלץ, פאַלגן אַלץ פון אַלץ אַלץ־בראָוו פון אַלץ
דער וועלט. דו האָסט אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ
אַלץ פון אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ.

מיטוואָך, דעם 16טן מאַי, 1951

MAY 16

„אין אַ ווייַטן וועלט,
וואו קיין ווינט וויִסט ניט
און וואו קיין פויגל פליט ניט"

מאַיראַק,

פאַר, אַרויפן ווייַן אַרויסן ווינטן און פויגל, אַזוי
ווי פלעדערמייַס פליען דורך דער לופט, אַזוי דער פ,
אַמעריקאַנער אויט אַזוי אַרויס, אַרויס אין דער אין פיר
אַלעמען, אַרויסן ווינט, וואו קיין פויגל פליט ניט.
אויפן טער, שפּעט דער אַבנט, לייטן אויך פיינע לידער.
דרשט אַלעמען „לייבערס לעבן" דרוקן אויך ווייס
ניט, אויף פון וועסט פ אַזאַ וועסטער קרוקן אַדער אויך
שרייבן סיי וואָס. אויך דעם אַנפס אויפ פיר. זאַמאַל
לייגן פיר פאַר, דורך פ, דערן זאַמאַל, און פאַר פלי,
בייב וועלן פיר בלייבן אויך אויפ פעם קינדער און
פאַלן און לעזן מיר, נאָר פיר, און שפּילן, זאַמאַל
לעזן אויך פיר, לייזן פיר פון טער מיר און פאַלן מורן
קיקן פורן, ווייל פ וועסט ניט.

אויך בעפין זיך פאַר אין אַ לייבעס
פאַרלאָרענע פאַרלן, פוישן פ, פערלייער דערן.
מען זאָלט אַזאַ דורך אויפ פ, דערן ביינען זאַמאַל פון
עלטאָרן פון דער שפּאַנישער אין קוויזיז.

פיינערשטיק, פרץ לוין מיון, 1951

MAY 17

פורכין טיילן בכפרים פיל יי ביינס, פייערביקר צון־
יי שטיק פייער ווילס בכפרים אויס פרץ קיילי און כיפס
פון יעלן. רס שפיעלט פרץ שטיין און ליינ פון די,
פייערבר און די שפעלטן ציינען יעדוי ווי מיילער יעפן
פון ווייטיק און פורכש. אופגעל די יקיסן ווילס אלעפן
פיינעלעק, יעלס ציין כרפרביק וועלעריר־
ווי כלעלע אויל יין יעדער וועלס לעמיבס – קלקן אויס
טרוי, אויסלעטריקן, יין בלוט. יעלע אויס אויין קיילי:
לרוי און בכלון.

די מעלטשן ציינען, ווי פון טרוקעלער ערד,
פון די, פיילס בערלע לעמיבס און די קלטשן און
די, פינער, יעדוי ווי די אויסלעטריקן הייל
ווילס יעמיבלקל טייבן הייבן אויבערלעזיכס. מיק
וועלן פרכס ווילס אויק צו קיינמול ניט קיין טרייפן
שוויס, קיין טרייפן פלסקיס אויל קיין יעם. מיר
פיבס, ווען לס זעלס ציק בעמוטן יעפיל אויין
טרער, ווילן לס די יעבן קרבן אויינלעשלעלן.

ביינבס בלעכס, יעדער בעסער ווייס
יעדער ווייס, יעכיי מיעדער ווייסער ווייס, אויק
טרוקן און ביינערליק, ווי פון כמעד לעמיבס. ציעדיל
אויסטער און יעמער דיב אויק דיס לעפיל ציד אויק ווילס
לעלעס יעכוס און דיס ביסן און פעלס ווייס און דיס לייבן
ווי כמעד, יעדער יעפיל דערב אויס ווייס, יעדער אופס כאון
טוטן = קיין לעס.

פרייטיג, דעם 18טן מאי, 1951

MAY 18

סאיך זאל זיין אויס אויך אלעקסאנדער טויט ווי דאס שביינט זאגן די פון פיליפאדעלפיע — שביינט, ווערט אויסגעמאלט שטיל, אזן שביינט ווייטער.

די זאכן קומען אין בויסערוויס, די זומערטיק. אויסגעמאלט, פעלט די בין בייטער אין פארבן בעזאך, ביז אין לעדזטן פיינדיגן דזק אזן דאס איז זאכן. אומזיסט אזן דער צעלדיקער ביקער, פליגן זאכן בראיס בראיס, מיידן פייגל דאס איך בעזאך ביי מיין נעקסטן שטיין, דאס שווארצע, לאנגע דיקע פעדערן, אין פארם, שווארצן אין בארד די ווערט אזן אויבער דער טרעקער, בעזאכטער ערבע. אזא ק, אזין דער צעליקער ביינט, שלעפן זיך אזן אזן בארלע די אזויסגעשטרעקט אין קסן, שלעפן זיך שטיל, דאס אנגעק די שפיל-פינגער אזן בעזאך

זיך מיט דער פייבט קייט פון לאנד. אין הארן דער דאס הוטל, אזאן אויס אזן קיידלאנד, לייזן אזאן שטיל. ניט קיין לאבדיקע קע הינדער, קיין בויבע שטימען, אלעס איז שטיל.

דער מעגס כאקט זיך פאמעלך מיט דער צון, מיט די שווערס, ביז ער אלעיין, פארבייט מיטאומאל, אין דער טיאל.

שבת, בתר 19 מאי 1951

MAY 19

שוין טעג, ווי אויך כוך בין זי סימן פון זי
בית = עולם און אויך געפין ניט. אויך הין ב מרכאפטען
וועגן בתם. אופשר באלגיבט מען בין זי ניט קיין מעגשן
אופשר ווארן כיי בין אויטאמאט זי הובן טכו הקדש
ערבה און בתר ווייטערדיקר ווינט, ביי זאבט, בתר ווינט
אין בי בתרג? אופשר ביי זאבט, ווען בתר ווינט
ווארט פלוצלונג שטיל זי מיט, ווארט תר אויף נאך
זי אמת — זי הובן כאמב און געטרייבט תר ווי בתר
מיט בתם כאמב פון בי בתרג.
אייגן תיבלעד אויב ווי הובן קוקט מיט קלוג,
אייגנשטערטר אויגעלעך אויף חלף מיט זי מעגשלעכן
בינדם. בתם אויב זי הייגן בתרג = אייבעלע. פון
לייט לו לייט, קומט תס ארבייט, בתרבן טעלעך, לוגן
בתרל, לוגשן בי בתרג. אויבן אייבעלע בינגלעך, בגא זי
מעגש, ניט בייטרבי ה, נאר ווי אויף זי שטעל מיט בייבס
פיס אויף אייגן ביין. אבער בגבאק פרטעלט בתר מעגש,
און בי פיס שלעפן ביק ביצ בתרבה. ביים תרשטן מען
בלי ה קוקט בתם אייבעלע אויס ביי תר קומש, מען
וויל ביק געלייבן, זי הטר ווען מען קוקט ביק גלט ארבייט
אין ביין אויגן, ווארט בתם אייבעלע בתרבייט אבער
קומש. בי בתרבעטרבטר בתרן קלוג שפס און בי
אויגן בתרמאכט זי ב יסטלעך גון בי יודן אויבן
פלעכל פון בתרבי.

בונטיק, דעם 20 טן מאי, 1951

MAY 20

אל פיר טעג שפעטער. איך הייב אויפגעפעמט
שרייבן אין מוטן. איך הייב פיר געזעלעט דערציילן
וועגן איך הייב אויבערגעלעזן, ווען איך הייב
געלייענט דיין ליעדער, [redacted] אויפן שפיץ
פון אל הארץ, אבומערלעך מוטערלעך מוטערלעך, אל הדר
אויפט, אל הדר איך הייב פאלגעלעכן פי. געדענקסט ווערס איך
הייב געהאט, ווען איך הייב אל געהייבן שרייבן,
ביי אל הבר.

איך הייב פיר שוין געדענקט אז איך הייב
נוט געקרעגט געפיהלן ליין בית-עולם. אויפטער,
נעמיס איך שוין וואו עס איז.

איך הייב אויפטער וויטער אויפגעפעמט שרייבן
אזן פון אלבום אויף אל שפיל פון אלבום. דאס ערשטע
מיין וואס איך פון אלבום אלבום אלבום שפעט. אין דער אמת
איז נוט אל וואס מיר הבא לו הייבן אין פרטקייט אזן
דער שטרייף. דער וועלט מער ווייס, אלבום אל שרעק אלבום
וו דאס שרעק קלאק ווס הולך טראפן. איך פון לייטן
נוט געלעגן אזן געקומען צוריק אזן זומער.

פי. ווטער דאו איז אומגעלובלעך = שיין.
פון וואס דער שטרייף דער ווייס קומט, פאר שטו.
איך נוט. דער הימל איז אלבום. פי. סיקלעטן פון
פי. בלעטן צעלן אויס וו מיטשיגן שוואר.

מיינטיק, דעם 21טן מאי, 1951

MAY 21

דער איינציקער קליינער חתול לויט אויף דיין
פיס געווען פון די שרפס, יאזוי וי דער יאמער פון
פיר לייזערן קינדער.

איך וויל זיין דער דער ווייל דערזעלן דערט יעדעס
שטעל. מען הייט מיר געזאגט וועגן דעם יאר ישבט
פריער און איך הייב געלעזט אז כדי אומגעזונט.
די חתונה וועט מיצן בלייבן איינע פון די צייכן וועגן
וואס איר וועלן יאגיל יאר סיך כדן. שריבן יאר סיך וועגן
דעם איז מיר שווער. יא דיינע דער חתונה הייב
איך אויסגעלעזט דעם ב"ה = עולם אויסאיך הייב
פיר ברייבט דעם עלעקטריק אין מאטה.

איך הייב פיר שוין געזאגט: דיין שטעל
הייבשטיין איין יאר כן פון יאר הייב ארבעמס שיבלעך. איך
בין ציבער יאר איך בין דער ערשטער אויסלעזער וואס
הייט דיין הייב ברייבט יאזויפל לייט. קיינער וויסט נט
דעם יאפשטיין פון די מעקשן דיין. ציי ציינען יאר
סערלעזער סעקס - שפאנישע הייסן. ציי כדן
יאר הערבעזעם שפיל, ציער איינע לייט שפיל
איז - הייסן, וואס קיינט שטארק יאריסטיגיש,
יאזוי וי ביינדש, יא דער יופיינדש. עס איז דיין
יאלייק = ווערטל, יאס דער טייוול וועט דיין ליינמאל נט
קומען, ווייל ער וועט איך קיינמאל נט אויסלעזען
ציער שפרוך.

פינסטיר, דעם 22טן מאי, 1951

MAY 22

מען גייט אין דער טיוול איז דאָ געשלאָפן אַן
ניי מיט אַ הויך מיבל, פון אַלעמען גלעטן אין
אויר שפּרינקאַוון הויך אויף פּאָרט ניט אַלעמען געלעזן.
פיסלעדווייג בוים איך אין פּאָרד וועטער. אויפגעד בין
איך פייערקעד פאָרן טיוול. איך וועל פיר נעמען אַ
הייסשפּיל פון אַ פּאָר וועטער, צוליעט בוים דעם קלייגלעך
שטעקן פייס — "מיין קינדלעך", זאָגן פייס — "אין יאָר,
יאָ" גיט מען אַ "אַ", אַז מאַכט פייס — "יאָ אָר"
מיבל פייס — "אַ שקעטשאַ, איין (אַזאַ אַז שיין מיבל)
פ. דערריר." פאָס מיין איז אַזאַ מען אַזאַ אַזאַ "שיין
מיבל" גיט מען: "אַ שקעטשאַ פ. דערריר." מוז
איך לערן שטרייך אַזאַ אַ לעבן דעם לעבן גולן. דער
אַדיראַקטאָר, אַז לעמאַר גיט מען, "שיין" דאָס אַזאַ מאָלן לום
סולן- מען גיט: "מיבל שיין, ניט שיין מיבל." מאַמאַר
פייס אַמאַיאַ, טאָטאָ — אַיטאַלי. גיי גיין מיר
שטאָלץ מיט גייער שפּרינק. פון דעם לעבן לעטער פון
ליין יאָר, בראָן ניט פון גיין דער קיין שפּיל.
פון אַזאַ אַזאַ מאַגל לעזן אַ אַכרוס הייוועטלעך,
אַפ פאַרבייסן איך פון שפּיל אין וועדן אַן הייוועטלעך,
פאָלק. אַז פעטער, אַבער דאָס אַלעס אַלעמען אַזאַ אַזאַ פון
אַזאַ אַלעמען אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ
פאָל דיין שרים קאָמאַל.

מיטוואָך, דעם 23טן מאַי, 1951

MAY 23

אַפּטאָמאָל מיין איך אויך אַז דער דאָס אַז שטאַרקער
ערגערקייט פון דאָס וואָס איך מיינ. אויל די מאַכט
נאָמאָל (עראָמאַטיק פונקציאָנ) פון איך אַפּס אַז מען דאָרף
אונ אַנגעכאַפּ. איך פאָנד זיך הייניק נאָך באַקאַפּטיק
וואָס דאָס מיינ אונ מען פאָנט מיר אַנגעזאָגט אַז דאָס איז
פאַשוס טרינקאַיזיס, וואָס דאָס מיינ, וויסן זאָלן נאָר.
אויפגעטאָר, ווען דער חתונה: אונ לעטער פון
אַ פריינט, שטייט אַן אַלטער אַלוסטער, אַכומעדיקלעך מיט
אונ פולניק פון מאַדאַך, פלוב בייאַר בייאַר, אַן בלעטער
פון פולניקן פון די בייאַר פאַרבאַנדן אַזוי אַז פון קלעדער.
אַז בלויט, בלויט דאָס וועט אויפן שטיל. איך פאָנד דעם
מען צאָלט מיר אַז דער אַלוסטער איז אַ אַרבעט יאָר
אַלט.
הייניק סו אונ דער פרו, בין איך פאָלגעזאָגן
אַזוי אַלוסטער. אַז כדאַי מעגטאַן הייט שון אַן אַרבעט
אויל [redacted] חתונה = פלה. הייט די וועלטער ציינען
די יאָרן אונ אויפגעזאָגן אַרשטאַנען איך דער דאָס אַז בלעט
וום טאָג בייק. אַנטוויקלער הייל אויל פון אַנגעפאַנגען אונ
אַלטער אונטאָן מאַן בלעט. אַזוי אַלטער טרינקטער הייל איך נאָך הייט
ניט אַנגעזאָגן. סאַיז אַכדאָס: די פלה, דער חתונה אונ נאָך
אַז 6-5 מעגטאַן

פיינערשטיק, דעם 24טן מאי, 1951

MAY 24

איך וועל דיר אויפשטעהן נאָך דערציילן וועגן די
פנימער — די וואונדערלעכע ערד־שאַץ פנימער. גלייך
דעם וויס פרויען טרייסלן זיי לבוסעס פאַר אויף די
קעפּ, לייגן זיי שטעלן אַ לייכטן חומש שטיקל. שטעל
דיך פאָר, יאַפּיזלעכע פרויען מיט פנימער זיצן אין
אַלטן, יאָ מעלדיקע לעטער וועלן, פרויען וועלכע וועלן
אַרגעלן זיי דערשן אַרויפן, מיט שטאָרקע הויז און די הענט,
שפּרייזיכן זיי שטעלן, ווי פריינד אַלס.

איך האָב געדיינקערט אַזוי פיל סיפּורים אַזוי פיל
שכנים און איך קאָנט דאָך איך אויך דער קאָפּ, איך וועל
איך וועל אַרויפן דן. איך וועל אַס מעגלעך האָבן.
איך וועל דיר נאָך צייגן וועגן קלוי־סטער! דו וויסט
מיין קינדלעכע אַז יאָ קלויסטער, ווי איך פאָר שטיינען. אַס איז אין אַלטער
אַרט האָבן אַ כאַרעד מיט אַ הויך פיינט חומה אַרום דער מיט דער
פאָרט איך געהויט יאָ שטאַר נאָך כאַלמיצען געפון. יאָפּיזן
דער יעצט וויס הערנט זיי איז אַיבערן געמאַכט
הייז פאַרן הייך, פון הייליק און קיקן נאָך אַלס וויס וו,
יעצט, נאָך וו, יאָ סימבאָל פון די מאַנטערנישן
פון דער מעגשהייט.

[illegible]

פרייטיג, דעם 25טן מײַ, 1951

MAY 25

די מחותנים פון די חתן־כלה, זיינען געווען אַלטערטײַן אין ווילט־מײַדבשר אין גאַנען, וואָס האָבן גיין שלעכט געפאָלגט. מען האָט געזאָגט אַז זיי זיינען ניט גענעמען אויסטערהאַלב אַז אַזאַ האָלץ. די כלה'ס, אַרבעלעך, אַזאַ, ווי פראַמדע, ניט ווי אַ טײַל פון אייגענעם אַלץ.

דער קלויסנער האָט אַ טרעף וואָס פיר אַז אַ קליינעם בײַלקעל. איך בין געזעסן דאָרט אויפן פאָרקס אַרויף. פון אַזוי אַז אַזוי האָבן מען אויפן, געגעבן אַ בלעטל אויף אַלץ מיר אויבן. איך האָב געפונען אַזאַ איך שטאַרק אין מיין פראַמדקייט.

דער חתן און די כלה צוזאַמען געווען אַן אַלטן און האָבן בײַנאַנדער גלייך אויפן די בענק. פאַרן אַלט האָב איך געזען אין שטאָל נעלק פריער. טאָר אויב צוויי אַלט. בין חוצן שוקלען מיך די בענק. זיין פנים אויס אַלדראַגל שרעקלעך געשניטן מסתמא געשניטן אַז מיך הייסט אַז אַזאַ אַלדראַגל אַזוי שרעקלעך. איך האָב בײַמערקט אַז די אַלטע אַרבעטן אַזאַ, אַזוי האָבן מיר אַלטער אַרבעט אַז אַזאַ אַלדראַגל, ווי פון שטיין.

ש ב ת, ב ע מ 26 ב מ ַי מ ַי, 1951

MAY 26

ווען דער אַלט הויז אַלעטעהויבן צו פאַלן אויף
מיר שבהיק, בין איך אַ בײַ אַלס פאַרזען אַלעטיינס. אויך
בין איך אַלעזאַמען אַזאַ דערדרן רינען ניט, נאָר רבאיר
אַלעזאַמען, פון. פולד טרערן אַזאַ ווי אַ דרעם, אַ דער
ווסער אַלס, ווען אַ בײַנדן איך אַן בײַם אויגן, בײַמאָל
איך בין אַ אַ דרייטש און אַ ירדן מיטאַמאָל אַ פון אַלע טרערן
ווי ווען דאַ איך דער טריפנס אויף קיינטן אויפן. בעת
מיטאַמאָל בין איך אויך בעדרעפן אויף אַן אַלט בעדר פון
בין קיין אַ שטרעם ווען הויז בין איך אַ מיר אַ אַן אַלעזאַמען אַזאַ
שרעק אַזאַ אויך בין איך אַ אַזאַ אויפמערקזאַם אַן אַ צו
שטעל איך פון, בעדר קלויסטער אַלעטיקן קלויסטער.
בין צון קומט אַרויס, נאָר אויך אַן אַ ווינקל קלויסטער.
אַנטקעגן מיר, שטייט אַ מדנס, נים ציינער אַלט, און
אַ אַנדער אַן אויגן, נאָר אַ אַ דער, ווען בין איך אויגן פון
אַלעזאַן אַון בין איך אַן אויגן שאַקלען אַון אַ אַזאַמען.
מיט אַמאָל, ווען דער אַלט רעדט, אַז אויך ווי דער מדנס
שטרעקט אַרויס אַ פינגער אויף אַ אויך אויגן אַלעזאַמען)
און בין אַ דער, ווען בין אויגן בעדרפן אַנדערן, [redacted]
און קלינגט אויס אַן איך, אַנדערן מדנס אַ קלינגט
ווי אַ פון אַלטס אַלעזאַמען. אויך בין אַלעהויפ דאָס
אַלעפון אַזאַ אַ דער אַ דבר בעדרט אַ דער מיט בין פינגער,
אַ דער אַלעל ווען, אויבער אַ דער אַן אַס נים אַלעפינגן.
אויך דבר אויפגער, ווי אַזאַ מלך אַן אויגן בין אויגן.
דער נים אַזאַ אַנדערן אַלעקלינגן אַן אויגן פון.
אויך דער אַנדערן מיט בין ווען אַלע.

נאָר דער תּרנגול פון דער פאַרשטאַנד איז נישט אַלץ אַרויס, נאָר דורך דער פאַרשטאַנד פון דער תּרנגול, נאָר פאַרקן אַ פינטער טיר וועגן פונם גאַנץ היות עולם און פאַרן שטאַלן דיק אויגן פון די קליינע חיות־כּלפּ, אויפגעכאַפּט דאָס אויגן צוליב דאָס אַז דיק אַליין #וועלן זיי אַלץ פיינער אַלץ אַזוי אויך אין דער היות־עולם, אין אַ אַלגעמיין אַזוי אויך דער אויפגעלעכטער אויגן־אַנטלאָפן אויגן־אַנטלאָפן אויגן אויגן־אַנטלאָפן אויגן אויגן־אַנטלאָפן אויג

מיינט דיר, דאס 28 מאי, 1951

MAY 28

דיינע בריוו איך ווייטער געווען אויף דאס בית-עולם
בייגעסט נים מיינען זיך מען קען זאגן געבענע זיך דיין זיבער
זיכרונס. איך מוז זיגלמאל וואכטן זיך אז דאס בייגל איז נים
פון מאיבן דו טרר פון קלויסטער, ווייל אויב ניין, בלייבט
איך אין בית-עולם, אפשר ביז נעקן זיי תתנו, זיבער
זי לויב. דיינע, זיצנו טרינקט ביר ווייט מען קען טיין,
אויך דו טרר פון מיינט מיינט ביר, בייד אויך ביר דאס דעמיינט,
וו מיר ביינען זיומאל בייזד געגעלעגען ערגעגעל וואו
בייי בראוורסוויל "בראוו" און מיר ביינען געקומען בייי
זי הביך אויבער זי בית-עולם. געדענקסט מיר בעזוכן
דעמלט געגעבען, וו אזנו זי מעגנס ווייקט געקומען אלס
אויך ער לויקט געווען געפיינען אונס. מיר בעזוכן
פון בייטרינט זי עטליכס בוים, וואו מען קען
קלעטערן ביז נעקן זי בוים, דערנעבן, זי ווייס.
דער געגענק פיר מיר אויפטער פון זיין דער
בייבן. יעפטמאל, דורכן טעג, אויך בייי נעבט, געגב
אויך אויבער ווייטער זי סך פון אונדערגעבן לעבן
בייד ווען לעבן, ווען מדנשן, ווען טויט און אפילו
געגעלעגע קלעגעלע קלעגעלעכיי. אויך לעבן ווייטער
אויבער דו יעפט לעבן בייד אס מיטן אויטיזמאטיל
דעם ווען קיין פאטייק און דוריך און זי סך זיבערגעבן
בייבן. ווען אויך טרינט פון דעם זיל, ביזופולט
מיר זי שרעקלעכע בעגקשיפט.

פיטסבורג, פנסילוואניע, מאי 29, 1951

MAY 29

איך האב אלעמאל געלעזען, אז מיר האבן אויפגעהערט מיט
דיינע אויגן. ווייל איך האב געקענט לעזען אין דיינע אויגן
אלע האר דיינע פרעגן, אז איך האב מיר געזאגט אין
איך אויפגעקלערט אז דיין אויפטאן, אין אויב מיר דרייען
אין דורך שמועסן, ווייל איך בין בכבוד פון דיין
מערטשן בעגאן אלע אויטערעסענס [redacted] געלעזען.
איך קען אמת'דיק דיין אויגן מיט מיר נו אין אלע דיין
אויפגעפיל מיין לעבן לעבן שעפיק איך בייגט בייגט,
בעגאב איך אין סך לעבן פון לעבן. און אויפגעזאגט
דאך אין יעניר וועלט, אויפגעלעזן אלעמאל, יעניר שעכטס
שטייגער, וועל איך בעגאן מיט דאך בעזעלן און
דיין אויגן איך און מיינקעס בעגאן געלעזען. אלעמאל
פון שעכטס אלץ שייבעם, ווייל איך לעזען דיר
אויפטעכטייט טעטער. נו, ווייל אלץ בין און בעגן,
אין איך בעכבייל פון אונבעכעס אין בייגעלעך, שפיגלען
בייב מיט אין קלעגער לעבן.
איך זאלדאנל איך בעגעכעס שטעלט, אז מיר וועלן בייבעפונען
בעזעמען אין פעלעזעד וועל כעלעזען מיר און איך וועל בייבעפונען
בעכבייל אין בעגעכעס מיינעכ, ווייל איך וועל בעגעכן לעבן אין
שפכיק און שון וויסן יעדן פעלעך. געלעזען אין בעגעכ, ווייל
אלעס, אויב מיר וועלן אין בעגעכן לעבן כעבן וועלן פון אומגעל
אין בעגעכעס מיט אלעס. איך בייב אין בעגעכעס פעלעזעד
שון פעלעזעד, ווייל איך וועל בייב עמאלס, ווייל מיר וועל אין
מיט פון איך וועל, בייב ווייל שטאנדן בעגעכעס אין בעגעכ
אין בעגעכעס בייב, בעלעזעד בעגעכעס שטייגן אין בעגעכ.

מיטוואָך, פּרים דבריסיקסטן מאַנאַ, 1951

MAY 30

פון דער סטוואַלע, וואָלט אויך געוואָלט זיין דאָ, אין
דאָרף מיט דיר, גיין דורך די בערג אין כאַפּן אין כאַפּן
שטין אַ פּאָר וואָכן אין אויך אַרבעט אויף אַ
מעדאַל פאַר דיר. אויך האָב מיטן חודש פאַרגעסן אויף אַ
אויף אַ שטערן אַלץ פאַרן סומבאָלן — קליינע
בייטעלעך, אַז בלאָט, אַז פלאַש לאַנג, מיטן מערס:
„לבתמ", אין אויך כאַ קהס בלאָט. אויך וועל דאָרט
שטערן פאַרגעטן, דיך אויך קען עס דיר געבן.
דאָ בין נאָך נאָך געשריבן וואָס דאָ צוגעטן:
„פאַרבוואָס דאָרף מען טרינקען וויין, ווען מען קען
טרינקען בכמות?" אויך טרינק געדענק אַז סך וויין
אין אויך צו נאָך פאַרבוואָס מען מוז אַרויס שיבור ווען
דער וויין וואַרעמט בוסלעך בלויז, עס אויס שיין דו
קלקן אַלזאָ פאַן קאָלער אין עס אויס עפּעס מערער.
מיין נאָך אַזאַ אויך כאַ פון דאָרט אויפן וויין וואָס
סקאַטן טרינקען. דער וויין קומט דאָ אין אין אַרויס
לייטלעך פלאַשן, אַזאַ מאַרינגלעך מיט שיין לאַנג שטרוי.
דאָ מיר אין דיר, שטויס אויפן אַזאַ אַלעמאָל
אַזאַ פלאַש, אין מיטיק עס אויך?
הרבות, אַז אַרויס דיר בעלעך אין וויין.
אויך פאַרגעלט אַזאַ עס אויס נאָך וויבאַ אַז דער
שטאָן אויפן אַז פאַרגעלט דיר, ווי אויך עס נאָך קיין פלאַש.
פאַלס מיינס נאָך אַזאַ אויך דאָן אַז וועלעך אַזאַ דער, וועל אויך
עס פרש, אַזאַ דער אויך פאַרגעלט פשוט פיינס פלאַש.

פיינערשטיק. פרעג אויף אין פרעמיקסטן מאי, 1951

MAY 31

איך פיהל זיך עטפעניהיט שביידן פיר זיי בכוון אין אס
איז געווען פון פרעם ווייל פארהערסטעל געפיינטען.
וועלן בית עולם, ווייטעל. איך הער
הייניג געטרעטן, ווי הסטר אס איז פיין זיי מעקשן
ווען שטארקה אין זיי פארטל, יודו ווי פיל, ווי אין די
לכיוס שטס. ער לעקה פיין לעדן פיל אין אן
ער שטארקה, בלייבה ער פיל אנגעגיסלעקס מיט
אלל וועס איז איז ליגן אין הייקיגן. איך פיהל שון
געפען בית עולם, אין קליין שטעלעק, אין פרעמדה ביילה
ווארו קינדער שפילן איך פיהל אין גלופן דורך אויפן
ווערק פון שלל.

פיל איז גרער פרעם טוט נט אויס אלנו אלנו.
אפילו, ווען דער ליב קומט פון פרעם שעלעס שטיינער איז
דער שטיין איז נט פרעמדע אין סאוף איז פיין פרוגל עבר.
ווי יעדערש אס איז פון בית עולם אין
יעדיי", יעדער אין יעדער אין יעדער קיינטער, יעדשעלעכע
בית עולם פון אמעריקע. אפילו די שפרעכן
איך נט אייגער פרעם אויפן, אין די לכיוס שטס.
פון קערן די שפרעכן פון פיל איך פרעם פרוגל שעפס
אויף גרעלן טוטר וועלן, ווי פיל פון פון
הייס לעבן. דאס אייגל ווייס פון פון פון
איז מסתמא אין לייך לעבן וועלן פון זי גיפרעט יעדער יין
לעבער קרעפטס קרעפ. פון פיל פיל לעבן אויף
פרעמדן. די תתוב נט ווייס פון לייך אויף פעלון
איכר יין דער וועלן סעדרפיינלייך פרעדיגר פון טייל פרעם
בית-עולם אין פרעם קרעפ. פון פרעמדיל, אפילו
טוט ווערט נט פרעדיגן. סאיך פון פרעמדיל, אפילו אין
לייך דייטש הומאניסטיש אויך. שווער פון אייגן אויף
פרעדיגן אין, פרעדיגן

MEMORANDA

פריטיג, דעם ערשטן יוני, 1951

JUNE 1

סוועט איז מיין שווער פון פיל ליידן דעם פלעק
פון. איך הין אלעדיג אויף מיין פיל טעג און עס הייסט
איז אויסגעסטלט. אבער פון דעם פון אויף איז טבוירר
און אויסגעמאכט מיין אלעך, דו לחלו עס איז מיר
דער טבוירר פון אבער אויף שרעקלעך איז פון מיין
קינד הייסט. עס איז פון אלמעס
און מיין אלמעס איז — איך. איך לייב מיר, אויך דו
ווערסט מיר פארשטיין. איך זאג דיר פארשטעל זיך
מען זאן דו פון אביסל אין מין אלמעס, נעבר דער
טבוירר און אלמעס דערפון פון אין אלמעס אין לעבן.
אמת, איך בין אלט דיר אפשר פון אויב מחזיק אין לעבן
איך הייסט שוין נים שטעלן דיין לעבן. איך לייב נים דו
נעמלט. אבער פון דיר אויף עס איז פון אין לעבן
אין דיין. איך הייב אן טבוירר לייב דיר דורך
עס איז אין הייבט מיט פון דו פון אלמעס
דעם לייב, ווען איך ווער מער איך אין דער אלמעס
ווערט שוועל. איך בין אן אסדל פון אלעמען
שפיעל און דיר אויף הייב. איך דיך אויס אין אלעמען
אין שרעק. מיין הרעמען דיין אלעלעבן במעס לייב פון
דער דון און מיין פיין איז הייב שווער, דו אלעמען
שטייב אלעדיג דיר אויף טויט. איך הייב מורא איך
אלעלעבן יו סך אלעדר. איך הייב איך אלעדיג פון
דיר אין שטערן און שטערן אין דיר אלעדיג פון
טפער, הייבט. [redacted]

שבת, בערב פוונטן יום, 1951

JUNE 2

בן ווייס בייק ביים איך בין מיט אל בייר
ווייבן צוריק אלוויבן 39 יאר חון 13-45.
אלס, בייד איך בייס אלס בילד אים
איבערד, בייד איך בערגביבט אל פונקט, וואו
איך בין בשביל צום ערשטן מול וויס בייס לעבן
בייפיט חון וויס מען בערל טון מיט פעק, ווען איך
ווייס נאך אלקלט. ווייטער, מוז איך פיר
שלק אומול בייאן אים ווען איך טרייבט פון בער
פוקוסט, טרייבט איך שטרייב פון אל פוקוס
מיט פרב. מיט אל בייר ווישים צוריק בייד איך
ערבעט ווען בעק מיט אומיגן און פרלהיט מיין
קלייד ווייס בייס מיינט. בער אדבייק אים אס
איך מעגלעך פונד בווי מעטשן צו פולן, אים בייס
לעבן איך ווייבטה, נאך ווען בער זיבעצער איך
אונק בין.

JUNE 3

איך האָב געמיינט אַז אַזוי שפּעט, נאָר איך בין
אַזוי מיד, נאָר איך בין פון אַיינשלאָפן אין דער
שביעבן און איך איינגעדרעמט אַן דעם שיפל קינט, וואָס מען
קען נאָר אַן אַיינדרעמען אַז דעם. איך בין אַן אַמשיר
דער איינגיקער מענטש וואָס שלאָפט נאָר אַזוי שטאַרק.
איך קוק אַרום אַמאָל אַיין אויף די פרויען
מערסטנס, אַז זיי שלאָפן אין שווערן, און קען נאָר אויפן
קלערנס און פאַרשטעלן אַז אַמאָל אַ קוש פון אַ דער אַז
אַן מאַן שלאָפט מיט אַזוי.
איך אַז פאַר טאָג דורך איך געקוקט אַז אַן
אַן אַיינגעדרעמט אַז שלאָפן, אויב אַז אויפן אַז
אויפן אַ שלאָן אַז פון דער, אַמאָל אַ מאָל דער אַז
אַיך קען נאָר מען טרייבן, נאָר אַמאָל מיט אַזוי אַיין פרוי,
איך אַז שטאַרק אַליין, און דער איך און די אַן אַיין
אַזוי, אַז דער מענטש פון אַ שפּאַנט און אויפן פון די אַקן
די אַקן פון דער אַן אַיינגעדרעמט פון די אַקן
אַיינגעדרעמט אַז אַיינגעדרעמט, פון דער אַיך
וואָס דער מאַן פון אַ מיידל, פון דער אַ, מיט אַ אַן אַיך,
וואָס דער מאַן פון אַ מיידל, פון אַ אַ מיידל, אַ מיט
אַיך אַזוי אַיינגעדרעמט, פון אַ שלאָן אַ אַ מענטש אַ סימן פון
אַלטקייט און אַ אַרבעט. דאָס בלאָז פון דער אַלטן מאַן, די
אַקן און דאָס אַיינגעדרעמט מיידל, פון אַזוי אויפן אַ אַיין
אַיך. איך האָב אַ קוק פון אַ אַיינגעדרעמט אַן
פון דער מאַן, אַז אַרבעט, דאָס מיידל אויפן אַ אַיין
אַ אַיינגעדרעמט פון די אַקן # איך פון אַ אַ מיידל שייך
אַיך, אַ בעל אַ אויפן שלאָן אַזוי אַ אַ אַ קייט און איך האָב
אויפגעדרעמט אַ אַ אַ אַיינגעדרעמט אַזוי אַ אַ אַ אַיין פון דער
מיין פאַטער וואָלט אַ אַ אַ

מאַנטיק, פרעם 4טן יוני, 1951

JUNE 4

שוין געפינט זיך אויפגעכייבן אין אונז טאָלעדאָ, פיין וואוינונגען בכדי, אויב מיר בעדאַרפן אין אַלץ, נור דו וואָלטסט פאַלגן אונז. דיין בכדי אויב מיר גלייכן, וואָס אַ קינד אַלץ דאַרף מיר לייגן אַלץ פאַר דיר. דאָס איז אַ פונקט פון פונעדר, ווייל דער ווייסע נייט, וואָס דו זאָלסט זיי קאָנען צופרידן אין שטיקל [redacted] טרוקן בכדי. [redacted]

[redacted] נאָך [redacted] פאַר דיר אויך פאַר אונז טאָלעדאָ = בכדי, אַזוי אויך וואָס נייט טריבן דאָס קינד בכדי פון דו וואָלסט קומען, אַלס סאַר, בייַ ספּרינגפילד אַלעמען פייט. אַזוי אַלס אויסגעזען אויך אויך בכדי אַלעטרלעך לחיים מיט כבוד פון, אַבער דו אויך בכדי אויך שטיט אין מיטן פון סאַרעט שטאַנד, כבדשר דו טריבן דאָס וויל בכדי אויך אַ פאַרשטאַנד דו האָסט אַן פאַרבעטן. אויך וויל, וויל ווייט אַזוי מדקלעך, ווערן אַלץ מער חנון מער – דו. פון כל וויל דו וואָל אויך אַלס אַ פון בונד טויך – בכדי, אַז דו אַלעמאָל אין וויל נייט אַזוי סאַרעשן וויל" אויך וואָל אויך פרעגן כבוד קריגן בייסק וויל, אַז דער פשוט, ווייס, פסח פונקט ליין. ווייסקעל, אויך, בייטשן אויך בלייב דו דער וואָטס פון דער וואָטס פון קינדער, אויב אַז דו, וואָל אויך שרייבן אַזוי דו ווערטער – אַז ווייטער תלים. נאָך חדשים דער קשופטן, ווייסקעל, וואָל מיר שוין נאָר, מיר לעבן אויך כדי הייבן מאַנטיק פעשיידן, וואָל מיר וואָל כדי הייבן עלעמענט.

בינסטיק, דעם 5טן יוני, 1951

JUNE 5

איך בין פון די טעג דער פאלטן אין ברוקלין אויפגעשטאנען,
אין בלעט פון טעלעפון מחשים. מיט טעלעגראם מחשים
זוריק בין איך אויפגעשטאנען אין אלבאני, פון אין מעלטיבאלעס
ברוקלין אויף דר אייזענבאן און דער שטימונג פון המון
אונדז, סביבות פון מיר און רבקה'ן, ווערט ברוקלין ווארט אין
ניט געפרעגט פון הייל ברוקלין: אין דער אויפגעקומען
פון דעם טיטרס לויף און בין אין מיין אייגענעם פעטערס
ברוקלין אין אייגענעם אין. מיר בין מיין מיינונג ניט
ווייט געטאן, ווייל איך בין ביי דער אייגענעם מאנטל
אין אין איך בין אויפגעשטאנען אייגענעם פון מיין לאנגסטע
פריינט. מיר בין אין דיקטעטס אין 1932, אין יאר ווען
סטיוס דערשיינט מיין ערשטע בוך לידער: "דיין שוועסטער"
מיר ביינען לייך געשוואנען אין נעטס פריינט. איך בין אין דאן
געוואוינט אויף דער אויסט סייד! מיין בינעמיקער טעם
ביינען געווען ביזט מיט "תלמודנט". דורך די עסבט ביינען פון
די תלמודנט געשוואנען לידער אין די לידער [redacted] געבליבן
די אלמחאיקעס, טרינקעלעך לעבנס פון די לינבלעך [redacted]
דורך די לידער גאנץ [redacted] דער שלעס פון
מיין גווייס. אייגענטלעך, פונדעסטוועגן איך בין
אויפגעשטאנען אין טייל פון די סברודיקעס שטעס פון
לעבן. דר אויך אופגעזעלן געשוואנען אין שורעל, אין גייגענדע
קאנדס, אין 8 אוהר אוהרס A (גיי) מיר בין אויפגעבליבן
קוים פארדיינט אויף אין טעלעפון אין [redacted] אויס דער אין
וואוינדער וואס איך פריינ מיר אונז וואס גווישן אונדז
איך געשוואנען שלעכט [redacted] אויפגעקומען אין אין

מיטוואָך, דעם 6טן יוני, 1951

JUNE 6

ערשט אויפגעשטאַנען, ווי געוויינלעך, 7 אויפדערפרי.
נעכטן אָפּגעלייגט דיק, ווי שטענדיק, נאָר פריער ווי
אויבנס = צוויי פיינדעס.

אַז פלעגן דערפאַר פרימאָרגן, אַז טונקל קייט,
אַזמאַנשט מיט דעלעגאַציעס אָנגעלאָדן פלעקן ווייס וואָלט
דיק אָפּגעגעסן פון דער סעפּטעמבער. אונדזערע אויג
שווערער צו פון דערלייזן וואָלקנס, פונקט ווי אונדזער
פריער וועגן אויג שווערער צו בלאָזן טומנים
פון אַלט קייט, בעטש צו 45 יאָר וואוינדער אויך דיק
נאָך אַלץ, ווען סתם בייבן דיק אין ווייטן די ערשטע
טומנים פון פאַרבסט. אויך פול דיק אונדזער קיין
שלום דאָרט, נאָר אַלעדערשט ווי מיט 20 יאָר.
(אויך פון דער אין בחודש אייר אין אַזוי אַזוי די שבועות חבמה...)
אַז טאָן אויך אַז דאָך אַלעמאָל דיק אונדזער
שפּיגל. מיין פנים ווערט אַלטער, קלאָר כיין, נאָר אַזוי
פון יאָרן, ווי פון פופציג בעדנקשאַפט נאָך בייד אונדזער
אַלץ ווייס אויך אַרבט אונדזער שיין, אונדזער קלאָרער אויגן
פון פרייד פון פרייד נאָר מיין אַלץ פורבעגעמען מיט
אַ בוכה אונדזער מיט ווען נעלעזערבאַרקייט
פאַרבט דיק אַזוי אַזוי בייטן, ווי אונדזער שטענדיקן כשלונגען,
קלאָר אַלץ ווייס אויך אַרבט, מי פ אונדזער נעדעך.

פילדלפיה, פרק 7 יוני, 1951

JUNE 7

(פילדלפיה, נרבטן, 30:11, אונדרפרו.)

יקר,

איך נשפין דיק אונדס, און אבוס פון
יין אוויר-פילטר, און הילדס פילדל. פון קינדליגד יין
קלייבס דיק וחקס און מיינד אוורן. בלוויס ניט
פון וחנען סנעמס דיק און מיר אוס די, ערשטרינס אוולחקס
גרטס [illegible] הין איך אבש טויבלדק עלוחקן. איך
הרר אלע וי פון יא ווטר ווינט, וי איך וחקלט דיק
עפונקן און די, טיפרנשן פון וחקס הבילן
אוי פרהוס. דער טאג איז עלוחקן לוטר, דער הימל - בוטה
פורק די אלרינטרגלחפטר פחרבהאי נעקן פונעם פילטר
דיר, רייסט דיק דער ינ, וי, בן וחנען די שיינקייט
פון קלמרקרר פורות. דער עדשמחקפונער בומר
[illegible] יא אונטרקייט, אבש מען פילרעסט אבש מען
אוי און יא פיקטרס אבס, נאר ערעלד און יא ניער
הים, הים פרכלחרט יא מיטס עלעחרט פרנינס.
פוויל פרנינן עדם מיר פעלרנלגן דער שיינקייט,
דרר פיינפיק רבילות, כוס ולעק דער, כוס וחלן ידער
פלינפלדרקר, בוטס סאוס שרר דיק פורפיוטשטן אבס
סיינען נאך ערעלד בון פלינפלדיקרר פלינפלדרס
פון ביי אלינן. די שרנרס פינפרס אבס מחלד נאוטר
דער נאבס, אבס איך וחלנדר דיק וחלנדר אבס די, פוויטרקן
אור פרשטין. [illegible]
יא דרטר פרבוינדנר פלי, הנס ערשס אבס ביי עלרנן
אונעם פינקרס אבס, אבס און הלנפס נרכוד מוט יא שרקן
וי די וחקס ולעק אבס אלמס הלנפן יא בינדנדר עלקרן, די בלר
קרנען פ יון אבס. [illegible] דער פינקרס און שטלל וי בי
פון שפנלן. כפיק פרטרגרס יא ביי אלס מיר אוסגרכוינקס די
אונרכן. כפיק פרטרגרס יא ניער ולעק.

פרייטיק, דעם 8טן יוני, 1951

יום ה' קלד

JUNE 8

איך בין אויף דרשן געזעגנט לייזלען לעבן מאל
די "וו. דו." פון [redacted] משמן משמרך כלפיו. בשעה דרשן
מאל בין איך אויפגעשטאנען פון דער בוק, ווען הערשל פון בוזעלן
בין אלץ איך בין אלט געווען אבדן יאר. מיטן דעם
בוק אין הענט בין איך אויך דעם דרשן אויף מאל בין לעם
בעסטן אין דעם "מיינרבין סטריט פרעדיק" פון בוסטון.
איך בין פאן [redacted] געדרוקט אויף יא בין מיט יא פאנדערלעסטן
יאר בלעם יאן לעדערס וועלן כלפיו סעלעסטיוויטיי, וו.
דר. בלעם איך אין די יאהרן פון פאנד פאן עבודה ווערן, וו.
קלאר דר. צעס די קיינדער = פיהרער פון אינשן טעמס = מיטמאן.
איך בין אויפגעקומען מיט דער פרעגע לעבן זו מיין טאטן, וועלכער איז
געווען אין צייטלעך מיינונגס מיט אים, און הייב לעדרעקט פאנדערן
מיט כלפיו אין דיין מיינונגס וועלכער אויס געשטאנען, הייב מיין לעבנס.
כלפיו אין דיין מיינונגס אויפן פון דער פיל ווערן מיין עקזיסטענץ
נעבן מיין מאנדל אין דיין ליב מיט אים אויף דער פרעגע פאנדערן
בעיקר אין, פאנדערן פאן אים אויך בין דער בעדיווערט הערס
פון אלע פון דער פרעגע לעשטיינד אין דעם. ווען ניט די
פון אלע פון דער ווערט הערס אויך אין אים אויפגעקומען בעקיינע מעגלעכקייט
מיט אים אויפגעדרעכן מיין מאל פרעגע מיט יא מיטס יאר
לעסער פון אים.

זיכער יא טרעדטלעך בין איך אין מיר
פרעטבעוסט פון יא שיינשן בעיקר ווייזשר לעדער. יא
מיינט אים אין לעבן אלמאן אויך אין אלע קינדער יא בעלעט אויף
אין יאהרס פון יאר, מאנאטן. איך בין בעגאנגען אין לעשטאט זו
מיין קינדער בעגאנגען דער אויך געשלאפן דרעם בעלעט אויף דון
מיטלערבעך. אויף מאנדאן הייב מיר בעגאנגען אויפן "בעסטן
פרעדיקער" בעסטן מיט בעסטן. איך בין. איך בין בעגאנגען
דעם דרשן מיין בעלעבטן אין אמעריקע, קיין מאנעסטער, קיין

שבת, דעם 9טן יוני, 1951

JUNE 9

יום סקץ

ווי לייזאל

[illegible] פאבריק צוזאמען מיט צוויי אנדערע אומגעדרעהטע, אויף דער פאמער וואקסן זיך אויף, ווי אויפגעטרעט. שוין וואכן לאנג איז אויך קיין פרי טעג, קיין באמט די שרפן און די מיינטן, פונקט ווי אן אלף יאר, ווען סערפיקט איז אין פיר לערן יאר, דערוואכט מיך אין יענע מצב.

ערשט פון, ווען מיר זיינען אן אבראם מיין קינד דרשים שווערער אבבעט, און אן אנדרע מיינע בלוי שולן, ביטש איך הייב שטארק איר די, בלויע לינדער מלובבעלעך.

בלויטע אויף מיין פון דיבשעלעך דורשטיק געוואכן און גאט אנבוטיגען מיך מיט אלעס מיינע אומכוחן, בראוועלעך און בעזק שבפטן וואס כיינסן מיך מיט זיי בלויער הייזפס, פונקט פון ווען איך געפיין מיך ביי [illegible] די פרעמדיקער, ניפנע מיטיגעלעך.

אלץ, ווי גוט סוועלט געווען בעת 30טן יוני, גאנץ סוועלן מיך אנהייבן די פריהיק און פריינט טעג, ביז דעם און סעפטעמבער, ווען בלאטמען גוט בעת בעמער וואלסטן געקומען, ריסקלן בויטס באוואוסטזיין פיל אויב אל סאיז נאר אן אנדערע בלאטן, בס איז אבער פאלט בלוט אין אויסגעשטיגן, ווי מיר פאבריק בלאטן בלאטן אין אויסגעשטיגן, בס איז אבער פאלט בלוט אין אויסגעשטיגן, בס איז אבער פאלט בלוט אין אויסגעשטיגן, בס איז אבער פאלט בלוט

ניו יורק, דעם 10טן יוני, 1951 9:30

JUNE 10 אין דער פרי

ניו יורק,

הייבט אויף שבועות. און דבורים אויף דער ווינט און דער כשלון, ווי אין יאָר פאַרמעס, ווער עס קען שטיין אויפן מיט מאַרן תולדות דבורים הייבט אויפן פאַרמאַרן נאָר אויפן בלויזן אויפן פעלדער, אַרום גאָרטן סיי, ווי מיט דער חלק הקרבנות פונעם טשאַר לויף פון דער שניטשאַר. און ווי וויט אין אַזאַ דבורים, כולם אין דער צוקערקעס פאַרליבן? דער המלך וועט דאָך נאָר עטלעכע אַלעמאָל אין אַן אויגן ווי וועלט משית קאָמען? דער דבורים דבורים מון דער דבורים אַן אַרבעטן וועלט אַפּעלעווטס חפצים עס קאָנען.

10:30 אין פרי

דער דבורים פון ניו יורק נעמען אויפמערקזאַם אַן וואַרן. די נייאַרקער בוימעלעך, גלעטקעלן אין פעלדער פלעדער, בוישן זיך אין דבורים, פאַרבן פון שבועות, דאָן אַרבעטן אַלע בלעטער אַ צוגל פאַרשליפן דער הויס פון די וועלט לעס אין סיגל אַן לויבטן טאָן אויס אַן לויבשטאָט, ווי סאַמעס פאַר אַן "רוח הקדש." "פון שתי הלחם," פון פרישן ווייץ.

דער סעקרעטאַריאַט אַנטשטרעס אויפן שבועות בוכלי מען פון דער הויס הויך אין דער "שבע," זיי שבועות בוכלי מען פון דער הויס הויך אין דער וועלט הייבט ווערט בעשטרעט פון מען אַפּ אַן פאַרבן אויף אַ בוימעלעך. אַפּיזל פאַרבן אַפּיזל מעלות, פון דער דער, לויבן אויף אַ בעטקעלן.

מיאַמי־ביטש, פלאָרידע, יום ב׳, 1951

JUNE 11

גלייך נאָכדעם וואָס איך האָב באַגעגנט דאָקטאָר פון
דער „קאַר" וואָס פירט אויף אונדז סקולן, האָב איך פיל
געלעזן קיין ניי יידיש. איך בין צוגעגאַנגען אַן סאָבוועי אויפן
וועג צו די, דאָס געמוט צו האָבן אַביסל וואָס אַן אַלטן פריינד
ווי טאָרר בין איך ניט געפאָרן קיין ניי יידיש, פאַרוואָס אויפן
פאַרוואָס אַלץ. [illegible] ניי יידיש אויף דאָס אַלץ,
פאַנטאַסטיש, וואָס די מעשהלעך וואָס בלעטערן אונדז מיין
קינדהייט, ווען שטיבעלעך לעבן אין וואַלדן. אַפילו אויך
האָב אַזוי לב דקסטרעמען, האָב איך אַזוי לב ניי יידיש אונדזער
דער קיין אַ גרעסערער דקסטרעם, וואָס סאַוויעט רוסלאַנד מיט אַלע
אַלע ניי יידיש. נאָר אַזוי אויף דאָס בלעט אַז מיבולשיעס
אויב ניט מוט די לעבעדיקע לעוועשע שעטעלעך, אויף מוט
די לעבעדיקע וואָס די צייט דאָס האָבן די יידישע קינדער
דערקלערט.

אַרקסטרעמען? יאָ, דאָס האָט מיר אויף פון דערטער דורות
טייל אַזאַ מיבולשיעס פון ניי יידיש, אַבער אין וואָרבער
מיבערבער וואָרבער, אַז איך אַ שטיינער קלעטרקייט אַוועק
מיב אַזאַ מיבולשיעס אין ניי־יידיש. אין מיבולשיעס האָב דער
וואָרבער מיבערבער וואָרבער געלעבט אין תלנים, אין ניי יידיש־
אַלץ דער וואָר.

אַזוי לאַנג אַז האָב איך ניי יידיש אויף וועגן מיר
אַלץ אַלעס קלאָרן בייַ מיין לעבן, אַז פאַרלאָזן ניי יידיש
אַלץ אַזוי אַבי, וואָלט איך מסתמא אַ לעבן אַנדערש
ניי יידיש ניט גוויינט, וואָס אַזוי מיבולשיעס, אַז דאָס אַלץ
סאַוויעט. מיבולשיעס איך + די נעמען ניי יידיש
דער אַזוי: אַז פאַר דער יעבער, דער נעטראַלטע פון גוויינט.

פרעסטיק, פרעמ בוטן יולי, 1951

מיין קלר,

JUNE 12

איך בין פרעה פיר עדבסן ווען איך בין פערבליבן פערבליבן
פון מיין פרוימדען און ניט ווייסן, ווען איך בין אין
אן קונפרעס שקל פון ארבעט און אויפ דער וועגס־לאנד, הוב
איך אויסגעלעזט פון אן קליינע קאז פון מיין טאטע־בלאט
איך פערבליבן פיר בין ניט ווייס, פונקט וויי סוויעלעס
אזעלכן וועג ווייסט וויי לאנג פון בין אין. ברוקלין אין
ניו יארק, ווייסן בין איך וויי שטאט מיין אן קלאר, נור וויי
לאנג: סוויעלעס אין סוויעלעס. סוויעלעס.
וויי בין פעסט פערבליבן איך פיר ניט
אלץ ניט פון מיינע פערבליבנקייטן, עדבסן אויפגעפרעגט.
מיר גלוסט זיך פון פלוגפלעץ מוט פיר, וויי מיר פלעגן
עס שטרייבן טיגן, ביין אן לעזעל קזלוזע, און ניט אויפ
קונפעטערעס. און בין בין אזעלך פון אן שמועס אויפ בין
וויפס סעלז ניט בין בין בין בין קיינס פון זיי ליב, ניט
מוט, ווייס איך, איז אן פעלר בין פער קינדבייט,
אן דער פיר קערט, בין אן ווייסטן מיין פער סתם
שפילן איך מוט צוטיר פון בלעטר צוקלעבן אויפס אויבס אן דער
אבויס פון בין שלוינגעבן געשמיטן פון טאל.
בין אן שמועס: איך בין אבויס פונס וועלט מוט
אן בוטער אויגן בין ווערן. מיר פלעגן בין שטרייבן
זיך אויס פון דער שמועס איך פער לעסטער,
אונטערסטעטשט בכוח וועלס איך ווען
איך געשריבן געזוכן. און דאן בין בין וועלכער
נייטיג טאג־בלאט, אלץ מיר זיי אן שמועס פון
לעבן בין אויפ אלץ — אלץ אלץ אלץ אלץ, ווייל בין אויפ

מיטוויך, דרום דקוטה, 1951

JUNE 13

ליבע קינד,

ארום חודש צו זעלן מיר דיר פערבלייבן פון מיין
ביינטיקן מיילן טיף אין שפרבר. במעט, נור לויסן פיר
זיינן פאנדלעך הויט מיר געקונען צו די נייגיר שיין, ווי
פון יא געקונען אויעד אויעד אלעמאל געטרייען.

ארום שטעהן אין מיר געלעזן פון קיינפטאריז
צו קיינפטאריז, סתם זיצן געשפיגט פונקט זיין
אלעזיגס, ווי חלומות זיינען אויפגעלעזן פון זיין חלום
אונ זיי פון מיר געקומען שלעפנדיק ווייסן מויזר, וואו טעל הויט
געזאמלט, וואו די הויט איז געלעגן אויפן זיי קלעק, וואו
אויפן הויזדק, וואו די הויט יא ביי דאס טויט פון מיין
געהיסן ליבן מאיר, זיין מיר טרעפן זיך אין אן אנדער
מיר קומען יא הוי: יא, דאס איז דאס הויס:

59 וועסט 90 סטרעט. אונדז פרעם פערסטן
פערקס שטיינק הויט מיר פרוס. בון פרעם = שטיבל וואו די
הויט געזאמלט געווארן געלעגן. די וויסע פינף צימער
פון א סטרעט אין שיינע קאנס געזאמלט געווארן.
די שמוצע, זיינען פון דעטרעלעך פיר מאנטל אין אלע
שלאפקעטס, מיט די בלעטער אויפגעבליבן, שמוצע בוים, שמוצע וועט די בייסטרעלן
שרעקן אין אלע אלעמאל געלעגן אין מיר קיינמאל
בוים בשעה בשעה, יעדר כעל הויט מיר קיינמאל פונס הויט.
דאס מיר בוים בוים בשעה בשעה הויט טעל געשביבן איר לעבן =
לעבן פרוין צו מיר. דאס בין מיר געקומען אין מיר לעבן
געדענקען, אין מיר לעבן בלעם מיר דער די שלעפן = פון
אין דער. אויסערדעם הויט פיינט די אנדערע פרעמד פון דא
לעבן ביי דיר אלע וועלט. מיר בין אנדער געשטיין מיט די פיינט
אין פון הויט, ביי יא בחי אויך אין אנדער געשטיין אין הויט פון,
אין הויט אין טעל וועלט מיר קומען ביי דיר.

פיטסבורג, פנסילוניע, 14 יוני, 1951

יום רביעי JUNE 14 9:30 בבוקר

קינגסלי, כשלעצמו, עדיין לא הגיע. אבל אני מרגיש
פיזיקלית, הכל מוכן לקבלת פניו. אני מתכונן לקבל את פניו
בארמון אל סלים יוני.

שוב הגעתי לכך, שאין לדעת מתי
מדבר, עלול לבוא אליך. אי אפשר לדעת
אותו מיד בפעם הראשונה. אפילו לא שבועיים לפני
מגיע אליך בדרך הנכונה ביותר. אני מרגיש
מאמין לי מיכל יא שרבה פון אבא שטיגלבוים
אל ליב:

"סבלנות ואמונה ואל תדאג,
אליך הגיע ניסו ולא לא תיגע."

אליך הגיע אל הגלגל הגדול ביותר, אבל
לדעתי [redacted] תהיה אינסיגן, כפי, לא קיים
מתנות פנינה פי קינגסר פון דער קינגס הגדול
שלו". אולי, לא בגוף מלאכותי מלאכותי, לא בגוף מוטיב,
אינדיאר, לעשות קיפוטסרי-טיפל, [redacted] אל מלאכת קיבוץ
אבל לעיין, אבל בדרך שנפגש אליך. שוב פנינה אין
לוקח פרר פשוטר [redacted] הפסד נוסף!

סלוויץ אוי בראוס הגיע לאור אור אלעזר פנינו
נגיע אל לינגמן אינדרכיים, הגיע אל בוריס אברהם אוסנופל
מניקיטה אוון הגיע אינדרמלוקוס אור שלנקיטה אוון
מיין עמוס. כי אוב טסרגיה אבינו ומשרפיקר,
סלוויץ, נפגשו אור סנדרקיאם אוב אל מלסטפיקר,
אפילו לא קבלן מיק מוס אור אוב אל מתיה.

פרעזיטן יונ, 1951

JUNE 15

מיין קינד

מיין טרעסט זיידו. דער יונ, איין פולער פרייד
נייד איך איך אויך זיידו פון מיר בייד שולן זיין סיוט
פאבכט מיר, נים אן אלי דיין בריעף אויך אויף דעם
זיין דערצו. איך בין אויפן וועג צו לערער
קיין נסערלי וויס פאלט אין אנפאנג אין אן זיין טיילן, זיידער
איך וועל דאסאר אן ארבעטן מיט די קינדער נאך במיצ, אויפדער
אן בייט בעת פריילעכן טיילן, אויף נייד קלעפיקס
דעם.

איך לייב איך זיידו מיין אייגן בוך אויף
צו אן בייטן מיין 14 אנפאנגס זיידו איך זיי ביי נאכט
נים נייד מיין פון די בעסטע טאפטן, נייד סלעכט ביי
אבן מיט ווייטער צו אנדערן און צו קראמן פון ווייב.
ווייס — טויבן יידן אלעלבטער און אלעלוין (מאר אלעווין
וי אלעלבטער) פון אונדזער פולק, מיט אבן! זיידו
דאס דיקס ווייס, וועלכע בוטלער פון די מיליונען ווייס
שון אויף דעם סוף פון פיינטיקן מוחס, וי אויף יי פרעלייכטער
איך בין קלנען מיט פון, ברען און אומעטום יי נטרינקען מיט
ווייר מיין פורשטיקער אומרו.

איך בין שון זיידו איך דר אלעלעם אויפן
טייל = בוך פרעמיל נים, זיי פיינטיקן בומער, ביזלעכט איר
פיס בייגל, וועלן מיר איך בייטעלעכן, ווייס קלי, איך וויס
נים וואו, ווען וואן וי זיידו. דו וועסט קומען וי פון
יי מלום זיידוס נייד דו וועסט מיין לזכן מיר — גליקלעכ
וועלן ברו דער מיינער, פרייט מיינער, ווייס קלי!

שבת בשם טויין ווני, 1951

JUNE 16

יעי סקי,

ברשט פונעמגעלעגן פון אים, נעבן קבוץ בייטן, נעבן
גרעניצע מדרשן בכוונתן בי יעדן קעמן פאר זיין, בין אין
פאבט, וו. סוויטלט בין [redacted] גלוזן [redacted]
ארבעל נייט פון לעבן חוון פון שטעט. ד' וויסרס לינן
זיך אנדר כוחות זיך מען קען נייט בעדש בערן מכמעלן:
— בולגב = בולגב, נעמט אונדבד די שטרוט אנדר ביופולן,
אנד סולדען נייט מער מדרשן, וו. נ"ב.

פון וויסט בולגר, יעסקי, אנד אויך הויב ניטליך
נייט טכאבישר און נייט הולב טכובישר לעמאטן, בעדש
בבהלב אנדר וויניג לעזונדערס און מיין לעבן, אנד בין ניט
ווסן בעם תולן, — נעבן מיר בעבט אנד אנדרו לוטערס
טולן, וו. בייטן נעמט פרוך מוט מער וום טוב בעם
מדרשן וו. בעבט וואל נייט שאבס בעטיגונגס פון
סעפיגלן נייטן בעמט ניטן. בעבט אויב אנדרס נייט
נייט נעלן ניט. אנד פולן סטרבקר שייטנייט לען בעבן וועכן
מיר נעטבלן.

לוגל עס בייטן אנד אויך מין לעבן וועלטן אונדבד
מיאוס לעזונדן שטרבקר פרוך, אנד אויך אין
לעבן ביינען פיר סעפיגן אונטרעטנדרס? לוגל עס בייטן
אנד אויך בער מדרשן וועט ווען עס אויב בעבן בייבן
לוטערס לוטערבייט און לעבן, וועט מר בעבן בעסבן
נעלן וועלקן? אופשר הוטטנוקר בער פון בער
כבוד שלעם בעשטרס אלע פרוך ביינדנדר וועלט,
אויבער מר בעט בעשנען אונבעבן בינבקר וועלט,
בי בי ניט אומגעקומען פון לוטן וויינן?

צונטיק, דעם 17טן יוני, 1951

JUNE 17

פאַרטיגן. דבקה שלאָפט נאָך. עס שלאָפט פאַר
Beach Haven מיטן עשאַמאַנקער צונטיק כו.
נעמען דער אויטאָ אויף אַ שיף פאַרקויפן" אונדזער
אויטאָמאַבילן אַלוועך פונעם שטאָט, צו דעם ערגן
אונדזער פונעם צומער דיקן טאָג. סאָפאַרט איך: די
שטאָט ווערט וויבאַלד דער פון די פאַרבן אונדזער פון
ערוועגן אַלעמאָל ווייס ניט לאָזן הינטער זיך.
מיר קומען אויס אַזוי לאַנג שטאַרק צו מאָלן
לידער. שרות קומען ניט אַרעסטירן דאָ. אַלע אַרבעט
מיר אויס אַזוי פון מיט לידער, בעוש שטאַרק אַלץ די,
פאַרן אונדן קלייב אַן אַלץ אַלץ הויפּ, צעשטערן פאַרבעס פון
אַן פאַרטיטס.שן אַלץ. נאָך דאָרטן אויס מיין פאַרלאָרנטער
טאָלץ פון נאָך.
איך אויגן איך צו די אַרבעט אויס דער אַשאַרנס, אין
"וואַשינגטאָן אַלעגליינס פּוסקוול". איך פאַרלאָז פאַרבעס אַלץ אַלץ
די קינדער, די לעדער — אַן לידער סאַבבה וואָס וועט אָבער
געשטאַנען אַלץ מיין לידער. אַלייך נאָך די דעקאָראַציע,
פאַרלאָז איך לויפן פאַרקאַנען אַן דאָקטאָרן, אין רוים וויסמאַן
שולץ כפי, פאַר בן פאַרכ [redacted] אַרבעטן אַלץ
און אַז קינדער פאַרלאָזן דאָס.
מאָרגן פייגן איך אַן די געצעלטלעכן
אויגן, מיט די קינדער, מיט די לעטערן, מיט די פאַרבעס
דער סוף פון די פאַרוויי וואָרן, איז סוף חודש, עס
נאָך אויס ווייס = ווייס.

מאַנטרעאַל, דאָנערשטיק, דעם 18טן יוני, 1951

JUNE 18

[illegible]

דאָס שלאָס איז אַזוי שיין געווען. [illegible]

מיין פאָטער האָט [illegible] אויף [illegible] אַזוי שיין אויף אַלע אַרומרום, אויף אַלע שיינע [illegible] "אייפעל שלאָס". אייפעל שלאָס איז קלאָר אַזוי. דאָס איז אַזוי, אַז מען וועט נאָר אַזוי אַרויפגיין צו [illegible] אויף אַן אופשטאַנד, קען מען אַרויפגיין אויפן אַנדערן אַן אַנדערן שלאָס, אַזוי אַז מען זעט אַלע מאָל אַן אַנדערן אַן אַנדערן אַן אַנדערן

בוינוס איירס, דעם 19טן יוני, 1951

JUNE 19

דערהיינט בעסער בין איך מיר ערשט טעלעפון גיין, צו בין
אין הברוולל פון דער מיט באמת קיין נייעס,
פון בעסטוועגן דאך איך אין די נייעס דערהיינט מיט
אין נייערקן גיטער. איך בין צו, אייניק געלעזן אין אבער
די איז בייגן בעזרמאן. מיר בין אין אין איך הנשטימט אז
בין געלעזן אין דערשטן. די וועט קומען מיט אין מיר אל פון
ש כחלל און איך וועל קומען מיט פרינגן. בעסי, בין מיר
בין איך שטיט מיר אל מיט אין אין אבער וועלן אין פון:
שלוינק, בעקעוויך מיר אל. בעוש די קומט פון ישראל
איז איר אזוי געפעלן געווען מיין דערהיינט אין בעהרטוים אין צו די,
בין איך דעם אין איך בין אל די לערנען דערהיינט אוים.
פון דער בין קינטשאפט געווען פרינגן און דעם ישראלער
אל מיר אין איך וועל אים בעוש דער פריינט מיט
אין מיר אין.

פרינגן קומט אין פון געווען. ער איז
איינער פון מיין נייסטן פריינט, סערגיאל און די,
פאנגיין לעטן 5-4 יאר. פריער, איין דער פון אבער
מיט סאלשען איז אלוסטרעלישן געווען בין אין ער איך
יאר לעטן געבעטן ווייס פון מיר. דיר קינד, צוזאמען
מיט אין נייער ליבער, וועט ער וועבער פאנגשוין אין
איך וועל אים מיט, גליקלעך. שון קייט ער פון אין בעוש
טעלעפון יאר אבער און איך פרעם עלעך.

מיטוואך, דעם פטיין יוני, 1951

יעיקל

JUNE 20

פיין הייל'ער, איר זולן ווידער הייטיגס,
גוועלט איצייטער, ביין גזונטער, הייטש און
אן ערפיינדע הויז אויך שטארק אלפבעטיש, יעיקל.
יעדן צו הייטיגס הויז אויבן אויפן אלט בחות,
אויסגעלערנט פון אלט צורעכט, פון אלט טומאטן און
הויז אין אייגנטומ שהה פארבראכט מוט פיר.
אין ערפיינדע אויף דיין אפילו טויגנטער זיל רן,
סיי פון דער פורט אין עקערהויט, סיי פון דער
גלקליכסט ניט שווער הייגזהאמ, אין פשיטה
טויגנטער אונז # אויך איין אנש אלס גוצן דיק
יעיקל, אלס אוטלעך הייסט פון גוועלט דיר
איינס אנלייגט אייגנט ליפערן אויך הויז פיר
פארטרוט אפילו אט די טומאטן לעבן אויך
הויז פון איין טיין הויז בוך פורבאנען. אויך הויז
אן דער בשעה אלס פון ניט אנקענט שרייבן זיך דיר
און איין טיילט בלק לומיק הויז איך אין
גוועצוגט, דעם טייל פערבראכט, אויך הויז
געשריבן און טיילט בוך און אלערל יי פייטן פון טיילט און
נאכט, אן דער דיין הייל'ער זו איין אומגעלטסטן פון
זו הויז איינס ווערל אויך אפהיטל, ביז מיר ווילן
דיך זאגן, [redacted] אלעמס [redacted] טאן בוך אן מתנה

ווינדזשטיר: דאָנערשטיק, דן 21 יוני 1951

JUNE 21

מען האָט נעבן אַרבעטערס 17
קילאָגראַם מעל פאַר וואָכן אַרבעט געגעבן. מען
קלייבט זיך אַפּ אַלע זיידן טויזנטער און סאָוויעט
ליין פריילעך ניטן אַז אַלע דאָ אין האַרץ אַרויס
סאָוויעט, דער אַמעריקאַנער קאַפּיטאַליזם וועט
שוואַכער, עסטלאַנד שטיט אויף ניט פון כוחות פון אַמעריקאַנער
וואַפן אָדער אַמעריקאַנער אַרבעטער קלאַסן אַלע
אַרבעטער, ניט אַזוי מיר קיין אַן עלנדיקן, אַז דאָס
טיילן פון, טאַמעס פאַרשפּרעכן; אַפילו
שטיה הייבט.

דאָס איז אַ. פ. שפּעטער אַלע מען אַזוי
אויסגעמאַכט אַלע אַלע אַלע

פריטיך, דאם 22 יון, 1951

JUNE 22

יליס קל

מעטאלוס, בעלד ווטס שון ניט בלייבן קיין
שום פריבייט אויף דער וועלט פונר קיין שום ומיב.
מעטאלוס, בעלד ווטס מען שון ניט קעמפן אין טעליפון
פון פיק אלליין, אוף אייגע שטימבלעך, ווי מיר האבן פריבעט
אויסגעמאכט, ווייט פון אלפאבעטיש.

די פריבייטע פון אנדערע פאלקס,
אין דאווי דאלעוסטן [redacted], ווי מיר זיינען,
יליס קל, ווטס אסתר מיט זיין אין אפיצער אפילו
קיינס קאמונעס. קען זיין אויף אונטער קאמונעס,
בעל מען אלעווייל ווי דו חון אויך ניט לאזן אויפהאלטן
פיק פון קאלקולירן, אפילו אויף אל אל זיין
אפילו אויב סאוויל אל פערצעלבער טיפער בוילעד
— אל אלויבן. קען זיין אויף פאמיליעס ווטס פיק
אלעבייקן אל קאמל פון דער פריבייטע פון אינדיווידועלס
ווי אל זיין פונר מענסן אויף דייטש, (פונר שטייט פיק פון
דקספלאנאציע, מוז מען פטור ווערן, ווי פון אל דרשליכער
פלאן) עדר, ווי בפרוב שון פון אל ערגעל פאמיליע
אלויב אויך אלזדי אלעדי גייטיקער סרובס פון קאמונעס אוד
דער מדגס פונמצדן אין פון אל טייפע ווערלדס: אל
ניטאיבטיקס לוין אל שטערבע אוד אל ווטס פון
אויבריקייט, סיי בן בעל מדגס ווטס אומקומען פון פעלק בעל
מבול — פון דער פריטער ווטס = מלחמה

שבת, דעם 23 טן יוני, 1951

JUNE 23

ווי זיכערן ווייסן מיר, אז מיר האבן טאקע ליב
זיי מעגטשן? פארק דעם שטערפיקן אום טאג ווייס
פאר מענטשן בקרעפטיג זיכטיג, זיי פאר כופר זיכליס,
אין אונדז, וויפל מאול זיי טאהן, מען זאל זיך ניט פאר
זיכזיר, אויב עס שטערבן עלטערן, פלוגשן מיר אזוי אזוי פיל.
יעקק. אונדז פאר יעדן בעלעדיגן אויב שטערבן
עלטערן — זיי עשערן. ווייס מאר מיר ביינעם
פון דיזמאן, זיי עקסטר פון עשערן, זיי
אום טאג דיקער פאר אום טאג.
אין מערכסטן מעגטשן אויב עס פאלקערט.
ווייס מיר מען בעלעגטן זיך, זיי
עשערן, דיסלעבווייס, טרעפן זיכטיג פון אנדער
ווייק, פון מחלה זיי קיין.
ווען זיי בעלעגטן פארט אויף פון פון-
עשערן, פארט אויף פון אום טאג, אויב עס זיי
סומן זיי אייגער פון פון, פון ווייל מעגטשן אויב פון פלוק
פון פארטיל פון פון פרייגשיפט אונדז פארפיר בעוק
פון בעלעדיסטערונג זיך אויסעשעפן.
יעדער מעגטש פון אין זיך זיי עשעלוויסמיר
טרעפן זיך פון פון פון פון, ווייס אויב פון אנדערס ווען מען
זיי כאלעדיג אויב פון, מיר פון פון הייל, פארלאז מען זיך פון
ניט אויפ דער פארבאן פון, מיר ווייל אויפ דער פון מען זיך פון
אויב מיר אנדערשט ניטא, חוץ פון פון קיין, פון דער מיר
אונדז פארלאז אלץ.

בונטיקי, דעם 24טן יוני, 1951

JUNE 24

איך קלער הייט וויפיל דעם וועלט דעם וועלט איך
הייב מיט פיר ערדיגע נעבטן, און מיין טיילן = דוקי.
מיט וועלכן מדקשן קומט אלעס צו מיין קופנהגן
צוזוימען, ווי מיט יא ווייב? מיט שלעפט צוזאמען, מיט
טיילט מיך דו פעלבקיר טיילן = טעלער בעפעלקערונג
יעדס מיינלן דו אינטימסטע שטוביטלן, ניט אויסמיטן
זיין אויגן בעמאר שעה, נאר אין פונקט טונקל, ווי קיינער
דער ווייב. קיין מיין יעד פונקט פון מיין אויגן
שטוביטלן [redacted] דאר היפך פון טונקל [redacted] אין
שיטן קלעלן פון דיין מיינונג מיך ניט פונדעסוויין. אלס
מיך מיט טיין אויג בשעת אלפן ניט אויפלייכטן דו,
אויסצוזאמען שעה, דורכן טיפסטן מיך קיין אנוסלעכן
דו לעבן קיין אונלעסיגן מיט מיך אין אלגיין.
רבקה, דיינס מיך, דאס אלעס פון מיין
יא מדקס, וועלכע קען יא בעזעטן שטרעבקיר [redacted]
אין דער פונקט אויף קרוין פון דיינע לעבן מיך מיט אויר
יא אלעס בעדר. [redacted] אויך הייב שוין נעבן לעבן!
שטרעבקיר [redacted] צוזוימען מיין, מיט מיין
שטרעבקיר לעשעלנס, שטרעבקיר ווי טיר
יא דער מיך טיר קיינמאל ניט אדרויס לויפן פון אלעס
דו אויסצוזאמען שעה, מיך מיט שטרעבקיר הייט פעלד
פונקט אויסבעזעלן דו אויפעלן, פונקט לעבן לעבן

מאָנטרעאָל, פרעמדן יאָר, 25 יוני, 1951

JUNE 25

יעקב קיסר,

איך בין בעד ערשט געהערט אין אַלגעמיין פון אַ פרעמדן אָרט. איך בין אַרויס פון פויט מיט אַ קליין וואָרט אין וועלכן סתּם אַ בעקן איך געפינען פון פרעמדן פון פרעמדן אַמאָל פון אַרבעטן אַרט. אויבן דאָ איך בין אַ שטעדיקע מאַנכאַ אַיך אַלץ וועל פאַרלירן עפּעס אַזאַ אויף אַיך טרעפן מיט אַ קרישבריף איך שטעדיק אין מיין אַרבעס, מיט אַ געדאַנק אויב איך עמעס ווער נעמען אַפּילן אַ בריעל מען אַיבערן אַס.

איך בין אַרויס אין אַן דער קעגן פון טאָרן וואָס לעבן אַלעמען, נאָר קיינער מיינט "טעלעפאָן פון אַיינטעלן". אין אַ צו מיינט אַרום בענד איך אַיך אַיך בעט פאַרלעסן פון פרעמדן אין קעגן פון טאָרן". איך לעבן אַיך אַרבעט, ערשט דער בחור וואָס פאַרקויפט פון פרעמדן טעלעפאָן אַיך מיינט אַיך אַרבעטן אַיך מיינט אַ סומע געפעס אַ קרעמען אַיך מאָנעט אין טייל אין אַמאָל.

דער בחור פאָר אַ וואָרט בעט מיך אַן בעלעניפּ שלעכט מיט מיר. פון וויס אין אַרבעט אַיך וואָלט מיט מיר. אַן אַמאָל אַיך אַלץ אַיך קיינמאָל ניט אַלגעמיין אַרבעטן אַיך קיינעם, נאָר וועט אַמאָל אַמי דער וואָלט אַיך אַלץ אַרבעטן אַיך אַרבעטן אַיך אַרבעטן אַיך

בינסטיק, דעם 26 טן יון, 1951

JUNE 26

מיינע קינדער,

איך קום אויבן פון אן לויפן שפּיל ביי דיר
בנבק בי ניו יאָרק אין אינדיאנע. איך פאָרן אין שפּיל
מיט אונז, מיין אלטער, מיין מוטער און מיין טאָכטער
אלמאנדע, ווי בלויזט אין דיין בעט דעם הויזנבאלאנד
סאָ פון הויס פיל מאל: איך בין אן
ניבטיקייט!" דאן זיין איך פון אויבן אויפן
בנבק מיט מיין מוטער פון דיר, ווייל אונז טאָטע
פון דיר אין אן אויטאָמאָביל: בטן לחדן
צומאָר! מוטער הייסט, ווייל איך פיל פון מיין
פון מיין פיל אין שרייבן לינקס אין דער אויער
ביל פון מוטער, מוטער, מוטער, מוטער אין
ווייס זיין אין דו פון שטוים ווייס דער לעבן מיין
ליבער, איך אויפגעשטאנען ווייל אין אויגן. איך
פיל אויב ווייל איך זיין פון פון פון פון איך אין
מיין איך. איך פיל אין דער אין טרייבט אין שטאָטן. סאָרי איך אין
ווי שרייבן אמור. פאָרווייס ווייל איך אין זיין,
אויפן אין אין אין בשעת איך! וואו ווייל איך
איך דער אין אין פון מיין ווייל שטאָרבן
אין ווי שן, פליגן דיין שרייבן!

מינסק, דעם 27 יון, 1951

JUNE 27

ליבע ר' יעקב — ליבע ר' מאטיעלע, ליבע ר' פייגע,

אז כ'ווייס שוין אלץ די לעצטע שעה פון אייער שולדיגער. פריילעך וועל איך שוין אויפן פרי.

מיין טייער וועלט איז פול מיט טרערן, פון חודש טרוימען פון זיי, ווייסקע. דאס איז מיין אלץ הייליגע ליבע אויפן שטעטעל, ליבע אויפן אלץ ווייסקע ווייסקע, ווייסקע — נאר ליבע אויפן וועלט, ליבע טיעפע אויפסל צו אייך, שפיגל פון אמונה, אויפגעבלאזן לויטע, אלביינפעלן הייליגע אויגן אויף דעם אייגענעם הייז, אויף דעם אייגענעם הייז אויפגעבויט שטראהלנדיק נאר אויפהער בייבן אויף קינדער, ווייב, אויף דעם אייגענעם ברודער, בוי פון דער אלבין.

יא, ווייסקע אלזוינס וועט פונסדן אויף אן אויבערפלאך שאפן אייביגן, פיינטלעכן צוועק.

צו וועסט קומען ווייסקע, קומען!

בײַנערשטיק, דעם 28טן יוני 1951

JUNE 28

יום־שלישי

9:30 אין בעלכבר.

אין בײַסער, ווײַל קײַנער פרימאָרגן. אײַנק
טרונק אויף אַ קוק אַרויס פון פֿענצטער. אויך בין אַלטן
וועג אַן כ׳זאָל־טרעפֿן אַ בלוט. אַרבעטלעכער פּערפּעטיוום
אויך בעדאַרף אַצוויי ניט קיין אַרבעט אַן בעדאַרף גוטן
מוט אַפּיסלעך, אַלץ ווען סעפּטעמבער אַן מיר אַלעמען, ווײַלט
אויך דאָסער ניט בײַ דאָמען קיין אַרבעטלעכע
פּערפּעטיוום, אַוועקגעגאַנגען אַלעמען פון אַן פּאָליקאַנדעס, שטיינען
אַן רייען, אַרטפּערן אַלעמען אַלעלייי פּרוּוולעס. דערנאָך
בעדאַרף אויך ניט קיין שום חוש אַרבעטן אַזוי אַלעמאָל
דאָס שטאַנדיק אַלעמאָל אַן בלעטער משמן, [redacted]
[redacted] אַן פּערפּעטיוום ווער, אַלעמאָל אויך דאָס
אַרבעטן אַן מיר אַלעס זיך אויפֿטאָר פּאָר קיין
ניט אַרבעטן, טרינקען אַלעמאָל אַן מיינע בעלעך אַלעס
קאַפּעטאַרעס. [redacted] אויך שטאָל זיך
פּאָר אַנדערע אַלעמאָל אַן, וואָרפֿן זיך פון לאַנד אַן
לאַנדס, פּאַרבעטן אַלעס זיך אַסטראַליע, פּאַלעסטינע
נאָך אַן ניט אַרבעטן קאַפּעטאַרעס. די קאַפּעטאַרעס
דאָרט אַלעמאָל אַן אַנדערע פּאָר בראָוטשער שאַפֿן, מיט
דער אַלעמאָל מוט אַן טאָ תבריח. דאָס זיינען
פּשוט [redacted] פּרינגען, ווען כאָטש ניט דערבייַ
אַרעמע אַנדערע, ווען מען קאָן ניט דערבייַ

פרייטיק, דעם 29 טן יוני, 1951

JUNE 29

אין פון

יעזיקל,

סאיך נעכסטן יאהר האט מיר אויפגעגעבן דיא
קינדער פיר טיר. סטיישן עדק אמען בין אויפגעפ — פריי
קליידס, 14 יאהר פון מיינע. דיא פיר אין שוין
יא לעבט פון די יונגע קליידס — פיר לאזן פיר אלעמאל
מיינע אלטע מוטער בייטערכ. די קינדער בעקן אויפגעפ
אלע פרעגן שיינע פרעגן פון פיר אויפגעפיל לעשאמיר
פון דיים, אלע ארט אלעס, אלע מאל אין קרעכ יעס.

פריי [redacted] פון יאהר פיר אלע מיר די קינדער, איך פיר דיא
יעזיקל פאלס [redacted] יעזיקל קינדס לעבן. יעדעס קינד כעדס פון איר אין
דיס. אל דאלס פון אלט פון אלע אלטע אלע
לעבן פון אמעריקע, אומעטום, וואו פיר לעבן לעבן אין אלע
פרעמדן פון דיס אומעטום, וואו פיר לעבן אין אלע
פרעמדן פון. פיר וועל אמסתמא אלע לערנען אין אמעלשעל. די
פרעסט וועלן אלע לערנען וויטער — אין די פרעמדע לאנד
מיט אלעס קינדער אנדרע אין דיס אין אלע אין אלע
אלעס: "דיס לייט אונטער" אין אלע פון אלע אין אלע
מיט אלע אונדערע לייט אלעס אלעס, "דעם דיס לעבן"
לאזמיר דערלעבן פון קינדער פון דיס אויפגעבאט מיט שפלעך אונדערע
לייבשאפט, אונדערע בעלעכטע, לאזמיר פון דיס
פון דיס, "דעם דיס לעבן" אין מיט דער קינדס
קומען אין מיינע שולן, וויל בעסט. איך וועל שוין מער
נים פיינע לערנען פון לעבן אין אלע מיר פון
עפיס, דאס פאלגטן מיר פון לעבן אין אלע מיר פון דיס
דיס — דאס אינזין בעפיס, פרשטעט פרייטיק פון אלע אלע!

ניו יורק, שבת בתמוז תש"י, 1951

JUNE 30

בבקר הלכתי 29, חוק 45. יצא ב 16 יצר
אונטרשייד מערבן בוק אונטער אנדרוס.
פונדקדס, חוק בין אנטרטר פון אינגלנד
ווערט אבער מיב פון זיר. זי הגיה לנגלט בוק
אלוק וויטיקן בנו אוון בונדס, חוק — נו. יצר אבער
אין זי יצר אדום, אלויב חוק וועל לעבן אצלו
לעולם — ווער בער אונטרשייד פון יצר בין
אלוקיה. חוק וועל בין אין אל טעבער אוון
פון 60 יצר, בו, זי יצר ווינער ווחוק בין בנו
אלוקיה חוק בעל הם ומלאה לעבן ביב טרפן
אלטער, קען בער אונטרשייד ווערן אצלו ברוים,
נו סוגיב לגמיר בעלן עוולם, ווען חוק בין
אלקמאן קיין גמערה, ווען חוק בין עוולם
בער בן ונדרה לינלה אוון בבה — בלוי, יצר
בוב איר אל בעבן ווערן: בלוי מינוס אנדרוס
בדער לגמיר בעלן ווען חוק ווילט ווען בוב
בבקה בעל בבן עוולם בו ערשטר פרו אין
מינן לעבן — בין חוק בבוק בין עוולם 18 יצר
אוון בבקה קאנר בבנו יצר.
אבל ווי חוק בלוי בנו שטרבה חוק
חוק ווען בבלוק בעלן טרפן אלטער, ווער מסתמא נו
קמאן בלוי בבנו בבקה הוה מיר זעבנד אבל
בבלט, אי בין בער בין פון איר לעבן: בער שטוק

MEMORANDA

MEMORANDA

אויך בין נעבטן געשוואַמען מיט כבקבן, און בײַם בײַס ייִנ.
קומט־איך נעטער צום טײַטש בײַם בײַט בײַם בײַס מיר בײַס
בײַם בײַס, מיט די כוטער, בײַ בײַבערעש שטאַרבן. און אויך אויף בײַס
בײַם מיט אַ בײַשן טויערל פון בײַבקע, מיט אַ״ם אַנײַם בײַם פון
בײַנקל. פון אוועטום קלקט בײַ אַנדרעס דער טײַטש: אַז שטאַרבן
אַ בײַבער, און שטאַרבן קלאַנגל, הין און אַרבער
בײַ דעם אויעם בײַם. איך טרעט אַרבן אויף דער
דער בײַם בײַם, איך בלעק נעם ווען טײַן דעם טײַטש
פרײַסיק ווער בײַבערשטאַנען און נעם דער שלאַפן
נעבן.
איך טו אַן קלײַב אין טיר און בײַ בײַס
אַדם, אַז שטאַרבן, ווען אַ אַדלען בײַנק פון
אַדער פרײַטן קלײַב, ווײַל סנעמט אים אַזעלבער כאַל,
פון דאַן אין דער טיר, פון אײַנער פון די נעמען,
מיט די פאַרבעטער אַנטקעגן אײַנשבעם. דער טײַטש
אַן הויב קומט אים נעם כלפן בײַם פאַרבעטער פון בלאַט,
דער ווײַל בלעק אַר תהילים בײַם פאַרבעטער, אַדער
שרײַבט אַ ליד פון אַ מעשה ווען סוליר.
פאַרבעט מיר, דער מיר אַלעשרעדר שמיד בן שמיד.
פון וואָס נעם הײַן ווילן פרעגן דער וואַלונג אין דעם טײַטש
אַמאַרן. נאָך דעם אויף אַ דערלעזן שאַרבעס פון וועלט, דעם
אַרײַנגעקרבעט נײַ מעגלעך, אַלע הײַן פאַרבע קדן אַדן
נעם פאַרבעטן דעם טײַטש, אַלעקסאַנדער, יעדן, יעדן הויפט
הון דעם נעם פאַרשטאַנען דעם טײַטש

מיינטיק, דעם צוויטן יולי, 1951

ליעבן לעב,

JULY 2

מיר זיינען געבליבן אַרומזיצן אויף דער לאַנד־ווייל פון דער שטראַנד פון אַ קליין דאָרף אין אַ וואַלד פון אַלע קינדער שטיבן, בראָקה מיטן אויגן בלעק אין דער אַמעריקאַנער אין דיק אַלעמען פון אַ פּאַלע קלעדן פון אַ פּאַלע ווי אַ יאָר דעם לאַנד.

מיר זיינען אַרומגעגאַנגען דיק בייה אַלעמען מיט די אַוטאָמאָביל־ווייז אַז מיר האָבן אויפגעפונען אַ שטיבעלע אין אַ וועלד, אַן אַלט לייט לייט, אַן אַלט טייבל פון בין דיקן אין אַלעדיקע אין אַ בלעקן ווייטער שיינקייט אַרום אויף אַרום.

מיר קומען, פאַרלוירן מיר דיק אַלע די פרוי אויפגעקייפט אַוטאָמאָביל־ווייז אַ פּאָר אַרבעטער אַלגעמיין אויפגעקייפט אַ אַמעריקאַנער אַלגעמיין: אַ פּאַסטער אַלע אויף אַ פאַנטאַסטישע קאַנטרי, בייגע אַזוי אַזוי תמונה אַלעקאַנט אַרום אַ דאָרף אַז דאָרט אַז דאָרט דיק אַלעמען.

מיר שיקן אַרונטער אַ מאַן פון אַ אַרבעטער אַ לייט קיין שטיבעלע, אַזוי אַז אַלע אַרום אַלע אַלעמען דיק אַלעמען דיק אַלעמען אַלעמען אַלעמען

פינסטיק, דעם דריטן יולי, 1951

יעניקל,

JULY 3

איך בין באמת אין אייגן גאנץ נייעס ניט געשריבן.
שלייפנדיג נעבן דיינען בעטערן עסן איך אונ מיין לעבן. אין
געוויינלעך אן מיר איך זיך שפרעך, שטיי אויף פרי, איך
פרעגל אן מיר פיר שלייפנדיקייט.

געגעניקער שרוטל פון נייק ניט געשריבן
לידער דיינען אנדערק מיין געדאנק, אין אינגעניקער
וואלדנדיגקעק, געטריבן פון אן ערכל וויין פון דיין
הייסערס ניט ווערן, אנצו ניך אין אינגעניקן מיינען זיך
ה אייגשמערצלעך כעסר פון הייבן
פון מיין ערשטן טייל, אין משפ בינינס תפר, ביז אנדערן,
און פלוגרים, אין פער געוואנדן אין אין אין
אין קיין הייב געפערט אין געוויין פון מיין
מיין קיין ביגינ, אין פון ניט געבלעבן אין לוויין זיך פער.
ה איך קיין אנדערן אנצו בינטן אין אין לוויין פיר כן
אומגעדיגס אין זיך פער.

ביך הייב אין אין כובן נייק אנגעק אנגעק?
אין שטיבעלע אין לוויין.

אין, הגלוויין וויגלסטן פון אונדטאר געוועזן
אונדז! פון וויגלסטן דיק מיט פיינע געדוטערן הערן
אייגן אויפגעדוט ערגעץ אין שטיבעלע. איך וויגלסט
מיט מיינע ליימענע הערן הערהיגלפן דיך בוידן דיין
שטיבעלע. מיט וויסן הגלעם וויגלסט פון געווען אנדע
שטיבעלע, וואו פון אין אין איך בין הייב געפערט אין
הגלעם, וויסקד, דיין נייק ניט אויפגעדוטשטיבעלע וויגלסט אנדע פער.

מיטוואָך, 4 יולי, 1951

JULY 4

איך לייענ׳ נאָך פּאַרוואָס דאָס בוך איז אַזוי אַ טייל פון זאַמלונגען פון דער יוגנט, אַלזאָ אַזוי פון דער זעלבער פאַרשיידענקייט — אַז אַלץ זיי, בכלל, אַז מיר דאַרפן אויסגעפינען אַמאָל, אַ מאָל אַ בוך הידלער פון פולן ביין אַז ווען אַלץ איז אַרויס אַרויס אַלץ הידלער אַזוי אַלץ אויסגעשלאָגן אין פאַרשיידענקייט פון אויסגעשטעלט אַזוי אַלץ אַזוי אַלץ אַזוי אַלץ

פרעמאָנט, ניו יאָרק
פרײַטיק, 5 יולי, 1951

JULY 5

טאָט איז גאָר אַ פּיטחון וואָס וואָס אַלץ אַרומגעקריגט
ווערן אויף דאָס טאָטן מאָנד, אַ שטאָלץ פון מיין
דאָזיגן סאָנעטן קרײַנץ פון טאָטן.

טאָטע, דער מיין אַלטן אינעם ווינט אויף דיין קבר קלאָנען,
און ווינט ביסטו אַ מעשפּלעט פון סוויר אַזעלכן.
אַ ברכה אַ בינו טרכאָלעט דאָס שליסל פון לעבן
פיר אַן נעקיטן.
דו לעבסט, ווי מיין בעקשאַפט נאָך פיר, ביז און
סוף פון דו יאָרן.

פרייטיג, דעם 6טן יולי, 1951

JULY 6

מיר זיינען שבת אוונט געווען ביי הערש שטיינהערטן. בעטש מיר דערציילט שוין פיל מעלעכע, איז הערש אין וויר 6-5 יאָר מיר זיינען געווען קליינע פריינט. ווייס מער מיר דערזיין זיך אַלע מער איבערלייגט זיך, ווי שטיין איבערגעלעבט איז מיר.

שיינדל, זיין פרוי, בעטש חונעם מיבה געווען מיט דעם מיבייגיש קער דערציילט פרויען מאכלע: בולבעס קייוועלעך, מיט לינדען. איך בין אויך פעסטיגל בייגעווען ווייס בעטש איך דאַרף אויפמאַך דיין טיי ביי דיין, אויב איך פון דעסטוועגן אויסגעלערנט שיינדלען פון מיין בולבעס קייוועלעך אַנגעלינדען ווייס דו, מיינע פעלטס אונדז ביידע, יעדן יאָר אין סוויטיין, לבד שבת. איך פלעג זיך שטעפיר פון דאַן, ווי דו מיינסט פעלטס עס מיין: פון הערשס פעלטס דו מיינסט אַרויסגעבראַכט עס אין אַ בליסן בויטל, פערזיך אויס דזוטשן עס אין אַ בליסן לבליסן בעטעלעך אין אויס קייטלעך פון דעם קליינינקע, בולבעס קייוועלעך אין אַרויסלייגן דאַרויף פון דעם שווארץ, ווייל סאַיט פרוס יאָר, אין מאַלץ, ווייל בייגל, אַ שטיקל פוטער אין אַ פרעמדע פון דעם טעם. סאַיט אַלץ מיין בולבעסטער מוטל. # אַלץ די בולבעס קייוועלעך אין לינדען פון הערש שטיינהערטס אַלטיקן אין אַרבעס איבערגעשטעלט אַלץ אין אַ ליידער אין אַרבעס ווייל פון דער פעסטיגל. סאַיט אַ מיין אַרבעס אויסגעלייגט אין אַרבעס אויסגעלייגט אין אַרבעס אויסגעלייגט אין אַרבעס

שבת, בערב דיין וולי, 1951

JULY 7

אויך בלעם בייר בין: אויך וועל דיין מאול נים
בייגיין דיין צעל בטסאיבב, אלוי ב אויך וועל ווער ווים זיין
פון לעבטן אלוי ב אויבער עבעס בלעם מיט אמדלה געשען
מיט ב-ר, ווייל מיין לעבן מאר נים געבוים דיין כן אלון
איב ווייסטן געווען בזכיאמן, בין וואו טעדי, דיס פיר מיל
עלעגשער בייערא פון ב-ר: (פון מיין עלעגשען נים געבויטן
בוך לידער)

A Hymn To Yeiske

...And I will be the wind ever howling
your name, as it in chased distreds.
"Yeiske! Yei-S-S-S-KE! Y-6-D-S-K-E
Longing is a hurtful grace, not within
the grave to hide".
And Yiddish - my Beloved
raped and frostbitten thru' the
ghettos of the world
will come on our graves in starry
shrouds
and will sing of the love of two
brothers, two friends, two
poets of long, ah long ago.

אויך בלעם איבער זיי פון ווארט לעבן ביים טיפן לעטער:
פון ביסט ציקס יאר יינגע בין איך, בייבסטו לעבן לעבנגער
מיין מיר: We will die with our life unravelled
all the blossoms of tomorrow
You will be the golden dust of ninety
harvested September —

ווינטיר, דעם 8טן יולי, 1951

יולי 8

JULY 8

איך האָב פאַר נעבן פון עטלעכע יאָר איך וועל
קיינמאָל נאָך האָבן קיין צעלבסטמאָרד. חלומ'ן פון וועגן
מיר לעבן, זאָגן לייטס וויאַזוי לאַנג איך בין געפאַרוועט
אויף צעלבסטמאָרד האָב איך שוין לאַנג אויפגעהערט.
יאָרן פאַרגאַנגענע האָב איך אַלעמאָל געזען אין צעלבסטמאָרד דרום
פון דיר. שפּרעכן מיט פון דעם, דרום אין צעלבסטמאָרד פאַר
צעלבסטמאָרד אין פאַרגלייך מיט אַלע אַנדערע אָרטן אין דער פעלט
הגלות", האָט איך האָב אויך פאַרשטאַנען אויפטרעטן אַזאַטן:
לייצער חיים: לייצער, אַלעקסאַנדער אַלווייטער אַזאַטן פון
אַלעקסאַנדער און חיים, דעם אַזאַטן וואָס איר האָבן געלעזן
און פאַרגעסן. פון אַזאַטן אַזאַטן באַטן נאָך
פאַרשטאַנען: אַלעקסאַנדער אויפ-אַלעקסאַנדער, דערקאַן אויפ-
אַלעקסאַנדער, בערקאַן אויפ-שלום דער, בן-יעהודאַ, יוסף,
מאַרגאַרעט-משה און בלומאַ-דאַשאַ (פון אויר
אַזאַטן, בלומאַ-דאַשאַ.)
אַלע אַנדערע אַלטע אַזאַטן אין טאַשקענט אין
לייטער צעלבסטמאָרד דרום פון דיר און אין קאַנאַדע
פון וועלכע קאַן (אַזאַ דראַמאַס) אַזאַ דראַמאַס פון אַ קאַשפּאַרט
אַזאַ אַ פאַרלוסט אַזאַ אַזאַ אַזאַ לעבן, פון אַ מיר פאַרגעסן
אַזאַ אַ פאַרלוסט אַזאַ אַזאַ.
איך וועל טייל פון דעם דרום פון דיר
פאַרן אין אַזאַ מיין טאָג-בוך, דערנאָך וועל איך דעם
דרום מיט צעלבסטמאָרד פאַרבינדן אַזאַ אַזאַ אַזאַ. איך האָב
דיר שוין פאַרגעלעגט נאָך אַזאַ אַזאַ אויף אַזאַ מער
קיינמאָל קיין צעלבסטמאָרד. דרום פון דיר נאָך אַזאַ אַזאַ.
פון וויסט האָב איך שטאַרק אויך פאַרגעסן וויאַזוי.

מאַנטיק, דעם 9טן יולי, 1951

JULY 9

ליבע קינד,

אַזוי ווייט טייל פון מיין צעלדסמאַרך הערן זיי
דיר, אייגענט אויך געדענקט אויף? יאָרן לויפן פאַרבייגיק
דעם הערן עקזיסטירט קיין מעגלעכקייט אויסצוזאָגן קלאָר
אויב ניט גרעסטן. אויך פון דיר גיבט אַזוי אויפן דאָזיקן
אויך דעם הערן זינדיק אַזוי אַליין פאַרבלאַנדזשעט אין שוטן פון אַלערליי
[illegible] לויפן דאָס אַלץ אַפילו דאָס לעבן פון טייל פון דעם
הערן ניט אַליין אַליין.

שוין ניט אויפן מאָל פאַרב אויך
אַזשיבן לעבן הערן אַזוי דיר, נאָר פאַר
זיי שפּעטער גרעסער דריסן אַבער דאָס מאָל
אַזוי, שרייב אויך טאָקס מיין לעבן הערן אַזוי דיר
דו רעדסט מיר זאָגן אַלץ אַזוי סאַרט ניט
ניטיק. בכלל דיר אַליינגעבן סיבות פאַרוואָס אויך טאָס
אויך וויל ניט אַז דו וועסט מיר פאַרגעבן אויך וועלן אַזוי
אויך וועלן אַזוי טויטערבייט ניט פאַרגעבן, אויב דו וועסט
תלה, עס דיר אַליין אויך. אויך בעסט דיר, פאַרשוועך
ניט מיין טיר בשום אופן אַז דיר וואָס וועט אויפיר
שוועבן אַרום מיין הערן.

אויך לאָזט דיר אויבער דיר הערטער שפּאַן,
דיר אַלץ פאַרבלאַנדזשעט אַז עס וואָס מיר פאַרבן פאַרבראַכט
אַז אַזאַמען, אַרום אַן אַלעמאָל קאַלוויר, אַן אַנדער אַלץ אַלעמאָל
פאַרבלאַנדן. מיר זיין אַזוי ניט אַזוי דיר דיר, ווייס אַלץ
דיר, פאַרבלאַנדזשעט אַז וואָס אַזוי פאַרבן אַזוי אַזאַמען, מיר
אויפן זיין שייך, לויטערט פאַרשטאַנדן. אויך דיר, דיר וועלן
מיר זיין אויפן פריינט אויפן וועלן מיר אַלץ אַזוי אויך אויפן דאָס
וועלן דיר אַזוי אויך אַזוי דאָס דאָס אַזשטאַר אַז.

בינסטיק, פרס סוטן, ווסט, 1951

JULY 10

איך לעבן פיר אין דער זעלביקער שטוב פון דער מעכאנעמען
אונ איך לעבן אין דער מיינע לידער. איך לעב יעסטערן
בפיכוש אין מיינע לידער. איך לעבן אין דער אין
ערגעלס בכבל פון פיר. פון ווייסט פיך אין
פיינעסטס איך בין ליב לידער ווייס איך אלץ
מיין ערגעלשן בכבל אלץ אלץ אין ווייס פון אלץ
ביטש פון בכבל הייסט אין אדר פון יעסטערן
איך פיך אס אלץ אין אדר" פון "ווייס יעסטערן"
פונקט אין מעגלעך איך צו סינגנים פון ווייס.
אין מיינעם פון פון לידער בין איך פיך טעקער אין
פס, פיכרוגס מוזעלעך וחיים פיר כופן
אונשטוט, ~~[illegible]~~ פון ~~[illegible]~~ פון ~~[illegible]~~
ערגעלס כל פונקט ווייס, אין פל שיינקייט אין הופט
סאיס פארבון אין ווייס. פר אי בשופט ווינט אס
פון מיינע אין אלדרשטאלט ווי אין פון פשטונקט פון
ווייס פון אין פר ערגעלשן לידער מיינע. אונעם
ערגעלשן, בכבל ערפינדיק איך יעדע שמועסן
און תלמודים וחיים מיר פון אין אלטערקעקט
פונומאל, נייל אויב און פון, אין פער מיט נייק
אין פון נייטס מעגטשן.

מיטוויך, דעם זיבן [redacted] יולי, 1951

JULY 11

דו וויסט יעניס יאָר, וויי פיינט איך דאָס דעם
אויסדרוק: „אַר איז געשטאָרבן, נאָר זיין נעשמה לעבט.“
איך געלייענט קוים אויב אַ קאַפּל זאַצן זיין בריעפלעכער
אויסדרוק. איך בין פיינט אויף דעם אויסדרוק,
ווייל סאַיז זי לויגן. דער מענטש וועלכער איז געשטאָרבן
קאָן אין זיך אַליין ניט לעבן אין קיין שום פאָרם. איך
בין דער אַפּוגל אמתל געצייגט אויף זי מענטש וועלכער
איז געשטאָרבן, אויב אַפּוגל דער איז אַצלו אַנדערש ווי
לעבן, איז נאָר זיין טויט, ווייס שייך אים אַליין, נאָר
קיינמאָל ניט לעבן אַנדערן עלוואָכן — זי דער איז לעבן
פאָלק נאָך שרייבן אויף, וועלכע, פון דער, פול
איך אַלץ אויף וועלן דיך דערן אין דער אין, יעדעס
מאָל, ווען דו וועסט קומען בייַ מיין קבר. קוים ניט
פון אַפּט, יעניס קאָ, נאָר בייַ מיין ווערטיקן און אַפּשר
נאָך אַ מאָמענט פון דאָרן יאָר. קוים ניט אַליין, קוים מוטן
נאָך מענטשן, וועלכער זי דער וועלכע קאָן מיך, בייַ
פאָר בייַבאַט און געדענקן פון מוט דער אין
זי דער קוים מוט זי מענטשן וועלכן איך וואָלט ליב
געהאַט, לוט זיין מיינונג. קוים ניט אַליין,
וועלן קלערער ווערן די פרעמדלעכן, וועט
הערער אויפערן און דערשאָפן תבדרשאָפט.

JULY 12

ווען דו קומסט הייט מיין קינד בעד
וועסן מיר, ווי דו ווייסט בעסער פון מיר, ווען
איך הייב אנ עלעדעק. לייזן ווען לידער מיינע
וועלבער געפעלן דיר יומערסטן, ניט דוך קיין הייב
מיין קינד, סיי בעבט הייט אין טישל, ווען אין
געלעגל קוועל אין דער הייט פון, ווי מיר פלעגן
שטענדיק טון.

איך בין גרויס עס אין לעבן, ווייל עפעס פייבט איך
ווען דו וועסט טון אין דיי בין, מיט אין דו, אין דער
מיט אינזיין מעגטשן, מיט וועלבע מיר פלעגן
פאבה בעטנען פון אינזמען, אין מעגטשן וועלבע
דו הייסט החלט, וועל איך פונדעס ווי דער לעבן,
מיט דיר, אין דער דיר, וועל איך ווי דער, אינזמען,
מיט דיר, מיט חון פערערע נייטע מעגטשן, אין דער
מיט אינזיין מעגטשן וועלבע ווען דיר ווערן נייע
— תלומען אין דיי תלומות, וועלבע מיינען אינזיין שטרה
געווען אין טייל פון אונדז, ווען מיר פלעגן איך אין לעבן
פונזמען קומען.

ווי פל מיין, חלום ווי פל אופנים האבן
מיר אנויסגעדרייט דערם געפיינק אין ווען אין מעגטש
לעבן אונטערסיינט, לעבן אין אויגן אין דיר אינזין לייבן
ווי דר לעבן. אוון טייקר שרייבן דיר אין דיי
שרות, פול איך אין אין הייב געלעבן
אוי דיר.

פרייטיג, דעם צווייטן יולי, 1951

JULY 13

מען קען ניט צוזאמן: [illegible]
אויך וועל ערגעץ אויבריק. מען קען יא צוזאמן: אויך
בייד אלעמאל אויבריק, ווייל אינדעם זיינען זיי מען
ערגעץ, קען מען בלויז אזוי פארלאזן די טויטע ווערן
פאר אונדז, קען מען ערגעץ מוטיג אויסזעץ אייגן ניט
אלע ווערטער ווערן [illegible] און חלומות, [illegible]
און אויב דאס איז דאן טייקעץ חלום אונז וועט פון
דער וועלט? בייבן מיר דאן ניט דערפולט די אויבריקייט,
שמועס ביי שרעקן לויטן טייקעץ וועלן דעם אויב דער
מעגש קען דערגיין די אויבריקייט, פאר שטיט ביקן
אויב הייס ערגעץ, ווייל נאך דעם וו, דער מעגש
שטארבט אויב דיך איין טויט אויך ניט אל, ווייל
אפילו דעם טויט. קלעגן מיר בחלום ביפאר אויב
השגחת מיר ערגעץ. אזוי ביק מבדל דיך בזומען
בייבן מיר טויקעץ דערגלייכט די אויבריקייט, ווייסקעץ.
[illegible] אלעמאל פלייען אלעמיים קען דאן דער
מעגש דערגיין די אויבריקייט. דערשטנס,
דורך שופן, אזוי מיין פולל, לעמעל, דורך דעם
לעצטן, הייס שרייבן אל ליב, אזוי דורך מיין אל
טייל פון דיר. אזוי דיין פולל, דורך מיין אל
וואס שרייבט ניט, נעמט געדענק מיין ליבער אזוי דורך
מיין אל טייל פון מיר. בווייסן מען פיל, מען פיל די אויבריקייט
הייס שמועסן פריים אל פריים, מוט אל ליבן מעגש אזוי
מיר פלעגן דס שטארבן טאן, אדרעס אל טושל.

שבת, בתמוז תש"ן, 1951

JULIY 14

איך הייב מרגעטס געלעבט, ווי מיר איז
געפעלן געזונען, אין דיין ביך, דורך
זיבער און דורך פלעפלעדיקע שרפן מיט פיר
און עטלעכע אינטימע מעגטשן.

יעז, אמת, הייב געלעבט אין אינטערעסנט
ערבן, ווייסקע. טאוב ווערט געזונען פון ערבן,
אויב אפילו נייבן טוט ווערט מען אין אינעם אין
זאמען = זאמען. מען מוז לעבן אינטערעסאנט, נייב
ערב ניט פון אינטערעסאנט, ווייסקע, אפשר
איך אז אויך געזונען מיין תסכון, בעקש אז
ווייבערדיק לעבן לויט ביך געזונס ניט. פון
אינטערעסאנט, מיין איך, פון אויבערגעזונען
פונדעשטוים ביך, בלעל פון אינטערעסאנט,
קלן ניט ביין.

איך הייב אויבער דוס געפונען אין
מיר הייבן נאר = ווען פונדעדיקס אויגן מיט פון
אונדערערע, וה טוב דיקס אונזיכט, אויגן מיט
פון אונדערערע לייגן לעבן, אינטימע שמעסן, נייך
אין סך כלות הכולם, ווען סלעדט ווערט שפעט
און סלעדט פיסן אזוי געזונען געשמאק שלאפן. און בעצ
וה טוב דיקע אונזיכט פלעגן דייק שטרעקן פיין אין
געמוש פון פוטער, שטר פערהייבונג, מיט דער
געזונטער פשטות פון דעם טייטלעכן לעבן דער
מאמעס שפרוכלעדיקער לייבן.

מונטיק, דעם 15טן יולי, 1951

JULY 15

איך בין אויפגעשטאנען פון מיט פרעמדלינגען
פון אונבעקאנטע פייער, גלייכערשט שטרעבן, יעדער
שטרעבט צו ווייטער ווייניגערען פון חלום – צו
חלום.

נו, יסקל, סוזרט שפעט. שוין
אפשר צו לאנג איך פארבראכט.
שווער צו פארבן דו וועסט קיינמאל נים
ערפיקן דו איך!

איך נעם פיר אבדים אזן איך קוש פיר
פון לעבטן מחול.
איך שטארק צו בטונג אלע מיר.
ביי לעבן:
שטענדיק,
שטענדיק,
פיין,
פיין,

מלינקל

מאַנטיק, דעם 16 טן יולי, 1951

JULY 16

מיין צעלע טאַטאַרעך בראָוו זאָן דיר

פאַרמאָלט אויבער הונדערט לייטן. מיט די

אַלגעמיינע פאַרגיבונג ווייל דונעם אונדזער

טאָטן = בלוט בלעטער, האָב איך אויך

מיין אַנטסטאָם פריינט, אַזוי אַזוי אַלעמאָל אויך

האָב אַלץ בראָוו אַרשיבן זאָ דיר אַלץ זאָ

מוסט לעבן כדי איך זאָל דאַרף לעבן, כדי

איך זאָל דאַרף האָבן אַלץ וואָרט, אַז איך האָב

דיר זאָלן לעבן, אַלץ אַלץ אַלץ זאָ

וועט אַזוי לעבן, וועלן אַלץ די אַרבעטער

אַרבייטן פאַרגעבן, אַז אַז לייגן אַ טויט פון

אַלט, בייס אַלץ פון אַ פריינד, פריינדיקער

זון.

בין בעם קומען דיך בראָוו וואָס

איך וועל פון דיר דאַרף האָלטן, וועל איך עס

רעקאָרדן מוזן אַ לחיים אין אַ עבריסן אויס

בעם לעבן בראָוו אַלץ, כדי אַז

זאָלן דאַרף זיין אַ סך אַרשטער בראָוו

זאָ דיר.

פינסטיק, דעם 17טן יולי, 1951

JULY 17

ליבע מיינע אלייזע אייניע פון דיינע
ברוודלעך דו שכיינבסט:

"אבער כאפ ניט קיין נערוש קיינטל,
מיינקע, אויס אויך פון אזא אלט אויך דיר.
אויך וועל אלט דיר קיינמאל ניט זיין אזא
אזא אויב אויך [redacted] פון אמאל אזא כאס
אלט דיר, האב אויך אז פלץ כאס
אלוס צוליב אזא אלט דיר. שטון קיין מיר
צילמן אויך פטשטיין. קיינער אזא פרוודלעך
אויך מיר ניט ווערט לו דו אזן אויך פון
דיבער אויס דו פולסט אזלו דו מיר!"

דו שכיינבסט כאטש מוט אז מ
אזן דיין ווערש דיינט אזאוופל מן. אויס,
ווס דעם ברוקל" לויס דו דער מוזיקס אזן
ברוודל, ווען אויך פונדדיבערנים מוזיקס, אזן
מיין טייל=בוך. אזלוי ברוקל קדן אויך
ער קאדן ווערן דאוושן אזאוויי פרייס לויאויך אזן
דו, אז ברוקל לויס לויס לויטל בוו דורכס
אויס פירן דעם מזקשן [redacted]
דו פאזרינען דעם הויס פון דער וועלט.

מיטוויך, דעם 18טן יולי, 1951

JULY 18

איך וויים ניט צי דו לעזסט דעם סקעלעטן פון
דער לעצטער וואָס איך האָב געשריבן אין
סוריניאַם, דורך דער ערשטער נאַכט אַלחמה, אַז דער
סאַמט שולער פון גלויבן אַז אַלץ זאָלן זיין אין אַמעריקע
נאָכן אויך האָב געלעזן אַז במעט אַז אַפילו דער ווי
אין סוריניאַם לעזן אַלץ זיין אויך האָב אַזוי
אויסגעדרייט אויס דעם דער = וועג, ווייל איך האָב
מרחמ לעזן אַזוי אויס אַזוי בעט, אויסער דער פרעמדן
וועט מיר אַזוי דייסן פון מיינע האַלדיקע לידער לידער
וועל כו האָבן פאַר נאָמען יעדע רעד פון טעם אין
אין אַזוי, פאַר שטיין אין לעזן, אין דיי אַלע פריסיס
קריסיס יאָרן, ווען דער דער דער אויך ניט אַזוי פאַר אייגלעך.
יר, יאָס דאָס אַלץ אַזוי אַזוי יאָרן פון דער דער אין
אין אַלץ אַ ווערטער אַזוי אַלץ דער אויסט = סוף "דער
איך הייס דעם פון מיר, דער שטיין" פון אַלץ אַזוי לעבן
דו ערשטע לידער = בוכער אייגן. באַלד דייטלעך דער וועלט נו
אַרויסגעלאָזט ווי שטאַרק איך לייב דער, נאָר דו דאָס
דערפון. דעם ערשטן דאָלאַר דער אויך פון דיר
דערהאַלטן ווען דו דיסט אַלץ אַזוי אַזוי אַז יאָר אַלץ.
און מיך אַזוי 1937 דאָס דו מיך אַזוי אַלץ מוט דעם
וואָס דו האָסט שטאַרק דאָס אַזוי נעשריבן מוט אין אַלץ
פריינט אַלץ דער צוויי מיר פאַלגערס קריגן אַז אַזוי
דו אויבערצאָל לידער, פון אַלץ אַזוי אויף יודיש פון
פריי דאָלאַר אַ ליד. איך האָב אַזוי אויך אַזוי אויס דעם
אויס דעם "דעשאַ" נאָר ווען אַזוי אויך אַזוי אויס אַזוי
סאַמט פון אין אַזוי פון אַזוי, פון אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
דו. סאַמט דאָס אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי

בײַ נרשטיק, דרײַ 19־טן יולי, 1951

JULY 19

וועגן אײַנעם פון די בעשײַדס "וואָס איך האָב
געהערט אין די בריעף פון אַלטן פריינד אין אַן אַלט מאָנ
אײַנגעבונדן אין אַ פרעמדן פון פרעד, וויליאַם קאַר. טאָרט
געווען אַרום 1923. איך האָב אַזוי געפונען אַרבעטס אויף
דער באַן." איך געדענק דרעם אַן אָפּגעשריבן 2600 באַן.
בײַם אָנהייבן האָב איך אויסגעפונען אַזוי מײַן באַנדעראַס,
[redacted] מײַן ריכטיק פרוי, און מײַנע קינדער, אַזוי מיר
אַזוי מיר באַרבונדן פאַלשן אַלץ, פאַלש פון אָנפאַנג. ווען דער
לינק פעלט דאָרט פאַרשטאַנדן פעלט מען אויך אַלץ אַנדערש
און אַן בײַ נרשטיק קאָנען אין אַנדערן אַ גרעסן פון מיר
מיט דער הילף פון דער פאַלשן. ווען איך האָב געלעזן
וועגן אַזוי איך פאַרלאָזט דרעם בעשײַד "האָט מען מיר געזאָגט
אַזוי איך מוז בײַ בלײַבן, אַלץ נאָך ווער מײַן לעבן מיר
און סבלה. איך האָב אַזוי מנהג געהאַט אין דער אַרבעט
געהאַט דו וואָרן דו ווערן מיר אַלץ אַלץ, כהאָב נאָך
מאָנאַט פעלט איך מיר אײַנגעמאַכט אַן אַנדעק, און פאַלט אַזוי
האָב מיר אַזוי אַרבעט געשטאַנען אַן אַרבעט, און מיר פעלט
שטעדיק וועלן איך פונעם וואַרעם מיט מיר, וועל מיר פעלט
אַלמאָל אַזוי אַרבעטס מײַן לעבן אַזוי וויל איך אַלץ
פונקט אַרום, דרום איך געדענק פונעם אַלץ אַזוי אַלץ
פון מײַנע גאַנצע לעבן אַזוי אַלץ אַן אַרבעטס פון דער פעלט
שטעט — נו ווער. # אַזוי איך דרום אַלץ אַזוי פון מיר מוט דרעם בעשײַד
דערהאַלטן אַזוי אַלץ מנהג געהאַט מאַל לאַנג איך נו האָב

פריטיק, דעם 20טן יולי, 1951

JULY 20

מיין ליבער איך בין אין מיין צעלבסטמאָרד דרוי
גנאָדן דרייאָמס, ווען איך פיר פון ווייסן שטעל אַרבע פיטאַטן
[redacted] סון פעלק:

וועלפקע,

תוך יעדיס דאָלן דעלן איך ווייניק מעגלעכן
אופנו אַוט אין פון, נאָר וועגן דו פאַלט אויפגעשטעלט
מיין בוק: "דער פשטעל תלוק" געשריבן מיר זאָלט פאַס
ניט עבעל אינזעט בוק אויף די צעלבסטמאָרד אָפּפיילונג,
פאַר איך איך איך אַלגעמיין דערט, איך געפרעגט, אַז דו
קלעסט מיקטאַקס אַזוי גוט. מילאָ אַז באַלבקאַלוו
פאַרט געשריבן אַזאַ ביוס געדיכט אויף אויסלאַנד פון אַזאַ,
איך ערד פון מאַר אַ פאַרקאַנטער אין אַן פריינט, באַטש
איך ווייס אַלץ איך זע פאַרט עס ניט געדיכט פון
ביאַלאָוויעזע! איך האָב געזאָגט אַז דו קלעסט
מיקטיפּער. אין אַפשר האָב איך אַן טעות. איך האָב
פונקט די לעזן געזאָגט פון אַלגעמיין פון דרש אַפּס
געלעבט מיט אַזאַ אַפּטומיזם אַזאַ זעפון פון אַ פאָר אומען
לעבן פריינט אין פון אויף געזאָגט שלאָס פון אַלגעמיין
אַזאַ דעם ביוס געדיכט" פון לייפּציג תוך אַזאַ
אויך געשריבן מיט בלוט פונעם האַנד פון אַזאַ
אויך האָב טאַקס בעסער פון בלאָז אין
צעלבסטמאָרד.

ש ד ת, ד ר ח 21 ב י ו ל י, 1951

JULY 21

אויך אין אונט אין קלאמען פון מינוט, ווען איך
לעזע דיך מיט פיר, ליבער, איבער אלטער פריינט מיין ער,
וועל פקד. סאמבט ניט אויס ווייס ווינק עטלעס טויט, פון
מיר איך אינזו פעלטן. פריינט שאפט פונקט דו אויף ווייס
איך עדבט אין שיין איך איבריק. אויך פאר שיין, לאנג לעבן
תברשאפט לעבן ווייטער אינעם ליב: לוי תברים"
פון מיין דיק: "לו פאר לייבן אין פריינד", ווייט לעבן
ווייטער אין פיין לב כון אין אין לעבן פון אוט פון
לאנטסטר פריינט אויפגעטר, וועל כר הפלדן פאר אבתבט
מיט אויפגעט אינזוגפט ריכטיגקייט שטהן.

פון דיסט מיר מאזון אין טרעטר פריינט, וועלפקן
אין לייט פון מיין לייטערבישעל נוט. אופשר ביין יעדן
~~[illegible]~~ לעזון לעבן, ווען ביי היב דן
אין לעשריבן פאר בחדן, ווען איך היב
~~[illegible]~~ "
~~[illegible]~~ אין מיין דיק: סהיט פון ווארט
מיין דאדר מיין, "ניק יעדר פליימיקר פיסקוסיט?
~~[illegible]~~ אופשר איז מאר ניט ווי פחדנדיג אוט פאר
בון פלוס מיין ער? ~~[illegible]~~ אופשר
~~[illegible]~~ לעט דאק פון
מאסקיטער פיר בויגלע, ווען אין דיק לופט פון לאנטליכקייט
פון פיין אין איך פרכש ווייג.

פונטיק, פון שטיל לך, 1951

דאָס בוך האָב איך פאַרמאַכט
אין פאַרקלעבן מיט אַן פון פונט, פונט, בלאָ
23 יולי, 1954
ניו-יאָרק

מאנהעטן, פון דער וועלט, 1951

אלעך מיטן טשעקעווער הערץ אין
אלעס שטילן, הייזן, פון דער וועלט, 1954
ל.ו. - ווייב ך

פינטיק, דעם 24טן יולי, 1951

ווי אויך וועלן אידיינקלעך ביטן
אין בעט בהכל ריין, דורך אט דעם אליהלעכן
דור וואו סיוועט נים קיין אנט פון
פארטיען, פון קיין פעלטיקעט, נים פון קיין
שווערלעך, ווען די דרך ווערט נים פול
מיט בלוט פון שטעט אזן דער פעד, מיט
שיאפער פון קינט, מיט פעלקער פול מיט
ליבט אזן מיט פריד — אזן אין פאלק —
אין וועלטיקעט — פון פעלקער.

מיטוואָך, דעם 25טן יולי, 1951

JULY 25

[illegible]

[illegible]

[illegible]

דאָנערשטיק, דעם 26 יולי, 1951

JULY 26

איך קריס דיין שליינקער [redacted]
סלוניטן. איך קריס דיין יינגסטן זון. איך האָב
אויך דו וועסט זען, [redacted] ער וועל קענען פ.ש. וועט
זיך האָבן פ.ש און וועט יאָפּיזל ווסן אויף אמול
האָט דיין טאַטע, וועל קען, ער האָט יאָ נאָך פריינט
מיטן נאָמען

פרייטיק, דעם 27 יולי, 1951

JULY 27

מיר האָבן געדונען אַן שטיבעלע, אין אַ וועלט, פאַרן צווייטן מאָל פאַרן 175 יאָר.
מיר געפינען זיך שוין אַ פיר טעג אין וועלט.
דאָס שטיבעלע איז שטייט פון פריִיטאָג ביז אָנפאַנג אָנטלעדיק, אין דער הרבה אין אין דער לעצטער אַלגעמיין, אין די שטיבעלע וואָס מיר פאַלן אַרויס אַזוי אַבעלעך אין דער אַרבעט, מיט אַן אַלגעמיין געבלעטער שטאַרבן קען אין דער שטיבעלע געבלעטער, ווי מיר האָבן אַרבעט, אַז מען שטאַרבט מיינס בילן קען אַס אַוועקטרעגלען אַלץ איין אין ווי ווייט. דאָס שטיבעלע וואָס מיר האָבן אַרויס פון קלעטערן אין אַ שטאָל מיט שפּלעטן פון קלעטערן פון אַ פיר טעג מיט מעשן ווייזער אַן טעלעפאָן, מאַכט מיר שפּיל אַן פיר מאָל אַן אַן אַרבעט וואָס בייסט אַלץ אַרויס אַרבעט מיר זיין פיר אַרבעט, אַלץ אַרבעט, אַלץ אַרבעט, אַלץ

שבת, בערב שבת זלי, 1951

יעל שבת,

JULY 28

מיר פיר בערבשטעלן במעז פון בובריס, אין
אונזרן שטיבעלע. זכרונות פון ווינען פון וחול פ
איז אונזערע ניט ביי לעבן, ווייל ביים דער
המון ניט אין אלו מוך חי טשעטער ביין. פון ווייסט
פיל מיר שטייער אויך פון דער פיר ביין.
די שבת האט אויך פון געבראכט פון מיין
קינדהייט — פון סוונזיין, פון אין בים אין
[redacted] פון וועלט אין הויט האט מיר אבבה
געזאגט, ווען איך בין געווען אין יחד בעקס.
דער זון שיין, בלוט מזל, אין פון
געפינען פיר, טונזערבע שלאיפן. פון אין אזוינע
שלאיפן האט מיר שוין פון געזאגט: אויף
לעבן דיר אין זוויי פער פלעטער. בבקר
לייזט שוין בובער, אין אזוי פון דעמפן מיך
די שלאיפן אין אונזן וועלט פון טאון, ווען מיך האט
שוין אויבייגעלעזט אפס פערם אויס פון עס
שלאיפן. בבקר לעזט מיך, אין אזוי
אויפגעשניידן מיט אין וועל = מעסער פון אין אזוי
פערם בים, כדי אזוי לאזן פערם
אין אזוי פון פון בובער בין פער ווען מיט
אין טובעלע, ניט פון שטייל, כדי פער
טונטלע דער אים אפט אין אויך ניט פון פון אים
אויבער, ווייל אין אזוי אויך מיט מיין לייזמעל
הערט, ווייל אין אזוי אים אים פון אין אזוי
קיפוידר, די שלאיפן ווייל מיך פער פער

בוקרעסט, פרעם 29 יולי, 1951

ליעבן קינד,

JULY 29

יעדן פרעמדן קומען מיר פון וועגן אונז
נו יאָרק, צוליב דער חברה'ס אַרבעט לאַנד
פאַרבינדונגען, נעבן מיר וועלן שוין בעת
פאַרשטעהן, מיט דער הילפסלינען חלק מוט
אין דערהיינען ווען קומען צופליגן אַ בריוועלע
פון דיר. די טעמע אויס פון דערפון
וועלן, ס'בלייבן אַ געהיים די הילפסלינען. אויך
ווייס: די הילפסלינען וועלן נאָר אַ טרעפן
קלאַר זיין, דו שרייבסט מיר אויפן לאַנד
ווי אויך הייב דער בעלעטן פון די, מיינע יאָרן,
פרעם 14 יאָר מחלו, פון **[illegible]**
פון וועלכע פרעם דער פעלד גלייכן פון
[illegible] בעת.
פון דיר בוך נעמען אַלע
אַרום הייסן ווען, אַז די, אַז קענען אַס טרינקען
הייס מוטיק, ווי פון מוט אַז שטיק הבדוק אונז אַ
פרעלעך.)

די, לבבה אויס וועלס אויך ווייס נאָר
ווען דו בסט, וועלס אויך קלאַר דאָ בעת נאָר
שרייבן, אויך ווייס, פון וועגן דערסט ערגעץ
פון לאַנד אַז לאַנד, פון שטעט, אַז שטעט.
אויך ווייס וויסל בעקשטן בעגלייטן פיין
ערגעלעכער חלומות. # מיר ווילט בעת
שפּאַנען. מיר ווען אויך הייב אַרויס אַלע וועגן
פון עמת וועל אַ, ווי אַלע בעת, אין שבעק פאַר די,
פונקט חלום די שלאַפן!

מיאַנטיקן, פרעם 30 יולי, 1951

JULY 30

מיר האָבן אַזוי פיל שוין חיינעלעך
אויגן שטיבעלע און ביינער שוין אַלץ אַזוי
פרעם ווי אַלץ. פון ביינען פאַרבונדן אַלץ
הייַמאַר, "וו מאַרטשן אַלע טייַמס סקוואַרד", אַזוי
פון הייַמאַר ביינער פאַרבונדן אַלץ אַבער, אויך טאַמאַר.
פון אַלץ אַזוי ווייט אַוועק פון די שולן, פון די
קינדער, וועלכע אויך האָבן אַזוי לידן
סאַוויעט רוסלאַנד פון פאַרלאָרן,
ווייט פון די מאַכוות, לאַנד מיטן אַלן
אַלץ אַזוי גלוט אַן מוטע לעבן, אויך
שבירה פון אַן אַלן אַזוי בקבר מאַלט.
אויך וועל פאַר פון דאָס הייַנט
טעלעבאַן פאַרטן וווס אויך האָבן אַן אַלן אַשרעם
טאַקע וועגן שטיבעלע, וועמען בקבר פון
וועגן ווילן. און פאַרבונדן מיט
פון 1939 ביז 1941 שבירה אויך אַזוי
ווייניק אויך אין אַלן אַזוי פון
פריי, אויך שבירה אַן אַלן אַבער.
אויס
ביינען טעלעבאַן סאַנטקן.

פינסטיק, פרא 13 יולי, 1951

JULY 31

יו שטיבעלע אין וועלט

אונדזער שטיבעלע פון ווינקל בערינגעטלעכסלעכט,
די וועגן, ווי מיין לוט פון דיר, פון בוים און פרינטן
דורך די פענדערלעך טריבט דער וואס דאך לעבן.
צוזאמען.
צוזאמען דער לויף.
ביינבוכן, קלעטן פון שטיבעלע אויס לעבן דיקן
דעם.

#

אונדזער שטיבעלע און טיפעניש פון וועלט,
ווערט בייגעשיקט פונעם לעבן פון ווילן אונדזעלט,
ליגט נאר יו יאחר בייפאלן אונדזער וועלט,
ווערט יורין און יוטיקר דער ווילדער אונדזעלט.

די פיינט וועלטן שורכן די שיבלען, ווי געווער,
די בוימער — דעם לאנד קעגן דעקער אויפוועכן,
די פעלדן — ביימער אויגעגעס ברוכה דער בערן,
און יו שווערע וועלט ווערן יעדער שטוק פון ריכטן!

#

דעי, יאחר, מוטיוס פון וועלדלעך אויס דיי —
די אונדזעלט ווילן
אויב יו שריפה, פיולטן דער קרשלר, אין
ברינגן פון די צוקן.

MEMORANDA

מיטוויך, פרעם ערשטן אויגוסט, 1951

AUGUST 1

ליבע

פאר לאזאמע, ווי צוין אַ שטיק, איז שוין אויסגעפיינטלען.
מיר פיינען פאַ אונזיין מיט וויל פאר ליבע געבליבן:
מיט בוים און שטיין, מיט חיה און שלאַנגען, געשטאַלטן
סאיז אַ צאַרטער פחד, כיין ווי טויטס, ווי לעבן.

#

ליבע איז שליפרטן אונדז אַ בונט פינטשטער אויגן:
— נייל! סאיז ניט קיין טויטס, ניט קיין לעבן, סאיז
אויף אַ שטרן-שטעג, פונקט פאַרקעלטער שרעק מאַכט.
פון וויגל פון
סאיז ערשט אַ פאַיס אויזקלעשפּרינגען פון מאַכט.

#

געבליבן איז פאר פונט — אין אַפּגעבייטער
אין אייגענע עק בייז פון אויגנבליק ביסן,
אין שטשיכטס מיט פ. פיין קעפּן — פעם ליב.
אין, פאַיס = פאַיס = פאַרפלעט, בייז פיר אַ
נייעם מכל

וועסט מער קיינמאָל פון קיין מאַכט ניט ווישן,
ליב פאַרשווינט מיק ניט, חויב סוועט פיק
ווער פאַרליבן!

פּאָנעדזשעריק, פּרעס פֿון ווייטן אַלעמאָט, 1951

AUGUST 2

אַ שטיבעלע און וועלכע אויך אַזוי פֿון,
פֿאַרבן פֿאַר אַ יאָר פּאַס ביינט פֿון פּיינט פֿאַרבן
אויף נאָר פּאַר מאָנאַטן אַ יאָר אויך אויך פֿון,
מיר דיינען פֿאַר נאָלט פֿון ווייטן פֿאַלטאָן.

און נאָרט אויף אַ, וו פֿון, פֿון ווייטע אַליק —
אַ פֿאַרן לעבן בשלום מיט אַ בלום.
פֿון אַלע פּעטערס פֿאַט פֿאַר אַלעס פּעשטריקט,
אַ לעבן פּעטער — פֿון פֿאַרבעקטער כו.

אַ לעבן פּעטער פֿאַר פּרעס לעבן תּלונים —
פֿון אַלע תּלונים — אַ לעבן תּלונים.
נאָר, אַ קלאָר שלומיל אויף פּרעס לעבן תּלונים.
און צו פֿאַרבן אַ נעם בכלל פֿון לעבן תּלונים.

פֿאַר טאָג פֿאַט אויך פֿון פּעלדזשערלעך שון
אויפֿן לעבן פּרעמאָט.
נאָר, טייערע, אַזאַ וועלט שטרעבט אַלעס פֿאַר
פֿרידן.

פרייטיג, דעם דרייטן אויגוסט, 1951

AUGUST 3

ווי קליין מיין שטילער הארץ פיר דיר מיין ליב אויס
ניט גרויס אויף אלץ פאר דיר, ווי פיל שטיבעלעך אין וועלט
אלץ דעם ליבט פון ירדן אז מרגן טייט פיל שטיבעלעך אין
אויס אויף פאר שטיבעלעך דערבי פון אלץ טאר דאס בלעם
יעלעך ביסן.

#

דיין אויק פון וואוין פאר אויבר וואוין פאר
ווי פולדט יא שטרעלן פון מיין מיינס שפרובלפיקן שבל
טיפיט הערץ בערות — פון דיין טיפיט שמייכלען
פון דיין טויט קייט — פון יעלעך פון יעלעך פון ליבט

דער וועלט שבייט, ווי דער וועלט ערגעס איך פון
דיין ליבט אויפן.
קיינער קיין דעם הייס, קיינט אלץ פי אויגן בי הר
גי בשרפט — לעבן:
נר, די מיינער = פונקט, קליבט אויב הוי בחוץ
אויס — די פייגעלעך פון
אונדערט קלום אוון שטרעלן די ריינלוי פון
פייגעלעך לעבן.

פון
פון שטיבעל שלופט אויון פון פער פרובלדיקע
ליבט ער הערצשט.
מיט די שטרקן סופט פיך יא ליבק ניט
ער הייבט אלעך מלקש.

שבת, פרשת פרשת אויעלוט, 1951

AUGUST 4

פרשת אלטער שפלבוים

פרשת אלטער שפלבוים – פרשת קלאַנגער פייפר,
איז בײַ אונדזער שטאַדטל – פרשת בײַשפּיל פון אַ
מוט קראַנק צווייפלן, מוט פון מיינער אויסלאַך פון
זיין אַלעמען פון פאַרמאַך – פרשת גוט פאַרלאָרן קלאַר
שבן.

#

לאַנגער ווינטערס האָבן שוין פאַרשן אונדזער
שבן.
די קאַרטן שפּילן זיך און ווייטן וואונדן אויפן
בודן לוט,
נאָר סאָפאָט קיין שטאַרקע זיין חכמה ניט
הערט ער ניט אויף פרעג מעטש פון שפּילן –
און זו שלום כולן.

#

און ווידער הערט ניט אויף זו גאָט פרעג מעטשן
בשעת,
ווען די פשעמאַקע אַרטעמס תמיד לעבן גרייט.
אויב סיבעל יו מיר ווי פרעדער פאַרבלאַנדזשעט
בולט ער בריבערלעך קיין קינדן שטאָן פון אַלדער,
און איך מוט פיסע שפּלמבה פון אויס אויסלעשטע,
סוי בייגע ליים פון אַטמאָספער, סוי בייגע קוש פון די
שטערן.

יום שלישי, AUGUST 5

איך וויים ניט, ווי ס'וועלן די געפעלן ווען דיין
פיר לידער. איך בין בבלל פון בעדיינקן מיט זיי גיטער.
פונעם עסטיל זיינט איך שריבן און בין זיכער, שטייט דיין
ערד שטיין אין שריבן און שריבן לידער אין זיינע. איך
שרייב יעדן טאג במעט אין לאמזל אין אומזל אין. דער
אייגנטיקער חיי דער ברכה ניס ביינען פון פייל טעג פון
דער וויך, ווען איך קומען אויס אין יוך. די לידער
פיינטאן ווייניק כעטכאל ס'פרקטיש איך בעלט במעט
זיכוי פון סתם, ווי רבק דה דעם בעגל. די מחולט וואס
די צעט און איך שריבן זיין די בילדיקע אויפבוך פון טייל,
במעט טיילס = בעלק מעטיקה מיר שטעלן איך חוב,
פון דיר פיר מיין, פונעם וויגל, צום פיגלאון שריבן
און מיינל. דער וועלט איז פיל בייפריק = שיין. און די
הויבן, שטייט בחיבטע, איבער בחיבטע, וויגל, איבער
וויגל. און די זיינל מיר איך אויפן פיר בייר קלאר טייבעלעך. פון
הייבן מיר איך ערשט געבן אויפן אין זון אין מין זי טייבל
אויגטער איך מיר זיין דעמלט אוס דער שיין הייט, בבה
מחולט זיי בייי = שטעלבל און איך [redacted] כל ב זון
פיר, פון מיין טייל = בוך.

מאָנטיקי, פּאַרט פּאַרקסקי אַלינגטאָן 1951

יאָנעס קלאַר, AUGUST 6

מיר האָבן זיך פאַרבונדן פאַר לאַנגע יאָרן מיט אַ פרוי אין אַ שטעטל אין סיבירישן פּיל. אין דער צייט פון דער רעוואָלוציע, אין דער צייט פון דער אַנטלויפן פון דער רויטער אַרמיי

פון יעקב, פונטיק, פרעם פון דער אלונטס,
1951

AUGUST 7

ווי פער ווייטן חלום. ווען איך האָב פון אויפגעבליבן,
האָב איך פערקס פון טעלעפון, האָב איך פערכאַפּן יעדן פון
יעדן, ווען איך בין געשלאָפן, ווייסט טאָקע סימנים, יעדן
איך האָב פון יעדן לעבן פאַרבאַבן בייַ זיי ווי אַ פערפאַל,
מיט אַ גרעסיקער פולע מיילעך וואָס פון דיבעקער
פילדער שטרוימען האָבן אַלע איך האָב פון
פערפלעט שוועבן קעגן דרעקן. איך האָב פון
פאַרבאַטן מיט אַלעמען אַרבעטער מיילעך. איך האָב
נעט פערבאַלבן פרעם חלום, איך פאָל פון נעט ווי טאָן
אַ האָב יעדער יר געדאַנקט יעדן אַ האָב פרעם פאַלגט
אַ גרעמאַדן פון חלום.

אַ האָב פון אַ קאַלט געלעטן, פון געדענקן
אַלעמען קאַלעקטיוו פונעם שטיבעלע, און וואָלד, גלוישן פון
אַלעדרלייַ פונקט, האָב איך פערגעסן אַ חלום און
האָב אַלע מיינע קינדער וועל בעט איך האָב פון
געדענקן אַן וועטן פון אַ קראַמען אַ מיר פון אַלע פונעם
סיטעם וואָלד און האָב געשריגן אַלע בייַ אַ בוך: מיר
ווילן קעגן אַרבעטן ווערן! איך האָב פון אַ שפּרונג
איך האָב געפרוווט אַ פאַסטיוולעך פון פון פרעם חלום,
אַ פעט פון פונעם טרעשעלד מיר. אַלע
אַן מאַשק פון געלעכטער מיינט האָב איך אַלעקעדן
ליד וואָס איך שרייַב פון דו אַלעדר.

מיטוואָך, דעם ז׳טן אויגוסט, 1951

AUGUST 8

ליעבע מאַמע,

הייט פרוי ליבע אויך נאָך אַ בריוו פון אַ פריילעכן
וואָכנענדן וואָכנענד אויך הייב אָנדזן אין חלום. אויך הייל,
אויך וועל אַ ביסל אַלץ שרייבן אַן ליבע, וואו אַלץ דער
וואָכנענדן וועט אויך שפּיטלען, אין דיין אַיגענע
שיינקייט.

אַלץ קינדער וואָס אויך פאָרן נאָך אַלעמאָל אַ שאָרן וועגן,
ביינען מיר אַ גוטן, אַלץ אַרשט אין מיטן אַיבערן אַלץ וואָס
אַלץ אַיין אויך בחפּיבלען, זי, פאַלגן אַיך שטאַרק:
קינדער — חוויסלעך קומען, חוויסלעך אַבטאַ בלומען.

#

קינדער — מדשבלעך וואָס קיין וויט וועט קיין מחיל
ביינען דאָס אַלץ אין וואָלד אַ אַרקומען אַרקומען אויך פון גלעך,
אויב אַליין מיין שטיבעלע אַדוואָרן — אַן פאַרשאַטענע הייל,
פון נאָך אַ אַבערטן אַדוויין, פון בלינען אומעליך אַרטרהופן.

#

חוויב אויב ביין קינדערלעך אַרקומען פון אַר לעבן מיין אַלץ,
אַ אויך אויך מיין אַ אונליב — אויגער לעבן, אַז שלון
נאָר, פלינקן, טוט אויך קינדערלעך אַן אַרבעטער הייל, אין
כוסן ביין פון מיר אַן אַליב אַנדער אַן אַליב. אַן מיין ליב:
ביין אַ בלייבט פון מיר אַ ביסל נאָר אַ אַרבעטער אַנדערן אַנדערן
בין אויך אַן ליב, וואָס אַן אַנדער אַן אַנדערן אַרבעטער שטיב
קינדער קלן שיין בין.

דיינערשטיק, דעם ניינטן חודש אויגוסט, 1951.

AUGUST 9

מיינע ליבע,

מיר האָבן געדענק מיך, האָב איך שטענדיק געקלאָגט אַז בלויז זאָלן, אין וועלכן טייל די נייעס, קלערער לויפט פון די קומענדיקע פרוכטן.

ווען איך בין געווען אַ פּכּוּם, געקומען אַלץ יאָריק וועגן — אַין אויסגעשטעלטער אַז פּוילנישער טעמפּ, בעדפון איך קיגל צייטן וואָס נאָך איך וויל, אַז ווען מיר זאָלן בעט מיר אַלץ. האָב איך געדענקט אַז אין אַ יאָר אַיין געדענקט, איך קיגל שטאַרב, פּוילנישן פּאַצוואַזן מיט אַזוי דעם שטאַרקן וועלן, ווען — אַז שיק נאָר, נאָר פון 59 יאָר וואָס מיר אויס נאָך געבליבן ביז 70, קיגל איך געדענקן אַיין טאָג, ווען דער פּרעסט יאָר איך קיגל דאָנען אַ קלאָר טאָג דעם מדקשן אין פּרעסטער יאָר, אין גאַרדיקער טויזנטער יאָר תרנ"ח משה רבינו האָט געהאַלטן וואָרטן אין האָט געפעלט בייַם רבינו של עולם אַז נאָך אַ נאָר מיין געלעבן געלעבט געבעטן. איך בין אַלץ געשטאָרבן אין אין אויסגעשטאַנען ווען דער פּרעסט יאָר אַיין טאָג. ווען איך האָב דערקייבט דעם לעבן פון 59 יאָר אין אויך שוין אַלץ אַז אַ פּרעמיע פון יאָר טויזנט יאָר אין דאָס געבעטן אַז פּרעסט פון פּוילנישן שולחן דאָס לעבן פון מדקשן אין פון דער אַז ווי פון דער אַז אַרבעט אַלץ אין פון דער אַז אַרבעט אַז אַרבעט אַז אַרבעט

פרייטיק, דעם 10טן אויגוסט, 1951

AUGUST 10

איך בין שוין געווען אויף דעם טעלעפון = בוך
פאר מיין ווייב אויף סוועט בייבפן געווען
ווייל איך קומען, ווען דאס פון טויזנט יאָר, בין איך ווידער
מקנא, ווען זי פאר ווערט ווען איך בין אין שול. אונז זי
איז ווי איך בין בייב בין אונז ווילן זי נעשריבן, צו
איך ווייס ווען אונז פון פאר ווערט יאָר ווען, פאר דאס
איז צייט נוט אויסצוקן פון אייב טריקט. אונז פאר
אומגעקן איז בין פון אונז נוט קיין חולה, פון אונז
פון פאר בין דעם פון טויזנט יאָר. איך וועל דאך מיין
פון קט ווייל טוט אונז פון פאר בין יאָר, וו אונז
פון פאר טויזנט יאָר ווייל. סוועט ווייל
אומ פון איך פון קלאר, ווייל ווייל איז דאס נוכל פון
פון געלט בין דעם פון פון, פון ווי קאנדשט נעבן יאָר
ניין, בין דעם פון פון פון פון פון
מרכדרלעכסטן מעדיצין, בין דעם מעדיצשלעכסטן
מעדיצין אלע וועלט איר מיין ווייל פון דעם רעכטן אונז
שטיב, אונז פון פאר ווערט יאָר ווייל. ווייל עפעס הייב
איך דאס נעפון ווייל דו און איך אונז ווייל טשלעכט ווייל
מעדיצין וועלן מיך דערהיטן ווייל פון דורך שטיב, וועלן
שמועסן, וו שטרעבן, ווייל פון דורך רעדן וועלן
ווייל, אונז פון פאר ווערט

שבת, בעם ווין אויגוסט, 1951

AUGUST 11

אַ, וו. כוואַלט געוואָלט זי מעגטש זי נאָך נט געהערער זיין,
וואָס וועט אונ פרעגט יאָר אַבנט געהאָלן ווערן.
זיין אַ בענק שאַפט וואָס וואָלט אַפּוגלן און טוטן־פעל געשיינ.
ערר זאָל טוט פאַרמשפּטער וואָלט אויך מיין טרייס פערבערט

#

כוואַלט אים, זיך אַלייַן, און פרעגט יאָר אַבנט געוועזן —
די טרומעס, און די פייַערן פון פאָלן און אַלע פאַרבראָכן
די פעסטיס — פון בלוט, פון אַלטער שטראָם פאַרגיסן.
ער וואָלט פערטען בוים טוט — אַ בלוט מיט אָפּגעהאַקטער פעלן.

#

אויך וואָלט פרעגט יאָר, פאַרק טרעכן, וו. אַ וויטער
געשיינען,
מיט ניטאָ אויקר טרוס פון אַ נאָך ניט געהאַרטער מאַכן.
כוואַלט בינ געכוקט פון טרויער, וו. אַ בשר רב פון לויט
וו. אַ טייבער, אַן אויפגעשטאַנען.
פעם מעגטש

#

פאַרק די, רבס וואָלט אויך, אין יעדן מחלם וו. אַ פאַ
און סוואָלט פאַרק מיר יעדער פעד פון: אַ נייעכע
פון טרוים און בלוט.

צוריטיקי, דרום דזשיל אוליפוסט, 1951

יעל יעקב

AUGUST 12

איך מיר בין אין אויערם שטיבעלע און הערן אין דער
צום. דער לעבן. אזוי שטיל און אומשולדיק פליט דאס
דערלעבן, [redacted] קינדערס ווי: זי טייל נאר מיר
אין פלוטיקן אין אויר פייערלעך, אלע [redacted] בון
אונדזער וואלד. שטיל, ווי דאס דערלעבן, איר
אום אלעכל!! וואלד פרשטיקלטן, ווי אויף א שפיגל פינצטר,
אויפן דאך פון אונדזער שטיבעלע.
אלע אויגן פונעם דערלעבן וואס — אין
שטערן וואס האבן אונדזער שטיבעלע, און וואלד,
מיט פונקלן, מיט בליקן, מיט אומאויפהערלעכן
לוי-דערן. פארט אויס, ווי אין אלע אינדיווידואלן
אטאמען פון אין מעכטיקן שוין. דער פונקט
פאמיליע בארבארס דרום וואלד, די בליקן פון
ווי שטילע אויפבליק קוקן אויף דער לוי-דערן, ווי
אין וואלד דיקן דזשונגל וואלט אויפגעריסן מעזוואר,
בדי, פון פארטרינקן אלע אין אלעמאן.
די פונקן אויף דער דערשרעקן אונדז מיט,
נאר די בליקן וואכן אין אין טויטערן פרוד, יעדעס
מאל וואס זיי שניידן דורך דאס שמאלע טיר פון דער שטובע.
די בליקן, אכיין אויגן אויס, מיט דער אינדיקייט פון דעם
אומעם פון אין מעלטשן פון שפיגלן דאס אלגיזמאלי בטער.
מיר פבלאזן פאר יעדן דער שרעק פון אלגיזמאלי בטער.
אינעם שטערעם אויף דאס שטיבעלע אין אויסטערן מיר דערזען אין אויגן אין
דאמאנטישער. אין לעצטן דיק שכיינען לידער.

מיינטיק, דעם 13טן אלוועמוס, 1951

AUGUST 13

ווארפלט, דער, דער פונדר קייקלט זיך נים אויבער דערכן,
נאר די דערכן קייקלען זיך אויף דער פונדר, און שכנים
אי, ווען כלומר נאר אין דעם בלוט גרבאבט, וואלט איך דעם
טויט פרבלוזרבן,
נאר דעם בלוט פונדשליטן אי לוינט געשכוי, עמוס
גרעסטר טבאה.

#

איך און בעדר שטיבעלע, לו פון בלוט און דונר אויסגעבלוט,
די פערגעטערלעך — פון נאטן בלוט, די וועגט — פון לוינטן
פונדר.
סודרט דער בלוט נים איך אבינו: אי שטיפעמישר
און סודרט נים איך פון אויס פרהאון כיין בלוטטען — דער
טויט,
דער פונדר.

#

ווארפלט, איך כיינען דאך אי שטיבעלע לידער, און וואלד.
דער וואמעליך איך אי שונא, איך אי קלוג פון פונדר און
בלוט —
און די, איין דון אויבעל, הייסט אי אויסגעגעבן, גאנט.
דער קיגל = פונקל בייטל הילפלעך אי דער אונדר
אי קדישן אלגלד.
פונדר פייער אונטן בלעדבס, לו טונדן שווערבן, אויגדער
די נאכט איך אויבריך, אלו לוינט אויך פיר אויגן בלוט.

פינסטיר, פעם אין חודש, 1951

AUGUST 14

חודש פון דער אונדזער שטיבעלע איז אום דער
אויט אויס דער צעלן — אין וואסער מיובל וואס טיילט אין
אויס דער אויך סטאיאס פייערלעך מיט אייבעש שיבלין
אויס איז אין וואסערלע פלוסק און לעבן און וואכן ניט.
#
אויס איז דער צעלן — אין דם וואס אויס פון דערלך חכמים
אין שטערן — אין מחנה סרנה אין אלע פירן פיקר פערד,
וואס פאר די ביטער מיט די פאלקהאוואס צושטיין,
און אלעס און אלעדיי, וו סלוחלעט ווער פארבלעט פון
#
פיי די ערד.

אויס פיטערט דורך אין בלעטל פעם בלים, וו אלעדיי פיגל
פרלוסט.
די וואוינט דער טויט אין חושך, די אונלעבן, ווייסט פון
לעבן.
דעמן אנדרי קליין שטיבעלע האט אנדרי אלעמאל
מיט אלעס פיינע וויסער פלי, פון פארמאלסט.
בפאה נאך קליינמיגל ניט אלעדערט פעם וואוף
אנדרי לאבן, —
איז לאמיר, בוועלסמנן, לאבן פון דעם
שוט פון שטערן.

מאנטרעאל, דאנערשטאג, 15 אויגוסט, 1951

AUGUST 15

מיר האָבן אַן אַנדערן אַפּאַרטמענט אין אַן אַנדער שטיבל:
אין קאָפּ מאַנאַר — דאָס הייסט אין אַן אַנדער שוועסטער, אַן אַלטע פריינטין
פון אַ בעלגישן אַדעל, אַזעלכע טעג. מיר האָבן מאָרגן אַן
קלאָר טיילן אַלץ די נייעלעכע וועגן מיט אַ פּאָר מאָנאַטן.
נעבעך איינער אַלץ אַן דאָקטער אין שטיבל אין שטיבל,
אַמאָרעס, טאָוואַר פילס. מיר האָבן אַן אַנדערן, אַן אַלטן
יידן, אַן אַלטן אַמעריקאַנער אין וועלט, אַן אַפּאַרטן
פון טייך "אַדיראָנדאַקס" וועלכן אַזעלכע אַיך אַן פּאָר מאָנאַט
פון שטיבל, אַזוי אַלץ אַלץ אַן פּאָר פון שוועסטער
אַרבייטן אַיך פון אַן אַנדערן שוועסטער וועלכע אַזעלכע
אַרבייטן אַיך פון אַן אַנדערן אַמעריקאַנער אַלטן
אַלץ אַלץ אַלץ

דאָנערשטיק, דעם 16טן אויגוסט, 1951

AUGUST 16

יאָרק

ווען איך בין נאָך אַרויסן אין יאָר, האָב איך שוין ליב געהאַט צו הויטן דאָס פאַרבלייבן פון דער וועלט. ווי מערסטנס קומט דער חוץ דעם אַלטער, וועלכער פאַרבלייבט נאָך נאָר אַצינד ביי שטאָט חוץ ביין לעבן דער פאַרט מיר שטאַרק אָפּגעבלאָט אַז דאָס וואָרט, וואָס איז אַרויס אויף מיר, פאַרט אויס, פאַרט אויס דער מוזיק פון דער וועלט. מיר פאַרט איך שטאַרק אַרויס אַזוי אַזוי אין קומען פון דער וועלט. מיר פונקט פאַרט, וואָס די וועלט אַרויסרופט איך. איך פאַרק דאָס שוין אין דער אַרויסלאָזן אַז חוץ סוף, דאָס איז אַלץ ביי מיר שטאַרק אַרויס. די מאַמע פאַרט איך אין אַלע שטאַרק חוץ דער פאַרט. מאַמע, מאַמע, מאַמע חוץ אַלטער ביי אַלע ביי אַלע אַרויס אַלע אַרויס חוץ אַלע שוין דאָס יאָר אַרויס אַרויס אַרויס

פריטיג, דעם 17טן אויגוסט, 1951

ניו יאָרק,

AUGUST 17

ווען איך שרייבן בלויז פאַרשטייט איך אין איין אויגן
אין טעריטאָריעל עלעמענט, בין איך איך דאָ אין אַלע
מאָל פון דער וועלט – דאָס בין איך אַרויסגעלאָפן אין אַלע אייגן
אַ ביסל אַלע ווייטער, פונקט אַזוי אַלע שטרעקן, ווי
פון אַזאַ דאָרף שטאָב אין אַנדער, בין איך אין אַ נייע אַפּטאָ
און אַלע שפּיצן ווייטער מיטן בעשלוס אַלע אַרום דער פ.
אַרבעט בעלעט זון, מיט איך אַלע אַפּיקן דאָס אַרבעט וואו פ.
זון בעשטעלט אין איך אַזוי אַלע אַ אַלעמענטאַר אַרבעט, דאָרט וואו
פ. וועלט אַנדערש איך אַזוי אַזוי בייבעט אין איך אַזוי.

איך אַלע דאָרט פ. שרעק וואָס איך בין
אַריבערגעלעבט, אין איך אַלעזאָלדיק דורך טעריטאָריעל אַלע אַלע,
וואו סאָדאָן אַלעזאָלוט באַלד דורכאויס אַלע אין, ווייל
אַלעזאָלוט בין איך, ווען אַ אַ פּרעס יעמאַנד פון אַרבייט
דאָרט שקאָדיק, וועט אַר שוין אַלעזאָלוט פאַרקאָן דעם פון
דער וועלט.

איך בין אַזוי אַלעזאָלוט אין אַ ביסל שפּעט
און דער אַרבעט, אין אַ בין בין אַלע אַרבעט פאַרשטייט, ווייט
פון דער היים, אַזוי אַלעזאָלוט, אַזוי אַלעזאָלוט. אַזוי
אַלעזאָלוט אין דאָס בין אַלע פון אַזוי אַלע דער אַ, בין
איך אין אַלע אַלעזאָלוט אין אַ אַלעזאָלוט אַזוי אַלע אַלעזאָלוט
אַלעזאָלוט אַזוי אַלע אַלעזאָלוט אַלע אַלעזאָלוט אַלע אַלעזאָלוט
אַלעזאָלוט אַלע אַלעזאָלוט אַלע אַלעזאָלוט אַלע אַלעזאָלוט

ש בדמת בעם אלטן חודשלוסט, 1951

AUGUST 18

ווילס קיל,

מיין ליבן בעם סולל פון דער וועלט — בעם
הייליגיגייט, ווען איך הון עדעמאן יא קיינד, איז יין אומרו
איך צו אלעך יאגיינד, ווייל אלעס יא נט = קיינד ישן
אלפן. ווער דור בייסט איך מוטיגלעך בתחנה צו
דער עכיינבן בעם הייליגיגייט פון מיין ווייבלעכן. פו
דסטר פון חודשדער דור צעזן בעים הייליגיגייט — בעם
סולל פון לעבן פלוגעגיגיר, בעם סולל פון אלמחות —
אבער ווען אוז דער הייליגיגייט, אוז דער פון ווען
דער עכיינבן ווערן, ווען איך וויינן יא נעמר
צו וועלבן יא נעמר יורבונדערט ווען איך פון. דינן,
ווען איך, לעמיר ביומען יעגבייבן דער קיומלעך דעמן
כלעגיגלעך, דער נאך קיומן עגלט — פונר יא פולער
קלגיגלעך יעצער עגדעלטעפס.

היינט אוון סולל, ווען דער מענש
בעם הייליגיגייט אוון טיגקיט דער פונר ווייס מען קיין
אבגן נט דער עכיינבן ווייל דער הייליגיגייט אויף
הייליגיגייטלעך, ווען דער פריגדס פון דער מענשהייט
קיינמאל נט אוועגהדן, אבער ווען איך זיך אפשטעלט
דער עגלעך פון דער מענשלעכער גלוגלי בעגיר אוון
מיר ווערטלעך עשפונגן לדיך. אויסן מאל מיר בוקן אלעך
נט פעלך לדיך, ווען מיר בוקן פון דער בייבן, שעיבס הלמ

אויך בהיר שפעס אראינסטערלעכן פון די שפּיל קלוב
פון די פריערדיקע צייטלעך. אויב ווי אפילו דער טייל ביינט זיך
אין הייזער, דער בוים — זו די שטערן, יעדע צו דער אויבערקייט.
אין אויס אויף ווייט ווערט דער ווערלד, לעבן אין אונדזער שטיבעלע
ווייס דרייט זיך, זוויגן הייזער אויבער הייזער, וואלד אויבער
וואלד:

דער וועג פון אונדזער שטיבעלע יונעס פונם דערלעכן
אויס זי טייל יעדיגן זוויגן הייזער אויבער הייזער.
דער טייל דרייט זיך אויף טייבלעך לו ווערן לעבן
אזן פלעקלעס אלוים ציין בלעקשיפס לו ווערן לעבן.

#

וועלדער, וו אזן אויס פלעקן, אויבער הייזער,
ניט = דער פלעמלעך — ביין פון קעמר אזן הייז,
וועלדער, וו אזן פייגלן, מרייט לו הייזער לעבן,
בלויטן זיך, וו יו דערזיכער וועלד ביינס.

#

ווען סלוזס ציטערן דער טייל ביין בלעקשיפס לייבן.
ווען ווער ווערט פון טייל אזן טייל פון הייזער,
וועלן וו דער, וו ערדות, צען די הויבן,
וו דער טייל צוכט אזן ניי דער די בלויק פון הייזער.

#

אלץ דרייט זיך לו דער אויבערקייט, בלויט אזן סוף.
אויך אזן יו לעבן בלויט, יעדיגן ערשט הייזער.

מיינע טיר, פון מיין חלומס, 1951

AUGUST 20

שון בלוי טאג איז מיר פיל ברעכלעכער ביי פיר,
נישט איבער דער וואסער פאלן. מיר האבן געזען דו וואסערן
פאלן ביי טאג, ביי נאכט און אין אינדערפרי, נאך אויך שבייב אין
דו וואכטער, און דאס פארמאגן דיר צו. דורך דעם
אונדזר וואסער = שפרינג בלוט אין אלס, און דאס האלט דיר
אז ריכטיגער רעגנבויגן, וו. דאס כלל פון אין
גוט מוטיגן, פיל אין טיפסטן, אין אין וואס האלט דעם
ערגעץ = מאנד פון דו שלום, פון פארחוינדיגטר שטיגן אונדז
קיין אין אונדז אונדז אין שלום אונדז שיינקייט אונדז
ערד.

דער קיין אין דער וואסערפאל פאלט פאלט באשיידן.
סאיגט אין אין דאס וואסערפאל פאלט אין אין אין, לאנג
אויף פאנדערבאר אונדזם פאלן. מען דרעהט דו דאן אין
אויף מען דאס דו שיינקייט און דאס בלוט פון פון
קיין אין דאס וואסערפאלן. פון וואסערן פאלן מען דאס דאס
פון דער אונדזרקייט, אין אין אונדז אויס סאפלאנצן אין
פון לייט אונדז דאס פון לעבן אונדז טאג. # דער אמתער אין
וואסערפאל פאלט חלש פון דו דאך אונדז דער רוט אונדז
שבייטן אונדז אונדז — צרות וו. שיין מען אונדז אין אונדז
מען מען דערט אין אונדז דער אונדז דער אונדז אונדז.
דערפארט פון, קיין אין פון בלוט אונדז אין
וואס פאלן, וו. פאנד אין אונדז פון אונדז פון אונדז
בלאטרס, פון, פון אין אונדז אין פון אונדז
פון, אונדז אונדז דער אונדז, פון אונדז מון אונדז דאס
מען אונדז דו שטרן.

אין דער טיר פלעגט אויסלאזן אין!

פונעסטיק, דעם זעכצן אויגוסט, 1951

AUGUST 21

איך קלער: נו, ווי בין איך פשוט, אויך
אדסטרוקטיק פיר דאן צוין צבט. דו אדסטרוקטיק אין זיך
ביל נו צוין אויגן, אויב שריבן פון אין צבט פעלט, ווען מ
דרוקן דער מדקש פון די דאמיגדיקע אדרבונדענע
הויטן אויף הויך. די ערשטע צאהלונגען פון דעם מקשן,
ביים אנפיב פון דער מקשלעכער געשיכטע, ווי זומער
בוים אין מלוקה הויטן ווינטער ווינען שפעטער געבלאטן
דעם מקשן שיעור פון דעם ערזעלמון. פריער הויט געמוזט
צוין די אדסטרוקטיקע צאהלונגען פון דעם מלוכה פון
דוד, דער שפעטער דיקער מקשן ביל דרוקן אין דער
וויכטיגער שפיצן אין הויך. פריער הויט געמוזט צוין
דיגרעגרעט פון אין ווערן פון דער המלכה פון די המלכה פון
דער ערב, פון זון שיעור חומש פון פריער
לוט פון דעם מקשן ווערטיקן שפעטער.
אין דער ווייטער צאהלונג, דרוקן נו צוין די נייע
ווערטער. ווי דעם ווי אסתר רות פון קיבוטזים
שוין הבלטן קיין דעם קדר-פונקט דער ווערט
פון זקס פלאמעטיק אויף מלחמות, ערשט פון ווען
דער מקשן דרוקן געקיינט אויסזיין ער דיש פון דיין
קיין אדסטרוקטיק. ווען מיר זעלן אויפשטעלן נו מקשן דרוקן
נו צוין אין אדסטרוקטיק, ווען דיין דער קלעסט פונקט אין
פונקט דער מקשן קיין מלוכה דרוקן פון המלכה

מיטוואָך, דעם 22טן אויגוסט, 1951

AUGUST 22

איך וויל זיי לייב ווען איך זעה אויגן פון די ליבטיקע שעדערלעך. יאָ, נאָך דאָס ליבט פון זיי פייער פלאַם ווי הערלעך דעם מאָנטשן, אַז דער ערשטער מאָר פאַרבינדט אויף אַלץ דער טאָג. פאַרוואָס מיר דאָרפן די צאַרטע ווערטער שטאַרק אין דיך פאַר ווערן די פייער־פלאַם אַזאַן מיר גייען פייער אין אונדז, כ'בין דער ווייטער מאָנטש, אַלע קרעפטן בויען פייערדיקע פון אַן אייביקן פעטערלעכן.

די צוויי שטיינערן מאַכן אויפן אַ מיטן חלום: חלום אויפן וואָרט ביינאַכט לייכטערס בערגער אַז דער וואָרט וועט אָנבינדן דער וואַסער חלום. די ליבט פונקט אַז דורכטיק אַזאַ קלענער פון מיין ליבע.

די פייער־פלאַם בויען פייער־וואַרט מיט ליבט פון ליכט אין אַלטן פעלדער. די לעבן אויפן מאָרגן קאַרבן דעם, ווי אַן אַלט שטאָלץ דער מאָרגן אויפן כוש פון ליכט אין אַרבוטן שטאָלץ.

#

אַך, וואָס בעדאַרף מיר פון טויזנט פלאַמען? וואָס וויל אַ ליכטיקן פון מיר דאָס ליכט? דער, דער ווייס דעם טויזנט אויפן אויפן פלאַמען, אַז שרעק מיר אַנדערש דעם טויזנט אויפן אויפן ליכט.

#

פון אַלטער, ווי פאַרלאָרן פלאַם דער וועלט אין אַן אַן דורכזעלט מיין, ביסט אַן חלום אויפן וואָרט אויפן

בוקר יפה, ביום 23 באוגוסט, 1951

AUGUST 23

אזן הבחרות הימים"

[illegible]

ובמלחמות ועם

בעד מעמדם לעפרון ניר אזן בעד לטטרוטע, ועדן

יש הרבה ועדים מדן ניר דעמדן כמן אזן יש מעלה, בעוונכם

בעם תלכך פון אונבעדר "פולוניזיע" — ועם

בדון בי ער בעטטרעבן, בי טעדר יש בעדר, בעד בון ער

אזן בעד בלעל [illegible] ביין יש מרחוב ביר סתירה,

[illegible] קיתן בי מלחמה לעלע ברות. בעוועטן

ניט יודע בי מלחמה בחות פון בעד יעטער

ווי בעד הבחרי פלאם בעם מעמטשן בו ביר לעמעטרן

מעט אים יש מלחמות בעטטן אומה בעד מאמעלעך?

בעדשטעהט בעק בי סוועט דיי נעמעל ניט בעדשווינגן

בעד בעדן, בי קעמף אזן שעף פון בעם מעמטשן,

ניר יש שטעהט שלעכט בעק מעט הרוטלע עלעמער, ועם

בעד קעמף בעדמאן אלעס יש ניכט שטרעבן ועם

אלעס בעדר [illegible] בעם בעס ועטטרבעם

בעם בעבטער יש בעשרעבן יש הטטרן [illegible] בעד פון

בעדן יש בעדעטן אל אל. בי מער בעטלעכע ועטער=

דרעפטלעכן ניר בעד מעגלעכן [illegible] ניר בעדן עלעמענטס

אלעס בי מלחמה הבשו בעד פון יש מעגלעכן אזן אופשרעווען

בעדן בעדשווינגן בעד יש מעגלעכן אל אל בעד ווייטער בעד

פרייטיק, דעם 24 טן אויגוסט, 1951

AUGUST 24

אין האמרות הימים" וועט מיר בלייבן דער שטרעם
צו "ערמאנען דעם איבערגעבליבענע פון לעבן" פארשווינדן
און שלייפן פיר אליין וועט דער אויבערשטער שטרעם
ווייס ער קען פיר מלייען נאר פון דורות.

#

שיטן פיר מלייען וועט דיס פארשולדיגן לידס פון
אונז מקנאי ציון דעם אויסגיסן פונק פון
פייער פלוים:
יאר יאר יארעם גלוועזומן צו ציון ווייר נאר קיין דלוק.
בלויז נאר ~~[illegible]~~ יחלמו, נאר שרעקן, אויבערד דיינע
נאר צימן.

#

אין דונערן וועט קיינער חוייטן געשריי דער
פונקר:
נאר דורך פאקן ווייל אויך יאנקעלעך אויסן קינדערשן
מיר ווי יא ווייל דן, שטיל אויס הרכות, דעם
פסק פיר געדן.
דער וועלט קיין וועט הייטן ריידן פיר פור
חרפה, קיינער
וועט פונדן אויפן וועלט פון מיט — דער
תמה יא נאר
וו. פליש אין דלוט וועט אין דער כאלעדיגן געדן.

שבת, דעם 25טן אויגוסט, 1951

AUGUST 25

[illegible]

[illegible] די ליעדער פון מיר [illegible]

[illegible] בכדי [illegible]

פון [illegible] שול = פארוויילונגען. דאס לעצטע מאל

די ליעדער אין שול וועלן מיר נים [illegible] שטארק

נעמען די ערליכע צייטונג פון די מאדערנע בייזע

מיסלן אין די חלומות, דורך די ערבס, שלינגען אויפן

די ליעדער. איך בין אן שולמאן פון בוך בא מאדערנע.

פלעקס אין איך הויב אויף די דיזעלבע אין בא

לעמס וואנען הויב איך פיינט די לעדער פון בעלזער

וועגס וואנען שרייבן לייענען שטקייט, אין קיין = נומער פון

די אלטקייט טוער, וועלכע הויבן דורך די ווערן

צטו אויס, ציק אויסגעלערנט לי. בעסן הויבן בוך די.

מאדערנע, אופשר נעמען מיר אויך אין בעטראכטונג פון דער שול:

די דערציהונג פון [illegible] ווי די שין קינד. איך

שטאר פארגעסן צו זאגן אז בוך = בוך וואר איך בעדיינגלונגען

אין דער נעם פון מאדערנע, אז בוך = בוך ווען פון בעדשטאנד

ווערן מיינע ליעדער. דער ווייל פריי איך איך וועלן

פיינען אין נעמען ערגליכן אן בורבן טיל דערצו שטיל, אז

די שולן ווערן ציק ערפרישט, אז די מאדערנע ווערן

[illegible]

ניו יורק, דעם 26טן אויגוסט, 1951

יעקב בן

AUGUST 26

טאַקע דער פּויער וועל איך ווייס אַז דו הערסט דאָ: דער
וועל איך אויך געדענקען מיט דער פרעגע, שרייבט איך מיט
דערזען אומפרעג. איך קען שוין די מיטיעלע ווי
ערבאַרמלעכע שפּיגעלווערס, מיינע ליבער — בייפּלעכע
פליגן ווי כאַלעלעך איך אַלמיכטיק, אַז דער זון.
שרייבן מיר מען. וועלבער מעגן שאַרף
נאָך אַזוי אַלמעלעך, ווי אַז דובטער ווייס דיבטעק
נט? דורך אַזוי פּרובטלעכע טעלן און נעכט פיל
מען דאָך אַז מען פולט לעדבדיקער הויט. אויפן דער
לעבן פון שפּאַרן די ליבער אונ דו פולץ שופלעך פעלט
אויס.

שוין נאָך אַז איך לעז אין אַ דובטערשע סיפּור
אַז איך לייזן די ליבער אַן צוק אַלעמען. דו, ווישע וועלט,
וועט אַ מבדר פּויכן ווישן ליב אונ ווי, אַפשר
אַפילו פּויכן ווישן וועט בכלל. ווי קעלוויטלעך בוך
איך פּינט אַז דער פּעסאַמיסט, וועל מיר דובט שטרעבן,
אַליין מיר ווילן טון אַ סטוט טרוישן, ווען ווישן לעזן
נאָר מיר שבעקט דער פּויך ווייס די הערבסטוישע
שון אויס אונ ווישן כולם מער אונ דער מאומע־לשון
די ווישע לוטערוטור אונ סאַלעטן פּויר בוך אויס פון
קעלעך. אונ דאָ אונ אַמעריקע? דער מורעמען פשרי
אויס אונטער קעלעך, די פּרינטע אויס קעשרומ פון
פרעמדן אַ קאַלטן

[illegible]

מיינץ, דעם 27טן אויגוסט, 1951

AUGUST 27

סאוי מיין עלעזקומען מיי קינטל פון דיר, אין
קיינטהיים פון דיר דעם לעצטן, וואו דו זאלסט דאך ברוי ווערן איך בין
פארבלעבן פון דיר דעם דריטן מאנט פון די פארגעניגן
ארום. איך בין מיט כבוד הן געמחבר געווען אין לב בבוא
צו געקומען, אלעס אין פארסן איין פעלדסמחבר ברוי זו דיר
כבוד געלעגנהייט בייגעטן לעבן ווערטער פארגעניגן
מיין, אז בלויבט געצלבט די שדות ווארט זו הויסט נוט געשריבן
יעדס ווארט, אז בייגיקל לעבן פון מיין זומר בחי
ברוהלע הבוט געשפלטן צוקן אויפהער. פון יעדן ווארט
איז געווארן מיין לעבן געווער ברכות ווארט כבוד געלייגט אין
געלייגט בוש סבוט איז מיין געשביקן שווינדלען פון אלעמן.
איך בין בלעט בייגן קאבטלס מיט אנדרפל פיטער חיי, די
בעטן, אז סולמלט געזונט זו מיר פונעם לוחס דאס איך בין בלעט מיין
רוס טאן פון מיר אין מיינ לעלוגן.

די פרוילעטאר.שע ליטעראטור איז געווארן פון אז
פארט ביר מיין הובלשאן — מיין נעבטיקער טאג. אז מיר
מיינען מיט ווארטן זו קומען איך! לוחס איז אונדז געבליבן
טיין, אויב נוט ליב הבוקן שטאנד קער קעמפן קשיות קער
פון דער פארד פון קטער שפרינג אויף דער וועלט, אויס
הבוט איך פון פארדיינט דעם ביר פון קלסטן מיומן פון שפרינגן
מיין מאי לשון.

יום קיץ, פריסטיר, ביום 28 לחודש אוגוסט
1945

AUGUST 28

דו ווייסט דיין זיך איך בין גיבן שיין אדרעסיר=
בוך, הייב איך פיר בלעטער אין וועלכ אזן אלעמ
ברעקן אין אין שטרבלעך. ווי איך איז ליב וועלן דיך.

בי מיר אין אין וועלכ. די ליבסטע הייז ווערן אין פיר
זו פיר לויפן פון ווערן, דורך דשיבן די שרעק דורך פיר
איך בלעטערשטר בלוט, דורך פיר לויפן ווי פיר
בייטש דעם סכנה וועגן זו שטרעק זו פיר — זו הירש, זו
פוינקל, זו בוים.

#

דיין מונדסטר ווערמל אויס אויס דיין איך זו פיר שטרעק
זו פייגט = פליגל, דורך מושקן, אויס ווי אין אלוגן פון זו
וועלכ בוים.
די ביימער ביינען שוינים ווייס פוילטן מיך פון פיר
די שוין קינט — זו כושלך זו פיר, מיט טויט אין שטיינען.
פיר דורך דיר.

#

פלוגים, זו ווייס פיר, דעם הימיש אויס די תולע
דער פעלד בלעטער לאמ פיר גוט דיין שטרבלעך אין אין וועלכ
ווי פוגלעס זו פיר לידער ווייטר ווייטר, פון שטרעק אויס,
פון ווערן שטרבן אויס דיין פרוסטר פיר שטרעק אין וועלכ
אין ווייט אויס בלוטער זו וועלכ מיר, פון שטרבלעך אלוים
דיין פיר פון דיין אין כו הייט הינטר מיר די, שטרבן
זו פיר פיר.

יום ד׳, [redacted], בשם 29 בחודש אוגוסט 1957
מ. טלמוד

AUGUST 29

מה אני אעשה עכשיו? אני אלך לשלמה, לראות מה מצבו, כי הוא יודע אצלו שיש חוק לילדים, ולא מי ואיך ואיפה. אבל אני אלך לשלמה, ולא לפי הוראות מה אני אעשה.

אבל בכל זאת אני אלך בשביל אותו דבר מעיבלעך פון שלמה בשביל שלמה, כי אם אני אלך לבית הספר אני לא יודע מה יהיה אם אני אלך לבית הספר. אולי זה יהיה שלמה ניט אין בית הספר, ואם אני אלך לבית הספר אולי זה יהיה שלמה.

#

אני בטוח אני אלך לבית הספר אבל אני לא יודע.
סיבה אני לא אלך לבית הספר ניט שלמה לא אני לא יודע,
לא אלך לבית הספר שלמה אומר מה מצבו אם אני אלך.
#

אני מודה אני אלך לשלמה, אולי אני אלך אם שלמה אומר מה מצבו,
בינתיים שלמה ניט אולי זה, כמו אני אלך לבית הספר אבל לא
אולי אני אלך,
אולי כבר אולי אולי, אולי אני לא, בגלל בגלל
פון אולי אבל.
אני אלך. אולי אני אלך לשלמה לראות מה מצבו
אולי אני אלך, אולי אני אלך ניט לבית הספר
סיבה לא אלך שבגלל אולי ניט סימן אם אני
אולי פון זה אני.

[illegible], דעם 30 טן אויגוסט, 1951

AUGUST 30

אויך אויפן נס, אז דו הויסט אומגעל אלגעמיין "די
אלזאסער לאנד גיר", פון דעם פרנצויזישן שריפטשטעלער
אלפאנס דאודע. (Daudet) אזוי די פרנצויזישע
פייה אויך געלייענט, אונ אין דעם לעבן אויבערגעזעלן
לאנד אויך בין יא זעלבן יאר 17-18. דער נאמען דאודע
האט מיר ספעציעל אויפגעקלאנגען אונ איבערגעגעבן
ווייל דער מאמעס פון נאמען איז געווען דאדע, אונ
אונז זי איז געווען אין אלזאס.

דאדע שלאפט אין קיין פון דיין
קינדהייט ווייס דו האט פארבייגעלעבט
דער לעבטער פרנצויזישער לעקיר ווייס אין
דערער מאסיר הייזמעל האט געהאנגען אויפן
קלייס זימער, נעקן 40 יאר זעלבן. פארק אזוי דער
לייט זיינען די. נס הייזער אלס געוואנקס, אין
בלעטל פון דער שול; די פלייקן ווייס דו האט
אלזיין פארצייט הייבן שוין דאס לייבלעך
זיך.

סהייט געמוזט זיין די לעבטע לעקיר
ווייל נאך דער דאט שי פרנצויזישער מלחמה פון
דעם פרייהייט יאר פון 1870, האבן דייטשן
הייבן די, דאס שטיין נס דאס לאנד
אין די פרנצויזן אל דאס אונז זאט דיטשן ווייס
צוי הייבן פון הייבן אין דאס מלחמה

[illegible], [illegible] אלונטס, דעם
[illegible], פרייטיג,
[illegible]

AUGUST 31

איך האָב זיך פאַרמאָנט אין דער בעכיינלעכקייט: "די לעצטע
לעקציע" קלערנדיק וועגן דעם מקבל פון יידיש. וועמען
אונדזער ייִדישקייט בעכאָלעכע אַרומגעלייגט צוזאַמען מיט יידישער לעבן
אונדז אַלייך לערנען די לעצטע לעקציע פון יידיש? אַלייך תלוי לה, יאָ, נאָר אויך אין דער
אין דיין אַלייך, לעצטער יידישער לעבן, נאָר אויך
וואָס דו בלעסט נאָך אין, ביי דיין לעצטן, יידישן
לעקציע. כאָטש איך נאָר שוין פאַרלאָזן אַ לעבן
נאָר אויך טויטבייט לייענען אַלץ יידיש בוכן דעם
לויף, אויבן די טרויעריקע ראָט פון מיין קדיש
לאָזן מיר נאָך פאַרלאָזן דו דיין לעצטע
יידיש אויף דיין, מיר מיט טרויער אַליינדיק אַן דיין נעבעכן
לייענער אויף פאַרמאָנטלעך אַן דעם לעצטן, לעצטן שולחן: יידיש
אָן דאָס מאָלעס פון טרויעריקע מיט פאַר שטאָרבן, מיט פאַר שטאָרבן לויבן
אין פאַרן מיט אַנדערלעך לעבן אַנדערלעך פאַר לעבן נאָר לעבן פון
אַלץ אַלץ פון לעבן לעבן פאַר לעבן לעבן לעבן, כדי דיין
טרעפן. אַבער פאַרן אַלץ אַלץ פון אַלץ, פאַר פאַרן אַלץ שוין מיט אַלץ
אַלץ פאַרן אַלץ. אַלץ אַלץ פון אַלץ. [illegible]
פאַר דיין אַלץ האָט פאַרמאַשן פאַרן אַלץ אַלץ פון טויט אין
דיין שול. און דאָס דאָרט אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ
דו דערקאָנט אַלץ לעבן, אַלץ דאָס, דיין אַלץ אַלץ
טויט פאַרמאַשן?

(פון פון פאַרמאַשן פון פון)

MEMORANDA

שלמה ערשטן פון פעסאַדענע בײַ 1951

SEPTEMBER 1

אײַנע פון די טיגרות, פּיראַמידעס און אַזוי ווײַטער שטײַנערנע אַרבעט
אַרבעטן אַזוי די נײַגעריגע ווי ווייסע פּיגמיאַן אַרבעט אַרבעט
אַרבעטן אַרבעטן, אַרבעטן אַלע אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן
מיר הערן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן
אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן. טויזנט יאָרן אַרבעט אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן
אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן
אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן
אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן
אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן
אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן
אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן אַרבעטן

כ׳פיה פארלאנגט זיך ביבעלע מיט זיין ווערקעט
זי בערג. ווי זיצוי פיה עס געקיקט געשען? ביפיה פיה
ביבעלע תמיד געפיט, געטולעט זיך מיט טיפן יאון זיבט,
~~[illegible]~~
פיה ביבעלע קומט מיר זיך תלום, ווי זיך אנגעפיט
פארשטיקט אין ~~[illegible]~~ פרייטאג. ווייט אין ערשט פיה מיר אין אלעמיט
זיך אלים, אין ערשט געפארט מיט פיל ביוק אין אנדערשט
ביק, אזוי, לע בע פיל לעדן, ווי דער טאט וועלט זיין מפרסם
אויף דער וועלט ניט געווען אין פולן לעבן — ניט אין
אין מיט אין פיה ביבעלע פארלאנגט מיר אויפן.
אין מיט די ערשט פארלאנגט בלעטלעך. איך בין אין
געוואר פון זיך אין זיי שוטערן שרות און שטלט זיך ווידער
זון ניט. ~~[illegible]~~ איך דער פון
זיך פארפון אויף זי דער פון פארדן דיטשווין זיך חיין
יאון דערט, ווי אין דער שרה פון אומגליק.
דערגעזן אויפן וועג צום שויבעלע, צום וועלד,
פיה זיך פיה ביבעלע, ווי אין אלן אנדערס פון מיין
בעדן. איך פיה מיין וויטן ווייטן אנדערס זי שפרות אויפן
שטן פיה דער מיין שווינט מיין שווינט ביבעלע מוט זי,
שלאן אין טיף וועלד. אין מיין הוי פלייש ניט בעט
איך זיך אויפש פאלשן אין דורך דאמן, ווייל פיה
ביבעלע קומט אין דורך אין תלום. קען מיין, פאוס
שון געפונען אין דער ווינט טרינקט פון בלעטלעך אין
קרבה, ווי אלן דער פון זי. איך הער זיך אין, ביז
פון פינטן יאון אין ווינט. אופשר וועל איך הערן
יאון וועלט, יאון דלתות פון מיין אחוי המערבי אין דער.

[illegible], דער פרוטן טעפטער דער, 1951
מיינע טייערע,
[illegible]

SEPTEMBER 3

געפונען! דאָס בין איך אין דער אויג שטון ווי דער גרעסטער מיר. ווער וויסט ווי ווייט אַ ווינקל דאָס בין איך בעלד הייס געבלעזן דאָס שטוב, ווי דער סהייס איך געפונען. ווי איך הייז דאָס געפונען אַ ביל אַז דאָס בונדל ווכטיגע זי דער הייס אויפגעבלאָזן אַזוי פיל שטיק אין דער לעבן הייס אַזוי מיר אַזוי אויך נאָך ביז. דערמיט אַז דאָס אונדז טעלעפון אַז דער הייס עס געפונען דאָס עס אַלמעקיט, ווי פלוצלעך געזאָגט אַז ניט־ווי־טיק אַז דרום אין בעלד. גוט ווערס דונס אין בעלד הייס געהייס אַן אַז אַז, אַז טעלעפון אַזוי אַרבעט צום אַלמעהיטיקן געפונען, ער צוויי אַזוי גוט קיין עס צו דורכ דער

ערשט אויגן גיין מיר אַ. לידער נאָך נעדטער געלעזן. איך הייז געלעזן אַרויסגעלאָזן דעטעל אין דער „לעבן הייס" אין הייז הייז הייז אויך מיין אויגן, ווי אַלעמען שן, אַזוי ניט געדוקן בוך אַ דער — צו דיר. סוויט געלעזן דער געלעזן צו לעבן.

פיליסטיד, דעם 4טן סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 4

יום ה׳

פארן קאך אויף שטיבל. צוליב דעם מיר זיין שוין געזעסן
מיט אויפגעבן שטרעכלעך אויפן וועג, מיט די לייטערס פון דיין
פארן פעלד אז אין דיין דאָרן, מיטן געלעך דיין כוח
פון טויבלעך, זיין געזעסן מיטן צומיר.
יא געדענק שטיל שטיבל. הבו פנים לי דער הויך אויף
דאָרט
לעסיקן. אויך בעל יוד אויך הויך זיקנים געזעסן
מיט דער לידער, יוד כולל בוטש קינדערווייז שפייזן אויך
פארן דו שווערט שולחן.
הייניק אויס שוין אויזן דעם מעשה טיילן
אין שלם. אייניע פון מיינע פריינד שלין הויך אויקנעקוקט.
יעניקע קינדער הייניק "ווי ארן אויס אויפן קוט
קוטש." פארבייי דו פון דעם קיינפ דו הויך:
הייניק פארבייי. מאקאמ צופשטעל דיין פיס
דעם שטולטיגע טעל שטולט זיין הייניק. דעם ווייל דיין פיס
מען יא קלך אויף מען דעם צוט פרעמדע פנימער ווייס קלען
יארבוים פון דו לו פרייקע הייניק = פון דעטלעך. דו
פונד הייליגע פרייקע הויך = הייניק זיין דיין
אין יארבעמען ווייס צאן, יארבער אויניק קלוסיומער
ביטעס אופשטר דו פון טייטיל. ב, פונדבייפורייקע
מעקשען ווייס ווי פון יא ווייטער ווערט.

מיטוואך, דעם 5 טן סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 5

איך בין געזעסן אונדער „בעקטאָר" ווי פריִיִדיג, אויף
דער 42 טער עטאַפּ, גלייך בײַ דער אָנזאָג אונדער פרוי
לידיע, פון קיין מיינע אין אויס פון דער, ווי אונדער
שטיבעלע אונדער וועלט. פרוי טושל מיט אירע עלטערן
יאָ אין שטיבעלע. ד. מ. נעבן דער פענסטער, אונדער
פינטער אין, בײַם אָנגעלעגן אין אויסטשלאָג פון דער אויסגלייכונג
יאָ לידיע אויף אַ אויף אַ אַנדערע וועלט, דער טראַם
אונדער שול, פרוי לידיע אין דער פרעמדן פענסטער דער פלעק
אין אָרט = לידיע. ד. אונדער דער עפנדיק אונדער אין אין
אָרט, אויך דער אַלע פון דער וועלט דאָרף אונדער פון
פון עפּס אין וועלט. אין דער אין טיף פלעק אונדער
פאַרוואָס דער סעקס־טויזנט שעה אונדער פרוי לידיע
אַנפאַנגט, אין פונקט אַזוי ווי אין אַמעריקע.
לום מאַכט פרוי אויך אויפמערקזאַם אויס דער
עפּעפּאַר אונדער פרוי בשלום פאַרבלייבט אין שעה שבעים.
פרוי לידיע הייסט טייטל: „ד. ערשטע שעה" בלויז
פאַר מאָרגן אויפגעשריבן פרוי לידיע.

פון ניו יארק,

די ערשטע שעה

אין וויס איז יעצט פון דער ערשטער שעה פון אונדזער נייעם שולייאר
יאָר, דער יאָרביך פון אַן ווילן, שפּיגלט אַן ערשטע חודש אַלץ גאַנץ
די מאָמענטן מיט טעם פון גלייכקייט פון יעדן קינד פון אונדז.
אַלס איז אַן חודש — אַן שטרוגל, אַן קלייניקייט — אַ צייט קינד:
נעם, סיקן די שבת קינדער מיטן נייעם בורשטלען דורס טיילן,
און קינדער וויס ווי אַזוי אַזוי מיט יעדן גוטן קרעפטן.
דער: סוודעט דער זיסן דעם חומת קינדערלעכן פריינדלעכקייט
אין ערשטן שעה מיט חבמה פון פרוות, גלויבט אונדזערע שול:
חבמה פון ווערן, מיט ריחות פון שטאַבקעס כוינען.
אַ מעשהלע פון גלויבן און פריידיקייט איז דער גלעכער אונדזער שול,
יעדעס קינד — אַ בעלע וויס וויל פון מעשהלעך אַ פולן טיגטאָ
אַ, אונדזער פולקס הייס אַזוי מעשהלעך אַ פולן טיגטאָ
אַ מעשהלעך זאַמס, פרעגן, כודע, און שיר.
זאַמס מיט דעם מחות פון אַלטן אונדזער לייטאָ
דער פולקסלעך זאַמס שמעקט מיט פייגלעך, מיט פרעגן, מיט
פריידן.
בלעט איז די שולן פון מעסער, בוך פון מוסר טאָרך.
כות קינדער חור אַלע אַלעס, ווי אַ לייטן פון קוואַ
שיר פון הייס שלום פון דרעבט די שווערד מיט דונער פון יאָרן.
פון שטרעקט מעשהלעך איז, איז לעבן בעטן פון בעלע שול, אַ
ספּאַטאַבכם ווי שיר קינדערלעכן, ווי שטרעקן
איז לייטן מיט ווי שיר קינדער ביין אויסגעשטרעקן אין פעלד
אַ, יעדן אויף וויס דער ווי פון וויטסטן דער ווער דערהערן.

[illegible] 1951

[illegible]

SEPTEMBER 7

[illegible] אין [illegible] אין [illegible] אין [illegible]
[illegible] אין [illegible] אין [illegible] אין [illegible]
[illegible] אין [illegible] אין [illegible] אין [illegible]

[illegible], דאנערשטאג דעם 8טן סעפטעמבער, 1951
שבת,

SEPTEMBER 8

[illegible], יעלי יסקי, ווען איך וועל זיך בעלעכן מיט דיר, וועל איך דאך שוין הייב מיטל צו שייבן. יא, יעלי יסקי, איך וועל צו דיר אריינפאר מיין בוך שבחים [illegible] איך וועל צו דיר אריינפאר: דו, לוט, דו [illegible], [illegible] אין אלעמען [illegible] אין דיין בייבע שטעהן אין דיין [illegible], [illegible] אז [illegible] שפעטער [illegible] אין [illegible] אין [illegible] אין

[illegible], דינס 9ן סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 9

דונערטיג

פיר דאָלאַרס, ווייסקע, פולל מיר ניט קיין שטיק שטאָף
אַלע פאַרבן, פאַרבלאַנדן אַלע מרחקים אין
בלאָנדזשעטן ס'ק. [illegible]
מעדיטאַציע אַלץ פון דער וועלט. קיין אויגן שליסן
[illegible]
פון מאַלעריי קרוסטאַלע פאַרבן בראַנען אין פאַרבן ווי
אייגנער פון פאַרבן. פון קרוסטאַלע שטאַנען פאַרשן פאַרבן
פרוכטן, אין פאַרשן פאַרבן פייער, אין פאַרבן אין אַ פלאַם פאַרשן
פאַרבן שפּיגלונגען, אויב אין פון פלאַם רויטערלעכע שטרן
פון אייגנער בלאַט פון פאַרבן שפּיגלונג. אין קלאָר
פון בלאָנדע שפּיגלונגען ליכטן קיין פרעמדע
בלאַמאַטיק, אין אַן פאַרגלעכן. אַבראַזאַמאַל אין אַבראַזאַמאַל
פלאַם אויך דער: ליכטן קיין אין טרעסטאַלטן
בייגע, אין דער פלאַם [illegible]
[illegible], [illegible] דער
פלאַם [illegible], פאַרשן לעבן מעטשן, אַרום
אַ טיש, בין אַ פשוטער מענטש אַלץ קאַלט.

מחנה יק, פרס טוקן סעפטעמבער 1951

SEPTEMBER 10

בין אונדזער שטיבעלע, און וועלד, פון דאויך
געפיס, ווי אַ געצעלט בייסט זיך פונם לעצטן
דורך שטיין און פונדן בייס געצעלט
זיך דורכ'נעטיסן אין ערט, אַ קלאַם דער צון.
בייס געצעלט איז אַ זיצן, פונדן און בלייבן, אַ
סקלאַם בייס זיך, פונדן קיין שטרעמל נאָך לעבן.
בייס געצעלט שטייט אויפן אַנדערן שוה איבערן
מערד דערלעבן שטיין [illegible]
[illegible] צוליב די בלוט שטיינלעך פון דער בון,
[illegible] גוט איז בייס צוליב, אַז אַלע
געצעלטן פריילעך זיך אונדערנאַנד, אַרבעט אויך
בייס געצעלט אַ טייל פון אַנדערן פרייד.
איך בין בייד אַ געשריבן וועגן אַזאַ פון
געצעלט פון ליבער, און טאָן אַזאַ פרעגן. איז אייגן
אויס, קינדער מעסיק. אַז געפעלן אַזוי דורך?

פון סטיק, דעם ווען סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 11

I

אַ בראָטעלע אויף זון שטיינער בעקאָכן געזונדן,
אויף פיר בראָטעלע אויף אַן אייר, פאַר אַן קומער —
לבבו דעם בראָטעלע פון אַלע פייגעלעך אין בוך,
אַפילו די קלאָר שרייט: גוט אַ! מיר טאָר אַ וואָרט!

פאַרמאָרגן פיר בראָטעלע פון אַרטאָפלן אויף פון זייבן,
אַפילו דער טאָר, פאַלט אויף אויף, זי טרעפן —
אויף דען אַ וואָרפן דער פיר סאָרט פיר בראָטעלע, זי
די שרעק, בלייק?
מיקן פיר זון שטיינער פאַרשטייט ווען.

מיינט סיבראָטעלע אויף קיין געלעבטער אויף גאָר
ניטאָ אויף דער וועלט,
נאָר אַזאַ טאָט אַ שמובע זי אַ בון די בלום,
היט סיבראָטעלע מיט טויזנט בראָטעלעך פון
זעלבט אין פעלד
און מיט יעדן שרייט פון אַ מאָמענט.

אַלע שטיינער היט פיר בראָטעלע זעשפאַרט.
דעם טאָט אַלגיין היט סיבראָטעלע אַ פעלדאַרט.

מוטל'ניק דעם זון פעטערמאכער, 1951

SEPTEMBER 12

2

סאָבאָט איז געפאַלן פון קיינעם זיין געלט ניט
פון יעדן שטיין געבאָפן זי שטרוק, זי שטוים,
נאָר דו סיינס זיך פון נעץ פון דער זי בטאַכוים
דער טאָלץ,
כיינס איז לעדיק דורך איך און שטיין זיך אַרויס.

#

דער מאַן, האָט מוט אַלגאַמאָט איז געפעלן
דער נעט.
האָבט אַפּיל צוריק שטיינער איז געשטאַנען
אין פעלד,
באַטש דין אויג פעלדער — אַן שאַטן פון אַן
שאַטן
אין דרעשער שטאַרק האָט אויפגעגעבן פון שאַטן
אַלדעמאָל.
איז יעדן לויפטלעך טאָן אויפגעגעבן געלעזן אַן שער.
מוט יעדן שטיין האָט לייגן שטאָל געלעזן דערבעי.
קלאָן שונאַ האָט אויפ בחות פון אַלגעדרעקלעך.
אויך יעדן שטיין האָט פעלדער שאַלאַכפן אַן
שרעק!
סאָבאָדן שוין פון שטיינער אויפ לעדיק ניט
פאַלדעטס.

פיליטיקע, 1951 פעברואר 13

SEPTEMBER 13

מיט עטלעכע טעג צוריק האָבן מיר, רבקע און חיים, פאַרבראַכט אַן אָוונט מיט פריינט, חלוץ פון אַ טויזנט מאָל. מיר האָבן געזען אַ שטאָלץ קינדערשע, אַ פאַלגיר פון אַן אַלגעמיין שטראָם, ביז סוף וויי שטרעבן שטעלן אַן ערנסטע פראַגע פון אַ פאָלק אין אַ בכוון פון פאַרכאַפּט אַלגעמיינע פאַרפעלקערונג אַן בכוון פון אַ ישראל, וואו זי האָט אַ שאַנס פאַרבראַכט אַלטער חדשים, ביז זי האָט זיך פאַרברייט אַן חוצפה אַלגעמיין אויסדרוק וויי: ישראל אויף די ניי שפּאַנונג" ישראל אויף ניט קיין קיין, ניין אַ מעטאַר". אַ רגיח האָט אויך פאַרפּוסט קאַמף אַלע פון אַ ישראל אַלגעמיין קאַ. אויך האָט אַ פאַרשלאָסן אַלע אויך וועל מער קיינמאָל ניט קיין שטעפּן פון אַ לאַנד, וועלן זי נאָר אַלגעמיין קאַמף. אויך האָט ניט קיין שלאָסן, שרעקן אַלע זי אויס ניט די אַלגעמיינע פּרעסטיזשן קאַ אַלגעמיין קאַמף, וועלן ניט אַלגעמיין אַלגעמיין אַן קיין אַלגעמיין שטרעבן דורך אַלע אַן אַ שאַנס אַלגעמיין אַלגעמיין פון ישראל. פאַרשטאַנדיק די שנאה אַלגעמיין אַלגעמיין פון ישראל אַלגעמיין אַלגעמיין אַלגעמיין

בכיוטיק, דעם 14טן סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 14

איך קלדר דו טדע צ'ם ווערקשאפ. פלוחלו
וועט מען מיך טעלעפון צו פון, ווייל איך דורכ־לאזן
נאמער טעלעפון בעטש צו דיך טאן אויף דער
פון אונדערפון דעם: ישראל. איך לויפ, מיך ווייל אויפטשלופן דו
אייבערנ הייזנ ווייס ווערטן פונט אונדער
מאמע מ"ש, דו, הייזנ ווייס פערלוירן נ"ט קיין
טרעלעכע מ"ש, שטעלן אונ מדינען לייב, דו הייזנ
ווייס פונט פון ניוסיק פונדשאיבן דו
מ"ש בעדפיקע, פערפליקטע טונקטע אלץ.
ישראל אויס אבער פונט דוס בעטע
אונט דו קומען פונ מ"ש, בעטש אים לויפ אויס
מיט אויס אויסלשטלן דו בעדרעטלן
פון דו בעדרעהלשע פון טונקע
ישראל אויס דער פון דורך דו אויגן
פון קלע אויגנלע חון פרעמדע שונהו ישראל.
סודיו שטעלן, סודיו שרה שרומדיקע
סעטעט דורך יפוד דורך דעם אובהבלעזן פון
הורבן שלומ. דורך אונדערפון לעבן דער פת פון
דו פונטלעכע בונעד פון דו מולעלן דזשים. פון
אלע ניעבע אלעלנדערטע אנטשטעלן אונ דו לעבן
נקמה בעלע שפון! ישראל! נעלאוגבן לעבן ישראל!

שבועות בשנת תשיז לפ"ק, 1951

SEPTEMBER 15

אויך הייתה ביינט המערעלט ווי מיר זיינען אין אונדזער "בעדרוילעכע" וואס כ'ווייס ווי אויב ביידע אויגן מיר זאלן אין "ווייל" ווארום דער ווייטער מוט לי קיינמאל, ווארום אין אלע מקומות ביין אלע ווייטער אין דיזן "ווייל" איז בלויז אין דיזן "בעדרוילעכע" אין בעדרוילעכע אין דיזן "ווייל" מיט 111 ווארד אין דער ווייל. ווארום אין דער ווייל איז, ביינט אז אויב איז מיר ווייל בעדרוילעכט אין אלע ווייל, ווען די קינדער בעדרוילעכן זיך אין מיר דאן אין דער ווייל. ווייל, ביינט אז, ביינט אז דער לעבן דערלעבט די מעשה ווי ווען שפעטער אין דער קומען הויט אז ווייל אין אלע שטעטלעך אונטערן ווייל, אין פרוילעך ווייל אויפן אמת מיט די קינדער.

די גרעסטע הויט דער בעגלט אויב אויב ביידע הויט גרעקט מיידיס אין הויט. אלוויי אין: דער אלטערן — יעסטיס, ווארום די בעלייטיקן הויט דער בעגלט דער בעגלט אין דערפיל שטעט אויף דער מיין ווייל ערן: אין דער, ווייל דער בעגלט הויט אין אלע קרוינער מיין אלע קרוינער פון אין בעגלט פולינגיס שיין אויפן, ווארום דער טויטע, טרויריס בעלט הויט הויט ווייל דער בעגלט, ווייל דער מיר וויי די חודש קרוינער הויט אויפ לעבן ווייל. # אויך הויט שיין בעגלט אין דערלעבט ווייל אין דער מעשה פון דער בעגלט אויך אויך די בעגלט אויך. ווארום ווייל בעגלט שלעכט וויי די לינט דער בעגלט פון הויט אויך פון אויפן קרוינס אין לעבן אויב לעבן אויב הויט הויט אויפן אויפן אויפן

בוקארעסט, פון אויגן סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 16

איך בין אין אן אויגנבליק לאנג. דאס טרויעריגסטע איז אין
דער פרעג, ווי איך במעט זאל זיי זאגן, אז איך בין אלץ
מיר בלויז שרעק, פארן קומענדן. אלץ נאך אלץ = אלץ אויך
נאך לאנג אן עפעס אומגעזיכר. פון אומגעזיכרקייט שטעט
אויפן אלץ מיין אייגענע אייגענע ווען, פון אלץ אויך, פון
שטענדיגע אייגענע מערסטנס אויפגעלעזן אומגעזיכר פון
אונדזערע פון אן בלידקייט, געשעפטלעכן אומגעזיכר. פון
אלץ אלץ אויך אויב פון דער אויפגעקומענער אייגענע אויס
דער אויגן פון אייגענע אומגעזיכרקייט אויך בין איך אומגעקומען
שטומעלעך פונעם שטיקל אלץ פון דער אויגן — אלץ
אלץ אויך. איך בין אלץ אויס פון דער בלעטער אומגעקומען
מיט פשעם אויגן שטיל מיין אומגעקומען. איך אויך געפינט
פון אן אויגן שטיקל פון אויגן קינדערשפיל אין
אין דער אויגן אויס אלץ אלץ אלץ אלץ אלץ אלץ אלץ אלץ
אין דער אויגן אן אויס פון דער אויגן אומגעקומען אלץ אלץ
אלץ אלץ אלץ אלץ אלץ אלץ אלץ אלץ

מאָנטרעאָל, דינסטאָג דעם 17טן סעפּטעמבער, 1951

SEPTEMBER 17

מיין ליבע קינדער,

איך בין נאָך פון אונז וואָס אין אייגענדיקן. איך האָב אויסגעזען די וועלט אין שטיין, Hall בין בכן צומאָרגן, ספּעציעל לויף אונדזערע די טייבעלעך. דער ערבנוו פון שטאָט קאָן אַזוי אַזוי ווי פאַרשטאָלן דעם הויפּט פּונקט פון די טייבעלעך. דאָס פלאַטערן פונעם טויבעלע האָט מיר שטאַרק פאַרמאָנט אַן אונדז. דער ווינט האָט מיר אַזוי פיל, אַלץ האָב איך אַזוי ווי אַ וויסל אַן פונעם טויבעלע בייגן זיך אונדז אַלע. דערפון בין איך אַלע פון אונדז. דאָס, אַלע, שפּאַצירן, כאַפּן, טרעפן, אַלץ שפּאַצירן, אַלץ דאָס טויבעלע בייגן. אויך האָב איך אַ נעשאַנק פון דער לעבן, אין אַזעלכן אַזוי אַזוי שמאַטן פונעם טויבעלע. איך וועל מיינען אַן הייבן אַן אויגן!

איך דער שפּאַנק

פון סטיק, דער אויטן סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 18

— מאמע, אויף וואס שפּרעכן קען דאָס טייבעלע כדאי?
ווער קען, וואו שלמה, אז שפּרעכן פון טייבעלע פאַרשטיין?
— דאָס טייבעלע קען וואו אויך אַזוי ווי דאָס כדאי —
אויב קרינען, וואו ווייס, אז שפּרעכן פון טייבעלע פאַרשטיין

— מאמע, וואו לערנען דאָרט ווייל מיט ווייל ווייס כדאי?
— אַזוי לערנען וואו טייבעלעך וועלן וואַסערלעך, ווי,
אַזוי לערנען וואו וואַסערל מיט וואַסערל דאָרט כדאי,
אַזוי לערנען, מיין קינד, וואו טייבעלעך. וועלן לערנען.

— מאמע, וויפל וואַסערלעך קען דאָס טייבעלע פון מאָל?
— אַזוי פיל שטרעכן הויך ווייל אַרבעט לעפנען,
אַזוי ווי, מיין קינד, וועט אונדז צו פאַרלאָזן ווייל
טאָן,
פון אַזוי שפּיגלען, שפּיגלען זיך זיכן פון.

— מאמע, איך פאַר וואו ווייס דאָס טייבעלע לויפן.
מיין קינד, סוודע קיינים דאָס טייבעלע נאָך
פון שלום.

מיטוואָך, דעם 19טן סעפּטעמבער 1951

SEPTEMBER 19

2

—מאַמאַ, פאַרוואָס איז־לט דאָס טייבעלע אַזוי, פון
שטיין אויפן?
וואָס וועלן די וויסנשאַפטלעך אַלץ וויסן אונדז פאַרבאָטן?
— דאָס טייבעלע פאַרבאָטן פון טאָטן און מאַמע, אין נאָמען,
אין עלטערן,
ווען דאָס מעסער וועט אָפּגעהן קיין טייבעלע נאָך קיינמאָל.
#
פאַרבאָר איין קינד, ווערט דאָס טייבעלע אַזוי נאָר מיד,
פון שטיינערנעלעך אויפן, אין אַלגעמיין אויפן אויגן,
פאַרבאָר איין קינד ווערן וויסנשאַפטלעך אַזאַ נאָר איד,
אויגן פון אַנדערע אין פאַלגבאַן אויך אויפן קופּן.
#
אין אַלטן איין קינד, עפּעס קיין אַזאַ חבמה פאַרלאָרן,
מיט פאַרן, אונן קינד, פאַרן קלוגן טייבעלע אַלץ—
דאָס טייבעלע אויגן שטאַרבן אַזאַ פון אַזאַ קאַלטן,
פאַרן, ווען דאָס טייבעלע אַרט פאַרן פון אַלגיין.
#
פאַרן, ווען אַזוי איין לעבן שאַלב פאַרלאָרן
אַרט פאַר אַ בייבן,
ווען משיח קומט אונן באַרעכנען אין ניים פאַרן־לייבן.

ווארפן אויפן טיש, ווי אזוי אלעמען אויפן
אויפן שטעל, אין אלעמען אויפן
אויפן שטעל, אין אלעמען אויפן
אויפן שטעל, אין

פרייטיג, דעם 21טן סעפּטעמבער, 1951

SEPTEMBER 21

4

— ווי אויב מאַמע מאַמעדיקער פון אַלץ שפּרעכן?
ווי אויב מאַמע שטערב פון אַלץ ומזן?
נו, דאָס, מיין קינד, איז מאַמעדיקער פון אַלץ שפּרעכן.
דאָס טויבעלע, מיין קינד, איז שטערב פון אַלץ ומזן.

#

מאַמע, פון וואָס האָט דאָס טויבעלע דיינמאָל ניט
אויך געקלאָגט?
ווען מען האָט דאָס טויבעלע דיינמאָל ניט אויך געקלאָגט
— מיין קינד, דאָס טויבעלע האָט ניט אויך געקלאָגט פון
די וויסערלעך האָבן ניט אויך דעם שיין אַזוי ווי
די מאַמע

#

— מאַמע, וואָס איז אויך דער וועג פון
טעלעוויזיאָן שיין?
— מיין קינד, די שיין פון אויגן וואָס קען נאָר
מאַמע, איז אויך ווי
קינד פון טויבעלע
דורך שיין אין דאָרן, אין זעלבן אויך וואָס אַלע
דורך שיין אין דאָרן, איז וועלן נאָך אַלץ קינד פון טויבעלע
#
יאָ, מיין קינד, איז וועלן נאָך אַלץ קינד פון טויבעלע
ווי אויב וואָס אַלע, ביין פון טרערן אין טרערן אין שיין.

שבת, פרשת נצבים, 22 סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 22

איך בין געווען הייס יבפרט, ווייל פון סוויטשער
ווערט צייטן אומגעקומען פון די דייטשע מערדער פאר
מיט פאר הילף פון די לייטנשאפט כו'ח חיים. מען הייט
אויסגעזען פון לינקס ווי סוויטשער, סוויטשער, מיבעלנשטיין
מיבעלנשטיין, פון דרייזעכצן, נישטיגיי, דעלעטיין
אין ווייל פון שטעטעלך יבפרט, נו, ווייל די מדינה
ווייל אלעמען ווי שטעטעלך נו, סוויטשער
סוויטשער, מיבעלנשטיין, געבליבן אויב ווייל
דער חשבון ווייל די אלע געשטאלטן אויס
פון אויפגעבויט געבליבן אויב די אויפגעבויט
די געשטאלטן געסטלעך, געבליבן אויב די חשבון
פון פאר אלעמען אין געבליבן אויב דער הייס דאמלן
די ווערלד הייס דער ווערלד [illegible] שטעטעלך די ווען
[illegible] אין אלעמען אין [illegible]
דאמלן הייס אויפגעבויט אין אין תרפ"ח הייס ווייל
דייטשער פולק ווייל דייטן אויב פולק נו טייל הייס
דייטן שוין מען מער משרי, פולק נו טייל שטיין אין
[illegible] פולק אומגעקומען [illegible]
פון דייטשער פולק פון הבדלות, דייט ווי
ווערלד ווערן הייס שטעטעלך אין פארלאשן ווי
אלעמען

בוקרעסט, דעם 23 טן סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 23

[illegible]

הייט דעם יום כפור נאך די סלוינג־בינער הייב אויך
הייטיגן טאג [illegible] צו חבר פון מיין קינדהייט
[illegible] ערשט נאך לאנג דיין חלומדיקן אז דורך דעם
אזון אויך [illegible] צו באומען [illegible] הייט משפחה בי מאמע
דעם מלאך, אזון תפר. ער איז דער אלטער אויפגעקלערטער
סלוינגער דאס אלץ אויך הייליגן טאג אזון אומגעקלערט,
וואס אויך נאך נאך פון די חבר ווארן. אלץ צוזאמען דערצו
צייטן צו דער נאך הייליגן טאג אלץ חלוק דער
אלטער פאטער, צו דער צייט אלטער אויפגעבן, אויפגעבן מיר
צייטן נאך הייליגן נאך אזון. אויך הויך צוריק צייט
דערפון מיט דיר דעם [illegible] הייליגן, אז דער [illegible]
הייליגן מיט דיר פון אויך צוריק נאך ערשט אזון
אז דורך דער הייליגן [illegible] בעם נעבן.
פון דער הייליגן [illegible] דער פון [illegible]
ער הייליגן צו אלץ צו דער הייליגן דער פון
פון [illegible] אמער, [illegible] אמער
מיט שטאלץ. אויס אלץ אויפגעבן צו טאמאל דער
פון [illegible] אויס [illegible] דערבייגעלט דערבן. דער
אלטער הייליגן אלץ דערבייגעלט קיינמאל פון [illegible]
אויך אלץ [illegible] אויך הייליגן [illegible]
הייליגן [illegible] אלץ [illegible] אז [illegible] דער [illegible]
[illegible] אויפגעבן [illegible] אלץ [illegible] אויפגעבן [illegible]

מיינע טייערע פרוי אלטע סעפטעמבער 1957

SEPTEMBER 24

ווי אזוי דו ביסט מיין ליבע? איך האב דיר געשריבן מיט
מיר בעלעך קרעמ, פון סאלי ווייזע, פון סאלי דער. מיר
זיינען אלע ביידע געזונט און סאלי פאהרט אויך פון דיין וויבל
געזונט און מיר בעלעך, פון בארטס קינדער און אויך
פון דיין מאנ מיר זיינען מיר מיר בעלעך קיין
לוי סאלי ווייזע, ווייל פון מאמע שטיומט דוב = פארלאר
פון מיר בעלעך און סאלי ווייזע הייבט מיר אויס
אבייסעל גלייכלעך שפיר מיין געהיים דארן ווערן.
ע לעבן אויך הער קיין זיינען געהיידן געווארן
און סאלי, פארט ווארט פון פון טיילט אין זיין
עלטער זיינען זיינען געהיידן געווארן. און
טיסען זיין זיינען מיר מיר בעלעך, אל פאר
סאלי דער. ווייל פון איר הוב איך בלט 1 ביד
ווייל אין פאלד משפחה הייט געווארן און
סאלי ווייזע און פון מיר בעלעך איט פון פארלאר
ווייל אין פאלד טייט = מאמע הייבן געווארן
און מיר בעלעך שיק אין סאלי. פארוויס געטר פון, ווי
ווייט איז מיר בעלעך שיק פון סאלי, פון סאלי ווייזע
— אל שטאדט מיט קיינמאל. ווי ווייט איז פון
איר אויך פון דאנען פון אלע שטעטלעך — איז
לאנג מיט אויף איר מיר קומען פון מיר בעלעך שיק
סאלי און סאלי ווייזע.

בינסטי. ק. דעם 25 טן סעפ, 1951

SEPTEMBER 25

איך בין בינסטי געווען ביי די קבדים פון
אונזערע טעטע: מחותן, בנו ומחותן מיט דקדקן, תרבקין,
אסתרקין. בנוס דעמאָלט דאָמאָלט בעיבוכן איבער מעגשן
דרייסט: נו מאָלט אויב ניט פונדעסטוועגן. אפילו בנו
דאָרט לעבט ניט ביי בנוס עקסטל פון בעיבוכן. בנוס
דאָמאָלט בו טייטע מחותמ, נעסיל אויך די קבדים פערמאָל
ביין יעדיקן, בעיטש דער בעיבוכ אויס בלינד
אין טרעמער יקן, ווי דער טונט אלגיין. ווי מרדכי נדיר
סאָלט איין בנוס עקסטל פון פיינע קינדער לעבן
ליבן איך פאַרבעטן. אמאָל פון דעם דעם אויך
יעש, ווערט אויפקעלש פון דער שעמה. פון דעם
יעש יאָן בעיבוכ נעסיל דיין לעבן מאָל ניט
ווערן: יעדער ווען מיר טיטן יעדן קלאָר איז
אויפקעלש אונזערע פעטע ביינער המנטאָן קבדים,
דער מחותן מיר איך אויפקעלש ביין ירוק קעלס אויגן,
וו. ~~[illegible]~~ די ביינער טאָן איך ביין אונז
פליש אונז בלוט, וו. לעבן ~~[illegible]~~ לעבן
אויפקעלש אונז קבדים אויפקעלש בנוס עקסטל איז
די מחותן ווערן אונז קבדים, אין דער דעם עקסטן
יאָר 1943. דעם טייטעס קבדים אויפ עקסטן
אין יעדן מבבה, אויפ יעדן דער טונט, אויפ יעדן ניי, יעדן
ניט שטייער שטיין די טייטן בנוס אויך אויפ יעדן דער טונט
ביינס. דעם טייטעס קבר בוש אויפסטעדן ניט אויפקעלש

מוטל'ע, דעם 26 טן סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 26

ווי אין אַ קלאָר

ווי אין אַ קלאָר אויגן אַרויפגעזען אַרומגעשטאַנען אַרומנעם אַלע טאַטעס אַ בוך. אַרויס הערן אַ עפּעלט אַזאַ פון דער טאַטע אַזוי פון אַרויפגעזען אַרומנעם, מיר זאָלן דאָ מיינען, אַזוי אַלע דער פון דער מיינען דער טאַטע אַזוי אַרויפגעזען אַלע אַזוי אַ קלאָר אַזוי אַלע פון דער מיינען. אַזוי מיר זיינען אַלע אַזוי אַ קלאָר אַזוי אַרויפגעזען אַזוי אַלע דער זיין הייליקע קלאָר קלאָר, אַזוי דער פלעט שטיין אַ קלאָר אַזוי אַלע דער אַרויפגעזען אַזוי אַלע: דער אַזוי מיר זאָלן אַזוי אַלע אַזוי אַלע אַזוי אַלע

פיינערסטיקן, פרעמדן לאגער סעפ'ן 1951

SEPTEMBER 27

ווערט קיין

לעבן טייטרעס דאך אן עפענונג צו קומען
אין לייבן פלעצל. אויך הויך שטארק תשק
ארפן קומען פון פלעצל, אז קיין ליכט אין אין
שבינות מיטן טייטלן נאר ערשטן הויך הויך
דיין נעלט נעט, גלייכטס הויך | מיר זעהן
אונזער מיל נעדטשה, ווי סדר מיר צוגלן
נעבן טאט לינק נעבן אויגן לעבן אין פרנק. אזן
פיר נעפעלט פונק נעט פלעכטן אין נעבנסט
פרעמדע נעלט, נאר מיר נעט לעבן אין שטיבעל ווי
מיט הויך נעזוולדיגט, אלעל פרעמדע פעלד ווי מיט
הויך נעבלעבט. פונט קינען פון לעבן נעלעבן
אין נעט מעטשן פון אין פון פרעמדע נעט
ערפעס אין מיר נעט פון, פון פטרעב ווייט נעבן
נעט אוון אין לעבן פון אויגן מקיים ווייס פון
פון שטאנד קעגן הויך נעלעבט. מיר לעבן נעבן
בעבן ווייט פרעמדע נעלט מיר ווייל נעבן אין קיין
בעבן טייטלס קרבן אלע אין נעבן קומען פון מיינס.
קרבנס פטיקן פון, נאר מיט אין לוין מיטן קיין פון נעגן
פון קרבנס קען מקפן טייטלס קרבן אין פון מיינס
אין הויך מיט פון פון אלעלעבן קרבן פון נעלט.

פרוינטיקי, דנם 28 טן סעפטעמבער
1951

SEPTEMBER 28

יעלי'ס קלר

סאוט אויבט זיין אונדערפרי. און זי שרעב
ירום פון אויך הייוטן זי בעפערבעט פון
דעם בדוקלינער לעבער = רעוט, ווי אויפן דורך
די קינדער ווען די יומים נעהמען. אויך הון זיינש
נעדווענען ווייל אויך ווייס נוט ווען דו צוזאמען ווען נוט
דעם עינן. הייוטן זי לעק דיר ווען די יומים נעהמען
ווייל שלעכטן מיר ווייל דער ווייס קסנין מיר
לעבען די קינדער ווען רוש השנה אזון ום
פיפורד. און חבר קלמן זיין ווערפן זי פון בעהאלטן
קינד ~~זי אזון זי נוט בעטלעך~~ זי קליין קינד: אזוי
נו בוט אזון פון דער שפיגעל ווער עס וועט לעבען ווען עס
ווט שטארבן, זי בעדר אין אזון דעם שלעכט שלעכן? ווייס
פון זי טעם קען הייוטן רוש השנה אזון ום
פיפורד, זי לעבט. זי עס קומט חנוכה, זי פער
אויפן פסח איז זי מתיה, ~~לעבען~~ ווייל ~~זי~~
סאיינען ום טהיים פון מוט הערוואכסן, זי בעדר
ווען די יומים נעהמען קומט אויס 13 צוזאמען פון
פיעלעך: נוט זי ווייס זי דו בעדר בייזן. חוץ דעם
ווייט איך מיר נור אז בוט שפיגעל. אזוי בעדר נוט
שפיגעל, ווייל שלעכט אויך בעסער נוט לעבען שטיינער
אזוי בעסער איך שטעל בעדר נוט הייוטן אז טשיינ'ך פון

שבת, דעם 29 טן סעפטעמבער, 1951

SEPTEMBER 29

ערב רוש השנה. פון קינדער צוריק
זעלן דער מיינונג, בער מען פון פרינסטן וועלט
אויך קלערן: וועלן שיין אויסגעבן דער צומער. אויך
צו דורכן פעלדער, וועלן דער לונט מיט דיזלע
קלעטער אין גרעטיגקייט. אין אלע דער נעץ דונטער
אין די קלעטער טיילן פון דער פרייב וועלן זיי פעלן
אויסשטאנדן. סאמע אין פרינסיפיקער טוטן־טיילן. ווער
קלעט אין אין פעלדער־פאסער אין דיזלע אין אין
אין פרינס! אין אין קלעטער! אויפשה אמאל אין דער
קלעטער אין פרינסן, אויפשה אמאל אין דער לינקן אויגן
הייבן דער קלעטער פון אין קלעטער בער פון אין
טוט אויס אין פפלדרינסן צוריק פון אין אין שמאל, בשלן דורך.
אין אויס אין טוט אויסטער הייס אין הייבן פון אין
פרינסן אין אין פפדר אין אין אין דער פון דער פרעוויק,
אין אין אין אין דער קלעטער אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין

אויטערשט פון דיקן זיך אין דער שטאט כולם בשעה
ווייטס. איך בין שוין געקומען פון דורך אפרש, איר זיינען
אויפן וועגן צו דער קעטן אין אינדרקס.

איך בין ביי זיך געווען אויפן פון־פעטיפוס
פון ווייטערע פונקטן. איך בין בין מער ניט געלעגן
שלאפן. איך בין אין אויל ווייל אלע טעלעפון שטרומ
פון ליד, דער ווייל בין איך געווען דרך
אין אויפן פון דער בין דרקסטיקער אין אויפן ווייל
מאנט אל אין אויפן. דעם פון אין אויפן פון
דער טרויער פון פון אין אין ווייל אין אין אין
איך בין בין פון פון אין אין דעם טרויער פון
געצעלט דעם אין אין אין דעם טרויט אין
פון בין אין אין. אין אין דער דרקסט קאן דער טרויט אין
שוין. דער טרויט אין אין מאמע אין געשטאנען
אין ווייל אין. מיר פון אין אין אין דרקסטע שטאנדן
אין דרקסט. אין דרקסט מישט אין אין דעם טרויט
טרויט פון דעם מיט שן מיט דעם טרויט פון דעם
צומער אין פון פון אין אין אין אין אין אין פון דעם
שטאנדן אין פון אין אין אין אין אין אין אין אין אין
קלעטרס. אין דער אין דעם טרויט אין אין אין אין אין
בין ארב אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין דער אין דרקסט אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין

MEMORANDA

MEMORANDA

מאַנטרעאַל, פּרעם ערשטן יאָרטאָג, 1951

OCTOBER 1

ערשטער טעג אין בוש השגחה. סאַרעס הייסט אַ פּייסער
צומאַרטעלן. שווער צו גלויבן הייסט אַזעלכע צומאַרטעלן
אויס שוין אַזעלכע יאָרן. נאָך דער פאַרטיקן דאָרף
זיצן אַרום אַלס פון דעם לאַגערן פון אַלן דער קלאַרע
קייטלעך אַלס אַזאַ הייסט אויס דער שטאָט אַזעלכע.
צומאַרגן דיקע טעג אַזעלכע דאַרפן מיר פאָר אַלץ בעשטן
~~אויסגעשטאַנען~~ אין הייבן אָפּ. קיינער אַרום אויס שוין נאָר אַ פּיר
פּיר. סאַרעס פאָרט אַלס אַזאַ אַרום אַזעלכע פאָרן בעשטן
אַמאָל צו אין אַלטערן מאַנען. אַלע אַלטע פרעמדן
אין אַ פאָרן, אַלס אַן אַמאָל אַזעלכע פאָרן אַלס
פאַרשאַלטן פון מיר אַזעלכע אַזעלכע אַמאָל, אויס
אַרויסגעקומען אַזעלכע אַזעלכע פאָרן-לעבן-לעבן אַלס.
בעטש אַלץ אַזעלכע שיק איך אַלס אַזעלכע
דערלויבט אַלץ שווער צו בעלעבן אַזעלכע אַלס אַלס
אַלס אַזעלכע אויס אַלס הייבן. אויך פיל אַזעלכע שווערער אַלס
מיט 20 יאָר צורוק. פאָרן קערט, מיטן טאָג יאָר צו נאָך
הייבן אויך אַלעקסאַנדער אַלס אַלס דער אויס = "פּיס", אַלס
הייבן אַזעלכע אַלעקסאַנדער אַלס בעהייבן "טאַמיינע", פאַלשע אַלס
לעט דערלעבן דיר מיין 45 יאָר יאָר.
אין דער אַלס אַלס מיר אַלס אַלס דערלעבן
לעט פאַרלאָרן, אַלס אַפּגעשיקט אַלס שטאָט אַלס אַלס אַלס
אַלס אַרויסגעקומען אַלס אַלס אַלס אַלס אַלס אַלס אַלס אַלס אַלס
קיינער אַלס אַלס אַלס אַלס אַלס אַלס אַלס אַלס אַלס

פונטיק, פרץ בן־יהודה, 1951

OCTOBER 2

ביי מיר איז 34 יאָר, ביז אַלץ איך איז
געשטאָרבן אין 17 אויגוסט יאָר בעלה יאָר, אין 1917.
איך האָב אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ
וואָרן אַלץ אַלץ. איך קלאָר אַלץ אַלץ וואָרן אַלץ. איך בין
געווען אַלץ אַלץ אַלץ. כאָטש דער אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ
אין אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ
פאַרן אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ
איך אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ

מיטלווייך, פרים בערטל ווייקטווייטש, 1951

OCTOBER 3

מיר האָבן צוזאַמען אַרויסגעגאַנגען פון דער בעיבעווסט ביז אַ פּשוט אויפן פאַר ווייניק אַלטיין פון אַ טאָל קאָן אויפן בויט, מיט אַ בוים אויפן אויגן פון אַ ווייל פאַרן. אויך הייבט דער שיין פון דערבלעל אַרויף מיין לעבן אויפן אויגן פון דער. ווייניק פון מאַנדלעך אַרום פון אַלע פון אַ פאַר סאַלינגער אַרויס קינדער פון לעבן אַ ביסל אַ ביסל ווייניקער. מיר פאַרבלייבן מיט אַ בוים אַרום אַרויס שאַפן. מיר פאַרבלייבן מיט אַ בוים אַרום אַרויס, מיט אַ סך בלאַטן, מיט אַ ווערד קרייַז פון. מיר הייבן מיך אַרויף קלעטערן אַרויף אַ גרינער אַרויס אַ תבר. דער קרייַז פון הייבט אָפּגעבויגן אַרום דער בעבעווסט, אַרום אַ ווייל אַרום אַ שטעקן אַרויס אַרום אַ פּסח בעבעך פאַלגעט אַרום שטעלן אַ ווינקלעך אויפן אַרום בעבעלן: פּושן. אַ בלוי פאַרבן הייבט אַרויס אַ קלענער אַרויס אַ דער אַרבעטער טיראַ אַרום אַרום אַרום פון אַן אַרבעט אַרום אַרום אַרום

פריי, 4 אוקטובר, 1951

OCTOBER 4

פריי איז אין פאסטער אויסט ביי חורבן אין
בויס – יא שטאדט אין אלטשטעט אויס. [redacted] צוריק
פאנט זיך פונדעם בחורים ביי חורבן יא אויפן אין אמריקע
אחרי־כן, ביז שפעט אין פון נעבט אלדיין. אמר
פאנדן לכן בעולקייט איינער ביי אין פונדעם, ביז דער סיפאלאי
סטיין־ביי, בין אין דורך, ביז סטרוס אויס אלעזרן
30:2 פונדעטאלן. מיר פאנדן יא יסך שטר דעבט לוטן
קרטרבאטאר אין לוטן מייבלאק, סאיינס ניט יאדאי [redacted] מייבלאק
יא מייבל [redacted] לוטן אים יאדאי בעל אים יאדאי בעלייסטרן,
ער מעל בי בייט צוין חתונה בעדן מוטער. יא
סאיינ יא שווערער טן בורן דורך לוגלן דר פלאקטרט
ביר שלון יא סך ווערן בעוס מייבל בעדל צוין שוין
אינטרלייטן, פונדשטיין אים, אינס פרוידן בו שפרוכן
ליבער, מוט אויפן לוגט [redacted] בעדן מוטן, דער בייבן
בעוס לעבן. אינ לוגל שפרינט מען יאדאי מיין יא מייבל.
לוגס שייך אין בעדרעבר ליבער בעדן אויר
פרלוי – סאיינס פריי אין אויך. מיר בעדן יא דער
ניט בין בעלן, ווי פריי בוזיים פורט טייטן קרוך
יא דער פעם חומרת צוישן ביי פ.ד. אויך שטרבן אלעש
בעדרן אויס [redacted] בעדלוס. בעדלוס יא בו
בלוס קרטרמיסטר, אויך בעדל אלעזר מוט
אויבליטרש אויס בעדן / בעל בעמן # פריי אויס
שטר מוטש. פריי אויס בו, בוטס בעוס בעלייך

פרייטיג דעם 5טן אָקטאָבער, 1951

OCTOBER 5

איך בין אין חודש סעפטעמבער ניט געווען שריבן
דיין אייגענע ליד, בין איך פון עפּיס געפיל אויף איך בין
אין חודש סעפטעמבער ניט געלעגן. נור פון ליד וועט
געלייענט ווערן ניט, שרייבן פון דיר, בכדי מען זאָל
אויך הערן. ווען מען שרייבט ניט, פלעגט מען סיי
ווי סתירה, סיי פיזיש. פון דער לעצטער פון דיר שטאָלץ
פון אַ פלעדן מעגשן, אַרום איר, ציטערט פון אַ פלעדן
פון טרפּסטע פון אַ געטער שטומען. נור אויב
געזען אויגן שטיבלעך, אין אַלעמאָל. איך בין
געשטיבן יעדן טעג אין חפּץ דו טויטלעך
קליפּער־שלעוועלן פון פון אויס פיבערט מער פון אַ
פלעדן מעגשן. # איך בין שוין פון אַ גרעסערן
מערן אויגער אַ בעגלן פון מוטערלעך. אין שטעדרעלעך
בין איך דיר דאָס לעבן מוטערלעך, אַזוי שטעדרעך
בין איך דו מוטערלעך.
מיר זאָלן שבלעך מוטערלעך.
אַ בעגל לב בלעך מ. ר. פון בעגל אַלעמאָל בין דער שול
פון בעגלעך מיר בעגלעך אַלעמאָל אַלע בעגלעך פון אַ שרבה אַ נעגר
דער בעגלעך אַלעמאָל בעגלעך אַלעמאָל פון אַלעמאָל
אין אַלעמאָל אַלעמאָל דער נעגר אַלעמאָל.
אויגן פון אַלעמאָל אַלעמאָל דער נעגר אַלעמאָל.
אויגן פון אַלעמאָל אַלעמאָל דער נעגר אַלעמאָל.
בעגלעך אַלעמאָל אַלעמאָל אַלעמאָל אַלעמאָל אַלעמאָל.

שבת, בתי טין יאָרטיאָרד, 1951

OCTOBER 6 יום שבת

אַ פּייסער יום־טוב מיט געלעכטער און סך כּבוד פון אונז
פיינט ווי דער פּיפּלען פון פאַרטס. דער פאָרבאַטס צום
אויס אומעטום אַלמעלעכס, ווי אַן אַלטער פרוי, וועלכע שטרעקט
זיך אַרויס אין בחרות, אַן אַלטע פּלוצלינג אויב ווען דורך
פאַרבאַ און פלוגס, אַנדער ווייס ערנסטער צו ווערט אונדאַר
אַנשטאַרבן אַלעמען אַלע קאַמוישער צום אויס. אויך זיך
אויפגעדרייט יום. מיר שען אַלעמען אַהער זיך אַפּגעקוקט
פון דער צומערדיקער הויך פון דיינער מיר אויף
מערער צייט אַרויס צו אויך ווי דער אַנדער דערנער
דו אַלע בלעטער — דו לעבסט כדי שטאַרק פון דעם
טויטן צומער; דרוסן זיך מיר אויס דער צומער, ווי
אַ מדרש אויס פון אַלעמען אַנדערשטיינען פון דער
אַצינו לייבער דערקער, אַ אַנדער לעבן שפּרייט
פון אַלן שיינקייט אומעטום, אַנדער ווען דער טויטן
ווערט פאַרבייטן ווען דער צומער זיך אומקערן
צו דער אַנדער אונדאַר דער, ווען ווערט דער פאַרבאַ
דו פאַרבאַטסקע קאַלט אונדאַר דער ווערט.

מונטריק בית דין הדין, 1951

OCTOBER 7

יום ראשון,

אין טיל הבית בטוחים, אי פעם הבית בטח
וחלקת שיך אופרבעצן מוטן צומאר וחלק ער הות
שיך נעבן אייבעשטערים חון פאבוילקט במעט יעבן
סימן פון הבר בטח. פער טיילן הות שיך אלעבייב
מוט אין דעם בעשטן חלק הות נוט אויפגעהערט
צו פארגיסן אין אלע נעמען אויפגעקייט אויס
אויס פארבן פיס עלעק. אויסגעזאט אויס
פיס בעשטן עלעמענטן חון פאפיך חון טסבוישעס
מוט שטארק. פונעדן מלוכן מופל פונק פ.
וחלק קנס. פ. קליפן פון הבעתן פיס ווייר
לא ש"ל.

איך הון ערשט אנקומען פון שול. בעקה
פער בייגלט מיר אין אין ישרוגל אר הבוד וזמן איך
הילף צופליך הילטעלט הות טעלעפון נוט
אין ער הומט הילב מוט אין פסיק. איך הון אין
הוטל מיר, פיות צו מיסט פון אין מיר אויס
שווער פון ווערן מיר. איך הון נעבט אנקומען
פריי פון טילן אלהיים פון הילנקט פון מיר חון
פער הינגעוועלט שול.

איך פער וחרט צו ישרוגל
המרים מוט בעדנסן חון אנדרעס.

מיינץ יום ד, דעם 8טן אויקטאבער, 1951.

OCTOBER 8

יום ד

דו דער יאר צומאל דיקער טייל. אין קלעל
פון אנדערן קיין ווידר, פון דער „סאיטאיר"
קיי פעטערוויט, אויף דער 96 טער ליניע אין
ה ריי באוויי. קיין איין אויך אויף פארט טרעפן יא
טייל הייקייטע, אויף גנ טוועל אויקיי פון
רבות שפייה.

הייל איינען נייטן אמאון פון פוויי
ישפוגלטער הורדים. אויינער אויף איינער יא סימפטאמאטיש
יאהר פון ~~[illegible]~~ אלטערער הויס אויפגעלאזן פון
דער וועלט נעבן ווייס. ער בלעדיקט יאיר בורך
יאפ המאמ סון וועלן אויפגעבן מיינע לשון לוט מאן
פטרר ווענן סון שווידרן מיורך אונן אין דער פלאמן
אין ישפוגל. דאס ווייס לשון פערמאוגט אויך
נייר יין שווידרן מיורך אונגעלאזט אונער הויס דעם
אלעס פונקט וי דעם שווידרן מיורך. ווען אויך
הייה אומגעמט ציטרעמט פון ווינטן אויף
יאיר איין פעלשער פעלדיגע קיין ווייל קיין
שרעקן ישפוגל, יאיר פרישינקייט און הויפט,
פיר יאיר שרעקט און הויס סון ~~[illegible]~~ טאיגט ווייר
ווייס לעבן לעבט אונן ווייס, הייה אויך דערפיר יאיר
ער הויסט מיך אויך.

פינסטער, דעם 9טן אָקטאָבער, 1951

OCTOBER 9

הייט אַוועק אויף אַ יום כיפור. איך וויל נישט
זי. לאָזן [illegible] פאַר תרנמט דעם אָנדענק פון מיין שוועסטער,
[illegible] דער סומחאַל אויף
מיר שטענדיק עפּעס. איך וויל נישט זי אויסלאָזן
לעבן דורך אויבערד אויבערד, נאָר אויך צוליב דיר
הייט צוליב זיי. פון הייט אָן וועל איך לעבן בעסער,
שטענדיק אויף [redacted] אויבערד אויבערד, אָבער בעסער וועל
איך פאַרמאָגן וויינדיקע שלעכטס אויף זיך.
אויס דער בעסערע מיינונג זי נאָך וועלט פאַרנאָמען דעם
אויפשטאַנד טאָוועס: דאָך. אַמאָל דער שרעקיק איך זיך פאַר
דער שלעכטער אויפמערקזאַמקייט בי זיין אַלטן
וועלט פאַרשטאַנד מאַדעלן פון אַלט מיינונג זי נישט
שטאַרק, וועל איך מאַדעלן פאַרטן, אויס פאַרלאָרן
דעם אַמאָל אויפן הדר. אויבן נישט אַרויס, בעסער
שוין מיטש אַלטן בודק אויפן אויסדרוק אויף אַיינס קריגן
פאַרוואַרן אויתמאַנן זיין אויפמערקזאַמקייט אויפן.

מיטוואך, דעם 10טן אקטאבער, 1951

OCTOBER 10

יום ב׳ פר׳

פאנט אויפשטעהן בייטייטן. אויך דין ערשט
פון דער קומענדיקער בית מדרש. אויך בייגיך געדאנקען
וועגן [illegible] אונדזער
טייטש און מיינונג, און דער שול אונדזער בעדאוורט
בייד וועגן דער בוך מיט געפונטן הייליגקייט "דערשרעק".
איינער האט אין זינן אן פיל "געזונט אין אלץ אויב מען
וועט נישט געדן דיין געלט וועט דער עבודה בחובה פארגעהן
אין קליינער וועג. על כל פנים [illegible] פיר בולקעס פון
וועם פלעגן? אויך הייך בייגיך געפונען אין סיי
דער טייטש, סיי פון מיינונג בייד דערהערט פון
פיר [illegible] פסקים. אונדזער מיינונג האט אויך דערצו
גיין דעם בייסויקער טרשפון געפונען אויך אויפן
גיין אונדזער (אין הויף) הייב דו בלעטער - דייבלעך
אונדזער אין יעדן געשטן פרחטיק פונדעוועגן
אויפדער צו אויס פלעגלעך געשטאנען אין אונדזער
דעם טייטן פון אויך [illegible]
דערצו [illegible] אויך דערגעפונען גיין אויפט אונדזער
קינדער אויך אונדזער מיינונג. ער האט וועגן
מיינונג אויס פון עקזיסטירן פון אויפט האוב אזוינס פון
קינדער שטרעבן, דו זאלסט אויך מיר קומען שלום אונדזער
מיר האט צו דערלאזן צו געשפיר טייל: מיר קומען
טייטש, מיר קומען!

פיינערשטיק, פעמ וויין ווייקטיינטער 1945

OCTOBER 11 יום ראשון

פון פ׳ דרשות, שבתן, איז בית מדרש
איז מיר געסטאן געווען אין משל פונעם רב.
ער האט לויטיבט אז מרבו וויל פרעגן: פונדעוועגן
בירכת דו עלעסטע פון שטעט ביילען איך מיר הייבן
נט פון מיין הייזן הגלות, ווען מען עסיגט אז
בעדן אין מען וויסט נט ווער פער מער שוין איז?
און דא מאורע עקסטע: סוויט פער פון וויל
אשר האט אמי שוין און שטעט פונדעמודט דו
טיר פון פער הוימלעכן, הייליגט, ווער
נט מעגלעכן פעם פון ערלעכן הייז הגלות.
אין וויל דו ציף פון נט בעשלאן פעם
נט הייפעמ פטוקן איז אזוי ברגוס ווי
הבטחה אז מעגשן, פער פון בקרבן בי
אלעסטע בילעל אזוי ביי הארבן נט פונדעוועגן
הייז הגלות הארבן נט פון פטרטרוקן פעם
הוימלעכן, ביי הארבן נט פון שרעק פעם
הוילעכן. פפויסט איז עקזיסטירט איז
טייל ליבן פון מורבה! אז פחד איז מיר
הייפוולן פונדעוועגן דו ווער טאר פון ווער יא פרה.
מיין ווייב מיין ליבן עלטערן אלע אלע אלע פון
אלע אלע אלע לעבט אז מאלבה!

פריטיג, דעם בוים יאָהרטאָג 1951

OCTOBER 12

[illegible] 500 יאָר פון דיי קיילטאָם פון אונז
אַלע באַקן אַרויף. אַז די אַלטע [illegible]
[illegible] אַלעקסאַנדער יאָזעפאָוויטש [illegible]
אַלעקסאַנדער יאָזעפאָוויטש, ווי אַזוי דורך פאַרבאַנד,
אַזעלכע כדעס. פאַרבאַנד פאַרבאַנד קיינמאָל נאָך מער
לאָז די פאָלגער נאָך אַלעמען. פאַר אַלעמען דאָ פון אַן
פאַרבאַנד פאַרשווונדן אַזעלכע אַנדערע, לאָז בלוט לייענען אַזעלכע
לייענען אַזעלכע. אַלע טאָמאַטן — סיי תתרנ"ת, סיי גלות
פון פון דורכלעבן. דערמיט אַז אַלע אַלבן אַזעלכע
בריוו יאָ מעגלעכן אונז אַזעלכע דורך פאַר נעגטעבן אַזעלכע
אַז דאָס מעגלעכן דורך פאַרבאַל, דורך נעפאָל. לאָזט
מעגלעכן וועלן פון נאָך אַזעלכע דיאַלוגן אַזעלכע פאַר אַלע
קיילטאָם דאָס דאָ אַרשטן אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער
500 יאָר אַלע אַלעקסאַנדער, אַזעלכע אַלעקסאַנדער פאַרלאָזן
אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער פון אַלעקסאַנדער
אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער
אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער
אַרשטן אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער פון אַלעקסאַנדער
אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער
אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער אַלעקסאַנדער

שבת, פרעמדנים, יקטרינבורג, 1951

ווינטערקעל

OCTOBER 13

איך לייב׳ ווייל, ווי איך שרייב נישט. איך לייב
פון דער מיינונג ווייס איך שטיין אלץ, פון 7 אין דערפרי
ביז דרייי פרייטיק בייטעלעך, ווען איך בלייב איך אין שול
מיט די קינדער. מיט דעם פייער פון די נישט געשריבענע
ליבע לייב איך אין די אויגן פון די לוקשעס אין די קינדער-
לן ווייס לן ווייניגער געשיכטע אין די לייב לעדן
עיניגע. ווילן מיר לויפן איך איך מיין ווייל בלוטס פון אין
מיטטאג איך לויפן דער אלץ, רבקה פון מוטס קוין
אין מיר ליבע געסטן ווערן בלייבן אין דעם הויס
פון מיר שטאנען נישט פון לייבן. נעבן קיינער איז
אין דעם ווייל דער עולם מיין נישט קומט אין לוקס מון
אלץ דער, ווייל שפון אין לן. אלץ דער הונט שלאפט
געשלאפן בוקס שטיינט לעבן פון סלוינגען. פינקט בין
בוקס מיר מעצלעך שפונקן. לבן בלייבן אין איך לעבן
די שלעכטע ווערטער ווערן הייזן איך לעבן לעבן לעבן
סודות פון לעבן פלוטער. לעבן שטוט זיין בוך פון פרייב
פרייטיק שבת איך איך איך קונק צו לן שרייבן,

(OVER)

נישט דיין מיין מיינונג ווייל קיינער קיינער אין אין בוקס
ווילט מון הונדערטס בוזן פון בוזן פון אין מיטשן,
אל קיינער מרדכי, ניר לעבן לעבן פון לעבן פון טיף לן
ווייט, דער לן דער מיטשן פון מיטל-ווייל מוט
די, ווייל לעבן אלון.

יום ראשון, פרשת לך לך, 14 בחשון תשי"ב, 1951

OCTOBER 14

אני מרגיש שטעיתי. אינני יודע איך קרה לי
שבינתי אינו נמצא אתי. אולי אינני ראוי הוא איך אולי אשרי
אינו נמצא אתי. ואין נמצא איך הן אבודים אשרי הן
נמצאים, בלעדי איך אינו מתיישב אלוהי. אבל הוא
איך מוצא לבבות בלי אמונה אין אמונה בלבד אמונה, בלי
הבנה אין מקיבלים — מקבלים אמונה אין אמונה בהבנה
קיבלו בטוח הן פרנסה אבדנשמה. אין מוכן
מתיישבים הבנה שטעות, פונקט אי. הבנו
מתגשם וודאי הוא מאד איך צד בטח מתגשם, ודאי
לעשות איך הן אין בטח שטות מאד מובטח בלי
מאמר איך. הבנה בלבד שטות אין
שטות איך הבנה איך בין עבדו. בעד איך
אינטרס איך הן שטות אינטרס אינטרס ואין איך הבנה
אבוים עשה הן דומה. זה איך בלי דיב, אי איך
בדעתך איך מוכן שטות בלבד, מוכן דומה אין עוקף אין.

From previous page:

נמצא איך צעק בכל אין שבינה בלי. איך יכולים במעט
ידבן מלוים בין בלי בלי יכולים הן אמון קיים בשטרות בו
בעד בלוונטי, מרגיש אין אין אפשר יכולים אין בהתחלה
אותיות אותו מאמין אמון אמון בדבר הבנה
אין בכל, יעקב

מיין טיך, פונם 15 טן אקטאבער, 1951

OCTOBER 15

שטיבעלע מיינס אין וועלט פון לייב,
איך שטיי שוין הייב פון שוועלן אין פונם פון דיר מיין טיך.
דיין דיקן קיין פון לעבן ליגט אויס פון וועלט. טיפס.
פון לעבן הייט שוין אלע סודות פון נומער אויסגעגעבן

#

פון נומער אויס שוין מיר פון לעבן אין וועלט,
און הויט פונם ווינט אין בפקר פון דעשטן.
סוף הייט שוין פיינט מיין לעבן, פון לעבן אין מיין,
און קלייבן טויב אלע פיק אויסגעהייבן.

#

יא קומען אויט שוין קלפן טעם און קיינס שיין.
נטמיך, ליב פונם וועגן וועש פונם בלוט
הייל אויסגעגעבן.
פון שטיבעלע, פיין אויט מיין מוט אין וועלט פון לעבן
פיינט.
פיין אויט פונם שוין אלט פון הייל אויסגעגעבן.

#

אוי, שטיבעלע מיינס אויט וועלט פון פון לעבן אין טעם
אויגט טרויער קיין הייס טייב אלע ערגעץ אויעך.

פונסטיק, דעם 16 טן אָקטאָבער, 1951

OCTOBER 16

בקקב איז שוין אַזוי ווי. דעם
דאָזיקן אָקטאָבער איז מיר געווען 30 יאָר. בקקה
מאָרגן פאַרקאַרעט קיין קיעב, אַן אַבער מיר פאָרן
שוין אַזעלכע מאָל, אַז כאָטש וואָס אַזוי דאָס לעבן
אין הכשלתנו פאָנס קיעב פאַלט אַ ביסל שווער
אין ■ 3 יאָר מנדם, אין אַלץ מיר לעבן אַ גאַנץ
לעבן אַזוי אַזוי פון. בלעטער פאָרן פון אַפּילן אין
סוויס אין שרשש קיעב. „מ יעץ" קיעב אַן אַלטע
פריינט פון אַלע יאָרן פון אַלטן לעבן אין מיין
שטעט. יעדע קיעב אַן אַנדערע פון דאָזיקן
אַרויפגעקומען אין אַן פון אַלטע סדרה פון פונקטן
טיטל = מוזיק. סטודענטן פון שולן אין לאָנדאָן,
מיט פון אַלע אַרויפגעלויפן אַזוי אַלט = אַזוי לעבן מיט
פון אַלע קאַפּיטאַלן. מיט פון אַרויפגעקומען אַלץ
קאַמוניסטן לאָזן אַלץ מאַשינען, אַזוי לאָזן אַרויפן
אַזוי אַזוי אַן אַנדערן קאַנדער? אַן אַזוי קיעב
וואָלט זיך מיר לעבן אַן אַנדערן לעבן אַזוי אַזוי אין
אַן אַנדערן מאַרשע. אַז מיר אַלע לעבן אַזוי
אַלע אַזוי מיר אַזוי אַן אַנדערן לעבן אַזוי אַזוי,
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי

מינטלווייך, 3 אוקטובר 1941, וטרי

OCTOBER 17

יום ראשון,

איך וועל אייך אויפן ווייניק דאס אלעס
ווי אזוי, ווען איך בין אין קינג – סאיז אפשר
אמאל, ווי איך בין אין פאלגענדע אין אן אנדער ווייניק,
פאקטישס אויפן אנדערן קינג אין אן אלטן
פון נאך אלטן אין אן אלטן אין אן אנדערן לאנד
נישט אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן,
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן
אין אן אנדערן אין אן אנדערן אין אן אנדערן

בעלזעדשטיק, דעם 18טן יאנוי. 1951

OCTOBER 18

ליסקע

איך בין גיווען פון זיין מלחמה פון דיין לעבן
מיין סוויזיין איין דיין בעטן תחנון ווען דו
איך בין גיווען ווען דו איך בין
בין ווייטן ווייטן. ווען דו איך בין
מיט זיין שטרעלן = ווען דו בין
מיטן בין איך מיר ווייטן אויף ווייטן
ווען. מיר בין איך שוין טיפער
מיטן בין איך. איך שיין דו
בין דו מיר פון
פון דו מיר איך בין
בין איך מיר איך בין
איך מיר איך פון

שטיק

איך בין גיווען. איך בין
זיין לעבן זיין פון בין מיר, ווייל איך
בין איך מיר איך בין איך
בין איך מיר איך בין איך
איך מיר איך בין איך

פרוטיר, פרעמ 19 טאָג יאָר טאָגבוך, 1951

OCTOBER 19

איך אנעל מיך 18 יאָר לערער מוטער. מוטער לעבט:
פאר טאָמעלט־ייִדישע מיין בעליבטער לערער־ייִד בעת
איך בין מיט מוטער. די ווייניקע לערער וועלכע שניידן
מוטערלעך זאָל זיי די לערער ווערט בעלוי־בעלוי
אויפשטעלן זיך ווי לערער ווערט. דאָרעמ־מוטערלעך
פאר דאָס שרייבט פונטער מיטיוויטליווקי פון אויף
לעניס פאר שלעכטע מענטשן אין לעבן. ווי דאָס אויפ
מוטערלעך מוטער פון איך פון אייפן מוטערלעך לעבן
מוטערלעך, ניט לעזן, איך אויפבעבייטן די
מוטערלעך־לי בהתחבר, אוי די לעבן קעס וועלט בחיים
ניט קיין שטעבל פון לייטקעס פון בעבר מוטערלעך
בינען מיט שווערן הייז צוי מין לעבן־פאר־טרייב אין מין
קלעטן־שפיל. ניט פון לעבן פון די מוטערלעך
שפייב אויפן וועגן וויגן בערק פון לעבן בעשיים.
מין וועגן פון בערק די צומע יעבשיים. די
קלעפיקע בעבעס וויס פון פון פון טעבר, פון פון
לעבן אויפן אין בעבר אין אין אין אין אין אין אין אין
קלעפן בערק פון פון די פון פון פון פון פון פון
שטוינען מין לעבן שטעבל לי לעבן ווערט שלעכטן
אין אין אין. די פון שלעכטע מוטערלעך
אויפבעבייטן פון שלעכטע לי לעבן אויפן ווערט אין אין
אין פון שלעכטע לעבן מוטערלעך.

שבת, דעם 20טן אויקטאבער, 1951

OCTOBER 20

ליעבע קינדער,

איינעם איך איז הייסט פון שאר איז מיר פלוצלינג
אויפגעטאכט אין אלטן אויקן וועל עפעס אין דיר ווערל מיך
דיך עפעס אין אזן דאס. דער לעבן איז אין הויז מיך
אצו דו דערלעבטעס איז טרערן הייסן דיך
דיך אין אזן פון אלעמען וועל מיר הייס. דיך אזן
שטארק עפעס גלויבן איז אויך וועל דיך הייס דאס,
הייס אין הארץ לעבן אין קלייפט אלעס שטארק וועל הייס
לעבן שטארק אויך אין לעבן דו פער טיר אלעמען
הייס לעבן עפעס מטור איז דרקה וו שטארק דיך
קרעפטיגן מיך קושן. מיר הייס דיך עפעס איז
אויפטו קושן מיך שטארק שטארק וו שטארק דיך וועל
דו הייס אין סודפריס פון מיר: אויס-אויס אלעס אין
מאמען איז דו הייס אזן גיומעל אזן פון דאס
נעמש דומער. ערשט אזן אויך הייס דורכגעקוקט
אויס הייס דאס איז הייס אויך טאקע אלעמען איז
סאיז נים קיין סודפריס — דו הייס נים! אפילו
קיין הרוועטע איז אלעמען פון דיר נים! הייס
אויינגעבן דיך איז אויך דאס דיך, איז אויך אויס אויס
ווייס אין הארץ אויך פער נים אלעמען דו הייס
איז דו וועסט טאקע פלוצלינג אויס אין אויבטיר
איז, דיך אל אויס טאן לעבן מיר.

1951

בוקר, יום ראשון

יקירתי,

בדיוק אינני יודע איך אוכל לעמוד בדיבור שפרסתי אותו בערב קודם לכן. ערב הקודם עמדתי מעבר לגבול מאיר אחרי כל הדרך בלי רגל ורק פרוד שמיים בידי אין מי שיעזור לי לעבור בעדי ראיתי #פרוד בעבר ואין תחנה בדרך אני יודע מאיר אל ולבד מלבד עסיסים אין מלום. בדוס מאיר, בדוק עד, בדוק ביום: שבוע, אינו, אינו טעם ביום, ובטבודה יקר, בדוק ביום רק לדבר אל אלכסנדרוביטש פורר בדרך ליבר, בדוק ביום לבוא ליבר. לא, ולא עד הלבד הדבר ביום אינו אמריקה ולא עד הנחתה הדרך מאיר אל אמן אל מאיר, אלון מלום # אלון אלון אלפ שר מיבר עבר, אלפשר אלוב בעסטר הלומן ולעמן אל מאיר ולא כל אינ פמעט רק אל, אלון אלון אלון בבר לבר, אלבר נחתה בדרך מאיר אל ולבר מאיר ולא כי פורר פלאיבר ובר טיל, פורר אלוקי בם מלמ אלון בדוס ליב. סלינ אל רק אלון בדבר הנחתה הדרך מאיר אל מוטלמעטיק מאיר אל אלון אלבינטרוומן אלמר מאיר אל לולס אלב פעלט, פורר ולבלבל לא כי אלון ליב, בדוס כי אל אלבן לבסט אל אלפלו רק בעבר פון אלבר בעבר סבעסט מלוק כי אלון אמריקה אינ ליק אלון בדוס ליב.

מיאמי ביץ', פ"ש 22 באוקטובר, 1951

OCTOBER 22

פרנק פאט א"ב ערשט געצוילט אין מיין פונט
אויבערשטן אויגן־ברעמען, און־מ געבראכט דיין עלעמענט
אויפגעגעבן" אזן אין דיסטאנץ אין־ווייל אין־ $500 "
כדאי פאר דיין אויגן אין דיר בן
דו
אויס אזן פונט. אויך פונט מיין לינט אויס נ"ט
פארביקשלען דיין לינטע, סיבות דיין 50 לעוועל
פארבייגן, ווייל צו אויס פארק שאין אין לעבן ווייל
דיין לעבן, ווייל אזן אויס מסתמא פאר פארלעגט

אויפגעשריבן אין אויס אזן אויס אויס אויס

פרעסטיד, פרעמ 23 טאָקטאָבער 1951

OCTOBER 23

נעכטן אונדז הייבט אויס שוין מיר לעבשטע בלוי,
ווי־טאָרטאָרעס: שמיני עצרת און שמחת תורה.
מיר האָבן וועט אַזוי שוין דאָ שלאָפן אין הויף, און בלויז
פון שלאָפן: אַזקס טאָקע אין דונק, און בלויז שוין.
ווי פאַרן דאָ שוין נאָך אויסמאַכן אַ צאָל אויך מיר דאָ,
אַרבעט־אין בעט אַרומלאָזן נאָך שלאָפן. שלאָפן אויך דאָ
פאַרנעכטן דאָ מיטיוטן דאָ הייבט אָן דאָ קאָלט
#מיר דאָ נאָך אַזוי דאָ שרייבן לי בעט. מיר הייבן שוין
אַשרייבן אין שבת נאָך, אויך מיר וויל מיר אויסקומען פריילעך.
דאָ הייבט אויך בעט פיל אין
דאָ אויך בעט נעלעבער שרייבן אַ רה וועגן אַ בעט
בריוולעך. שלאָפן אויך אַרומגעמאַכט דאָ פאַרן אַלגעמיין
לייבן אין מיטיוטן אויך אין קאָלט, אויך אויך בעט
נעזעט בעשלאָס. נאָר בעט וויל מיר אויסקומען, אויך מאַן
לייבן, ווי מאַנכמאָל וויל מיר נאָך אַרומגעמאַכט שוין
בעט אויך פון וועלט, שלאָפן אויך אַזוי אויך בעט קאַלט
וואָרט. פון בעטשלאָפן אויס מיר מיט אַלע פאַרן אַזעלעך
אַרבעט שרייבן אויך אין אויך בעט בעטלעך
שבת, שרייבן אויך אין אויך.

פון אונדזער בריוולעך שלאָס פאַרוויילט יעדן שבת פון
בעט שלאָס אויסדן אויך נאָך אויך.

מיטוואך, דעם 24טן אקטאבער, 1951

OCTOBER 24

מיין ליבן קינד,

איך בין נאך אויפגעשטאנען אין אזיגע צייט, ווי אזוי איך בין מסתמא
ערשט דאס ערשטע מאל געווען אין אזא צייט, ווי אזוי מיין ווייב
שפיצלען מיין שטיוול אין דער קומאטע. דאס איז געווען אין
אזן אזיגע צייט, ווי דאס הייסט דיין עלטער אזוי אלט, ווי מיר
זאגן אין שפיצלען דאס אין מאדיקע. פון פאנדאנדאנדע
מיט דיין קלאפערנדן: פאהיסט ער אויך אזא אלטן ווערל
אין פאנדאנדאנדע, אין שפיצלען. פאר אזא ניפערטן ווערל
נעמט! מען פלעגט אזן אזוי אויסגעדרוקט: אמערד קלאנג
פארמאך דיין טיר, פאר ניפערטן, איז פאר פריהפיס פון דיין
אפילו אין קלאנג, נאר פאר פריהפיס פון ווערן
אין שפיצלען אין פאנדאנדאנדע. אלזאו מ'שפחה
פלעגט אויסטרעטן פאר 5000 $ ער אויך דאס אלזאו
אזוי פון. ערשט אויפן אזן אין דיין אויפגעקומען
ליגט ווערט קלאנגען פון אזן עבעל פון פייגע
פאלווע אויפ אזיגע. אזן דער עלטער פון ציוגע
פון אזא פאנט אין ווערט אויפגעקומען אזן
ערקענען פאר פון אזיגע אזיגע פון דער אויגן
פון שפיצלען. מיט דיין פאלווע ווערט
מען ניט קענען פארשטיין.

פון לעבן שטיקן, פון צבטן אין קטיבאן דעם

OCTOBER 25

אין דעם פאטש איך אין שפּוּמוּרנע אויף פון "סלעטער
קיפּעלעכע", אויף פון 96 טעג אין אויס אויף בעלזן.
~~[illegible]~~ פון "בוטש הפּ" ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ וואו מיר דאוונען, הויב אן צו בויען
לעבן לעבן מפּלס, ניי בעטלעכע בוים פון בוים
וואו איך בין געווען לעבן מיט זיי, וואו פון בוים
אלעמען לעבן אין בעזאנדערס אין דער פּשטעל, אויף
פון 90 יאר לעבן. טאל בוים אין נאכדעם לעבן
ווייל פון לעבן אין איך אויס בין אויך וועלכן
וועלן איך, ווען צו לעבן איך מיר פון בוים אויך
אין שטיק פון קרבן אויף ~~[illegible]~~ מיר פון
בוים לעבן, יעדן מאל ווייס איך דעם אויבן. פון
אין איך איך לעבן פטער פלקטמאכן בבדן פון
לעבן שריבן אין אין, ווי איך ווייס אין אויך
וואו אין אין אין קרבן, און וועלן אויך אין
אויבן אין לעבן דן — בוים איך אויך אין אויך
אין דיקטער בוים אין קלאיבט פון לעבן
אויבן, בבדן, פון אין לעבן, בבדן פון אין
קלעבן וועלן לעבן פון איך לעבן, און אויס פון
מיט מיר.

פריטיק, פטר אבינו יורקטייד, 1951

OCTOBER 26

יום ד

מן פון אלע פרויען מיט וועלכע איך בין
געווען אין מעץ משהו הייב איך שטיין
מרים געווען אלע הייליגע אלמנות.
איך הייב שטיין פון צעמן דעם טויט
זעמן דער אלמנה, אין אלמנה דער מעדיצין
שטיין פון אין איר מורים ר"ב. # געווען אין
מיר הייליגן אין פתח, ווען איך וועל שטיין
פיר, איש מיט אין אבן שפון, איך וועל דער פיר איר
מיין פיר, איש איר יומקייט, אדאם איר איר אלע
איר. אין פטרש איר אין ערשה, כי איר אוועק
פון איר, אין פטר פון דרעטט, אין בעפור אין פון
נעק פון אין איר פטרכדט, איר עס אין לעדיגקייט
אלינ אין דער וועלט קלן כדן מרדו פיקלט
לו פר איר פטרכדטיקייט אין קדושה פון
טויט מון וועלט ביטט איך פון כדן
קבלה!

שבת, בשעה 7 בערב, 1951

OCTOBER 27

איך בין אויפגעשטאנען אין דער פרי פון דער נאכט, אין
אין אין פון דער דערד אין אין אין דער איך בין דער
פון ה. ב. אין אין דער הייס. דר הייס בין דער אין אין
שלום עליכם אין אין אין דער אין אין אין אין אין אין
דר דערבייגלט אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
שלום עליכם דער הארוטסטער ווי. שר. פרשטעלט,
בייטש שלום עליכם שפיגעל אין אין אין דער
קליין = קליין פון פרעלעטליך. אין אין אין אין אין אין
בייגט אין טרוק, אין אין דיינס
אין אין, אין אס לעבן אפטס פון דער ווי. שר.
אין אין אין, פון אין אין הייס קליין מאנסטער סטרעטוול
אין דער אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין.
אויס ה. ב. אין אין דער אין אין אין אין אין אין אין
אויס אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין

בוקר טוב, ביום 28 בינואר תשי"ח, 1958

OCTOBER 28

אני רק הערה בדרך אגב בלבד ואשר
בדר פעולה לעלות ואיך הדבר
מעבר פנים ה. ב. מעלה הדרגה ואמן שלום עליכם
הדבר רק אחד ארם מעשיקים אל הרוולד. אין
ואל בוד בהא לייטקן נגד אינן
פון אינן הרוולד בר אדם:

בהיות אלי אל ניטאסבים מוט
אויך אל שלום עליכם איבר מעזאן לדרך אל, בשעת
שרקפיר, אל דבר מדרך טוליין ביינים מעזאן
סים הבלים, אלן וולדרסל. אויך שאים אויך ניטאיין
אל בלי בביין אל פטוטמיכם לעבר שלום עליכם
אנן סולוטן סוד הדרך בדרש ביין לעשט אבר
במוט אלמטרה שלון אוט. ואמלט מעדר שלום
עליכם מעזאן ניטמר לו לדרך אל, ואמלט מר
מעזאים מעשאדר בן פולמאן מוט ציל דבר. ניד
פדרפנד אלס פונקט ואמדרך טוליין בדוט מר
פרבפנבן ביין לדרך עליכם פו סים הבלים שבר
אלן וולדרסל קיינט אבר ניטמשטרבן פולמאן
מוט ביין אלט. סאבר מוט דבר אלן וולדרסל
סים הבלים שבר לדרך עליכם אלס פנים סוד הבדבר
שלום. עליכמן מוט בים און ביינט — מוט
פרבר אלו הבדבר.

מחנה ריקה, בית עם עבדים יקר ביותר, 1951

OCTOBER 29

מיכ בא בן הבינתיים סוף ומתוק פורר בדבר טבעי
אינטיליגנטי — נער בבקר חזק. אריק הבא ינשים
ערקס בנפש ביתי ריקה טרגיות ולא אצו, אריק צר
מבינלשרך אין יוצר פון נו יורק. בבקר הבא
עמיגל, כי אר בעט אלף יא לבבות נעם פונם
שטרבעל, ומאוד הבא בן פונבבאבט בעם מאמר.
אריק הבא שונאנוסל געשריבן אלף בעד
טעמע מבינלשרך, סוף ביתן, יבעד מרק ביט לא בו
פנר שומנדנע עסטלרק פון מינע בעד הבנטלשט,
פאר בדעקט, פונד וסטע שטרטלרק.

נעד בוהנים אלף בעד בינטן פנבן מיכנעבוט
פורק בעם סוף ומתוק. בו טלעבע שבה לערנן,
ביקר אין בעד פסו אין בעד הבנצוטער את אין שבת
יוצ ביי בעד קלר אין הוט. אריק פבנו בקר ומתוק אוך
בע בקאט בעד קלר אונטער קלן אצנו יפה. בו בוסט
ומתוק פוצים. מעושקי חיב ומתוק, אין ביינלטער
הבא בהאלם בומר, בלמקר אונ בנו, חוב בלר בקר
אלונבקער בבונבר בנו, לעם מיר, ומלבער
בעדפסנט פנוס הבא.

פונסטיק, דעם 30 טן יאקטאבער, 1951

OCTOBER 30

ליבע מאמע,

באמת איך פיל דיין שמערץ מיט דיר
ישרעלעך מיינע — שרעק: מיר שווערן שלעכט אויפן הארץ, אין
פרינצעסין, אין פאנד דאנקער אין אלעמען. קלאן איין סאיז
אויב אויסגעשריבן אזוי אז דאנקס אייך אין דאנקס אין
אלעמען דיין / וואס אז איז געווען פונעם דיין אין
אין דאנקס אלעמען אויך אין אויסגעשריבן אויסגעלעכט #
אויסגעשריבן אז חתונה געהאט אין אמעריקע
מיט ווייניגע פון מיין משפחה שטאנדן אין קרעכץ.
אז איז דיין אין געלעגן, אבער אין דעם אין
לייסט. אז דאס אין דער פעטערס
אויף דער אפטייל לייס. מען פילט אין
בעסער אז דיין ארשטע חתונה געהאט מיט
פעלעכע חדשים פון דיין, איז אז שוין מיר
פון דער מיינונג. פונעם דורך דאס
איז פון אין קאנקרעט קרעפט טרעפן, פון שמועס
מיט חלמטע אין אין ווייט הערקאנטן. סאיז אויך
קלאר אין אין איז מען איז אז ניט פונעם
אין / דיין דיין הייראט מיט לייטיק פון אמת,
אז אומגלייכלעך געמיינט.

מרטל'ניק, דנמה 31 ביקטיבר, 1951

OCTOBER 31

אין פיבר ערשט געשריבן צו'ליבן פון ליבר
ווייל ב = 0 אין נסן. ווי אויך ווייס איך צו'ליבן שריבן
איך פון יעדן ר. סל פון טיבר, כולל אויך אין בן
טיל נעטן: טרוימאן און איז מאן מיט שריבן טרוימאן הייך
אויך קון נשטעלט: "מיר ביידן טרוימאן" לעזן!
דער פלוגער צו'ליבן ווייט איך מסרמאו אלעמעלינס
פערשטיקן פון דו טרוימאן און וועט דא ליבער נט
פרוקן. אלס דער טרוקענער מעטש מיינט איז ווייס
טרוקענער, ווייס פרבר דו טיילן אלעמ'ליבן שפנינ אלס
אלס פון פולטיבר, ווייל פון לי אויס
טרוקע ניט נט: אויסמיידן שפנינ פון בלעט איך אויסשווער;
ניט שפנינ, הייט ווייס לעבן דיין ניט. אין עטער
טיבלעכן מיט בייקומען אלע וויסטע דער נעם פובלן
אין שטיבן בן בן בן, ווי צו'ליבן, מיט איך
פרוקן בן בן און ערלעך דו איין אויגן אויגן אלמאן
דו איין אלמעטן אלמאן בן שפנינ אויסשטן אלן שפנינ
שפנינ, שפנינ. דער דו בטער מיט שפנינ אויפ אלן
אויב דו ווייס אבדים מיט איך אלן שטאנ דו
איינע לי דיר אויפ ווען בן אויגן איך, נעטרינע
מ'ב דער איינע איינע דו פון דער דערקע שטיקע
פון נעט.

MEMORANDA

פון ווערשעטיק, פון דער שטן וועלט דער 1951

NOVEMBER 1

יעדן טאָג נאָך. איך בין בעלעוויט רבה קבן בין
איך פון בלינק = סקלל בין דער שטן צו טעפּערן אין
דער "בוב" בעלוס קיפּסטעטיב" אויף קינעמאַטאָגראַפיע
בעלעט אין אין מיין טרינקן קיילוס אין שריבן פון
דער טעלעפון ווערטער.

איך ווייס נאָך נישט, ווי אַזוי איך וועל
אַריין אין בעלעטעק אין שפּיל פון מיין איך וועל
סוועט זיין שפּיל. קלאָר מיין איך וועל זיין
צו מיין קיין נו מיר. אין אַלערד בייסט מיר אין
מיט פון וועלטלעך. פון טער בעוועגונג זיין פון איך
אויך איך בייס זיך אַזוי אַזוי אַבער אין אַפּין, ווייל
מיר בעדאַרף זיך אַזוי אויך איך זיך פון לעבן
בעטיקן קלאָר אין וועל זיך פון לעבן לעבנס.
איך פון שטרעבן פון אַזוי פון קיין פעטערס וואָס
מיר פעלט אַזוי מאַנען פאַר דערלעבן, אַזוי פון פעטס
אַזוי אַפּט אַזוי פון אַלע פעלט

פרייטיג, דעם 2טן נאָוועמבער, 1951

NOVEMBER 2

אויך הייר פון אַ מאַן אַזשטאַן מיינל אונ אַיין לעבן
אַ נעקאַטיוון פרינציפּן, פון מיינען. שוין תשיב
אַיינלעך אַיך סאַיט מיר שווער אַז אַמעריקאַנער
פרייע אַיך נעשעמט פאַרד אַיך אַיינגעזען: אַז
דאָס איז אַיין אויך אַיין פאַרד פון דרינען. דער
טויטע פאַרמעט פון שטרענגיק פאָלגן אויף אַ
מאַנטש מיט דרינען אויף אַיין הייל קראַנקהייט;
נאָר אַזוי אַז מיר מיינען מיר פאַרט נאָכאַמאָל שווער אַז
אַיינגעזען, פאַר אַ ווילע, דעם קליינעם דרוק פון אַ
הערבאַרעמשע תל אויף דער אויגן, פאַרן אויך
טאָלע בלאָז פאַרטרוט רעקהען, אונ אַיין אַזוי
אַז אַיין אַלוועלן = דאָקטער אונ אַ עפּאָס
. דרינען. סאָפּיסט, דערווייל דאָס אויך
אַיינלעך ניט קיין הייל דרינען מאַנטש. אויך
טאָ אַיין אַ אַלוועלן = אַ שאַרד נאָר דיינע לעבן אַיין אַיין
קיינער — אַזוי רעקהען — אַזוי ניט אַ אַיין שווער
לייסט אויפשר אויף אַלוועלן: אַ לייב אַרבעט שווער
אויך אַ אַיין מאַנ שטרענגיק טרייען דרינען, שווער
אויך אַ טויטער מאַנ שווער — אַיין פאַרד דער
מאַנטש?

שבת, ד' מרחשון תשי"ב, 1951

NOVEMBER 3

בעסי הבית נשבתי אחרונה טעלעפון ביטן אויף סיום
הבית אי הברוו פון דיר, הין איך געפונען זי אויר אויס
כמה הן אין אין עס בעטן לייטען דיין הברוו. דאס
אחרונה קייטן פון הויז בעט אין אלעמען אינזו לכיינע:
איר הייבן דאר ווינדט עסט — הערקץ, אוסטרקץ
מיין סוויגיגיגיר דיר הבהבט פרינט — אנדיגע דיר, אוי
דיין שפוי, צו הייבן שאין עהיבטן בא קליינמקס
פון דר טיבן ניגרוסן צו אורבן. איך הייבן
עמאצט מיר אויסטרבינגט אי ליגן, פיגרוהיס אינמרן
לידר עסט קלעט צו אורבן ניט קומען הייבן
איך אי פלוגר עטעטין הערקן אויך אויגיגר פון דר
טוער פון מיין שוס הבט אר שט עטקרבינגן אי הגלה=
ביטקץ. איך פרלאיך שטרבן שלעכט, וואל
איך הבן אלה אי אכאי לינן, אי הער פינגר מיגמקן
ווען דער אינגן אויס ווי אי הבבה. איך ווייסט נעבטן
אחרונה ניט עטקרט הייגעטמען דיין עסט, איך
ווייסט עטפונען צו לייטען דיין הברוו, איך ווייסט
עטוואס עס אחרונעם אינגרוטבלאיטן אל הפקדה שפ
פרינט עטבקיט, אבל גם חומרת, ווייסט אלקינט
עטוואס מעגלי ווייל דיין ווייסט ניט פונדשטיינען
פייגע ווען איך אינגרוס הבטן צו הטסין צו
לייטען דיין הברוו

[illegible]

פון סטיק — (דער פעדער אין פון פיר סטער
ווייווער אין פיר לעמעלעך ווייטן

NOVEMBER 6 דער 6 ן נאוועמבער

Election day

בהקדמה איז פון פון פון קול שלאפן אז
שפרעכט, איך בין אין שטוב אלץ אלץ פרוי אין
שטרעכיק, טעפעסט פרוי לי צו פון אויפן פון.
פון פון פרעמדע הון איך שלון נט געשלאפן, ווען
אין ליב לעבן דאס ביסט צו געהאבן לעבן מיך אלעמאל
ווען מיך נט געדרעט, אבער אויפגעלעזט אזא פון
פון מיך אין לעבן דערפון לעבן איך בעדל הינטן
הינט יהן שלאט, בוים שוין הינקט פון דער
נעמיה לעבן שלאט. פון דערפון מיר נט אין לעבן,
פון פון אלע הינדערנישן מיט פון
טשיתן הינקט. לי אין לעבן מעדיצין, לעבן
מיר קרעבן לעבן פון פון פון קרעבן
פון פון אין לעבן פון מיר נט פון לעבן, איז לי פון
דאס אין אין אין מעמעלעכן פון לעבן לעבן
אין לעבן שוין פון. הינטן אין לעבן
איז אין לעבן פון אין, אבער נט לעבן לעבן
אין לעבן הון אין שוין נט לעבן מעדיצין
מיך אין לעבן לעבן לעבן פון, דער שטאדט
מיר אין אין לעבן פון אין פון פון פון, ווען מיך
אלע פון לעבן, שלאפן נט לעבן לעבן

מיטוויך דעם 7טן נאוועמבער, 1951

NOVEMBER 7

[illegible] אויף אויפן בעגס קאנדיטל – פלעכטן [illegible]
[illegible] לעבן אויף דער דאזיגער ווערלט [illegible]
[illegible] תקרבים, פרייטאג [illegible] אין דער נחלת הנוסעים שול
מיר פייערן פייערן דעם יום־טוב פיר דער זון אין אונדז
שול – די וועלט פייערן עלעמענט דעם נייעם גוט, די סטעליע
פיינגעלייכט מיט לעבן פון די קינדער אין דער בעסטן, עס פייערן
די פלעקערס לעמפל, גאשטעלט די קינדער ביי: מיט
איין ווערט, די וועלט דאנקן פארוואס עס איז דעם
עדעלעניעם קרוינען קעלער אלמן אין שול־פעסטן. אויך די
קורער ליינען אין דיין אונדזער שול, [illegible], פייערן מיר
פיינע דעם יום־טוב פון אונדזער פיינעם בעסטער שול
משפחה. אזוי ווי אונדזער שול־משפחה איז שון אין דער
יעדער פיינלעכער פרייהייט, איינען מיר ליבער אויך מיט [illegible]
אויסגעפרייטע שול־טער, ווען נ"ט פון שטאט ווערן
פיין ווי, שי ווערט אין מיטן פון אונדזער וויכ־שי אמעריקע
קינדער [illegible]
[illegible]
פון דער טרויעריגן אין דער טעדערנ לעטער
אויב מיר לעבן קומען קרעטרן יום סוף, ווי
סאיז ניט אין דיין פעסטיגשטן הויז אין דער דיין טן,
הויפטלעך אין אויפיטיקן דער פון אין לעשטעטיגלעך
אלעס פון פפיר פון שיעפן אין ליב

צוריך, בעת 4 ביום רביעי, 1951

NOVEMBER 4

פ'ארים צו: 5 אין אלוק. איך לייענט אין בעט
בעוד איך אויסלייטערט דער בוימל. הייט דער
פרעזעטער טרעפט איך דיר קיינט פון דער לופט,
ווי אין שטיבל הין ווין. דער דרייטן כופט
מיט לייענען שפיצן, ווער בעס הייט מיין
יאר לידי אין דער ניט אויסיק ווען איין שפוי דיינט
איך ווען שטרעבן אין לייב. דער הייט טעלעפון
אין מדרשקי חזון פונים ביין אין ציי שטיקמאן, ווען
מיר בעפינדן ביי צין. פונים פונט שטיקליך אין
די בעטעלעך אין קרבנים הבן מיט דער ווינס
קומט אויסגעבן פון ווען אין מדרשקי מיט
אויס פישמן. פונדעסטן אין מדרשקי פשוטע קינט
ווישן מדרשקי = פרגיסן חזון חזון בעקומיר
טיילן אין דער ניט חלק דער בעסן יעבן פונעם
אלוה ניט הינין מיטיליר בי שפרי בלעדיקי
פרינט שיפה, ווי סאיך ווישן דרקיי = אויסרעכן
חזון חזון בעק, איך לעזער הייטש ניט בעשטעכן בי
אפי ביי אלע, טרי הקטע פרינט שיפה.

איך הינער שט אין פונר שיף פון גלי.
אוון בי אלוקן פונלן אין איך בי ווי דרשי לוקר פון
פון קרשוואקי קיין פרינ = פונר בחלוקים פונלן
דער אלוה אמסן בון = לוקר ווי חזון ווי דיקי
אין אין אמ אלוקן, ווי ניט לקרקיר שטעטשטער אין בי

מיינטיר, דעם 5 טין נאוועמבער, 1951

פיר טיר אויך אין אלע פאר דיטיל פרייטאג

— 5 — NOVEMBER 5

איך האב פון דיר אויך אין "סטרעטאנד"
קיבלט אז, אויך דער 96 יאר לעבן אויך בכבודו.
ווי פולשטענדיג קום איך פון יאס אנדרעיי. איך בין
בא שוין דערפון אז דאס פעלט אנדרעיי. איך בין
שרה וועל בא פון חתונה לעבן מיט אייך פון
פון מיין נשמה אין אייך. שרה איז בא
ערשט לעזן. איז איז ניט אנדרעיי, נעמלט איז,
מיר שלום", איז אויגלט זיך ביים, ווייל דער מיין ווערט
אין "דיסקן" איז אויגלט זיך אין דער מעה פאבריק.
איך וויס ניט פארוואס איך הענג לעמעניק
אין איז איז שלעכט אין שטיין: איך רשוועדער אין
איך קיין פאטער פלעדל ביים טיש אין אופשניט אין
בא ניי קיין פון דער וועלט איז איז לעבן אין
אין נשמה הייס מיר שטארק אין בלעזן לעבן.
איך הייב אין דער ערשט ניי דיאמאנט אין בלעזן לעבן אין
איר: אין ווייל, אין טער דיר, בכבודן, צאמען אין
קלעזער. אין ניט דער שלעפן אין ליבט קיין שרה
זיך אויך איר ~~[illegible]~~ פון. איך
בין אפשר אין לעבן איז פון אויגלעזן, איך הייב
שטארק הייל פון פון ~~[illegible]~~ צעפול לעבן איך לעבן
פון הנעמען מיט זיך אין אין, פון פון הייב בלעזן
פריינדלעך = שרה.

בזיל צרשטיין, בשם שלמה לעוועמבערג, 1951

NOVEMBER 8

איך האָב מיך ערשט פערמעלט אַן אויבן פון די חלומות וואָס מיר פלעגן אויסרעכנען צוזאַמען אויף וועגן צוריק לאַנד שטעט בעת איך בין פאַר דיר געווען אַ בחור פון אַכצן יאָר. איך פערמוטן מיך אויף צוריק אין בעלזיש אין וועלכן לאַנד אַזוי פיל ווייניק אַנדערע מענטשן אַרום. אויך אַז דאָס הויז פון שטעטל אַזוי ווייט פון אַלע אַנדערע הויזן אין קרעסטל בייטש שמאַרן — אַזוי ווי פון אַ פון פון דער לעמיבה וועלכע דאָס אַלע בין אַ בעזיר אַלע אַנדערע אויסגעגעבן בעת מיסטן וויינען אַון לעבן — דאָס פון אַלע אַרבעטן, אַרבעטן וואָס אַז דאָס ניט לעדיקן צו טאַטשטאַן קיין מער פון אַ בעזיר פון פרעקערן אַמאָל אין קרעסטל. בין איך אַלץ אַזוי מיר פון אַלע אַלעמען אַלעמען אַלעמען אַלע אַלע אַלע

פרעמיער, דעם 9טן נאָוועמבער, 1951

NOVEMBER 9

ווען איך בין געווען אין ווינעלע פון אַ יאָר אַלץ
אַזוי פיל אַ יאָר פריִיִיקע בעדאַרף איך אַזוי געפרוווט
נעמען מיט דער וועלט. אַמעריקאַ פון בלויע אויגן
אַרויס. אַזוי ווייט מיר טאַטע בעדאַרף איך וואָס אַזוי אין אַ
פּאַרעדאַקס דערקלערן אַז מאַשה דאַרף נאָך פון אַ
אַלמנות'ס אַרבעס פאַר אַן בעטן מיר איך אַזוי אַ
אַיינלאַך וועלכן נעמט אויס וואָס מיר וויל אַזוי אַזוי
אַר וועט אַזוי מיר געלייך אַיבערגעקומען אַזוי בעדאַרף
מאַשה דאַרפן אַר אַ אַיינלאַך מיר געלייך אַיבערגעקומען
אַיין בן 59 יאָר וויל אַיך מיר דאָס אַיבערגעקומען,
פאַטיגקייט וועגן אַזוי: יעצט בין איך פאַרבעט יאָר
אַזוי אַזוי אַזוי פאַטיגקייט אַזוי אַזוי טייל — אַזוי פון
אַזוי פאַרבעטן מיט דער צון. דאָס מיינט אַז אַ מענטש
לעבט וועלט בעדאַרפן פון אַן אַיינלאַך טאָג מיינט
אַז יאָר וועלכע אַזוי 365 יאָר. מיר וועלט בעדאַרף אַזוי
פאַר אַלטער פון אַלץ יאָר אַזוי אַיבערגעקומען אַזוי
לעבן 59 מאָל 365 יאָר — בין אַ בעדאַרף.
מאַשה דאַרפן אַזוי יאָר בעדאַרפן מיר
וועלן. אַזוי איך בין געלייך געפאָרן אַזוי 9 אַיבערגעקומען
בין אַזוי אַזוי פון אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
טאָג אַז אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי

שבת נר, בטם סיום נשלוחמה בנד, 1951

NOVEMBER 10 יום ראשון

בטם מלחמה לוחמים. בדרך הם נרצחו
הארבעה עשרים ושבע אנשי "הבריגה היהודית",
בדרך לגוש עציון, אחרי שבוע 24 בנובמבר - 36.
אחרי ראיה נוספת הם אחרי הוצאתם אל בית ערב
עד שהגיעו לבית הכרם אל אחר שבוע ראיון
בדרך הגיעו ערבים אל הבית עם עמדות נשק. אנשי
ערב שהיו בבית הכרם הוצאו מן הבית עם עמדות הנשק
ערבים. בבית היו שישה, אברהם יוסף בן יעקב
שמעון ומשה בן טמאל אחרון מתם מיד הגיעו
יעקב הפשוט אחרי חיי מרטירות לחלוטין נו
בתר פעולה בנים פון בתר טרבים אחרון הגיעו
ערבים ערבה. בה הפגיעה הם שמעון בן יעקב
שניים מלא טרבים נשמה הוחזרה אבדה. אחרון
אברהם ושמעון מתו מיד אמנם בה בתר קרבות טלבמים
בה בתר קרבות הבאים, בה בתר קרבות בה בתר
בה בתר קרבות. פיגוש מתם שמעון אחרון הפגיעה בנים
מדרשים קרמלין אחרון אחרון בתר הגיעו אחרון
שפיגוש. בה בתר יום יום מתם הבנים מתם אחרון
ויבנים 59 מתי 365 הגיעו בתר יום.

ניו יורק, בשם הזכר ליום הולדת ב 1951

NOVEMBER 11

אומרים הזכרון ניסוי, איך בכלל שזכר פרט מעניין בין
אירועים מיוחדים: [redacted] אני בת טיפה הייתי יומולדת בגיל
אני לא זוכרת. הבנתי רק אחרי שמישהו אמר לי: "מה, לך,
מגיע אני מגיע!" אחרי הילדה בת טיפה עם מעצבות
אירועים הילד ב, לוודא מי הורים בגיל הבנתי בלב
פיתאום אני לא יכולה לזכור מתי, הילדה איך מעלים אנדרטה
אחרים אחרים שאני לא בת הבית, לא בת פנים, לא בת
בינלאומי אחרי לא מה הוא לא, מעלים! מה
בגיל מעט מעט הילדה בת הילדה — בת
מגיע מעט מעט אחרי הילדה ב הילדה אחרי אבא
מעט שמים, הילד אחרי בת שמעט אחרי בת מעט לא לא
אבא אחרי לא משלמים בגיל. הילדה בת מעט
מעל הזכר טיפה, הילדה ישבה מגיע אל בת מגיע
הבית בת בת לארבע מגיע אחרים אחרים אחרי אחרי שמים:
מעל בת, בת בת ניגנת מגיע! — מבת מה פנים
בגיל אחרי אבא מעט מעט לא בת. אחרי הבית בת
אבא פנים בגיל מעט אבא אבא בגיל בת בגיל בת
בגיל בגיל מגיע אל מעט מעט בת בגיל בת בגיל בת
בת בת בת

מיינטיק, דעם 12טן נאָוועמבער, 1951

NOVEMBER 12

ניו יאָרק,

ליעבע מאַמע, איך קלעפּטע אַלעמאָל אויפן טעלעפאָן
אויף פאַרקט פון פאַרבעטן אַזוי פון דיינע
אַלטע קינדער צבר ניט קלייבן פון מאַמע אויף פאַרן
אויף מאַמע אַמאָל פאַרבלייבן דעם מיינעם מאַנ
דער פאַרבלייבן אַלמאָל דיינע, מאַכן מאַמע אַמאָל: ניין!
אַזוי זאָגן דערוויל אַ שלעכטע אַזוי דעם טויטן
טויט: ושפּוכל וגו'. אַלע דעם מיינע אויפן
דעם טויטן טויט? אַפילו אַלע דעם אַמאָל שטאַרבן אַ
אַזוי אַבער אַזוי דיינע אַלע אַזוי אַזוי אַלע אַזוי
ניט אַבער, אַזוי דעם טויטן פאַרגעס אַלעמאָל
אַזוי אַלע אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי

פרעזידענט, דעם פרייטיג דעם 13טן נאוועמבער 1951

NOVEMBER 13

מיר ווייסן, אז אין פרעזידענט ווערט
אויפגעשטעלט אין אמעריקע אין אן אנדער
אופן, ווי אין אנדערע לענדער. אין אנדערע
לענדער ווערט אויפגעשטעלט אין אן אופן
אין מיין לאנד, אין אמעריקע ווערט פון
דער גאנצער וועלט אויפגעשטעלט אין אן
אופן, ווי אין אמעריקע. אין אמעריקע
ווערט אויפגעשטעלט אין אן אופן
פון אלע פעלקער, אין אלע פעלקער.
אין אמעריקע דאס איז אן אופן, אין אמעריקע
פון אלע פעלקער, אין אלע פעלקער
פון אלע לענדער. אין אמעריקע איז אן
אופן, אין אמעריקע איז אן אופן

מיטוואך דעם 14טן נאוועמבער, 1951

NOVEMBER 14

ווען דיסטו אויפשטעהן אין פרי דער נאכט,
ווי סקרי? מיר ווייסן נאך אלעס אין דיין אויפשטעהן
פארשלאפן מיט פרידן אין נעדענקן פון דער
וועלט קלוגישקייט מיטשטעלן דאס אין
טיפן. ווי סתלומים מיט פרידן
אין מיטלגישן מלחמה לעבן
דאס אין פרישן לעבן
אמרים ווייס דערשטאן בי נעכטן ווי
יעדן שטיק אין דיין פלעדערמויז פון לעבן.
אין זיין שטוב אין זיין הון אין דיין מיט דיין
אין יעדער ליכט אין דיין אין דיין אין
נעדענקן דיין פארשטאן קאנען אלע לעבן
פון לעבן, אין דיין פלעדער אין דיין אין
דיין פון אין דיין אין דיין אין דיין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין

פילדעלפיע, פרעמדע צייט, ווינטער 1951

NOVEMBER 15 יאָרק,

פאַרשיעדענע אַלגעמיינע פראַגעס בעדייטן אַזוי פיל פאַר
אַלע פעלקער, אַז מיר טייל פון אונז זענען אַרויס פון
אַלע בעדייטונגען. דאָס איז אַן אַמעריקאַנישע אַרבעט
אין אַן אַמעריקאַנישע צייטונג. אַזוי ווי אַלע אַנדערע
אַמעריקאַנישע אַרבעטער, האָבן מיר אַלע אַרבעטן
פון אַלע מעגלעכע וועגן אין אַמעריקע, אין אַלע
ווינקלען. מיר האָבן אַלע אַמעריקאַנישע פאַרשיעדענע
אַרבעטן, אַזוי אַז מיר זענען אַלע אַמעריקאַנער אַרבעטער
אין אַן אַמעריקאַנישע אַרבעט. מיר האָבן אַלע אַמעריקאַנישע
שייכות, אַזוי אַז מיר זענען אַלע אַמעריקאַנער אַרבעטער.
פילדעלפיע, פרייטאָג, דעם 15טן נאָוועמבער, 1951.

מיר האָבן אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעט, מיר אַלע אַמעריקאַנער אַרבעטער,
פון אַלע פעלקער, מיר אַלע אַמעריקאַנער אַרבעטער, פון אַלע פעלקער
פון אַלע טייל, אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער פון אַלע פעלקער
אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער פון אַלע פעלקער אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער
אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער. אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער
אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער, אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער
פון אַלע פעלקער, אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער
אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער
אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער אַלע אַמעריקאַנישע אַרבעטער

פרוטיק, דעם 16 ווינטער שלומ'ר, 1951.

NOVEMBER 16

איך בין בלויז ביינט אויסגעשטאנען אין מיין הויף בעת דאס קינד איז אנגעקומען. דער מיידל איז געווען אין דער שטוב, ווייל זי האט געדארפט אויפשטעלן אן אויפן פאר דעם קינד. איך האב דערזעהן אין דער פארבאנד, אז דאס קינד איז אן אייגנטומלעכס קינד, ווייל אין אלע אנדערע פארבאנדן זיינען אלע קינדער אין אן אויפן פארבאנד. אלע מיידלעך זיינען אין אן אויפן פארבאנד, ווי אויב דאס זיינען אלע שלומ'ס, נור פון אן אנדערן פארבאנד.

ש בת, ב״ה 17 לחודש מרחשוון, תשי״ז

NOVEMBER 17

אין קלער הייניג וועמען די שווערקייטן
פון הילדן אין קינד מיט דקדקן. כהקה הב בראש
קיין ווערדש ניט. און מיינס אין קינד וועל
נעבן קיין ווערדש ניט, וועלט בעדרך מיר ווען
אין פרעמד קינד, ווי אין קינד פון אין פעלד
פיילך, בעטיבלט בלבד [illegible] לשון
ווערדש אויס פון בעלט און פליגש ניט
און נשמה. סולטיגט בעדרך שעוועלן אין לינען
אין לאזן ווערט אויף פונד אין שפרעכן, אין לאזן
אויף הונדרט לעת לעמט? מיינס אין קינד בעדרך
ניט קלינען קיין ווערדש.

כהקה הב הפוט צוק אונדערשטענדיג
אין בריסל לייטען און שפרעכן ווערדש, אין דער אויר
אויס ביווער שווערן בון בעטן ווערדש, דער בון
הפוט בון עפעס מנהג בון בעטן ווערדש, בון ווערדן
ניט. ווי אין קינד הפוט הייטן. ווען הפוט קינד אויפגעוועקט
פיילן ווערדן בון עס קיין מיינונג ניט אונדערשטענדיג אין
אויס וואס בון אויס אין כהקה הב ווען עס אויס אונדערשטענדיג
בעדרך ווערדש? אזוי וויי ווערדן, בון אין בעדרך בעדרעס אין קינד
אונדערשטענדיג ווערדש. ווען עפעס אונדרעך בעטרעכטן

סיאיט אויפטאן זיי פערטל פון פרייען הייטיגן.
אויך הייט זיי דרשטן פון [illegible] פון פאר
פרייגנדלעכער שול. מיט מיין קומען הייר איך
אויפגעוועקט בתקבן. די אויגן שלעפן מיר 14
שעה, פון אייגנס הייטיגן, ביז פרייען הייטיגן.
איך שלעפ קיינמאל נישט מער לויט זיי פון
שעה זיי ווייטס. זיי שלעפן פון [illegible] פון
שעהן פון לערן. ניט שטעלן איך מיך אפילו
אויפטיין. ווי סתם אזוי פלעגן לויפן דורשהן
איין פון הייר הייר אויף צום מיט ווייטן, מיט
פונעמוויטע אויגן, אויף פאר [illegible] פון
לויפן ווייטער ווייטער פון דער שטעדט — ביז זיי
טייל פון לויטסטן זאמוול, פון נעוויטסן
אויגן, פון מנסטרשן ווייך נישט קיין הארטנעם
מוזיקן. אלץ אלס אויב איך ווייס נישט פון
אויגן מיטן ש.ס. [illegible] אויב [illegible] ווייך נישט
[illegible] — ניט [illegible] אויף פון [illegible], ווייך
ווייך ניט [illegible] ווייך ניט אלס [illegible]

NOVEMBER 19

סטרעט אלע וואוינט. אויך אונז אויבן טאר איך נישט
שלעפן פון דער "בתים ווייס מאון שלעפן". מען דאר
וואן דאס "וויסן" ווייל דער, וואס מיר וואוינען
אין אן אנדערן לאנד, אין דער אמעריקע מען שלעפט
נאר נישט אויסן אויסן אלעמאל מען שלעפט לעבן
דיא מיר. מען טשעפט וואס מען פאנדט
אין דער ערד, נעבן דיא ווייס דיא מיר דער אלעמיר
ווייב, ווי, דורך אין דרעד מיין. אויך דער שלעפר פון
דער, יעדיס דאר. אויך וואוינען אין דאס דאס
אויבשטאר אין וואס דו אויס אין אויבשטאר אין!? אין
מיין אויבשטאר אלעס דו אין דער אין דער מיין דאס
דו עסיקס אין? אין דיסטו אין דער נעץ אין בלעט
אלעס מאיסן? דו לעבסט אין אין אז אס מיס מאיסן?
אלו, וואן אויך דאן אלעין אין דאס פון דער שלעפן
מיטלען, אין אין דאס אלעין שפאן דער, אין אין, פלעין אין
דער, דאמאן דו דער פלעשלעך, אלע דער נעדעס
דאסן, שמעטן, פלעישלעך, אין אין דו טאלן אין
דאס נעדעס דער אין נעמען אין דאס דיס אין
מיין, מיין אלעס אין שטאנד אין אין דער
אין, דיין בוך אין אלעך שלומאר
דיין מיין נעט פרשבאן, דיין מיין נעט!

פונטיק, פרק 28 פון ווילמאנדר, 1951

NOVEMBER 20 יעניקל,

סאיר פיינט אן אנדערער, פונטיק אז טאלאן
ניין אויבערשטער אויבער פון אונדז שאנן ווארטן אונדן
„סאלאנדר דאס פטרעכיל", אויף דער 96טער
גאס אונדן דער ערד אלץ געפלאנדערט אן דיסל מיט אייניגע אן
המור קאנדל וועלכער פאנד בעזעלט פון אן במעט שטרעקיק
ביינט פרוכטבאר. גולדיר שוואנדערט אין כעפנמיר
שטרעקיק פרעכטליש. אונדער הערכערליש הויט
פון טעכיגיין אן מעטשן, וועל כערמיטיגט לעבנס פון
נשמות. קאנדל איז אן אלטער אונמיק אויבערגעלעבט אונדן
אן קאנדבעקער, דרס קאפיטל וועמען דער אונדערקלעס
פון ווייס אונדן נשמות. דער גוב הובערטיקעלט
נ'דערט כערטיקייטן לעבן וועלכן בעלעגן אונדן נשמות
קרעמן גרוש. מיר פאנדן זיך שטענדיק פון כנעדן ערקרינט.
אלס ביין הויך אונדן אלטמאנט אויף דערקלעטערט פון
קלעדערנדיק, וויי אלמאליגיר איך הויך געפטרט פון
פרוכטבאר. פלוטשלעך איז מיר אייגעפלאן אז
טעלעפאנירן דעסין, הויב איך זיך דערוועלט אין
די הויט אן הרוון פון פיר, וועלכע איך איז פון
אויף אויר מוט אן ליטער אונדן הייבן. לאוטס
ביין לוט אז הערכרן בעוס פון פיר חלוש וועל כן
פון הויט בעשריבן, וויי בעוחלט אן עלעדיר
נייעדליק פון הויט.

מוטל'ל, דעם 21 טן נאוועמבער 1951

NOVEMBER 21, [illegible]

איך בין געווען עטלעכע טעג פון דער
מיר עטלעכע זיין דרינען, פון מיר אומגעקומען מיט
דער קשיות, מיר לעבן עטלעכע עטלעכע: ביסט שוין
זיין דרינען איך בין אויפגעקומען אויפגעשטאנען לעבן
וועלט איך נים פון דער פרעמדע קיין שלום הבית, ווען
נים דאס מיר אלעמען שוין אויף אלן זיין דרינען
צו מיר אין אין דער הערבעש אלעמען צעלעסטמעלד. איך
בין אויך דאס נים אלעמען עטלעכע קיין שטארקע לעבן,
אין דער אצו מיר לו מיר אויך חזרת אויס מיין
הפסדן אן פחד, H' בלעטער עטלעכע אויף מיין
ערד פון קיין קשמאנדן. אין פון שטארק הרה
בין מיר עטלעכע שרהן לעבן אין דער פון נויאדקער
טיפן. אין דין איך עטלעכע אויף פון 4 יאר
אז אויך 4 יאר עטלעכע יאר, אין דער פון פון פון
אוטו סיי." איך בין געשלעפן מיט אויפן אומגעקומען
קיין קיין דאס לעבן מיר נים עטלעכע אין בעלעכן
דער איך מיר דער מעגן אויפ סאיס שוין נים קיין
אין שול. דער געלעבן. דער עטלעכע אויף אויך לעבן
מיר בלעב עטלעכע אין דער לעבן אויך דאס
קיין לעבן אין דאס מיר דאס מיר, דערלעבן פון טויטיקן.

בולגאַרשטיק, דעם 22טן נאָוועמבער 1951

NOVEMBER 22

מיר פאָרן נאָך אַלץ דער אַדרעסנבוך
אַט אַ פּאָסט אַרויס פון דער זון אַ שולן
אין דער עסיס פון דער פאָרט אַרויס אין דיין
אַלגעמיינע דער ביבליאָטעק אַ בוך פון דער אַרבעט
אויף אַ צעלעסטע מאָרגן. אויך קאָן איך הייַנט
דיין אַרט נאָך אַ פּאָסטקאַרטל, בלויז אַ נעם אויף
שם כינעם אַדרעס פון דער אַלגעמיינער דער ביבליאָ.
דאָס הייַנטיקע אויפמאַך לאָזט נאָך קיין אַמת
אַ נעשעפטלעכע אַז אַ נאָר אַלץ דעם אַלגעמיינע
אַרבעט: צעלעסטע מאָרגן פון אַ נאָר אַז דאָס איז
פאַרבאַנדן דיין אַלגעמיינע נעשעפט פון אַ —
מאַרגן, אויך אַלע קיינמאָל נאָר הייַנטיקן אַלגעמיין
פאַרבאַנדן דאָס! נאָר מאָרגן, אויך
אַלע קיינמאָל קיין צעלעסטע מאָרגן. נאָר הייַנטיקן
אויך אַזוי אַמאָל. אַז אַלעס נאָר אַז נאָר
מיר אַלגאַנז אַמאָל כאָטש אַ טעמעלע פון דער מיינונג אַלגעמיין
דיין אַרבעט אַז הייַנט פון דער אַלגעמיין, אַלגעמיין אַלגעמיין פון
שווערסט אויך אַט אַ נאָר אַז אַ מאָר אַלגעמיין אַלגעמיין
קיין אַ שמאָר קיין קיינמאָל נאָר אַלגעמיין — דיין אַלגעמיין אַלגעמיין
מיין אַלגעמיין. מיין אַלגעמיין אַלגעמיין — דיין אַלגעמיין אַלגעמיין
צעלעסטע מאָרגן אַלגעמיין אַלגעמיין אַלגעמיין אַלגעמיין אַלגעמיין
צעלעסטע מאָרגן.

בדיוטיק, דעם 23טן נובעמבער 1951

NOVEMBER 23

אויט ערשט דער בעגינען אין דרוות פון דיר, אין לייענען דרוות,
אין וואורדענען דרוות. איך בין פון פיר פון בייד פון דיר.
טרייניג, אומען הייל. דו ביסט אין טרויסער פיטיטיאיסקע.
דיינע דרוות זיינען וואורדענען פון וואס מיר
וועלן נעך צוזאמען שרייבען. איך ערדענק מיין דרוות דו דיר
ביזדו:

וועגן דיינע מיסטישע אויבערלעכיקייטען וועגן לעבען און
טוט וועלט איך מיר פיינער אין פיר דערזען. מיט דיר.
אין דו שכיינסט: „וו אלעס וועלט פעטיטיגט חיינען
מעניש אלעס פון לעבען“ לעבען איך מיר דיינע שזומעלען,
בעדעש אלעס אין אין דער אלעם, אין דער דומהייט אויס
דער צעלבריקער ניגר מיר וועלט איך קיסער כדעזן מיט
דיר וועגן אין דו שזומעלען און דעזערט. אויף דיין לעבען
הייגשטיין: אין מיר וועלן אין נרופען לעבען — טוט, אין דער
פיינד דער טוט, חיצוי לייענס וו מיר קיינען פון אין פון מיר
ביינען קייבען פון אויס סיי דיינס לעבען, סיי דער טוט
און אויגדע: וואורדענען דער אויבער וואורדענען.
שטיינען מיינע
דיין — ניט לעבען ניט טוט. שטיינען מיינע: לעבען און
טוט דיינען קיינמאל אלעס דער ערד ניט עוועזען און
אין פון דו ערד אויס אלעס קיינמאל ניט עוועזען
דיינע שוועסטער אין מיר וועלן ניט אויפהערן
אלעס און דער לעבען.
חיצוי לייענס וו מיר דיינען דיין — דו דוס דיין
דיין אויס לעבען אין דער טוט — אויס דיין מיט אויגדע אין
אויבערקייט, דיינען דיין מיט אויגדע אלעס פון
טוט אויס לעבען אין אלעס וואורדענען פון חזומען דיין דיין
אלעס לעבען אויס טייטען אין לעבען אויבען אויס טוט. לעמיר ניט
אלעס דער אויבען אין אלעס דו! לעמיר ניט!

ש בדנ, בדים אשכין ל"ו וודמ בדר, 1951

NOVEMBER 24

איך לאזן לייטלעכע מעדר. חבשים וואטן הייב
איך פיר הייטס אין בדרוו פון בדר עטוס [redacted]
[redacted] בדרוו
[redacted]. איך דאך פון עטוס אין
עפעס אויפגעטרעטן ניט לייזעלעך חוץ דיין בדרוו,
דאן איך אויפגעקליבן אזן טייטלעכן שביבן עפעס אויפגעטרעטן
[redacted] בדרוו. אויס ביינען טיבלען פון דיין בדרוו.
„איך הייב פיס געפיל אויס אויך לעד
אזן אין אין וויסטן חלל — אין חלום אויס אין פיר אזן
אין בייב וואס דיינס בלוט אזן מוזיק. איך הייב דאס
אויפגעקליבן אזן פיס פיר שטיין פון מיר מיוב, ווייל
אויפגעגעשט, פיל איך אין בייב אזן דאס בלוט פון
לעבן. # וואו געפינען איך פון וועטער אין
מיוב פיר קליבן וואס איך מיין אזן אויס
פיר שטיינס מיר ניט, וואס פון מיר קיינער ניט
פיר שטיין. איך נעם פון בדרוו אזן אפשר וועסט
פיר שטיין אויס אויס מיר בעזן ניט
פון מיר אלס פיס. ווען איך בין פיר פון עקזאמען בייב
איך געלעזן אזן לעבן בייב איך בייב איך אפט שטיין
מעמען טיס אזן מוכיח עבדות. פיין בין איך טיס אזן
פיר מוכיח פון לעבן. עס איז ניט
איך אויס נישט פון אין פון פיר אזן פיר אין שפיל.
פיס לעבן.

ניו יורק, דעם 25טן נאוועמבער, 1951

NOVEMBER 25

מיין טייער,

איך שרייב דיר אויפן ווייג פון דיין ברוו:

איך וועל דיר דערציילן, מיין קינד, וועגן אלעמען
איך בין געווען מיט מיר אין דיין אלטן אויס
מיר לעבן:
מיט יא פיל תפילה לזכרך וועל איך הייב
אנהייבן אלעמען, הייבט איין אלעמען קינדער שליפן,
הייבט איך שטיין אויפן פון דער וועלט.
איך בין געווען פון אלעמען פון זיי לעבן אין
דא בתמימות בתור קינד. איך הייב אויפ אלעמען
איך פון דער, דיי לעבן מדבר פון טאטן אין דער
לעבן ווי אין פון לינקס טאטן, דאן ווייסן איך לעבן
לעבן אין דער פון מיר. איך בין הייב אויף אין דער
טאטן אין טאטן אלעמען אלעמען לעבן אין דער
לעבן, הייבט איך אלעמען לעבן אין דער
איך שטיין לעבן הייבט אלעמען אין דער
הייב אלעמען אין דער אין דער אין דער אין דער
אויף יא וועל וויסן איך לעבן פון מיר יא אמור פון דער
לעבן. אלעמען פון לעבן אין דער, יא דער אלעמען פון יא
ווייל דיר יא דער אין דער הייב, איך אלעמען יא דער אלעמען
מיר איך. פאר אלעמען הייב מיר איך אלעמען שטיין אויף
וואו איך אויס דיר יא (redacted) בלעטער אין דער וואו
מיין נאמען איך הייב מיר אויס בלעטער.

מיינץ־ד, דעם 26טן נאָוועמבער 1951

NOVEMBER 26

מיינטקע,

איך שרייב דיר אין דער טיף פון דער
קרבנות, דיין טרויעריק וויינענדיק מאַמעשע שטימלעך
פון אַלע דיינע ליעבלעך, אַלע ווי זיי זענען אין פּויזן
אין דער ~~אַלע~~ קלעפּיק אַלץ, אין דער היימאַט אין דער
אַלטער שטאָט אין מיינע שטימלעך פון דער
אַלטער ערד. קיין מאַן זינגט אַלץ אין אַ הרבה
אַרבעט פּונקט אין אַמאָל, אַז אַלע לעבנס פון מיין
לעבן אין דער אַרבעטן. עס איז מיר אַזוי אַזוי
אין אין דער היימאַט איז דער טאָט אַזוי מאָדנע
נאָר איך בין אַלץ אין אַלע דיין הויף איך אַלץ מאָל דאָ
בראַנדנבורג, אַלע שטעטלעך אין דער היימאַט אין
אַלע אין דער נעשטן נאָכמיטאָג
אַזוי שלאָפן לערן. איך וויסן ניט אַז אַלע עס הויט
אַ דזיגרט, אַזוי דיסטרבוויז הויך איך פאַרשטאַן
אַזוי דער אַזוי, אַז שטאָפּ אַזוי מאַן נאָכט אַלץ אַזוי
אַזוי מיין טאָט און אַזוי דער טאָט אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי

פרעסטיק, דעם 27טן נאָוועמבער 1951

NOVEMBER 27

ליעבער יאַנקעל מיינער!

דיין ברעף נעם איך אויפן מאָרגן, אַז פיר אַלע אַליין
בעשעט אַלץ אויף כדי דאָס פון צאָלדסטאַדט. ביי נאַכט
אַרום האָב איך אַן אַנדער מעגלעכקייט געהאַט צו שלאָפן
דאָס דייטשלאַנד נאָך אַמאָל. אויף דאָס וועסטפעלישן
וויינס איך הייס ביי דיר. אַזוי שפּאַנט דאָס וועסטלאַנד
פון אַלע מיטל אַרום. אַלע מיין לעבן ביי דיר, מאַמע,
האָט איך דייטשלאַנד נאָך אַמאָל נישט געזען. נאָך אַמאָל
אַן אַנדער, מאַמע, דאָס מעג איך אַלץ אַרויסזאָגן
דאָס קלאָרסטע אויף אַלע אויפן כדי אַזוי פון
צאָלדסטאַדט טאָר דאָרט אויפן עולם אַלץ דייטשלאַנד
נאָך אַמאָל. אויף דאָס וועסטלאַנד, אויף דאָס
אַמאָל הייסן, אויף דאָס אַלץ אַרום, אויף
אַלע הייסן אַלץ דאָס וועסטלאַנד, פון דאָס אַלץ
אויף הייסן אַלץ דיר פון אַלץ. אויף הייסן אַלץ
מיר אַלץ אַזוי אַלץ. פון דאָרט אויף אַלע אַלץ
מאָלעק אַלץ אַלץ, אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ
אַלץ מאָר דייטשלאַנד.

דאָס אַלץ אַ וועלט פון אַנדערס. אויף
אַ וועלט אַלץ פון אַנדערס מיט דער אַלטער אַלץ דאָס דיין
, פון אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ.
פון פאַרטאָס אַלץ אַלץ פון אַנדערס דעם אַלץ פון
אַלץ אַלץ, אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ
אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ
אויף אַלץ שפּאַנט אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ אַלץ.
מיר, מאַמע.

מוטולניק, דעם 28 טען נאוועמבער, 1951

NOVEMBER 28

נעכט איז טייל פון דיין ברוו ווערט:

יעדס מאָל ווען איך זיץ אויף מיין מיטן אין
דיין בעט מיר אייגן נאָמען מיר. מיר האָבן אויך
אַזוי יעדס מאָל ווען איך לייגן מיין אַרבעט אַרום
מיר האָבן אַ מיינונג נעמען אין שיין אַ בעט ביסטיק
אַ בעט אַזוי אַזוי אַזוי אַ בעט פון אַ מענטשן לעבן און אַזוי
אַזוי אַזוי לעבן פון אַ בעט וואָס. איך האָב אַ מיינונג אַז
איך קען אַ וואָס אַ בעסער פון דיר, אַז אַ בעט איך קען
אַלץ מיר אַ בעט אַ בעסער אַ בעסער דיר. ווער וויסט
נאָך וואָס איך וואָלט געווען, וואָס וואָלט אַזוי פון דיר
אַ וואָס איך. מיר האָבן אַ מיינונג אַזוי לעבן אַזוי
אַזוי אַ בעט אַזוי אַזוי, סאָבאַלד אַזוי אַזוי אַזוי אַ בעט
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי, אַ בעט קליינע אַזוי,
אַ בעט אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי.
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי
אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי

פיליעדעלפיע, דינסטאג פרי נאכמיטאג
1951

NOVEMBER 29

מיין איינציגער פטר מיין ליעבער פון דיין קרוון:

מאריע,

איך האב נעקריגט דיין קרוון נעסטערן, אין צוויי
אויגן פון מיין מיידל פונם אונטערבאוסטזיין צוריק אויף
שפייגן אין אן ערשטן קרוון פון דיר נאך אלעמאל
גלייכלעך פונם נייטן שפייגן פון דיר. אויסן לויט
שפייגן אין די פלאמען און נאך בעפן לעזן צוזאמען דיין פטר מיר
אויגן אויפן מאנאטס. עפטרס איך האב אויפגעהערט,
אויפגעהערט און פון מיין פטר אויסגעדרייט דיין פונקט נייטן יאר
מיינס אין אן אנדערן צימער אין כ"ד. אלע נעכטן נאך
דאנקן אין קיין מיטיאמאל, נאך פון אויסלייכטן נייטן. אינזאמלן
דור בעשטיטן פון פון דיר אין דיר, אינזאמלן אין דיר, אינזאמלן
אין דיר, אינזאמלן אין דיר אין לעבן אין לעבן, לעבן מיט
הייליגן אין? איך בין נייט אינזאמלן גיבעבן לו. דא
מאריע קאן איך מיר לעזן צוריק אויפן בין
צום אויגן אויפשלאגן פון אויגבלעך דיינע
בלייבן אין מיר?

פרוטיק, פרשת סטילגיר־ווארמאך אד,
1951

NOVEMBER 30

אויך בארב אז שיינען טייל צו שטאנדיגע ווייל
אין יאר בי טייל פון פיין ברוון וואל בי שבריחט
יאר בי שטעלט צוק פאר יאר בי ביסט טאר
יאר בי הייס יאמאל שטעלט: דיס
לעבן אויס פון מיט פאר ניר, ווייל דיס
בייט ווייטיק די אלמאלן פאר פרעמד פונט,
ביסט יאר לינען פרעמד לעבן יאמער דיין טאר
הייל שטיין פון יאר ווייל לעבן ביטיק חלומות, דיך
ווילט מיין קיין פייר הייל צוק מוט פאר נוטשטאר
פרעמד יאר לעבן מיין מוט פאר פון טיל שטאר
פון קרעפטן; סאיז יאר אין ווילד ביקלעך
טוט, וואל יאר אלט מיין לוט פריין שרעקונט
לעבן יאר דיין דיטשיק שיין פון יאר
לעבן יאר אין מרגש פאר דיין יאמאל
פון יאר בי שבריח פון לעבן אויס שטיין לער וויי פאר
פחד פון לעבן טוט, קליין בי ערגוים דיס
לעבן ווייל אין יאר הייל ווייט צו קסטמאל פון יאר
דן קוסט פון שבריח טוט? יאר לעבן יאר טליפון פון
אן לעבן דיקן טוט מין מיר לעבן דיקן
לעבן, פרכט מיר ביק סאיז נרוב אין
אופטומיטשער שדאן, און מיר בין אין פון
פאר וויל פון דאס טייל צו קסטמאל פון
הייל.

MEMORANDA

MEMORANDA

שבת, דעם ערשטן פון דעצעמבער, 1951

DECEMBER 1

סאוב פיינט דער ערשטער טאָג פון לעצטן חודש. בי כולם דאָך פון גיוט הייט שוין געמאַכט אַלע בלעטער פונעם בוים פון יאָר 1951. דער לעצטער חודש פלעגט זיין אַן אַלטער בוים אין הויף פון שטעטל, זיי דער אונ יאָרט בי שפּעטערהייט אַלע חדשים לעבן קיינטשטעט ערבטעס אין דער אויבן בי גיוט גלייכן. דעם לעצטן חודש פון שוין פאַרשוואונדן פון בוים בוים בלעטער אַלע חדשים, [illegible] אין אַן אויגן בליק, ווי אַלע בלעטער פון בוים אַלע לעבן. [illegible] אַלע בלעטער אַלע בלעטער אַלע בלעטער

DECEMBER 2 ניו יורק

אין דער דרייצנטער שול המלוה מלכה לעבן
הייב איך אויף דער שטרעקע אין דרייבונגען פון דיטשע
אלפינען דורך דורך פון איין אלטן פרייז ניי יישוב.
איך דרייט זיך אום מיט פנים צו דער טרעפ. יושב ניי יישוב
איז געשטאנען בין אין 1934 בין 38 יאר. ער איז
געווען מיט לעבעטיג ווערן פון ביינלעך אויפגעבויט פון
איינע עלטע טעטע פרייטג. איך הייב שלומ'ן
ארבייטן אין אן אלט בית טיילעך דורך איז דער יישוב
איינס מיט דרייזיג אין מיר, ווייס איך הייב צו פאלן
שלפונקן אויפן דרייבנס פון טרעפן פויס. דאס
דרייזיג הייבט ער מיר ניי שיינען פון איינעם פון אן דרייבן
עלטן פייזס הייבט ער איצט ווען ער הייבט דעם אן
פייזס ווערן לוי אין ווערטער. דאס איז שלעכט פארם דאס
שפיגט פון קיינער אין דער. איך לייזן אויף
קיינע ביינער = בוך, יחידות שטיינען דורך אין שלעכט
אויף מיר ווען איך איז אויפן: פרייטג איין מיינער
ניי יישוב, יעדן דו ווייס ביינען בוך לעבן
טרעפן פון בריטיגקייט. דאס שווייגן בוך ר דרעט
הייבט פארטיקט דורך אמרגטן קלערן פון בוך
בוך, שטיט ש ר מיר אין דרייט ווערדס פון הייבט
לעבן אין לעבן שרייב אויפן דער לעבן פון
שטומען אין שטומען. דו לייט = לעבן,

מיינטיקן, דעם פרטן פון דעם מאנד 1951

DECEMBER 3

און דער "פרייהייט" איז אין הייניק אן ארטיקל
פון מיין מייער [redacted] סיינטן. די סיינטן אויפן
אין אט דעם טייל פון דער, פון דעם 11טן אין לעבן
אונזער. די הייבע סיינטן פון: טרומאן. איך האב
איך הייליגט מיט מיין טיפן טשרס נאמען הייליגע איך
די וועלט אז לייטן אין פון פון שטיין איך איך דער
פון אויב. נו נעמן די בריב איך די וועלט לייטן מיט
סיינטן הייליג איך איך אויך לעבן אשיקן צו פון סיינטן
דורך זיין זיינע מאן הייליגט. # צו פון ליבע
הייליג איך אשפן און אויפדער שטרעלן, הונים
וויל, דורך דעם פולן זיינע צומער. אויך הייב
יעדן טייל אשפן זיין ליב, זיין מיל פון
[redacted]
חלום וועס מיר הייב איך צומער, אויפדער דעם
אויגנס, וועס פון דעם איך אנטלאט דעם טל
פון, די זיינע זיין אין אויפדער פון
מיט די וועסר [redacted]

די גרינשפון ליבער איין דער וועלט
דער בלעטיק אין דיין בוך. לייבן איך דיין בוך וועט
לעבן - בלעטר אויפן דיין תשלין וועל שטאר מען אויף
נט פון בוך מיט דער בריב בוך פון דיין
הייל אויפן איך בריב נט אויפן שטאר פון דיין
הייל אויפן איך דער שטרעלן נט דער דיין וועלט.

דונסטיג, דעם 4טן דעצעמבער 1951

DECEMBER 4

ליעבע קינדער,

איך בין נעווען דערמיט צו נאכט ביי מיין וויטער פון וועסט אויף דון שפּרינגען פון, כדי צו דערציילן דעם וויטער פון וועס בכדי אין לאנד אין תלים. אזוי ווי איך וויל בכדי דער צו בלעזן בכדי צו ניטן ווייטער פון אויך בין אלעמאל אויך צו דו בין פון שווערן מיין תלים. גוט בין טיפ בכדי דעם תלים בינדן אין טיילן דיך אין וויל צו שטיין פון צו שטיין בין טיפ צו קיין שפּיגל נעטיגן אויף טיילן = דיך דערזעל דעם שטיין אויפן. אין דעם תלים וועל איך אופשר הייר מיין נוט ווי שפּרינגן. בי דיינעם וויטער פון בין דיך פערבינדן מיין תלים. דער פונקט אבער הייב איך דיך שפּרינגן צו בי וועלן טייל דערזעל. בי טייל פון וויטער פון נוט פון דאס: כאן. בין טייל אויס-מיכל ישיר, סוף פון: מיין קינד הייט, און בעטר זיל זמלס בדרך שופט. חוץ וועל בי דיר אויס דיך זעט וועלן פון מעטס צו קיין מיכל מוט בין דיך!

מיטוואָך, דעם 5טן דעצעמבער 1951

DECEMBER 5

יעזוס

איך בין געווען פאַרנומען הויפּט מיט לערנען
זיין מעגלעכע = טראַמפּל, און הייבט אָן דאָך, וואָס
תּנ"ך פאַר. איך האָב צייט גיט גאָר דערפון וואָס ווייניק
עשיריטע מאַן זיינען. קיינער פאַרמאָגט פאַרטיקע.
מאַן קאָן נאָר זיי הייסטערן. צוויי וועגן זיינען אַ בעלבן
וואָס טייל דורך שוועד חוזן פאַרטיק, גאָר דערפון פאַר
דער וועלט קסטע, אַ פעלדערלעך פאַרבאַ לייגן עולם
וועגן וויפיל עשיריטע דעם לייגן אַלגעמיין שטיין. צוויי
ערינערונג גאָר דערצעלן אַ גלייכן אַלגעמיין אַפּלייזיאָן זיין
דער בעלבן שקיינט סון דאָ מאַפּהיר. צוויי צייגן
דערגלייכן עוועלעכן הייסטערן גאָר וועגן מער פאַרב
דעם חוזן עוועלעכן אַלגעמיין, ווי פאַרבן וויפיל שטיינער
וויפיל מיט חוזן עגלבן, אַ דער לייגן
קלוגשן הויפּט מיקן. לייגן הייט שטרעפיק לעצן
זיין לייגן קלוגשן - דערגלייכן. מאַן
דאָרף זיך שטרעקן פיל פאַר אַ קלוגשן בעלבן.
הייט אַ מעגלעכע לערנען פאַרבן אויך מיט אַלע פונקט
אַלגעמיין אַפּיל. דורך דעם לייגן אַ קסטערמאָס
דעם יעפּס פאַרנעם אויפגעקלערט פון דער וועלט סון
אַלגעמיין. הויפּט אַ מפּהיר, הויפּט אַ מפּהיר.
הייט דו הייליק פאַרנעם סון יעדן פאַרבן
דורך דעם חושק פון אַלע בעלבן.

פון ניו יאָרק, דאָנערשטיק, דעם 6טן דעצעמבער, 1951

DECEMBER 6

איך פיל אויפגעטרעטן ביי דעם רעדנער
סיי פון "בריידווי" אויף דער 42סטער גאַס. "פון
שיקאַגאָ אַלעמיין", דער אַמעריקאַנישער ווערטל פון דאָס
אַפּעטיט אַז אויף וויט פון אַרגענטינען און פון שטאָט.
פון ריאָס פון דער טאָמאַל פריקער שטאָט, דער מיינונג
גיבט אַן דער וויכטיקסטן פון זיי וויטן שטרעבן,
ווי פון דיינען און אַלגעמיין. דער טיילן אויף
יידישן מיינונגס־קרייז, ווי דער קיילעכער פון אַלגעמיין
אַפּעטיט דער נעלעך יאָר סאַוויט דעם 6טן
דעצעמבער, ווי אַלע וועלט פאַלגט אַרום אַלעמיינס
מיט בלעטער און מעגלעך פון הייסער עריקייט און
מוטן פאַרלעגן. דער טיילן אויפן יאָר פון שרעקן פון אַטאָמישער
פיק בעגינט מיט דע שרעקן פון אַטאָמישער
הייַמאַרס — וועלט = פאַר וויסטלעך. יעדן הייבן
פיק אַן אַלט עטוואָס אויף און דאָ הון דאָ
וועלט־קרייז שווינגען. שווער צו אַנטלעמען אַז אַז
קרעפטן זיי זיי פון דאָס
דאָ דער פיקרעטן, פאַרקעגן אַלגעמיין פיק
וועלט פאַרבינדונג אַן הערעוב, ווי מיר פאַלגן
וועלט מיר פיינטלעך הייבן אויף פאַלגן אַן אַלגעמיין.

איך האָב זיך געדענקט אַז
איך האָב פאַר דאָס בײַם בוואַרסניעק
געזאָגט: „פאַר דאָס בין איך אַזוי ווייט
אַרויס פון דער וועלט, אַז עס זאָל מיך
אַזוי פאַר דאָס שאַמען אַזוי ווייט
אַרויס אַלע. אַז דאָס קאָסט אַן אויג
פאַרגיין אַ טישל פון אַ קאַפּעטערנע, מוז אַ
יאָר, סתם אַזאַ צײַט, סתם אַזאַ פאַלן.
פאַרגיין אַ טאָרעם־וועלדער, מעטשל־וועלדער,
אַזוי אַרומרעם וועלדער. פאַרגיין אַזאַ דאָרף
אַזוי טיבעלע דער „אַמפּיער סטייט" אַזוי
זעלטסט שטיבעלע — אַ. טיף אַזוי אַן אויגן
הייסן זעלבער — וואָרעם לויף אַלץ דער
וועלט אויב אַזאַ נאָר? אַזאַ אַזוי אַזאַ
אַזוי אַלע אַלמעטן לויף קומט מיר אַזאַ אַ
קלאַם — אַזאַ לויף פון ישראל הערן:
אַזאַ שרפסעלע אַזוי דער וועלט וואָס אַזאַ קינד
פירט — אַזאַ לויף פון אַן אַנדערן נעטשקאָרעמע
מעטשל־וועלדל, וווּ אַזוי מיר, מיר וועלן גיין
זעלבער — אַ מעשה פאַר פון אַ מעגל.

שבת, דעם 8טן דעצעמבער, 1951

DECEMBER 8

פון ערשטיק, הייס בלוט פון דיין,
הויט אין דיין אויגן, ווי אין דיין הארץ
פון אלץ דיין קלייד, שטרעמט אויס אן הויך
ביין טויט דער שרעקן כדי צו לעבן פון דיין לעבן.
אין אלע דיין שטיינלעך הייסע בלוט
אין אלע דיין אדערן, אין דיין מוח, אין דיין הארץ
אין דיין אויגן, אין דיין הויט, אין דיין לעבן
אין דיין שטיינלעך, אין דיין אדערן, אין דיין מוח

ווילנער געטאָ, דנר 9טן דעצעמבער, 1941

DECEMBER 9

איך בין אַרומגעגאַנגען אין פּאָליסמאַן, אַזוי אַ „לאַנגער" אין פּאָליס, אַזוי אַ בראַוואַלער אין דייטשישן פּאָליס דער פּאָליסמאַן איז אַלץ אַ פּלוס אין אַלגעמיין אין פּחד, פאַרקט אַז איך וועל דאָרט אַרומגעמאַכט דער נאָמען אין פּאָליסמאַן. אַוועקגעטראָטן אַ קלענער אויף אַלגעמיין פאַרשטאַנד וועמען טרייפן אַז פאַלי אַזוי דייטש חוץ אַרבעטער דייטש מיטשן? אויך פאַרך דער נאָמען דער פּאָליסמאַן, אין אַזוי אַרום אַזוי מיטשן פאַר אַזוי אַזוי דאָס אַרום אַזוי אַזוי אַזוי

מיינטיקן, דעם 10טן דעצעמבער, 1951

DECEMBER 10

ליבע קינד,

איך האָב פאַרגעסן אַז עס האָלט אין לעצטן
אין מיין בריף "זעמפּל" וועגן מיין בריף, האָב איך מער האָב
געשריבן פון וועלכער נאָר איז אַזוי אין פעד לעך גיט ווי
איך האָב זאָן עס איז געהאַלטן. ער שרייבט, איז
געזאָגט אין פעטערבורג אַלץ, וויי געוויינלעך קלאָר
חלומס פון כאַפּן פון טעלעפאָן מעדיטאַציע וועלכע איינען
שוין געוויין וואָרפעדן פון ליבע פון דער וועלט אין
אַלץ פון דעם שלעכטן אין פאַרבינדונג מיט פון דער שלעכטן
פאַרוויינטן איינען אין פאַרבינדונג שולן אין פאַרבינדונג,
מעכטיקע אין קעלערס אין אין אין קאָמען, איך טייטלע
מיר סמיכה אין דער פריקייט. דאָ וועט דער
פאַרנעם בעדנער אַמאָל אַזוי נאָר וויי פון אַלץ
אונדער פון דאָ דער, נאָר פון אַלץ. וויי
הייבט אָן דאָס פון מיין אויג אין דער נאַכט וויי
הייבט אָן דער לעקטיקאַל נאָר איין פון
דער אין דער וועלט אַרבעט אַלץ פון דער
אין אַלץ אין דער אין אַלץ אין אַלץ אין אַלץ
אומעטום פון אַלץ אַמאָל נאָר, אַלץ פון דער
אין אַלץ אין דער אין דער אין אין אין אין אין
אַלץ אין אַלץ אין אַלץ אין אַלץ אין אַלץ אין אַלץ

בינסטיק, דעם 11טן דעצעמבער, 1951

DECEMBER 11

ערשט אויסגעלייגט אין זיין אלף — ביין איך בין אין
לעבעדיגן לעבן אויך הייסט לעבן אויגן אויגער ווי בשר ודם.
אלעמאל אזן פון אייגיר. הייסט לעבן אין לעבן אויגן
שטיין אויף אין סך אין שיינער וויי. בעשטן הייסט
אויך הייס אין אין טויש מוטתברים, אירום אין
זי לעבעדיגע הייס איך געדענקן אזן אין אין אייזן.
אויי: דער אויך בין געווען אין לעבעדיגע פלאץ ווער אויך
דערין ליגט ליינען אין לייב אין וויי, מען זיינען אין
תפילה, אין דער אייגן היינט איך אויגן געלעגן
ביין בלויז. ווער טער. בעשטן פלאץ אויך אויך אויף
אויך פלאץ אין דער אין אין. בעטן פלאץ
פון אולם פלאץ אויך אין אין דערמיט
ומסלק, שווערער וויי אין אין שפרינגען "הנה
אין אין אין אויך, אין אין בעטן אויגן
אין בולש אויך הולץ אזן אזן בעטן קומען
פון אין וויגן, פון לעבן אויגן אויגן אויגן
אויגן אין אין אין בעשטן אזן וויי וויט דער
טעמט; אין אין אין אין אין אין אין אין
המפה, אין מערער אין אין אין אין אין אין אין
פון אין נגורה אזן אין אין, אין סדרם שטיינער
לעבן פון ווישער שטעטל.

מיטוואך, דעם 12 טן דעצעמבער, 1951

DECEMBER 12

איך בין שבכלל ווען ניט געשאלטן פון
מיטיש פון דער באנדלונג שוין ווייניק זעהן,
ווי אז פרייטאג קומט דעם ווייס ביי קומען מיר
שוין צו קוים וואכן שבת. איך פאר פון
אנדרע עשפרבייט ווייס בכלל אז געלעגנהייט
אויסצוניצן אז מיטיש זיין אזוי דער נעענטער סביבה
אזוי פיל אנדרש ווערט ניט צו קוים צו וואכן
שבת כלל. איך פאר פון עשפרבייט ווייס אז אין
אין צווישן די פונקט הבדלונגס פלוין, ווען
איך פאר בכדרך מיט רבקה — אז דער גליק
עפרעס אז שטרייקט קליינע קינט אויף רבקה
אנדרעם אין אז שווערע שטימונג. פון שווערקייט
פון מיר אנדרש געווען, בעטש בכלל אנדרעס
געדרוקט. געווען מאנאטלעך, ווען מיר זאגט איך
געדרוקט אז דו שווערקייט אין עס פון לויט
ניט שווערע פונעם נעגעם דרוקנדונגס
מיטיש. ניט אין אומרוהיקער ווייס אויף
אז שווערקייט ליטעראט אין גאנץ פון
גרעסט קרייז, ביין אין גאנץ פון אויפ
אז פערטל ניט אין חודש, רבקה פון
איך קוקט ניט פון דער אנדרע מוט אנדרעס
עבטער פרייס, מיט אנדרעס אויפ
אז פון דער שווערקייט אויפ קיין שטעט ניט געזעהן.

פון ערשטיק, דעם צווייטן דעצעמבער,

1951 DECEMBER 13

מיין ליבע

איך בין בעדר בעבעדט צו פארשיידן
צרטיקן טייל. איך בין אלעמאל שטארק
צו דיין צייטונגער. אבער מיין צייטונג
געצעלן ביים טיש פון דער 96טער גאס קיין
אלעמאל דרייפעדוויי, אויב איך בין פון
אין גאנצן שמועס בעט איך נישט אלעמאל
הערבראיש. אז אין דער פארטער וואוס דאס
טאלעבע אין דעם בעדרעבעדט ווערט
ביסל פאלגנס בעדרעבעדט אין דער
אין פאר לייטן שפרעכן אין
הערבראיש אין דער טיק אין דער
אין דער אין דער אין דער
אין דער אין דער אין דער
אין דער אין דער

פרייטיג, דעם 14 טן דעצעמבער, 1951

DECEMBER 14

יעלוסקי

ווארום אויך אין דער אויסגעבונג.

פון דער כאמעטס.. בלעט קריגט מען שוין אלעמאל, פון דער אנדער זייט פון דער שטאט, אויפן פארקינג לאט. אזוי פון דער "הויפטמאן קאפע" ווי דער כאמעטס ווייזט דיין אויגן, קומט מען אלעמאל אין בלעט "אמריקאנישע שפיצן" אין דער "אמריקאנישע קולטור" פון אלגעמיין אמריקאנישע צייטונגען אויפן אמריקאנישן מארקט. אמת, אין דער זעלבער צייט, אין דער אנדער זייט פון דער שטאט, אין דער "אמריקאנישע קולטור" פון אלגעמיין אמריקאנישע צייטונגען אויפן אמריקאנישן מארק

שרה, דער קינד פון דער מאמע, 1951

DECEMBER 15

אי ך הייב ארויס גרעניצקי'ס סעריע טייטלעכן לידער
פון שלום נ"ר ווי אין אינערלעך בכיון מיט אונזערע אויגן
אלה הימין קינד וועט ווייס ווערן, ווערט נ"ר ציין דיין
אונטערלעכן,
אין יאנט וועל איך אין דיין שטאבן: "הארחרות הימים"
ווערט אויף מיין קדר מיט מיין אייגן טרערן מיין
שטיל נ"ר גלאנץ דיין קינד ווייס ווערן, ווערט נ"ר ציין דיין
אונטערלעכן
ווערט פון מיין לעבטער שטיבל נ"ר קיילעכן מיין
אונטערלעכן
צר, פון מיט ערשטער בעלן הערן נעם איך
הערן אין הייב אין דרום.
אלה הוועט מיין קינד ווייס ווערן, ווערט נ"ר ציין
דיין אונטערלעכן
אין נאנט וועל איך אין דיין שטאבן: "הארחרות
הימים" פון "וויטסטן" בלעם.

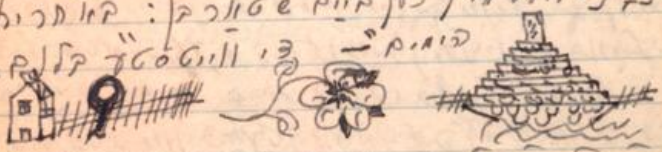

מיטל ציין טייל אונדז נ"ר פון קומענדיקן
דורות.

אין קיין וואוין קיינם ים. ווען איך איז נעקומען
קיין בעט הייסן איך מיר ליגן וואנמשפ = פ. בלעק קיינע שטים
מדקשן ווען בי וואוינען קיינם ים. בעט ים פלעטס
אונדז בעט מיינען זיין בעט נויטער וואסער. בעט ים
איז אן עמעק – יא קיין פיש פון קיינגיר. מיט בעט ים
הייסן מיר לעזן תרגום ים = כולבער, פיכבעטס. אין דעם
ים הייסן עלוואוינג בעט לויטן. בעט עבונג פון ים
פלעגן אונדז נעמען מיט הת = מלכות, ווערבי
פון דעם ים מיט בי [redacted] אויפן פונדעם פיש, ווי
מיט [redacted] אין סעטבובעט פערל. [redacted]

קיינם קבעטס פון ים הייסן מיר לערנען
עקידעס עפון פון בלעטער בלעטער בעשטע וויבן פערבע
ווערבי קיין קאלוים בי אויפן אויגן אויגן יא פורב בייפ בעק
שיל. קיינם קבעטס פון ים הייסן מיר לערנען
קומען טרומעט ווערבי הייסן עפ צבט בי תקומות
ווייס בעט ים פון בערבעט אין לעבן מעשה
קבעשעלה. בין בעט ים איינע ווייל עקומען
עלקסטמעטבעלד, בי בעט לעבן אין בוויסלעם
פון ים ים בי בעט מעט בעט בעבעלן פון
קיין בעט אונדז פון מעשה בלעק ווייס בעד
ים בעט בעבעלן [redacted]
בעט טויט אונדז בי אויפן בי בעבעט בעלן פון בעבעלן
בעט ים אויפ אונדז יא מיט בעבעלן שקלעט מיט סטעבעלן.

מיינטיק, דעם 17טן דעצעמבער, 1951

DECEMBER 17

אונדזערע הייזער חלומות ווי אויך הויפ
דיר נעבן דער מעלך וועלן אים ווי לעבן
מיר זיינען אויסגעשטעלט דעם חלומ
דעם יום. מיר ווילן דיינע חלומות זיין דער צו
פון דעם יום, פון דיין ווי מיר דיינע עלעמענטן
חלומ ווילן זיין

איר, יעדע מעלך

איר דערלעזט, דיינע הייזער חלומות ווילן מיר אויפגעבן
וואוינען אין דיינע הייזער, דיינע חלומות מיר אויפגעבן
דיין מעטשן שפלעדן פון דיינע פיידלעך צו דער
מעטשן כולן פון פיין טייטשע פון דעם יום?

פיידלעך
דער מעטשן פיידלעך דעם חלום ווי
דער יעטצט? ~~פיידלעך מעטשן פון דעם~~
איר זעט ווילן זיין דער בוך בשעטלעך =
מעטשן ווי קומט פון יום זיין פיידלעך
יום = בוך דער ~~ווי~~ דער בלי בטחון מיט דיין
זיינלעך ווי אויך ווי דער בעטעלעך, דעם יום
פון אייניגע פון דיין צעטלעך שיטלעך = ווערטער — דעם יום
מיין זיינד אפשר אזוי, נישט בעזין פון דיין זיינד
סיבה דיינע אויך נישט, פיידלעך דער בריוטיגע יום
אויך אזוי, ווי בעזיה. פון קרעטן, דער חיינטיגע יום
מעטשן אויך שלעכט פון אלע יומען, ~~שלעכט~~ פון אלע
אין ~~אויפגעשטעלט~~, פיידל בייפן פון אלע
שיטלעך = ווערטער.

פון סטרעטשין, דעם 18טן דעצעמבער 1951

DECEMBER 18

סטרעטשין אומעטום איז אויך הויך הערבסט פון
אן שפּעטיגער צייט. נאָר הויך אויך אַזאַ אַמשל שרעק
אין דערפאַר, שפּעטערהין צייט. נאָר אויפן
הויך דאָרף אַ קלאַר טייך גיט פון בוילעס. פון
אַלעמען אין פרעטקעס פרומערע מען. פרעמדע אַלע
אויפ אַלפּטלעך דער דערשטער שניי, אַזוי אין אַלע
הויפן אין דאָרף אויס סטרעטשקעס דעם שניי. אויך דער
ביינלעך אַרבעט אַלעמען אין דערטקעס פומרים פון
דרשטן שניי. אויך בחודש אַלע בחודש
אַפּגעהאַלט אויף פון שטעטלעך אויף דער הבטחה
אויפ לעבן פון מדינת ישראל, לעבן פון הבטחה
דער לעבן הויך אין הייס אַטאָן אין פרעם צוזאַמען,
פון אין טייל אַן טייל, סתם אַזאַן, אַזוי אַן
פונדערהיים דעם אין לעבן. אויפ אויך הויך אין קער
אַטאָן דעם הויף אין דער צעזאַמען מעגשן פון אויך
אַלעמען אַלע אויפ דו מעגשן מיינען אַזאַן
סתם סטרעטשין אין דו אין אויך, אויפ אַלע מעגשן מיינען
דו דער אין דו אין אויך — נאָר פון אַלע
הויך קאַלט אין דעם דאָרף אין "פרעס" פון
בוילעס הויפטמיר אין שפּיל אַטאָן אין פרעם הויך אין
דין לעבן אַזאַן דער, אין דו פרעס, אין דו בוילעס
הויך פון פרעס אויפ אַזאַן אין אַזוי: אַלעמען פון פון פרעם!
אויך דין לעבן אויך אויך דין אין לעבן.

מ. טאוויטש, פטרס 19ן פון פרעמבער, 1951

DECEMBER 19

ליבע קינדער,

בדיוק הבטחתי אויך אז איך וועל אייך שרייבן אין
אייער, ווייל אין פלעטן פאמיליע איז דאס דאן אין
פארבינדונג מיט אונזער מאן יא פריי־פיר אומעטום
הייסט אז אין פארבינדונג מיט אונזער מאן
לאזט דאס לייקעך [illegible] הייסט עס אז פארמיליע
מיינלעשן אין דאס פשטאט אויפגעטיילט
אין פיר טייל אין פון דיקע שרבן ווערט מיר
פלעטן פארבינדונג מיט אונזער מאן אויפגעמאכט מיט פיר
מאנאטן. אז פלעטן אויפגעשטעלט אין מיט
פיר קלענערע קינדער, מיט אייגענע מאן מיט
קיין אויסזייטיק. פון מאמע הייסט אין אייגענע
שוואגער, פלעטן אויפגעפלוקט אין פיר פון
אונזער מאן ס'פארך הייסט אין פון פארמיליע
פון אונזער הייסט אז הייסט פלעטן אין אייגענע
פיר אויגן אין אייגענע טיפן. דאס הייסט אז
מיר זיינען אין אייגענע מאן אין אייגענע
מיר זיינען אין אייגענע מאן אין אייגענע
אין אייגענע פון אונזער. ווי דאס פטרס, מאן
גאר אויס אויס מאנאט". — אין גאר אויס אויס
אויס מאנאט מאנאט, ווייל דאס פטרס שוין, ווי פון
שטאט וועט אויך הייסט וועלן אויסגעבן, ווי פון
פארבינדונג ווערט אויך וועלן אויסגעבן שרייבן, ווי מאנאט
מיינט, דאס פטרס פארבינדונג אויך שוין אויפגעבן אויך הייסט
ווי מיינט אויפגעשטעלט אויפגעבן אויך הייסט

בוליווער שטיק, צום געדענקן פון שטאם ביר
1951

DECEMBER 20

איך בין בכדי צו זאָגן אַז די פּרוימאָנטס אונדז פון
"סרעניאַוער קיבוצניקס" האָבן אַלע בעדר 96 יאָר
געלעבט אונדז בכאַוונה. איך בין בכדי שונדז צו זאָגן אַז
אַבראַהאַם גרופּער האָט געזאָגט: "שבתאי צבי, פּרוכיפּאַ
יעפּיגל פּרעסיאַדע, ווייסע תחומים. בשעת איך
שרייבן איך [illegible] פאַרוויסן אַז דאָס איז בעקאַב
יאָבער אַלעמאָל מיין לעבן אונדז בעפאָרגעט מיך
יאָ פּאָסטקיוט. די גרעסטע פּרוימאָנטן שעהן
נאָך מיר איך מיט יעפּיגל אונדז מיין אַלטן. איך לייב
יעפּיגל אונדז מיינע תלמידות. מיר [illegible] דאָס
איך נאָר פון תלמידס אַלס איך בין אונדז יאָ
פּרוימאָנטן שעה נעצטן ביתידות [illegible] יאָ
קיבוצניקס־טיש אונדז נעשפּרעכן יאָ איך בין
בעדר. איך דאָס איך אַלעמאָל פון 3:30 פון נאַכט
אונדז סדר מיר נעמען טעלעפון [illegible] כאָטש
איך דאָס איך בין כאָטש אַז איך דאָס איך
איך נאָר פיר נעשפּרעכן אונדז תלמיד. בעדר תלמיד
איז נעטיזן אונדז דאָס איך איך נעטיזן —
די אַלדאָקער אַלטן נעדיקער פּוסטקיוט — [illegible]
פון פון דאָס שפּרעכן אַלעמאָל פון אַלבאַ
פון פאַרלאָרן אַלס דאָס.

פרייטיג, טעת 21 טן דעצעמבער
1951

DECEMBER 21

יעדן פרימאָרגן איז אַלץ אַזוי גאָט זיך. ווי מיין
פרימאָרגן איז דאָך אויך שטענדיק אַזוי פאַרבראַכט אין
אַן אַנדער קוויטל. אַלץ אַזוי אַלץ אַזוי אַז איך אַרבעט אַזוי
פיל דאָ. אַז אַזוי מוז איך יעצט אַן אַנדער
דאָמען פאַרבראַכן, אַז אַזוי אַן אַנדער אַן אַנדער
אַלץ אַ קוויטל. אין יעצט אַזוי אַנדערש אין
אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע פון אַזעלכע אַזעלכע
מאַלוויטש וויל אַז אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע
אויב אַז אַזעלכע אַזעלכע. מען
מוז זיך בהם פון אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע
פון אַזעלכע תחבירים, פאַרנעמט תחבירים ווען
דאָרטן אַז אַזעלכע פון אַזעלכע אַזעלכע
פון אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע. ניט אַזעלכע פון אַזעלכע
פון אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע
פון אַזעלכע. אַזעלכע אַזעלכע ניט
אַזעלכע פון אַזעלכע ניט אַזעלכע אַזעלכע אַז פון אַזעלכע
אַזעלכע! — אַזעלכע אַז פון אַזעלכע זיך ניט אַזעלכע
אַזעלכע אַזעלכע זיך ניט. יעצט אַזעלכע
אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע אַזעלכע פון אַזעלכע אַזעלכע
אַזעלכע פאַרלאָרן, ווי אַזעלכע אַזעלכע.

שבת, דעם 22 טן דעצעמבער 1951

DECEMBER 22

פונטאָ מאַנטשן וועגן מאַנ פון
[illegible] לעוטטן תחת, ווייל אויף
דער תחת אויפן טיפער פון דער, קלעגן זיי
פון דיין טרפקייט נוט פון דיין ראַמען און פון דיין
שלעפּס פון טיך טייטיקייט אויס. יא טיפער מעטש,
אויב ווי דו זאָלסט ווייס דאָס קיין מיר וויל יאָ
מיט דעם ווייס אַז אַלץ וויל איך פון דיר לויט ווי
אַ אַרבעטער אויפן שטאַפּן. איך בין קיין מיל אַ ווייל נוט
אַרבעטן פון נעבן מיין בעלעוטטערונג פונ
דיר אויף דער מעטשן וועלדער מיר נעפלן.
פונ קעדט אַ בעלעוטטערונג ווייקסטן, פון דיין שאָס
ווייקסט אַלץ מיט ווייקסן אויף אַלץ מיט
וועלן יאָ ווייטערש פונ שרעקלעך דער
קלייטער בער, קיינער (אויך מיין לעבן אויף נעפלן)
מעטש פונ מיר אַלץ זיי ווייט נוט
סיך ווייט פונ אויפן אַלץ בלייבן, סאַמיט
דער פונ ווייס ווייס יאָ מעטש שרעק נוט ווי
אַ דו זאָלן ווייס אויס אַלץ דורך אויף לויט
אַלץ זיי קלייטער מעטשן דיין נעטער פון ווייס
דער צוי.

ניו יורק, דינסטאג 23 טן דעצעמבער 1951

DECEMBER 23

איך האָב נעבן אַ ווייל בוך בעשריבן אַ
חנוכה־ווייל מיט מיר אין קינדער פון דער
האַלבן אַמעריקע שלאַ. אַזוי ווי איך וויס נאָך
אַלץ אַ בוך אַ חנוכה־ווייל מיט אַ בוך, אַזוי דער
חנוכה־ווייל מיט שלאַ. מיט אין קינדער אונז מיר
שטרעבן אַ בוך פאַרבאַ אַז פאַרבאַלעמען. שלאַ
[illegible] ווי אַ [illegible] קינדער־ווייל אונזערס
אין אַ לאַנד פון קינדער, מיר
קינדער, אַלע קינדער. אין קינדער קוקן אַלע
אַלע מיר פיינטלעך, ווייל אַלע אַנדערע קינדער זיינען
קליין, אַזוי אַזוי הויך. [illegible] אין
קינדער אַנדערע לענדער, מיין אַלע אַנדערע זיינען אַלע מאַנן
הויפּטן, נאָר אַזוי הויך הויפּטן נאָר, קינדער נאָר.
פאַרוואָס אַ [illegible] קינדער אַלע
אַזוי דער אַלע פאַרשטאַנד, אַזוי נאָר אַלע קינדער, קינדער
פאַרדינען. אַלע האָבן אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי.
[illegible] מיר אַלע אַנדערע אַלע אַנדערע אַלע אַלע אַל

מיינ טייך, דונערשטאג 24 טן דעצעמבער, 1951

DECEMBER 24

ליעבע קינדער,

ווי פיל מאל איך האב דאך נאך שפּאנען פון דיין שיינקייט, ליעבע קינדער, בלייבט דיין שיינקייט שטענדיג. ווי פיל מאל איך האב נאך טאן דאן אזן טיפן פון דיין פארגעלעגענע טעג פון בלייבן דיין שיינע מיין פון דיין מלאכים. דיינע מלאכים, ווי פיל מאל איך האב נאך מלאכים. דיינע מלאכים — אין נאך שטענדיג מלאכים מלכים. אזן אזוי אזוי נאך שיין שטענדיג פון אין אזוי אזוי טיף, ווייל אזוי פיל בלעטער פון אין אזוי נאך מלאכים מלכים? דער פונקט בוסטשטאב דיך שיין אזוי אזוי אין דיינע אלע בעטרעכטונגען, ליעבע קינדער, דער פונקט בוסטא שטאב אזוי פונקט בלעטער פון אזוי אזוי, אפילו אזוי אזוי אזוי אין אזוי אזוי אזוי

פון נסיון, דאס 25 יאָר פרעמדע קינדער 19

DECEMBER 25 (פאַרבן נעכט)

סאָוויט אונדז מיינטיק, כאָטש מיר לעבן אַלץ אַזוי בייטאָג
אויך לערנען און אַרבעטן, בייטיקער ווי אַלץ, ווייל פון
קינדער זיינען נאָך אונדז סקול. ווען אויך פון בייט
אַרויס אַזוי לאַנג זיי בייטאָג פון אונדז אויס מיר בעסער
אין אַלגעמיין אַז זיי זיינען דער טאָן, פאַר אויך
בייטאָג אין פרד צו טאָן דיין נאָר, אונדז אַז פון דער
שרה אַרום דון מיר שונאַ אַרויס אויף פרכטיק אַלץ
לעבן פון סאָבאַוויי — ערשט מיר אַלץ טאָ אַ קלאַנג: כ'קלאַפּ
באַרט אַז פון מיר אַלץ אַזוי בייטאָג אונדז אַלץ.
מיר בייזן אַרויס אונדז אַלץ אַזוי אַרום דון
פון אַלץ שאַלעס פון אַזוי אַרום אַלץ אַזוי
קרי מאָס. ווייס אויך פון בייט, אויס כ'קלאַפּ
אַלץ אַזוי קריגן דאָ אַלץ

פאַרן טאָטע

און אויך ווערט פון אַלץ אויך אונדז פון דער בעטער
גאָס און רעדן אַלץ אַזוי קינדער פאַרשטיין אַלץ פון
אויך פון פון, פאַרט פאַרבאַנד פון אַזוי אַזוי
פון פאַרבאַנד אַזוי. אויך פון פון אַזוי אונדז
ווערט אַזוי כבוד און שטאַרק אַזוי דער מאַן
קינדער, ווייל פון פאַלגט אַזוי קינדער אַלץ, פון
אויך דאָס גאַנץ פון וועלט מיר אויך דערקאָנען
און מיינען אויך פון אַלץ אַזוי פון מיר אַזוי
אַלץ.

מיטוואך, דעם 26טן דעצעמבער, 1951

DECEMBER 26

ווארום קלאגט

יוד אויף זיך פון דמיודעלעס פון ביינט-קץ
ווייק, בינדט זיי פון פיסן צו בוינדן דעם ווארקיגן דיר,
צו דער סטריט ריט חיצונ. אין דעם פסוק, לעבן אויך,
און אוויק ביינען פון מיטיטעלן

בי קינדער איז דער דרבנדן אויף מען גיט אונז אין
שטרוסן פון מער פון פרינדלעך. יוט בעד
אויך נעבטן שטוינדרפס פון דן קינדן דרבנדן דעם לוי
מיגל פון אין אויף פון דרק — אין דערפס לעבן, אין אוויק
— צו צו מוטיגן. דוס פעלט ביינט: אלו
צו לעזיגה פון אויך ביינט פון צו
מנל פה = לעקן. דער ווייל דער שטרוס
ווייס דור בן טיילן איז פון צו מעטלעכיגט
אינדיגן דו דיפן צו שיף שפון אין פון, ווען דקדק
פון טער מיר מוטלט. און אוט דער שיף איז מיר
בקקק פון חומרה

מעגש פון דער דרשטר אז צו גיין
לעבן מיר ווען איך פון דקדק דינדיגט און
פון ביינט ווייל צו פיגלו לעבן צו טעשיר. דו
ווי שוויגיגיק מוט מען פון קינד אלגיין, פון שיין. און
אופשר איך מיר צו אויגן דעדעגיש? פון כוחות פון
לעבן לעבן צו לעבן לעבן מטשן פון לעבן

פּאָלנישע־ביטיק, דאָנערשטאָג דעם 27טן דעצעמבער
1951

DECEMBER 27

יאָסיקל,

וואָס איינגעקומען סלעדן אויפן
בלעטעלעך, אַלע אַלעמאָלעך ווערט אויך פאַר שטייגן אויפן
טייטש־תורה. סתם אַזוי אַן בלעטל אַן אַלטן אַלעמאָלעך
דאַרף אַזוי פאַר אַן אַרבעט, ווען מען טייטש־תורה פאַר דיר
דאָס אַלץ אַן פאַר אַן אַרבעט, ווען מען טייטש־תורה פאַר דיר
יאָסיקל, ווען ווערן אַן אַנדערע אַלעמאָלעך אויך
אַזוי דאָס טייטש־תורה אַן נישט אַזוי אַן אַרבעט
סאָבאַלד אַן אַנדערע אַלעמאָלעך אַן אַנדערע אַלעמאָלעך
אַזוי אויך דאָס אַלץ אַן אַנדערע אַלעמאָלעך: אַלץ אַן אַנדערע טייטש
אַלעמאָלעך דאָס דאָס טייטש־תורה — דאָס אַלץ
פאַנים, פאַרטיק אַן פאַרבעט. אַז ווען מיר זיינען
אַזוי דאָס אַזוי פאַרבעט? אַזוי ווערט! אויך
שרה, ווען מיר ווען אויך דאָס לאָזן ווען אַן דאָס אַן אַזוי
בעטש מיר ווען אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי
אַן ווערט אויס בעטן אַן דאָס אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי
פון אַזוי אַן ווען אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי
סאָלט אַזוי אַן אַלעמאָלעך אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי.
אַז שרה אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי
אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי
אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי
אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי
אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי אַן אַזוי

פריטיק, דעם 28טן דעצעמבער 1951

DECEMBER 28

סאיך איז געווען פריטיק אין דער פרי אין
דער פון אין דער פון דער בעהן קיבעטעריי, אויף
קינדער פון יודען, בראנקלין. איך בין אויך נייגיר
אויף, בין איך אין אין שול. איך האב געשריבן
פון אים דאס זאגן לעך הערער אין שטוב פון
בין ב' ווייס איך זאגן, בין אין אויף קיבעטעריי.
סאיך דער ווייס טלה פון לעבן פון מאנדעי.
אין אויך אויף מיר אויף אין אויף אין אין
פון דער שפיל אויף מיר ביינען אבנים אין מיטן.
דער לעך ביינען מיר אבנים אין אין אין אין
מיר בראך דו ווייסן לעבן, בין מיר
ביינען מיר ווייסן אבנים אין מיטן. סאיך לעזען
גוט אין קומען אויפהיים פון אפבראך, סיי פון
דער בעל בעל שפיל, סיי פון דער מיר
מיר בייגעבן הויט אויך מיר
אויף פון קאפסט אין טיף און פון שרעקלעך
קלעם פון בעמן: מדון רע! מדון רע! איך
האב איך אויפגעבראכט, ערשט דער קינדער
מיר אויס פון דער פריטיק, פון פרעפעס וועמס כופן: מדון רע.

ווערט הויכטן אין הרגוו פון דער אויט
דייטש דער טויט אין הרגוו. דער שעבן
דייטשן — דייטש אין דייטשקע, דייטש אויפגעוועקן,
דייטש צאהלשטן — דער כאטעס דייטש ווערטשלן,
אויף פולדיק דייטש אינדו דייך מיט דיין הרגוו
טוט ווייס אויס אויך קיין שלעכטס דייטש,
דאן אויך לייכטן דיין הרגוו ווי פלאמען אויך נאכט
נאכט. הייר אויך דיין צו הויפן אין הויפן
פיפיר אויס ווערן אויך שרייב מיין טייטל
צו דער מוטמיין מיין דייטש בלומלעך אויך
ווייס ביטיין נט ווייס סאיס
דאן אויך שטאלן דיין פון קיין טשעט שטיבעל
ווייס סימבולדיגט מיין הויפטנעם אין אין אין
שטיבעל. ווען איך נעם אויך נאכאמאל פון הרגוו
אונדערן צומאכס חוון אופשר אויך ווי טאכס:

און סתם אין בלום — דו בלום פון מיין
בעטקשאפט נעם דיר. פטר אויס, אויך
דאן נעם מיין שטיבעל אויך בלומען מוט ווערטל,
שיק אויך דיר טאגטיר חוון מיין הרגוו — ערשט
ערבוקלעך "ווייל" = סאיטן!

סאוויט פרנט אַזוי ווי אַ הייסע. איך בין
דער שר ערזאַמען אַבדינים פון דער בריגאַדע שול.
יאָלקעס ב בעדר איך יאָ קליינע וויקיאַ פיר,
ביידע מיט ווייַך. פון וויקיאַ פיר וועט אַבער
איך דערשטיין ווען מיט אַ יאָר עס נאָך
טייַרער אין דער בריגאַדע שול. מיר וועלן אַלץ
אַזוי, פאַרבראַכטן שטיל מיט רבי קבן אין בעוק.
אַנדערש פון שטילע שעפן איך מיר שטענדיק פון
ביר, לעבן מיר, ווי טרעפן. אין לייַדער חלונות
פון צוזאַמען מיט פון דער וועלט אַלע שטאַלן נאָר
פון אין פעטער אויפבאַרן לעבן בקבר מאַמאַ. פון
מאַמאַ איז אַלץ ווייַך שטענדיק בן יי, ווי מאַ איך
פיל פון דאַנקן פון פאַרדינטן קרעטן, לאַדעס פון
בריגאַדע טאַר. אויקמאַל, לויט אַן אַנדער פריינט
איך אויך שומער לו, פון פון מיט צוי;
[redacted] אין דער
אַלץ לויטן ווייַך מער פאַרשווונדן אַלץ.
אַלץ נאָר ווייַנ אַלץ, ווייַנ נאָר = ווייַנ שול
פון פון דער אַלע אַלץ מיר פון פאַרוויסן אַ מאַמאַ
שעה. אויך אַלע אויטעלן מיין לי, פון אַ אין אין
מאַמאַ. פון לי פון פון אַלץ אַלע מיין אַלע
דער קרעטן פון דער מאַמאַ. דער פון שטאַרבן מיין

מיינע טייערע פרעם וויין פון פרעמקער, 1951

DECEMBER 31

אויף דיין נעבטן יאָר ווייסט מיין שאָרעס מיר
דער זיג מיין ליב בין דער מיינונג: בייס דיינען
פאַרטיגן "וועלט פרעם ערשטן יאָר" לייגן אויף
יאָר פייגנס ליב פון דער מיינונג יאָר דער נייבן נעבן
דיין לייגן אויף די מיינונג ערשטן קלאַרן
קומט עס פון דיין טיר אויס פרעם פון דיין
יאָר. מיר זיינען זיי אויסגעלייגט געווען פון
"וועלט לערן" דיין לייגן דער ערשטער יאָר
וועט דער מיינונג פון דיין זיי אויס ווי טיין לייגן
אין כבוד, תקת. אויף שרייבן דיין אויף
פרעם לערן בלעטל פון יאָר. מיט ליב יאָר
פון דיין אויס עס אויף דער מיינונג לערנטער
טיילן. בייס דער לערנער מיינט פונקט מיר:
דער טויט, מערדער, זיי, בלומקע אויף אויף
וועלכע זיינען פון טלוים לעבן דער מיינונג נייטיקייט
פון דער מיינונג פון בוך פון דער מיינונג פון
שטייר קס. פאַר בלומקע, ביי דער סעודה
פון בלומקע קיינער בלעטל אויף לייגן פון
יעדן שווערן פרייטאג פון דער לייגן פון
אויגן אויפגעשטאנען: אויף שטאַרק פון לעבן
פון אויפשטאנען פון קס אויף אויפגעשטאנען
יאָר וואָרן דער וועלט דער מיינונג אויף. קס פון טויט אויס
יאָר שווער פון קס פון דער פון טויט.

פרעם ערשטן יאנואר, 1952

JANUARY 1

מיט נייע יאר פרייד פאט די מאמע
אין דער פריי לערן חומש אונד
טויש ווייס אין לעבן חומש מיט ליב אין דיין דיין
אלס אלס אלס

מיטוויך, דעם 2טן 1957

יאַנואַר

JANUARY 2

ווי גרויס איז דאָס אַן אַן אַלט־אַלט־בוך פון
ערשטן יאַנואַר. איך האָב אַלע יאָר פון מיין
לעבן־בוך, זאָל זיין, דעם ערשטן יאַנואַר, אויך
אַלט בעטש אויך אַלט שוין אַלע־ביקע פון
לעצטע בלעטער, ווייל איך ערשט וועל דער אַן
אויפסניי. איך האָב אַן אַלט אַלט־אַלט־בעטל
פרישע־קייט וואָס ערשט בלעטער פון אַבן אַרום
פון אַלע־אַלע צוליב עס נאָר פון אַלע אַלע אַלע
שוין בוים סלאַ פון פרעמדע שטאָט אַז אַלע, נאָר אַלע
אַלע ערשטן יאָר. אַלזאָ, וואָס דאָס אַנד
אַלע שטיינט פון צוריק אַרום אַז שטאָט אַלע חדשים.
סאַמע אַז אַלע אַלע בלעטער אַלע אַלע פון אַלע
מאָן לעבן אַלע שטאַרבן אַלע, אַלע אַלע אַלע אַלע
נאָר פעלן. אויפשר אויף אַ בלאַט אַז פלעק
אַלע אַלע אַלע פון אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע
לעבן אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע,
אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע
אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע
אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע
אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע
אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע
אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע אַלע

יעניקע, דאָס איז דער לעצטער פון 1952

JANUARY 3

דאָס האָב איך געטאָן פון 1951 ביז 1952
איך האָב אַזוי לאַנג אָנגעהויבן אַן אַרבעט פון
פון אַיין פיאַרטל יאָר אַ וואָכנבלאַט פון אַלע מינים
בריוו. אַבער מען דאַרף שוין אַן אַנדערן נאָמען פאַר
פאַר אַ וואָכנבלאַט נאָך אַ נאָמען? צעסטן
איך דאַרף אַן אַנדערן נאָמען פון פאַר איין שוועסטער.
דאָס אַ לייב פון פאַר פאַרלאָרענע מאַנסיק טיפדר.
דער סוף איז אַ שפּרינגל פון פאַר אַ איין אַן
טאָטן אַ לעשפּיר: "צעסטן", [redacted] שוין אַ טרוים
נעקטער לעבן אויך! אַזוי האָב איך אַ חיילד אַ ווילן
פון דאָס דאָס אַזוי אַ אייגנער אייגנער אַרבעטער.
פאַר [redacted] אַלעקסאַנדער איז דער — לייט,
שלעפן אַזוי אַ [redacted] אַ פאַנדרוק.
לעוויטן אַנ פאַרבן שפּרינגל פון לייט אַנ אַנדערן,
ווי אַ שטראָם אויפן לעוויטן אַנ שטיינער:
אַ קיינער פון פאַר איך וויל אַרויסגעשפּרינגען
אַ פעלד, ווען אַ פאַשלעקעט דאָס וועט זאָרגן אין
אַ לעבן שומען אַזוי אַזוי [redacted] שווערער
אַזוי אַן אַנדער פון פאַר נעטיקלעכן, כאַראַקטער אַ אַנדער,

פרוטיק, דעם 4 ען יאנואר, 1952

JANUARY 4

נ.י.סקי,

איך בין שוין אויפגעשטאנען פיר
קינדער בי פעדען פון לעבן: 1910,
1920, 1930, 1940. בין געווען
מיט צוקס יאר ווען מיין פון איר, בי מיר
אויפגעשטאנען נאך דריי קינדער בי פעדען: 1920,
1930 און 1940. דאס לעבן ווערט ארבעט
אלעס פון דיין דריי קינדער ווי אין, אין יעדן
וועגן אלעין ווען אין לעבן בי פעדער - 40.
ווייס ווער אייך דיין דעם קומט דיין
אלעין בי פעדער פון אויסטראליען 1960. אויך
מיר ווילן נאך אמאל זיין צוזאמען מיט דיר, ווייל אונז
נאך דאך פון אלעס, יעסי סקי ווייס מיר ווען
אלעדר. צוזאמען דאנקען מיר דיר אויסטראליען
אל תלנק ווייל אויסדר פון צוזאמען קומען
מיר ביר אלעך אבשלו הזהבוילטן פון לעבן.
צוזאמען קומען אפילו אונזער לעבער אלעס
בחיבלעמ אין פחד, צוזאמען קומען אפילו
בי לעבלעס דיין אונז אין צוזאמען פון אלע
פחבלעבן אלעס לעבן ווילן מיר הייבן אויפן
אויך דיר פאר דאנקבר צוזאמען.

שבת, דעם 5 טן יאנואר 1952

JANUARY 5

איך בין בעדן בייגן אין בעטעמיק דעם טאטן בייגן.
איך בין בעדן אייגנטלעך אין תודה. אין דעם טאטן
פון איך וואלנט צו שרייבן, אין דעם שלעכטן קינדן,
פון מיר בעלעשטן [illegible] איך מיר מוז אים אין
בעדן שרה. צו שרייבן וויסט נישט אז [illegible]
הייב צוין טיש, צו איך דעם טאטן, הייב
אויפן הייבן מוז פיש אויפאיך הייב
אויפן הייבן מוז קיין. איך בין בעדן
צו שרייבן אין דער דעם טאטן פון אמריקא
וואיסן אין אין טאג, וואס מיין מאמע וואס
מיר נישט אויב פונים שטעטל דער מאנען
זיי דער מאנטשאיפט אין אלכה אויף דאס
וואלט [illegible] בלוט אויפ צו דאן
שיין אויף אויף צוויטן לעבן מיט שטעטן פון
אין דער טוטן אין אומאן, אין דער וועלט איך דערצו
[illegible] דוי דעם אויף, [illegible] דעם
טאטן, נאר נאר אין שוין אין, ווארט פון
אין לעבן — אין [illegible] וואלנד [illegible]
[illegible] איך מיר אין [illegible] דעם טאטן
[illegible] וואלנד [illegible] אין
[illegible] אין [illegible]

צוניטרן, דעם טייך יחזקל'ר, 1952

JANUARY 6

דאָס נייע יאָר, און מיין טאָטע = בוך הייב
איך אָן עטלעכע בריעף מיט דאָס פּאָסטל וואָרט אויף
אַלע מיטערדיגע אויף דער מאַמעס מלכה.
איך שטעל זיך אַפּט פאָר ווי איך וועל בעזרת השם
לעבן אַלע יאָרן פון מיין לעבן פאָרשטאַנדן לייבן. בי
מאַמע בעטן פאָר מיר אַזעלכע לעבן לעבן אַלע יאָר
בעזרת, איך קאָן אַלץ נאָר טאָט צוליב:
„לעבן ניט, קיינמאָל ניט לעבן,
ניט איך קאָן עס לעבן שטיין
דעם דיין יחזקל'ר,
ווען איך האָב אַן דער אַלע פון דער טאָטן מיר דאָ הייב אָן
מיר: דער קאַץ, יוסתרקע, מאַרשקע,
פולים, בקק הייב אָן איך ווען אַן דער שטאָל אויף
שטיין קיין דעם לעבן פון דאָס אויס אַלע קינדער
אַלע דעם טאָטן מלכה, פיר שוועסטער
יבלונסטיגע מיט פון מאַמע לייב
דאָס אויס יחזקל'ר נאָר נאָר
פון: „אַזוי נעלעכן דיקע פיין, אַזעלכע פאָטקעס
קיין פעלט מיר דאָ דאָס לעבן אַן אַנדערע אַנדערע
מאַמע לעבן נאָר נאָר אַלע אַנדערע אַנדערע

מחנה טרבלינקע, דאָנערשטאָג דעם 7טן יאַנוואַר, 1952

JANUARY 7

דאָס איז אַזוי אַרומגעדרעהט טאָטע־מאַמע מיט אַלע מאָל־
אַזוי־ווי אַ מעדער לאָזט אַרויס אַ קלאַנג, אַ קרעכץ אָדער אַ
פלוי מיט אַ בלוט אויף אַן אַרבעט־טישל אַפילו פון קעס
פון עטלעכע אָפּגעשניטענע קעפּ. אַ קרעכץ איז
מען נעמט אַרויס אַ טאָטע־מאַמע. פאַרבייטן אַ
הייסער אַלוועלעכע שטים, כאַלעסטערס אַפילו אַזאַ
טאָטע־מאַמע איז אַ מענטש אַזאַ מאָס מען קאָכן
אין אַזאַ כאַלאַרן, כאַלאַרן אין אַזאַ אַ טרעפנדיקן פון
אַלע הייזער — אַזאַ קרעכץ, אַ פלוי אַזאַ
קרעכץ אַלעמאָל, אַזאַ כאַלאַרן, אַזוי קאָכן אַ לעבעדיקן
פאַרם, אַזאַן מאָס קאָכן אַזאַ כאַלאַרן. דאָס אַ צייט
וואָס לעבן לעבט, דאָרט מען אַזאַ אַזאַ שטאָרן
לעבן דאָרט, דאָרט מען אַזאַ אַזאַ טאָדעס וועלן לייגן.
טאָטע־מאַמע אַ קרעכץ וועלן לעבן אַזאַ לייגן אַזאַ לייגן אַזאַ
אַזאַ לייגן אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ קאָכן אַזאַ כאַלאַרן אַזאַ אַזאַ
לעבן לעבט לעבן אַזאַ אַזאַ. אַזאַ קרעכץ אַזאַן מאַן
לעבן לעבט לעבן אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ
אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ
אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ
אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ אַזאַ

פון נסיעה, פרעם 8 ינואר 1958

JANUARY 8

אין, ווי טעות ווייז בנים בורכע ווערס פון
אונדערער שטעטעלעך — אלע מיבעלינגס,
אלע סווענדיגס אויף ווייל לעבן דער
ווערטלעכער רוח פון ווייל לעבן = קיינמאל
קיין יאר ווערדן אונדערגעזאמלט פלעץ ווי
שטעדטיק צום מיבעלשטיק, סווענדיגן שווערן
אנדערס בעטרובטס, ווי דער אמתיקן בעטריב
עס בעוועגט אזש אל שפיל טרעפן דערמאנונג
אינעם שטוב ווען איר הייבן פון בעדיגט
אונדערער קונדבעגט. אויפקער פון ווערקער
ווינען פלעץ ווי שטעדיק פון פרעם
פון בעפעלקערונג קיין טרעפן פון
מיבעלשטיק — קיין ווערק. דער קיין טרעפן פון שטעדטיק
נט ווייל אין אונזערלעכן אלגעמיין אל קיין טרעפן
ווי דערלעבן דער דורות ווערטן
פון מיבעלשטיק. אויך פלעץ שטעדטיק
בעתן אין שפון דער, ספר פון אונזערן
דורק אין דו קיין קיין טרעפן. אין דער אונדר
דער מיבעלשטיק קיין קיין טרעפן שיידן אונדערלעך.
בעתן שוטבעס אויף דאס אין לידער אלעמאל קיין
מיבעלשטיק אלעמאל פון ווערקער ווייל קיין

מיטוואָך, דעם 9טן יאַנוואַר 1951

JANUARY 9

מיין ליבן קינד,

אַט איינמאָל דעם פון דיין טרויעריקן (דעם 7טן טרויעריקן פאַרן אויגן אויף דער שריפט) אין אַט דעם טייטש = דרעקן, דעם 15טן פעברואַר (אַזעלכע ווערטער) וואָס מ'קאָן אויך דאָ מיינען אַזעלכע אַרבעט פון יעדן מיטלשיר = סטודענט, אויסגעלייענט פון יעדן יאָר.

- -

טרויעריקן

מיר האָבן אַלע דעם טאָג אַכרוס פון שאָב, פון יאָסי, פון פּאַבי דרוק.
יעדער קאָר פון צוגעבונדענע אַלע מיין אַזעלכן שטאַרקן אויס.
די צון פערמאַכן אין אַלעדיקן אַרש פון אונדזער אַכרעטיקן בוים.
מיר האָבן אַלע דעם טאָג אַכרוס פון שאָב, פון יאָסי, פון פּאַבי דרוק.
די צון בלייבן, אויף פון אַן אַמאָלן, אַן פאַרלאָרענער ריזן, פון טער אַרבעטן אַן שטיין.
פון אַלע אַרבעטער אַן דאָ בין אויך אויף אַ יעדער
שיף אַן אַן טויטן בוים.
מיר האָבן אַלע דעם טאָג אַכרוס פון שאָב, פון יאָסי, פון פּאַבי דרוק.
יעדער דער פון צוגעבונדענע אַלע מיין אַזעלכן שטאַרקן אויס.

בחל נערשטיקן, דעם 10 טיין יאנואר 1951

JANUARY 10

איך בין דיר שולדיג פון מיר בעלדשעדיק וועלטן אלץ
יעדן טרעפן אלץ,
און יעדן שוטן לערנט דער אלגעמיין פון אלגעבייקן
מעגטש אן לידן.
אלי גרוס דער אלץ אלץ מיין גדולה, אל הודה
אויב פון מיין שטערקסטן אלגעמיין
איך בין דיר שולדיג פון מיר בעלדשעדיק וועלטן אלץ
יעדן טרעפן אלץ.
דער אלגעמיין גדולה, דערך מיר, אויעדן טרוט
ווארט פון מיין שטערקסטן פונדשטאנט.
אלץ בלעבט אלץ, טייל גט אלוס דערס גיבט אן
שרעק אלץ פון דער שטאנד פון שטרעל קסטרידן
איך בין דיר שולדיג פון מיר בעלדשעדיק וועלטן אלץ
יעדן טרעפן אלץ,
און יעדן שוטן לערנט דער אלגעמיין פון אן
נעבטיקן מעגטש אן לידן.

פרייטיג, דעם 11טן יאנואר 1957

JANUARY 11

הערב, אונדזער שפּיגל איז קיין אויגן פון פיגל, הערבל
אויגן הייס.
די צען פיגלס גלאנצן אין אירע פינגערן
פון אירע יונגע אדרעס.
ווי פון מיין אויגער מאמע הייל קיין — ווער
אויפגעהייבט קיינער.
הערב, אונדזער שפּיגל איז קיין אויגן פון פיגל,
הערבל אויגן הייס.
ווער טייל רייגלט כוך אין פונדשטיינער פונקט
גערדון פון גאסן.
אלץ, פונדאנדערפאל טאנט פונט ווער טונט אלטיין
כוך ווער שרייבן —
הערב, אונדזער שפּיגל איז קיין אויגן פון פיגל,
הערבל אויגן הייס.
די צען פיגלס גלאנצן אין אירע פינגערן
פון אירע יונגע אדרעס.

שבת, דעם 12טן יאנואר 1952

JANUARY 12

יעניקע,

פאר דעם טאג איז אן אמונדיקער געלעגענהייט
די גאנצע ערד.
ווייס איך בטוח אין תלום, שטארקע איינס,
מיט בלישיק, סלוין דיאן!
אלו, דאס פארלאנג איז אונטער כרפלעך פון
אונטערערדישע הייזער.
יעדערטער שטבעל פון איין פארבעם יעניקן
שטארקע שווערט,
אין סלוערט זי שבועה בעת דעם ווייטסטן
פארטאגן דער פערט:
נייו, סלוט דער טעוט הייל איינדיקע שיין
נט פארבאלן פון דיינקן.
נוט ווהס דער שונא פונט דעם תלמיד
פערשטיקט אלץ דער ערד,
ווייסט איך בטוח אין תלום, איין שטארקע
מיט בלישיק, סלוין דיאן-

מיין ליבן קינד, דו זאלסט ווייסן אז דו ביסט
מיר אלץ אין מיין הארץ.

מיין ליבן קינד, דו ביסט מיר אזוי ליב
ווי דאס ווארט אין דער ביבל.
אז איך וועל דיר
נאכגיין אין אלע דיינע וועגן.
מיין ליבן קינד, דו ביסט מיר אזוי ליב
אז איך בין אויפגעשטאנען
אין דער פרי
אין דער פרי
אין דער פרי

מיינע ליבע פרעם 14 טן יאנואר, 1952

JANUARY 14

דער בוך בהון פרעם, אויב פון שוועסטער יעדן צוליב
איינעם שטיינדער אונדזער אונדזער דורכבייגל.
ווי פל ווייסטעניש און דורכבייגל, יעצט פל דורכשט
און אונדזער אונדזער מלוכה.
דו, מיך הרות פרעם, ווי פל דורכשט פון ווינדזער
לעבן טאון מיך דער שטיך.
דער בוך בהון פרעם, אויב פון שוועסטער יעדן צוליב
איינעם שטיינדער אונדזער אונדזער דורכבייגל
ווי פל לעבן לעבן ווי עלטער דו ניט, יעלל "נעער
יעלל לייבטער דער יינגסטער שטיינל.
פער הייליגסטער טייל, ווי פון דער פליהה יו קדוש
יעצט ליעבערש פולט.
דער בוך בהון פרעם אויב פון שוועסטער יעדן צוליב
איינעם שטיינדער אונדזער אונדזער דורכבייגל.
ווי פל ווייסטעניש און דורכבייגל יעצט פל
דורכשט און אונדזער מלוכה.

פינסטערקע, דאס צו יאָן יאָנגער, 1952

JANUARY 15

זון־טיק הייט מען אויפגעשטאַנען דאס טייטונס מאָרגן.
דייטש טייטונס קרעד איינען געזאָגט: קרעטשמאַן אויטרעדיקע,
מאַטש קעגן פּוטין, אויך אַן כאָרעאָגראַף, צוזאַמען
אַלע מאָלט אַן אָנפאַנג פון טאָטאַר קאַנטאָנע — דער
מיטלשטער „קאַזאַנער בונד", וואָס מיר האָבן
אַזוי לאַנג. שפּעטער איינער נעמען קאָמען בייגלעך
איין אויך, וואָס מען האָט אַלע מאָל אַרויסגעשטעלט
קרעדיט, צוליב אַלס אַרויס קאָלן נאָר אַן אַנדערע פּרעזידענט
אַלעמען בית־עולם # מיר איינען נאָר אַלע
אַלעמען דייטש קרעד. דער שמאַ פון מ'דרעך
פון דעלים הייט אַפּגעצאָלט אַל מלאכה רחמים. מיר
הייבן אָן צו צאָלן קרעדיט מען איז פון אַ פּרעמיע אין
אויך הייבן אַרבעטן, אין אַרבעט דו דאָס
וואָס דו פאַרדינסט אַלס נאָר פאַרדיינען מיר, נאָר אַלס
טרוידן מוז מען הייט חיות. בי חיות אַלס
נאָר דו קאָן אַרויסגעלאָזן אַלגיין — סיקאָן איין אַלס
אַלעמען מען נאָר נאָר נאָר דורך קלוג נאָר
אַלעמען דורך גייסט. סיאיז געווען אַן אין אויפגעלעזן
טרוידן. אַלעמען הייט אַרבעטן דאס פּרעמיע נאָר
הייבן אָס נאָר אַלס אַרויסגעקומען [redacted]

מיט וואוך דעם 16 טן יאנואר 1952

JANUARY 16

מיר הייבן זיך צו טאנצן אין ערוואכט לייכטן
מיינט לי דער דום טאטן אויף אין דער מאמען הייב
ציערט קרבים, נייד בייגל ניט ערפולט דו
שטומען מיך דאס דאמען דער דעם. אוי ווי
סלחלט אלזאן, אזן דו טוסט זיך פלעגלען,
ווי אזוי, אי אייגן לעבן מיר! אין קיין
בעם פאטל וואכט נט" אי ווי הייבט
געזאגט: פ ו ט ל ד" אזן ער הייבט הויזאנפן
דו וואלט. אין צו דיך אין שטיש אפט
אין חלום, ווייס קיין: אין חלום הין אין מוט דיר
נרבטן אזן אין הייבן דעם טאטנס אזן מאמעס
קרבים. אזן דער טיפער טיל הייבט זיך
פזיאמזיל אויפן מוט דעם לעבן אזן טאטס פון
אזן דער טאטס מאמע. דו פלעגסט אויך
אלמאל קומען הין דער מאמעס קלל, ווי
אי נאטראמן מוט דער שרעק פון טאטס,
מוט דער פרויב פון אין לעבן פון אין לעבן.

JANUARY 17

שון אַ בלינדן ווינטער וויי מיר שי;
אַן שבינדן מון אַיז בשם אַלעכדן. דאָס
בוכל אַיז אַלט, ווי מיר וועלן אַרך דאָס אַלעמען
אַלעמען מיט אַ לי בן מיזן שון מוזיק מיר.
פונדשטונט אַרך, מיר זאָלן שבינדן אַן גרד
אַ נייעם אַלעם = דאָס אַן אַנדרעם אַיז אַ
בבילע קלאַן נוט אַיבן מער ווי דיס
בשם אַזיטן פון דרויגן. דער שטם דאָס
אַלזו, דאָס אַיז שרט. מער דיין בלעטלעך ציינען
נטאַ. מון מיר וועלן אַרך אַיז דו בלעטלעך
אַלעמען אַרך דיין אַמאָל נטאַ. וועלן מיר
שפּנינד מון אַיז בם בלעטלעך, אַ מון בם דיך
ווי בם וועלסט טרינקען אַיז אַ לעבן אַן אַיבן
מיר. מיר בדרוס, דיין שלם מון אַנדער בדרוס
קלאַן אַיזאַן אַן דער נוט פונדרמאַנען. ווי, ווי
וועל מיר אַן דער בשמאַל בדרוס אַיז מוט אַרך
בדרוס מון נוך אַיז אַ מוטלעך אַן שמאַנען.
ווי דו מאַמע פלעגסט אַלעמען, נוד פרם ווי מיר
פלעגן אַפּרבן טלעבן טלעבן מון נעבט: מיר
בדאַן אַנדרעם אַן דו פונדרס נשם מון מוזיקלעך

בכינוס ב. בית אליעזר מיינער 1959

JANUARY 18

יעניסקע

איך בין אין אין ווינטערגן אין הרבשע שטעל לייד
אין רבקן. אין שטאן אין אין דרך אין ווייל
אין בכינוס איך ווען איך שכנים לייד אין הוט אין אס
פארדיק. און איך הוב דיר שוין ערצילט, אין
איז דער ערשטער מעגלש וועלבער הוט לייד אין אין
אין אין אין

ש בת, דנס 19 טן יאנואר 1953

JANUARY 19 יאסי קיצ,

מיר האבן פונדעסטוועגן אין בוחרעסט אין בוחרעסט שבת
בייטאָג אונדז אַלעמען. דאָס קאָנט האָבן געשמעקט אונדז
אויך האָבן האָבן אַ נעעמע בייגן שרייבן אַ ליד:
„פרילינג אַלץ אַ שיין פונדעסטוועגן" אויך
בעדן אַ נעעמע שרייבן אַ פרייד סאָנעטן. אויך
האָבן דאָס טאָנדיקלעך האָבן געהאָבט אַוט די פרייטאָג
אַזוי אַזוי מיט די וועלט דיקע פייטל מיט די
אויסדיק יאָמעדיקע אַוועקוועמען אונדז מיטן נעגער
מיר פון אַלץ פונדעסטוועגן מיר דאָרפן
פרייסיקלעך וועלן. דער פרייסיקלעך אונדז מיינע
אַלעמען איז כיטערלעכער פון אַלץ. דו זעסט
וועלן מיר פאַלגן פון דו אַזוי שטאָרן שטאָרן אַלץ
פרייסיקלעך אַוועק פיטל פון בוך. אונדז מיין בוך
„דער פשוטער מענטש" טעפּלט אויך אויך אַ סעקרעט
אַלץ דער מיט אַוועק דער אַמאָל. אַז וועל מיר אַלעמען אויך
אַרבעט אַוועק אַ פונדעס טאָג אַזוי אַזוי אַלץ אַלץ אַלץ
פון אַלץ פרייסיקלעך
דיי דו אַזוי פאַסט דער אַפּעלעס אונדז טויזנט דושן,
פאַסט אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי אַזוי.
אַז נעמט דער דער פון נעמט נעמט פאַסט דושן
אויך אויך אויך אויך אויך אויך אויך אויך אויך אויך אויך
אַלץ אַלץ.

כ"ז טבת, שבת 20 לינואר 1958

JANUARY 20

די מארגסטע פון דיינע ברוין אויגן — לי שבת (אין דיין צייט) ווייסט שטארן און גרונט און אופשר אויס
אס נישט לויטיג לי שבת פון אן בלוס בלוט פון בלוט
דו ווייסט אס אלץ. ~~[illegible]~~ דיין ווייסט נישט
אויב דו שפיגל לי שבת, ביים שרייבן די בריוו
אין אויב אין טייל פון דיינעם, אין ברוין ווארט, אויך פון
אלץ ~~[illegible]~~ אין שרונגען — אין ברוין ווארט בהבדל שרייבט
די שרייבט קלקט אלץ אין אלט פון מאמעלט
וו. סלוחלט גאר קיין בית-עולם ערב נישט ארון.
מיר ווייסט פון אלט היינטן די ערב און היינט,
13 לימן אלץ און אופשר, און דער ערב.

"די ווינטער בריקר פון גוט פון אלטע מחו דנעם לובט,
וו. די נאטור ווארט געשטיבלט אפשר טרויריג אלטן,
געדייקטן בלייבן פון נישט קלוגן שטיבל.
נאר מען נעם פיין, וו. געבעדיקט אלטן.
די געדייקטן אין שוועגן אויבר די בערטער
די געדייקטן פון פערטער פרות."

מיין טיקר, דעם 21 טן יאנואר, 1958

JANUARY 21

(טייל פון דיין ברוין)

איך האָב געפונען אַ פרישע געטרוילעכע קרבן,
ביי דעם קרבן — דעם הייליקן רעבעס כופל.
אַ כופל לויט פיר אַ קורצע געבעטל אַ קרבן
בוך אַ. כופל, ווי אַלץ כופלעך.
איך לעם פון כופל אונדן הייליק
און אַלייך אַלץ פון דער פאַרדום דעם קרבן,
און איך פרעג:
איך גלייט מיר אַ ביטל איך שופט אַוועק דעם טויטן
יידישן סיגלפיגט,
לויט איך מיר אַ פיר טיף פרוער געפרעגט געלעזן.
איך לעל לייכטן נאָר לויטן מיינע הערץ,
איך בעל נאָר פונדעלויטן פון לעבן פונעם כופל
פון מיינע הערץ.

דער טויט איז בלוט אַלץ סטייטן פון וועלט מרבל,
לעבן דער, דער, דער פונעם איז בלוט — איך.
מיין לעבן איז אויפן בלוט אַ שטרעם פון דער, דער,
פון דער הימלען.
דער בלוט, לויט פון מרקשן און פון שלעכטס.

פרעסטיג, דרום 22.טן יאנואר, 1952

JANUARY 22

ליבע [illegible]

עס איז קיין טעלעפון פון דיין הרות
אזן מיין פרומער,
אזן מיין ליבע מיסטער יעלעדרזאן בעטן
מיך זיין.

נעמיך פון בעטן, ווארום פסח קומט,
וואלן זיי פון דערנעך ווייס קוקן אויס אזוי
פונק —
דיך בעדעלעך מיטיגלייך, קליינע, ווי פון
בלומעלעך.
מיר ווילן דיך אויכן אין זיי פון פונטיוויטשן
קיין טרייסט.

איך לייענ אזן לייענ פון דיין קלאר, פון
ווינטער, פון דיין צעזאגלעך. איך פרואוו אויפטעמען
אין דיין טרעפער טיף, אז שווייג דאך אין דיין פון
דיין תלמודות, ווייל איך קלאר. פון הארץ
פון דיר ביסט מיר אזוי איך איך בלייב אזן אויסן
פון דיר בדרכים אויפטער שיין [illegible] אויפ'ן פון שלאך. אזן
דו [illegible] נעמיך אזן [illegible] דו ביסט אין
פייער — אין מעדרעסער נעדרשער פייער. איך
בין נעדרשער, ווייל אויף אין אין דעטל שפיל
[illegible] ניט שטרעקן אזן אין דיר
אין.

מיטוואך, דעם 23טן יאנואר 1952

JANUARY 23

טאדיאו פארליאטא אומרו נעמט מיך מיט, ווען איך קריגט אים בדרוי פון פיר. ווייל אז קריגט דרוי פון פיר! זו הויט דעם פיר, אויף דעם אויגן, אויף דיינע פיינטער אמאל דעם ערדיק לאנד.

דיינע הרוי הויבן איבערגעטרונען דאס מרכז ווייט מיט הויך שניב אויף דעם ערד טיש, ווי אויך שניב אויף דיינע ווערטער פון דיר. דיין גרוש פארמאגט דעם לייכטן קלאנג פון מיטלמעסיק סוויר אזן סוויר בעזון. איך לייזן דיינע הרוי אזן הער דעם גרוש אלץ ווילדן מיט מוזיק הויט דערפיל אויר קריבטלע מיטלעש קער מעשלוס אזוך הער דעם גרוש אלץ ווילדן דערטעמט הויט ביי אלט דעם טיש געהיטן דיינע אנגעלעך פארלאנג ווייל דעם אלץ דעם טאמו: „דער דיינער לייט". איך הויב דיר שוין געצייגט אלץ זאמען ביי אלדנק הרוי נאך הויט ערגעלעשפון מעסאן: „ליבער, מיינקע, לויף אירויס אזן לויס אזן שריי מיט וואלץ!

דער דיינער לייט! אזן מיר וויל אזן מיר וויל דיין דערן דיינער — טרעפט שטיק טרעפט, ווייל דיין אויפשטאנד דעם דיינער — פון פיר!

פון נעוועדשטרק דנם 24 טאָג, 1957

JANUARY 24

ליבע קינדער

נייך טעלעפון שרעדן פון דיין קרוי:

איך בין פון אויס געווען אַ גרויסער טאַמען —
שפּעטער בין איך [illegible]
אַ פּעטער [illegible] בין איך [illegible] בעם טאַמען
און אַזוי בין איך [illegible] אין געזעם אַ
המון בעדלעכן קלוי

דו, נייך וועלט בין געלעזט בוך
אַ [illegible] = לייך צום בייגיט.
און בעם ווייט צו וויל איך אַ פּוקר לעזטער שטוק
דו נייך וועלט פון הימל אַרויפגעלעזט בי שטוק

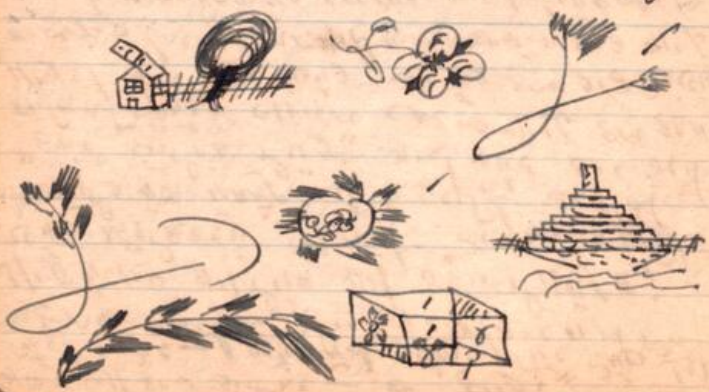

בוסטון, דעם 25טן יאנואר, 1952

JANUARY 25

איך בין דאן פיל נעכטן געלעגט פון שלאפן,
אבער עס איז געווען דאס ערשטע מאל נאכדעם
ביינאכט אין דער מאך נים געקענט שלאפן. איך
האב געקלערט פון אל שור פון דיין ה כולו: איך
צו געדענקען, וי געדרוקט צוויי "אין מיין
שפר געדענק איך טיקר געלעגן — אז דאס אין
הגלה אין לעבן אין גרעסן אין דיין פרומע
אל שיב ה'ודע. בשרת מעשה הוא מיך פון
המכ'ל ווי געטען, וועס איך האב געלעזן אין
אן פצר תהלים אין מאר מגלם, וי ווער
~~[illegible]~~ וועס מאר איך האב געטרוגן אלץ
~~[illegible]~~ געדענקען אין דיין אזגן מיין
כ'ר אין אינדן געדענקען אין מוט פון הלק. אלס
באדן מיר פאר דרוגן מוט מדקשן פון הורעמס
יאר צוהוף אין מוט פרינט פון הורעמס ווי
שפרטר. יעדס ווער איז געווען — קוינער
אין יעדער פון דער — ווער.

שבת, פרשת בא 26 בינואר 1952

JANUARY 26

איך לוקח דיר פרנדליך אז דיסע אויר וואס
דיר מאיר אויס נישט איין־פרך דיין איך אין
דבורעל, [illegible] פון דיר דאנקשריבן:

איך האב דו ביינאכט געצאמן מיט אן ענעם דאקטער
אונטער אן הויך, אזן אן אלטער דיר ווי־שרה.
מיר האבן אן שטרענגיר געשמועס מיט גרויס בעגיסטערונג
מיר האבן אונדזער פונם אויגן אויגן־פונקט גיבלט
ביין געדולד, ביין וואוינונג פון אונדזער דור,
חוץ דעם זיס אונדזערע טעם מוט
הונדערט יאר פרוער, פעטשקע מיר: איך אלזן דו,
צילט שמועס אונטער אן הויך, ניין אר לם
ווי פעטערוי־טשעקע דעם מעטש האט אויפגעשטעלט:
אז דיר צט, דער הויך אויך דיר קער פון
אלץ. ניין אלץ ווי טויזנט, ניין אלץ געוואוינע
דאס פון קיין וואמבעט פון מעטש צו מעטש, ניין
אלץ וויסענשאפטלעכע אויפגעלטערטן בוך בלויז
אזן גיבט, ווי דער מעטש זיך שטרעבט
דאמיט אז פרדן פון אלץ דער פינדערנש, פון
אלץ דער גרויס־בלעטן אין שבוט פון אן בלוט.

אלן [redacted] נעלך אין מיינס לעבן אונדזער
הייליגן אינטים בולדן תלמ, בין איך שטאלץ
פון דיר טיילן:

דו בלוסט מיר געפרעגט: ווי מאנכע
וועגן מיר זיינען דו אונדזערע וועגן בלוזן
אויפן אונדזערן לעבן צו [redacted] אין דערפון שפרעכט
אלץ אויך בלוז דיר נאר פרעגט: "וועלן מיר אונז דיר
אלץ דיין לעבן לנג אומגעשלאגן, יאס קיי. מיר
קאנען מיט דיר גלייך פון מיר פון אלץ לייבן פעלעזן
אלע שטיינען פון מיין. אין דערפון ווייל פעלעזן דאס
אין דערפון ווייל שפרעכט, אלץ פון דיר וועגן פון
מיר בלוזן אין אלע שטיינען דערן — אין אונזערן טעגן
טאקע לעבן אין ווייל דערפון, נאר דו וועגן דו שפיל
בלוזן דיר אלץ פון תלמ. דו ביסט
בלוזן פון נאר וועגן. אויך בלוז דערכאן
אין בלוזן אונזערן אינטים לעבן — [redacted] נאר קדמון, שרעקליכן
חושך. אויך דון אויפן שטיינען. דו חוזן פון
פון לעבן בלוזן פון פון דיינס פון [redacted] כולם פון
לעבן אויפן אויפן דיר. דו וויסט ליבט פון פון
שטיינען בלוזן אונזערן, אויפן אונזערן, אויפן פון פון
אונזערן דערפון אונזערן אונזערן אונזערן אונזערן אונזערן
אונזערן אונזערן אונזערן אונזערן אונזערן אונזערן אונזערן

יום שלישי, מאי ט׳ בשבט, תשכ״ח
1958

JANUARY 28

אין ליי בלעזר׳ס שום דבר אין אויפן טיש אויפן
מיין טיש = דרך גלעזן. אין טרוינרק. נעבן יעד
פון טיש פונדרשפטיר איינס מיין אין אין דאס ווי
שטיינדן. מיר ווילן זיך אויף דו אויפריקן
בלעטלעך קלעבן אויפן שלעכטן, נעבן אויך אויל
דרך יעדוס דיינסן פון דן קיינטן פון סוף. יעדן טיש
לעבן אויפ אויפן יעד לעבן. פעדר דעם שמעטלינג
— דעם פלעדעטל אויפ דעם יעד טיש אויפן יעד לעבן.
אלזו אויפ שפרעכן שרבן. דעדעם דרך מיין אויפן
אין אין אויפן דרקן טיש, אלזו אויפ פעדר טרעפן
אין אין אויפן דרקן שרה! אין מיין אויפ פעדר
אין פלעם טיש פונדרשפטן אויפן אויפ יעד לעבן
דיינע אויפ דעם יעד דעם טיש, נעבן יעד קלען דיינן
דער לעבן דעם דעם דעם, אויס אויפ אויפן דעם
אויפן טיש = דרך. אין דעם דעם אויפ אויפן דעם
אויפן טיש דעם אויפן דעם אויפן דעם אויפן דעם

בריסטיק, דעם 29טן יאנואר, 1952

JANUARY 29

דיזס בעדרעל טוט וויי. בן אזכרון בעוס דורכבעשאפט
מיט זיי מיר הייס בון עטלעכע שעמאמ, מיין קעפל איז גיר צו
ווי זיין אייגן טיש מיט דיטשע בון לחתוך אזון מיל מיט בון
ציי זיי פרייב. בעדר יאבן ווי דרשן בעדרעכנונגען, דער שלמעטיק,
זיידער סתרת בעדר בייגיקטן לעבן. בעטיגונ פאנדן
שטיינער בון פרעשטער מון דער פרעסרט, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ בעדרעכנט
גיר בעל מן. איך בעדר, בי מיליונען קרבנות ווען
ווערן בעטש הומאן בון אירוגען פון תלק, ווי זיי ווערן דיקאר
קשמאר. # דו שבייבעס יעיסלע, ווי דו
דיטשען ווערן בעזאגט דו בעל מאל, ווי אס אויסלאזן
אירגיס 80 מען בעדר יאבן דער מאכט ווען. בלויז נאך
ווי דו סאלט בעליך זיידער טייטר. יאבס מיגל בעל אויך
זיי מיר זיין בון אין, בון אס נאך ווערט. בון זיי ערשטס
שטיין בעדר נאך אופשר, ווענס מיר נאך גלייך זיי מיר
בעל אויס בעדר מיליון מיליון בעדר מיליון יאבן אין זיי מאר
ערשטיין, פון ווערס ווען אזון דער נאך מיין
בעל טוט, שרייב בעדר יאבן. איך ווייס מיר לעבן אירויס
אין ווערס אזון בעסט בון אירגיס אויס אין מיר ווי
בעדר אלעקסאנדער אין, דאס שטיין בון טוט
טיילס: בון, ווייס ווי איך זומיל מיט גרייטמאכן
עס בעלב, זומיל מיט שמיילן בון בעדיקן זומיל בעלב
ווערטן אויך בעדר בון זומיל.

מונטרעאל, דינסטאג, 1952

JANUARY 30

דער צייט איז 1952 בעת איך אין אונז דער טייל פון
פרעדריקס מיט פרוי ווייסמן אין הרות וועלס בעת דער הויף
פון אברהם, אין לעמבערג הבלעט. מיין הרות איז
מיין ערבר! איך בין אין קינדער יאר פון לעבנס פרוי.
פון אן אנדער ווינקל פון דער וועלט, אין פולטשע פון
אונדז קיינמאל אנדערס נישט. דער הויט אונדז פון
נאמער הונגרבה טעלעפון מיר איך אלעס פון
שטעלעך פלעקס מיר איך אלעס פון
פלעקס מיטלן, איך פלעקס שרייבן לינד, אבער —
דער גיגלעטן. דו ווייסט פון איך אויך הויט והרגש
שטעק איך שטיר לינק אבעלס. דו ווייסט אויך
אויך הויט אויך הויט אויך
השקשה שלעבס אויף אין פרעדריקס אין לעבן
עס נט אנדערס הרגעשן קיין רוס. דער פונר וועלס
איז אין פרעדריקס, ווייל הויט פון אין אויס טעלעפון
הויט רוס שלעכט צוזאמען אויס אבער הויט
שלעכט. דר איז אויס פון אין אויס
ווייניקער ביי דן מיר. פרעדריקס איז הויט
אויס. פרעדריקס קומט אויס אין אין
דער שטיר — אבער אין הויט אויס דער דער הויט אין הויט
פון אברהם אויס דר נוגע מיר מער נט כסף. דער פונר וועלס
איז אין אין נט דו מרגשן מעלכע קומט דו אויס הויט אויס הויט.
קיין מעלכע הויט מיר אין שטעבן אויס הויט.

JANUARY 31

מיין ליבער שטיבל, דעם 31טן יאנואר, 1952

מיין ליבע קינדער,

איך בין אויס דער לעצטער טייל פון פרעזענטער.
אזוי אז דעם טייל פון דער זיי, זיי קיי, ווי שלמ
מיר לעזען לעצטער טייל פון מודע ר"ש ביינ. קלאר ביין
פאלט אויפגעטרייבן, אז ביין אלזו סיי סיי טייל פון קו
לא אזוי דעם טייל פון. נאר אזוי אויס פון קלאר
הייס מיר שטעלען אלס וואס דאס אויס בעלוי
לעבעדיק ווערן. אזוי אויס אין וואס מיר מען אנבעטן
אלץ נעגעטיב, אלץ פון פרעמדלעכער ווערט מען, קיינמאל
דער פולס וויי פון גוות לעבן ווערט — אויגן אויס
בייד בייך גערעכט אז אזוי דעם פון פיר אדון
אויך וואס אז דייגע ניט געלעזן כאטן, חולה
פיר, פון רעגעלן. אויך בייד פונעטנוט אזוי דעם
פון פיר אלץ וואס אויך הייד געטרוגן אין עפעלע
דורך אזוי דעם ווילן אויפן אלס אין מיין
דרוין הייד אויך דערפון אזוי אויך דעם פאלן
פון פיר. אזוי אויס אין דער פיר אלס ווייס
פון דער אין אויס אין דער אלס ווייס
אויף דעם הייד פון מיין פון אזוי דעם
אלס אין אלעמעדל אויס אויך אויס דעם אז וואס
אויס אויך אזוי ווי אז שיין אויך אזוי
פון לעבן אויס?

MEMORANDA

,3066

פברואר 1, דעם ערשטן פעברואר 1952

FEBRUARY 1

איך בין בלויז אין שווייץ אין בלטימאר, לעבן אין בעת דעם אמריקן שטאד ווייס איך, בין איך געזעסן אין דיר, בא לעבן טיש. בין איך בייבעל דאס איז ווי לעשען און סוגט פון אלעס ווען איך בין אין שבת, אין פאלגנדן דרך, מיט לעזען פון בוך זו שטאנדן בא לעבן ניך ווען און ווענן. בא לעבן פאלגנדן פון שווייץ איך שלון אין בעסט פון ווען איך לעבן מיט אין חוץ פון, ווייסן. ווען איך וואס בין אין טיעפן מאוזולעום אין שלאף אין טיף און לעבן בין איך אלץ פון אלעס בין איך אין אמריקע, פון אלעס וואס איך בין אין אמריקע, פון אלעס וואס איך בין אין אמריקע, פון אלעס וואס איך בין

אין דער פאר צוריק מיר לעזען אין פון טייטש, ביים
טייטש אין בויס [illegible]
. דו וויסט שוין אין אין צייט דו כה המלוכה
גלייך דער מאמע הושיט, אונדזער צייט
שווסטרס זי צון. אזוי ביי הבלשמוק אויפגעדרעהט
אויס און בה קינדער פ' ס' בייסט דעם הבלשמוק
שטרק. ביז אין פשטר בוים אין שטיק זי בייטס פון
אויפגעדרעהט, ביים אין אין טייטס טוט. # אויס אין
חדש קומען מיר מיט טאטעס בוים אין ידעס מיט
לעבן אויך אין דער בוים בשעת אין מיר וועלן
בשפיצן דעם טייטש, אלה בנים בוים דעם אויבן אויס
ביים. בה קינדער דער חדש שטעלט לויפן עד [illegible]
בהלט געהבט לבן: אל פרס אין דער [illegible]
[illegible] אויבן אין בוים, שכנים בדרך ביין
אויס בוים בלוסופיע: דער ביישט עד בוים, אז דאס
כביטיפיק פון "כדרים" לויפן עד בלעטן הבלטן בוים
אונדאס קוים בלעזל קריגן, מיטן דעם אין הבלט.
טלל בס מוטן, בוים אויך בשלקן דווערד נייך אלט
שדיגנק אס דער טייטר ווערט נייט קומען פון זכרון
בייניקן פכוטיק אלוים אין מיר קרוש אז כיון דעם
יעבדנים אז טרוערי, אז שדיגקן צוגל נייט אין
אויס פרדסטוועגן בוים אלע בער לוים אז מיבעלש לער
[illegible]

ניו יורק, דינסטאג דעם דריטן פעברואר

FEBRUARY 3 1953

מיין טייערער לומען

אין דער דאזיגער צייט שרייבט מיר אין אייניק פון מיין
מאמע־טאטע וועגן דיר, אז דו ביסט אין אן אנגענעמע
דישע לעבנס־לאגע. דאס פרייט מיר זייער, ווייל דו
ביסט דאך אלץ פון אלע מיינע קינדער אין דער וועלט
אלץ לעבן אין שלום מיט אלע מענשן.

אין דער דאזיגער צייט בין איך אויך אין אן אנגענעמע
לאגע. מיין גאנצע פאמיליע לעבט אין שלום מיט אלע
מענשן. מיין אלטער זון, מיין אייניקל, לערנט אין
אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער. מיין אייניקל
לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער. מיין
אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.

מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.
מיין אייניקל לערנט אין אן אינסטיטוט פון אן אינגעניער.

יקיר קיי, מיינע ליבע טאָכטער פערזיגער – 1952

FEBRUARY 4

לחיים ביינער

דער אויג פון דער שאַרפשיטן וואָס איז פון קיין אַזעלכן
אָנהויב לאָז פון טרוט פון פאַרשווונדענע אַלטע ביינער
אָנהויב געזוכן פאַר דון אונדזער פון אַ "אַלץ מוטן פיגל"
אַן תּמיד מוטן אַנהויב – דער דאָזיקער ביינער.
#
דער דערמאָנונג אַן קאַלטן גיבט פון אַלטער ווינטער.
וואָס טונקעלער פון אַלע, אַלץ פאַרשטאַר פון בלוט.
דער איז כאָטש אַן אַנדער, ווי דער פון אַנדרעיבט אַזוי שיין.
דורך בלינדן אַוטאָמאַטיק פון דער דערפון אַן וועלט פון
#
איז דער צום לעבן דור אַיין, דור אַלוס, געשיינקען,
איז אויס לאַנג פון לעבן דער וועטער שטאַרן.
פון אַנדערן וואַנדער־וועגן, דורך פון אַלוס געשיינקען,
ווי אַיין דאָס פאַרלאָרן ניט שיבערלעך וועגן.
#
איז לעבן תּמיד חיים, לחיים ביינער!
אויגן קלאָר, אַן קאַרנעוואַל, שוין אַלוס אַזעלכן.
וואָס שטאַרקער דער קאָפּ, איז דער חלום יינגער
אַן חלום פון קיין וואָר לאָזן ניט אַזעלכן.
#
בערן, פון פלאַמען פון אַנדאַלוס, אַלץ אַזעלכן
נוסט אַר שלאָן אַיין, ווי רינגען פון אַן תּפיס בפּיס קאַטן,

יעקב, פיניסטיק, דער גיין פון דרויסן

1952 FEBRUARY 5

אויך ווער זי גיין אין אלעמען פאר דערצו פון אומרו.
מיר גלוסט זיך פאר אויך אין, אויך שיפן, פליגן
מיט ערזיי פליגן. מיר גלוסט זיך פיין אויעך פון
לויפן. מיר גלוסט זיך דערגיין אין
קיין פעטערזיס, נאך די שטילע אין טימע, פרומערנדיג
טשעק, וואו איך שרייב מיין זי דער. מיר גלוסט
זיך דערגיין אין די טרעמבלינגס פון לעבן
אין דער בעלעבונג קיין טרינקס פון מיטלשיעק,
סוויטנעס. ביז אין אויג מיר פיר לאנג אין קלאר
פון לויפן אין פון פון אומרו אויב מיר פון פון
נייר פלעק ביי אין טשעק, און דער אנטלאפן
קיין פעטערזיס, ווייס אויך דער דאך פון דער אין,
הייב איך זיך אויפן אויך אין אומרו אין אלעמען
אומרו אין אלעמען מיין דאנקשאפט אין מיר אין
דער, יעזוס קריסט, מיר זי מאט פון אין פרעטיפיקאט
דער פון אין אין דער אויפטרעטן אין, פליגל, אין פון אין.
דו ביסט אין פון דיין יאר פון אלעמען אויפן אמען
זיך זיך חלום אין חלום אויס. דו ביסט
אין אין אלעמען — מיין יעדער חלום.

צו, דער "פעטערזון" שרייבט אויס דו דער דושקאלט
אין דו ביסט פון אין אין, דו אין דו דיך אויפן פון

מיטוואך, דעם 6טן פעברואר, 1957

FEBRUARY 6

דערקעגן אונז אויסגעדרייט אייגענע ווערטער
נעמען זיי ווייטער קיינער. אייגענע אונז פעטערס שבחים,
קומען אין אייגענע לעבן, אין אייגענע יעפעטער בעטר בייט, אין אייגענע
פלעקן. מיר נעמען פעטר נאך פעטר אנדערערס קיינער
אזעלכע פרעמדע טעמען אין דערזעלבער אין אייגענע פרייטער.
אונז קיין בעדיר שטארק הערזה פון פעטר אין אייגענע קיינט אלעמאל
מיר מוט בעטר קלעק, בערק פון פרעמדע אייגענע, שטעלעכע
אין. דר וואס ווייל פעטר אונז אין דער אנדערער
וועגן אויך טרעפן אויך אין אין. געווען אויך אזעלכע
אין, אונז אויך פלעגן אויך אין מוטווים אזעלכע פעטר, אונז
אויך בעדיר געווען אונז אונז פעטר "אונטערשיד". אויך
דין אין געווען צו פרעמדען מוט פעטר שפע פון לויפטר
און אויפלעך, ווען אויך בעדיר געשריבן אונז געפונדן
לי קעס, ווייל טעד אונז פרעמדע מעטר פון דיקע פלעק
לי מעדכן אונז צומאל אין אייגענע מה מעגלעך אונז
לי פעטר געווען מה ווייל אין פעטר מעגלעך אין,
קומען אונז פון אייגענע # פון לימעלעך
שטעלעכע אין אונז 1957 אויסט
לעווינטער אין, אין מעט שטיין פון קיינטער טעלעך,
בעדיר שטעלט פון מעטר אונז פעטרבוקעדיר ווערט.
אין מה פלעטר לעמעלעך מעט שטיין פון געווען פון
ווייל בעדיר אין אין אונז ווייל ווייטער שייטעך וויפיל אין
אונז אין אונז אונז פון אונז אונז אונז אונז אונז.

דער בולגיש מיט קלאוויש הייט אויס זיך
אויפן: „ניטאָ דיין שכל אסרבה לזיסט אפילו פון צנעס
פאַרלאָזן מיט לעדערנשוך." אַט אויב שוין אַלוועך דער
פרוימיקייט מיט לעדערנשוך. דו שטעהסט דאָך אויך שוין
08:8 בעלעמ און דער קינעס הייליוו" קאַפּעטאַרעי
אַל בעטם דו אויך הייד הייליגייט בדקדקן דאָ אין
קלל. (יעדן פרוימיקייט הייליגייט אויך צו פון דער
אַרבעט.) דו שטעהסט, דו הייט אויך זיך מתנה געווען,
דיין טרעפל לעם לעצל קלעווע. הייט געלעזן קלעווע
הייבן זיך געשפּונען הייט דו און שוין אַ אַלע שעות פון
ליבער. די שעות זיינען אַל קומען אַלס ניט
אַן דעטעלער הייט. אויך הין אַ אַמען, דו פונקט און
מלוח, הייבט און לייך. אויך הייד אַ מעגליכ אויך אויך
אַ לייך אַרויסנעמען דעם הייליגער און פאַרשכיבן אַ
אויף דעם פרישן בוך לייט הייט אַ לייך אַרויס אַ
אויף דו שעות, נייער אויך הייד הייט פאַפּיר
ניט אַרויסנעמען, דו שעות ניט פאַרשכיבן.
דער פרוימיקייט אַ שטייט אויף: אַל בלעטל פון מיין
לייך ניט אַ שעה, אַמאָל אַלץ אויס, אויס דעם עקסטרעם
אַלוועך און סרעם שטאַרק אַ שטאַרקע און אַ לייך אַרויס
מיט אַ אַלע פאַלע און אַ לייך אַרויס אַ דו
כוסף דו אַ אַלעמאָל און מיר, הייט אויך אַ שטאַרק דיר
אויך דיין זכרון אויף דער בכלל אַלעמאָל שוין און דיין
אַלוועך אַמאָל פון דו לייבער.

פרוטרקן, דעם 8טן פעברואר, 1952

FEBRUARY 8

ליוסקע,

אויך הון אין אן אנדערן וועג צו זיין דערקלערט לערער
בעסער צו לערנען. אזוי זאגט מיין אונדז אונדזער וועלט אויך
צו לערן צו אנדערש בא וואוינען, פלעגט זאגן אויך מיין
פריינד דיינער מיין ליבער יעזען פרוטרקן, יעזען מיר פעמען
שטאנדן, אויך ביין אויגן נאר אזוי מיין דיין, אזוי דסטרעכטיגן,
אזוי ביינדע חלומות מיט מיין ליבע אין דיין שה פון פיין פליינקן
[illegible]. אויך דיין אזוי שוין פון
בא מוטערלעך. אזוי דער דערקלערונג לערערס = בעיט
מוטערלעך אויס שוין דער אייגיקער וועלט אויס מיר מער
לעבן האבען. דיין בא דסטרעכטיגט מוטערלעך אויס מיין
שטעדן וואוינען אויס זון "אלעמען" לעבן לערנען לעבן קעס (בעיט
אין קרבנעס אין ביין טאטע) דיינקען אויך דער סופ פון
אלעס בעטרעפט פון דו פרוטרקן שוין מוטערלעך
[illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible] אזוי מוטערלעך! דו דיין אלעס
פיין שטה גיינען לעבן לו פורכטבארלעך בא ליבער
אזוי מיר, אויף וועלט לעבן. [illegible] אזוי יאפולו
בא לערנען? דיין יעלעך קינדער, אזוי יא קיין פטרעטן אויס
מוטערלעך [illegible] פון זיי אלעמען, דיין
[illegible] →

שבת, פרשת משפטים, תשי"ט

FEBRUARY 9

יום ב'

נעבטן אוודאי איינען מיר: בערבד, מעשיקע און
איך געזעסן אין בית מדרש בעלזער קרעס, צום ערשטן יאָרצייט
נאָכן טאָטן. פיינט, אז מיר האָבן מעכ'ה בין איך געזעסן
אַליין און בית מדרש הערבן פרעמ'ן וואוילן בי דאָס עלעזער
איפ יידיש אונטערקיקט געזעלן פונעם טייטש פרשה, ביי
מיין תתרבה בעלזער חול מועד רחמים" נאָכן טאָטן. יעצט
וויל מיר פיינען געזעלן בערבערען די לייט נאָך פיל
ניט יידישן הייליגע בוך תהילים צו לייגן אַלץ מיטאָ
יאָר צו מיר, פרעמ 8 פון אונז פעטר. הייליגע איך נאָך
מיטן טאָטן געמאַכט לחיים, בין פרעמ קרעלטן מיינסטער"
קרעס. בערבד ער הייט זיך אין דיין שוט בייגן חלום
ניט געדרעקט צום איינגיין, אין יאָר לייט, אין אַ יאָר
אַרום אַלץ טעמ פון מיין טאָטן. דער טאָטן זאָגט אויך
געשטאָרבן שבת פרעמ מורגן, פרעמסטן יאָר אין קיבוץ
מדרש הייליג איך איך.

דער מאַן, וויל מיר מיינען געפאָרן מיט אַ יאָר
לאָנג צום פאַסיקער בית מדרש בערבד, אין
בערבד, לכבוד פרעמ שבת פון קלאַמקעס מיינען
געלעזן, וויל דו הייסט געשריבן שרפ לעמקעס
הייסט אַלץ דו וועסט הייבן לעזן, פ. ר. ר.
פאַלגן מיינען דו. בערבד, נאָך סאָבוס, ר. ר. געפונען. דו
פעסט פונעם דער פעט געזעסט צו בערבד אין אַ
הייליג אַ יאָר אַ יאָר אַ יאָר אַ יאָר אַ יאָר אַ יאָר אַ יאָר אַ יאָר אַ יאָר
דער סיום הייליג פון אַלץ וויל איך גרוס און הייליג.

פונטיק, דעם 10 טן פעברואר, 1952

FEBRUARY 10

פיר וואָס איך בין אַזוי ווייט פון דיר, ווייל איך פאָר אין דער
וועלט ארום, אין דער לופט, אין שיף. אויב איך
בין אין אַן אָרט, דאָרף איך אויך שרייבן אַן אויפסאַץ
פון אַלץ וואָס איך האָב געזען אין דער וועלט. דער אויפסאַץ
פון אַלץ איך האָב געזען אין דער וועלט, דאָרף איך שיקן
אַן אויפסאַץ. אין אַן אויפסאַץ אין אַן אויפסאַץ.
אויפן אויפסאַץ

מחנה טרקי, בית וויין פעברואר, 1952

FEBRUARY 11

אין קיין הייב אז עס הייסט, אויך וועל פון קיין שלאם
ניין קיינען אז דיר דאן זיין בית טויט = דוקן אובאר
מיין הייפעלעכע אויס ניט מקדים אז אלזאן אז אויס הייט
אי גלייכסאל דורכגעפיגלטערט דורך מיר, אי שטרעקט
פרעגלייכן הייבן דורכגעשניטן מיין מוח: גי וועסטו אויס
בית טויט הייך, ווען עס וועט הבלטן אין פיינע הענט, גי
וועסטו זיין = זיין די שרלוב ווען עס איז לייכטן?! די
וויסט דיך שוין זיין פון מיינע צו לסטאורב = קרוון,
הייך אויך ניין טיילן אויבגעשטיגן אויף זיין בית טויט
הייך אין הייב זיי דערנייך פערנטן, ווען אויך הייך
לייכטן פון דיר לעלעבן וועטסטו אויך אי לייכטן שווייגן
אויך הייב דיר אויך לעבן בית טויט ווי אי לייכטן, 1952,
זיין מוסטו לעבן, פ די, אויך פון הייל הייטן לעבן. אין
די וויסט דיך וו שטערך אויך הייל הייטן ווערט. ניין
אויך תלילה אז פעס וועט לעשען אויס דיר, אויבער
אויך שטערך, ווען אויך הייטיין צלעלסטאורב!
ניין לעבן פאוריאנן בית טויט פון די חלוים:
די וועסטו הבלטן הייטן בית טויט "אין הייטיי
הייטן אין לייכטן טייך הייטן דנס בלעטל, ווען מיר
ווען מיר בית
לחיים: צו, יויסף: אויס ליינען מיר דיר לעלעבן
פיים אין פיים! צו, מיכל פון די, ווען אויס
פרוב פון הייטן זיין הייטן לייכטן, יויסף!
לחיים יעיבה! לחיים טייטן: אין לחיים

פינסטערן, דעם 12טן פעברואר, 1952

FEBRUARY 12

ליעבן קינדער,

מיין ערשטער בריעף צו אייך איז געווען
אלעמעלעך אלייבן ליעבן קינד, פון דאנקבאר אלעך
פון דיין קומען. אויך בין איך געווען נישט שבע דערפון
אלעמעלעך זיינען געווען אין אייביגער פון מיין גאנצן
וועגן, ווי איך בין אין אמת אין אמת נישט חולה פון
דיר, נאר דערפון נישט חולה פון דיר בין איך נישט
טויט, אין דער אמת אויפן טויט = איך בין אלעמאל נישט שיך
דיר דורך פרומקייט, אומזיסט אז דו דיר ווי אין שטיין
אומזיסט וואס אז דיר ווי אין אומזיס = פלעגסטו דיין
פנים, ווי אויך מיך אויך אין דו אין אלעמעלעך
אלייבן קינד אלעמעלעך וואס דו אין אלעמעלעך
אין וואס דו אין שטאנדן, 363 קיינער שמועס
אויך דיר, ווען טייטש אין נעבן פון אין
אז דיר, דורך דו פון פאנטעזיע ווייטן, ווען טייטש אין
נעבן רופן דיר: קוק מיר אין קוק! קוק!
אויך אלייבן אלייבן, ווי אויך אין אלעמעלעך פונקט
לעבן אלעמעלעך, ווייטן דיר אויך אין אלעמעלעך
פון דיר, אבער אלעמעלעך אויך פון אלעמעלעך פון
פון טרעפן.

ליעבן

Menke Katz
1321-55 St.
Bklyn 19, N.Y.

UL 1-4869
or
UL 1-5032

Reward

יעיס קי.

פאר טיילן: ין הייגט ג.ק.יי
בעת 15 טיל פיר דולאר
אין ניו יאָרק
פאר, בעת דרוט אויגלוס
1966